The University of Jordan

הצופה

ב"ה, יום חמישי, כ"א טבת תשל"ו (25.12.1975)
שנה ל"ח — גליון 12108 — המחיר 1.20 ל"י

עתון התנועה העולמית של המזרחי והפועל המזרחי
מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר־אילן ז"ל

שיחות אלון־קיסינג'ר בוואשינגטון יתחילו ב־7 בינואר ויימשכו למחרתו

הנושא — הדיון העומד להיפתח ב־12 בינואר במועצת־הביטחון

וואשינגטון, 24 (עטפ"א, צ ע"ר). — שר החוץ יגאל אלון יקיים שיחות בוואשינגטון עם שר החוץ קיסינג'ר ב־7 בינואר וב־8 בו, על פי הז־ מנת מר קיסינג'ר — הודיע היום משרד החוץ האמריקני.

מצפים כי השניים ידונו בדיון ה־ עומד להיפתח ב־12 בינואר במועצת הבטחון על בעיית המזה"ת, דיון ש־ ישראל הודיעה כי תחרים אותו מ־ שום שהוזמנו אליו נציגי אש"פ.

ארה"ב עושה עתה מאמצים ניכ־ רים כדי לשכנע את ישראל לשקול מחדש את החלטתה. ישראל, מצידה, מאמינה כי ארה"ב עדיין יכולה למ־ נוע את השתתפות אש"פ בדיון.

דובר משרד החוץ האמריקני רו־ ברט פאנסט, שהודיע על ביקורו של אלון, אמר: „אנו צופים לקראת ה־ שיחות, אשר תנהלנה בהתאם לקשרי־ נו ההדוקים עם ישראל והתייעצו־ יותנו לגבי הדיון הקרוב במועצה".

על כוונתו של מר אלון לבקר ב־ וואשינגטון נודע מיד לאחר החלטת מועצת הביטחון, לפני שלושה שבו־ עות, בדבר קיום דיון על המזה"ת. היו סבורים כי שר החוץ ישהה ב־ וואשינגטון רק יום אחד. העובדה ש־ הוזמן על ידי קיסינג'ר ליומיים מב־ ביעה על כך שהשיחות יהיו כנראה מפורטות יותר מאשר תוכנן תחילה. ייתכן גם כי אלון ייוועד עם הנשיא פורד עצמו.

ביקורו בוואשינגטון של מר אלון יקדם לביקורו הרשמי של ראש ה־ ממשלה יצחק רבין בארה"ב, בסוף ינואר.

בינתיים חזר עוזר שר החוץ ה־ אמריקני אלפרד אתרטון מסיורו ה־ מזה"תי לוואשינגטון.

לא נמסרה הודעה רשמית על תו־ צאות סיורו בבירות, סעודיה, יר־ דן, סוריה וישראל.

נציג אש"פ באונסק"ו דורש זכות להקים מדינה פלשתינאית בגדה המערבית ובעזה

פאריס, 24 (ע"ר וע"ץ). — נציג אש"פ באונסק"ו, איברהים סוס, אמר היום בראיון שפורסם בעתון הצרפתי „לה מונד", כי „אנו תובעים את הזכות להקים מדינה בגדה המערבית של ה־ ירדן וברצועת עזה".

הוסיף: כי „אם יושג הסדר כזה בוועידת ג'נווה, בה אנו רוצים ל־ השתתף על בסיס שווה עם כל הצד־ דים הנוגעים בדבר, יהיה זה הגיוני שהסכם לא־התקפה ישמש נקודה ההתחלתית לשלום".

„ריבונות מדינה על כל שטח פלשתין"

אולם בראיון עם כתב סוכנות ה־ ידיעות הצרפתית אמר סוס, כי אש"פ מנסה להפעיל לחצים בהיבטים שו־ נים על ישראל, „הן בתחום הצבאי והן בתחום המדיני, כדי להגיע אי־ זה „להכיר בזכויות הלאומיות המל־ אות של העם הפלשתיני, כולל זכותו לשוב למולדתו".

לגבי השכנת שלום במזה"ת, אמר נציג אש"פ באונסק"ו: „בשבילנו, סיסו של שלום צודק ובר קיימא יהיה כינון מדינה דמוקרטית ומאוחדת על כל שטח פלשתין. כדי להשיג מטרה זו יהיה עלינו לעבור מספר שלבים, ביניהם הקמת ישות לאומית במרכ־ זיות הפלשתיניות בגדה המערבית וברצועת עזה".

להלן אמר סוס, כי אש"פ מקיים יחסים עם גורמים אנטי־ציוניים ולא־ ציוניים שונים בישראל, הנאבקים למען הכרה בזכויות הלאומיות של ה־ עם הפלשתיני".

בדברו על אפשרות של השתתפות אש"פ בועידת ג'נווה, הדגיש: „השתתפותנו בועידה זו מותנית ב־ שני תנאים חיוניים: 1. ועידה זו לא תיערך על בסיס החלטת מועצת הבטחון 242, 2. השתתפות אש"פ צריכה להיות על בסיס של שוויון עם כל הצדדים הנוגעים בדבר, כש־ המטרה הראשונה במעלה היא חיפוש לפתרון הבעייה הפלשתינית שהיתה והיא לב לבה של בעיית המזה"ת".

מלך סעודיה סייר בגבול ירדן־ישראל

רבת עמון, 24 (ע"ר) — המלך ... מסעודיה סייר היום בקו ה־ ... בין ירדן וישראל. ... בבא ירדן, פילדמארשל ... הדגיש את הצורך בסיוע נוסף ... „כדי להגן על קו ההגנה ה־ ... של המדינות העצמאיות ה־ ... למיוחד". ... השני לביקורו הרשמי בירדן ... המלך חוסיין, ... ההגנה ה־ ... הנסיך ... יורש העצ־ ... תפקידים בכירים. ... (היום) יגיע מלך סעודיה ... של שלושה ימים בסוריה, ... על המזה"ת, והיחסים בין ... וסוריה. ... כי בשיחותיו עם אסאד יש־ ... קריאה לסולידריות ער־ ... בדיון על המזה"ת שייפתח ב־12 ... במועצת הבטחון.

מאמצים לצמצם המתיחות שנוצרה בין ישראל לארה"ב בעקבות הדלפת השדרים

מאת סופרנו המדיני בירושלים

נעשים מאמצים לצמצם את ה־ מתיחות שנוצרה בין ישראל ל־ ארה"ב בעקבות הדלפת השדרים שבין שתי המדינות ולאחר הודעת ד"ר קיסינג'ר נגד החלטת הממ־ שלה להקים יישובים חדשים ב־ גולן.

הנשיא פורד שלח שדר לראש ה־ ממשלה רבין שבו הביע מורת רוח על ששדר קודם שלו לרבין הודלף לעתונות. מצד אחר הביע רוגז על שדר של קיסינג'ר נגד החלטת ה־ ממשלה בדבר הישובים בגולן. ש־ רבין הוחרד משום שראה בו התער־ בות בעניינים הפנימיים של ישראל — הודלף אף הוא לעתונות. בינתיים הביע קיסינג'ר בפומבי את דבריו נגד הישובים בגולן.

רבין לא ישיב לשדר הרוגז של פורד, משום שאינו רוצה להגביר את ההיהות ... בארה"ב דלפו סודות בצבאיים של ישראל, כגון בקשות הרכש וטילי „פרשינג". סו־ דות אלה שהודלפו לעיתונות גרמו נזקים חמורים לישראל.

בתשובה לשאלות על דברי קיסינ־ ג'ר בענין ההתיישבות בגולן, אמרו אתמול פקידים ישראליים בירושלים כי ... ישראל את ההתיישבות לצורך בטחוני. המפריע לשלום הוא אי־רצון הערבים לנהל מו"מ עם ישראל ולא הישובים שבגו־ לן.

יש לראות את דברי קיסינג'ר ש־ הישובים בגולן מסבכים את סיכויי השלום, כתגובה על שרבין לא קיבל את ה־ שדר שלו בנושא זה כאשר ראה בכך התערבות בהחלטות הממשלה.

...ימות־דעים בריה"מ־ירדן:

פינוי השטחים והגשמת זכויות פלשתינאים — תנאי לשלום במזה"ת

מוסקבה, 24 (ע"ר יופי"ט). — נציגי בריה"מ וירדן הביעו היום בשיחות כי שלום בר־ קיימא ייכון במזה"ת רק אם תוב־ טחנה כל העמים והמדינות ... האיזור — מסרה סוכנות ה־ ידיעות „טאס".

וכנות מסרה כי בתום שני ימי שיחות, הגיעו המשלחת הירדנית בת 4 חברים והסגן הראשון של שר החוץ הסובייטי ואסילי קוזנצוב ל־ תמימות דעים, כי השלום ייכון רק אם כוחות ישראל יפנו את כל ה־ שטחים שכבשו ב־1967, ואם יוגשמו הזכויות הלאומיות של הפלשתינים.

בראש המשלחת הירדנית עמד צב־ דל מונעים אל ריפאעי לשעבר ראש ממשלת ירדן. נלוו אליה נציג ירדן באו"ם, שגריר ירדן בדמשק, ומנ־ כ"ל משרד החוץ הירדני עבדול חא־ ביד שארף.

הם גם דנו ביחסים שבין בריה"מ וירדן והחליטו על התייעצויות פולי־ טיות נוספות בין שתי הארצות ב־ עתיד, מסרה סוכנות „טאס".

חוסיין יבקר ביפאן

טוקיו, 24, (ע"ר) — חוסיין מלך ירדן יבקר ביפאן בתחילת השנה ה־ באה לדיון במצב המדיני הכלכלי בעולם ולשם חיזוק היחסים בין שתי המדינות — אמרו היום מקורות של משרד החוץ היפאני.

הם ציינו כי הודעה רשמית על ביקורו של המלך תפורסם בקרוב.

...מניה מייעצת לישראל להשתתף ...דיוני מועה"ב יחד עם אש"פ

...ת סופרנו המדיני בירושלים. ...ניה ממליצה בפני ישראל ל־ ... בדיוני מועצת הבטחון יחד ... נציגי אש"פ — זאת נתברר ב־ ... שנערכו אתמול במשרד ה־ ... סגן שר החוץ הרומני קורנל ...

...ות חילוקי הדעות המדיניים ... רומניה לישראל, יש רצון ל־ ... את שיתוף הפעולה הכלכלי ... התרבותי.

...הביעה מורת רוח מהשתת־ ... רומניה בוועידה הפלשתינאית ... אש"פ.

...ה התוותה את מדיניותה ב־ ... של הנשיא צ'אושסקו, שבו ... רומניה דוגלת בנסיגה יש־ ... בפתרון בעיית הפלשתינאים ... כמדינה עצמאית, בריבונותן ... המדינות באיזור, בהגברת ... לשלום במסגרת ועידת ... ומועצת הבטחון ובהשתתפות ... הצדדים כולל אש"פ.

... שר החוץ הרומני — ... אורח יו"ר הכנסת ... היה מר פקיסטה אורחו ... יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו, ל־ סעודת צהרים במשכן הכנסת.

לאורח הוגש שי למזכרת — מ־ דליון כסף של הכנסת ואלבום של ... ציורי שאגאל המוצגות בכנסת.

צ'אושסקו תמים דעים עם ערפאת

בוקרשט, 24 (ע"צ) — נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו הכריז בראיון ש־ פורסם היום בעתון הכוויתי „אל קבאס", כי השקפותיו ואלה של יו"ר אש"פ יאסר ערפאת לגבי הסדר כולל של בעיית המזה"ת „עולות בקנה אחד".

לגבי הסכם הביניים בסיני, אמר נשיא רומניה, כי הוא מהווה צעד חיובי בדרך להסדר כולל.

להלן אמר כי „רומניה תהיה הצבה חברה במועצת הבטחון, היא לא תחסוך כל מאמץ כדי להביא לשלום צודק ובר קיימא במזה"ת, מושתת על הכרה בזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתיני, לרבות זכותו להקים מדינה עצמאית, וכן על נסיגה יש־ ראלית מלאה מכל השטחים הערביים הכבושים".

ונצואלה וקולומביה ידרשו מושב מיוחד של האו"ם לדיון בטירור הבינלאומי

מקסיקו הבירה, 24, (יופי"ט). — שתי ארצות באמריקה הלטינית, ונצואלה וקולומביה, החליטו ה־ יום להגיש בראשית ינואר את דרישתם לפעולה מטעם האו"ם נגד הטירור הבינלאומי.

הן הודיעו כי ידרשו מושב מיוחד של העצרת הכללית כדי לדון ב־ בעייה, בעקבות פשיטת הטירור על כנס אופ"ק בוינה.

שגריר ונצואלה סימון קונסאלבי נועד הבוקר עם מזכיר האו"ם קורט ואלדהיים, כדי לדון עמו בבעיית הטירור הבינלאומי.

השגריר אמר כי קיימות שתי אופ־ ציות: להעלות את הבעיה במועצת הביטחון, או לדרוש מושב מיוחד של העצרת הכללית, אשר כבר קיימה דיון מכריע על הבעייה לפני שלוש שנים.

למעלה מ־16 אלף מרוקאנים גורשו מאלג'יריה

ראבאט, 24, (ע"צ) — אלג'יריה גירשה 16,242 מרוקאנים משטחה — כך מסר היום העתון הפרו־ממשל־ תי „לה מאטן די סהרה".

בעתון זה כותב „לאופיניון" בט־ און מפלגת איסתיקלאל האופוזי־ ציונית כי ממשלת אלג'יריה התליכה לנהל מסע שנאה אנטי־מארוקאני.

מוסף כלכלי תשל"ו

יצורף מחר לגליון ערב שבת של

הצופה

תוכן: שיחות עם שר האוצר, י. רבינוביץ, שר הפנים, ד"ר י. בורג, שר המסחר והתעשיה ח. בר־לב, שר הסעד, ז. המר, עם אישי כלכלה ומשק; — כתבות וסקירות על המדיניות הכלכלית החדשה: הרפורמה במסים, מס ערך מוסף, ועוד.

השימוש בכספי האשראי האמריקני לרכישות בארץ יקל על תקציב משרד הבטחון

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

האפשרות להשתמש בכמיליארד ל"י מכספי האשראי האמריקני לרכישות בארץ, תקל על מציאת הסדר בויכוח על תקציב הביט־ חון. אולם גם אפשרות זו עדיין אינה עונה על הצרכים כפי ש־ העלה אותם משרד הבטחון.

ארה"ב הסכימה לאפשר לישראל קבלת 150 מיליון דולאר מהאשראי הכולל מזומנים. עד כה היה צורך להשתמש בכל הסכום להוצאה ב־ ארה"ב. הדבר מנע ביצוע הזמנות בתעשייה הישראלית גם במוצרים שהיא מייצרת אותם ברמה העונה על דרישות מערכת הביטחון. זאת מכיוון שהאשראי שקיבלו ניתן אך ורק להוצאה בארה"ב עצמה.

ארה"ב הסכימה עתה לתת 10 אחוזים מהאשראי במזומנים.

במידה מסויימת יקל הדבר על תעסוקתם של המפעלים המייצרים למערכת הביטחון עם הקיצוץ הכולל בתקציב.

בדיונים שייערכו בסוף השבוע ב־ ענין קביעת גובה התקציב הבטחון יילקח הדבר בחשבון.

תקציב הבטחון יובא היום לדיון נוסף בוועדה המצומצמת

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

תקציב הביטחון יובא היום ל־ דיון נוסף בוועדה המצומצמת ב־ ראשות ראש הממשלה י. רבין ובהשתתפות שר האוצר י. רבי־ נוביץ ושר הביטחון ש. פרס.

בימים האחרונים קוימו דיונים ב־ מטרה לצמצם את הפער המגיע ל־ יותר מ־3 מיליארד ל"י. עד כה לא הושג צמצום הפער.

אלג'יריה תדחה בקשת אוסטריה להסגיר הטרוריסטים תוקפי אופ"ק

וינה, 24 (ע"ר יופי"ט יע"צ) — משרד המשפטים האוסטרי פנה היום באורח רשמי לאלג'יריה ב־ בקשה להסגיר את ששת הטרוריס־ טים שתקפו את משרדי אופ"ק כאן ביום א' והחזיקו שרים כבני ערובה. אולם באלג'יריה נמסר שאין להניח שהבקשה האוסטרית תיענה בחיוב.

בפנייה נאמר כי ששת הטרוריס־ טים — חמישה גברים וצעירה — יואשמו ברצח ובחטיפה.

הטרוריסטים, שהרגו שלושה אנ־ שים, שחררו את אחרוני בני הערו־ בה באלג'יריה אתמול בשעות ה־ בוקר.

עוד אתמול הודיעה אוסטריה על כוונתה להגיש בקשה רשמית להס־ גרת הטרוריסטים, כדי שאלה לא יזכו למקלט מדיני באלג'יריה.

כתבים מציינים כי הטרוריסטים לא נעצרו באלג'יריה ומצפים ש־ יחזרו לבסיסיהם, כדי שיוכלו לבצע פשיטות נוספות.

העתון „ניו יורק טיימס" הקדיש היום מאמר ראשי לפרשת ההתקפה על משרדי אופ"ק וקרא לאלג'יריה שתחזיר את ששת הטרוריסטים ל־ ממשלת אוסטריה, כדי שזו תוכל להעמידם למשפט.

העתון מביע את צערו נוכח ה־ עובדה שהאו"ם טרם פעל בקשר עם הצעתה של ארה"ב למאבק נגד ה־ טרור. „ניו יורק טיימס" מביע את התקווה שמה שקרה בוינה אולי ידרבן כמה מדינות לפעול בנושא זה, תוך שיתוף פעולה מצד העולם הערבי.

העתון „טיימס" המופיע בלונדון קרא היום לפעולה בינלאומית נגד לקיחת בני ערובה.

גם עתון זה מביע את התקווה שאלג'יריה תגלה חוש של אחריות בינלאומית ותחזיר את הטרוריסטים לאוסטריה, כדי שיעמדו שם למשפט.

מפקד במשטרת אוסטריה: „קארלוס" היה בראש תוקפי אופ"ק

מפקד המשטרה יוזף יאנדה, ש־ שמר על בנין אופ"ק ביום א' בזמן ההתקפה על שרי הנפט אמר היום כי הוא בטוח במאה ב־100 אחוז, שמנהיג הטרוריסטים היה הרוצח ה־ בינלאומי „קארלוס", לאחר שעיין בצילומים שהוגשו לו.

גם שר המכרות של ונצואלה ושה

(סוף בעמוד 2)

שר הפנים תובע משר האוצר לקיים דיון דחוף בתקציב הרשויות המקומיות

מאת סופרנו בירושלים

בתביעה נמרצת לקיים דיון דחוף בתקציבי הרשויות המקו־ מיות — יצא אתמול שר הפנים ד"ר יוסף בורג, במכתב ששלח לשר האוצר י. רבינוביץ.

כפי שנודע לסופרנו קובל שר הפנים במכתבו על כך שאין נכונות בצד האוצר לסייע למשרד הפנים בפתרון הבעיות המעיקות על ה־ מערכת המוניציפלית וכי האוצר מת־ עלם הן ממצבן הכספי של הרשויות המקומיות בגרעון מהשנה והן מהצפוי להן בשנה הבאה.

ד"ר בורג קובע שאסור לממשלה להתעלם מהבעייה ולא להגיש את הסיוע הנדרש, בעוד שאוסרת על הרשויות המקומיות את המאמץ ה־ עצמי שלהן.

שר הפנים טוען שהצעת התק־ ציב של האוצר מקצצת את ההוצאות תוך התעלמות מן המצב הקיים ומן הצפוי. כמו"כ מתעלמת ההצעה מכך כי צמצום וחיסכון הם תהליך מודרג ולא אקט דרסטי חד־פעמי.

יתרה מזאת, האוצר לדעת ד"ר בורג — מתעלם מהעובדה שמשרד הפנים חייב לפעול תוך שיתוף עם כ־200 רשויות פוליטיות נבחרות על כל המשתמע מכך. למעשה יוצר ה־ אוצר מצב שאין הדעת סובלתו.

בסיום מכתבו מדגיש שר הפנים שהוא רואה עצמו אחראי מבחינה מיניסטריאלית ופרלמנטרית למצבן של הרשויות המקומיות ולא יוכל להשלים עם המצב. אם לא יימצא פתרון לבעיות — קובע ד"ר בורג, שיצטרך להצביע נגד הצעת התקציב כאשר יובא לדיון מסכם בממשלה.

לסופרנו בירושלים נודע עוד ש־ השר הזהיר את שר האוצר מפני החשש שרשויות מקומיות תעמודנה בפני התמוטטות עוד בשנת הכספים הנוכחית.

כן נודע לסופרנו כי האוצר עומד על כך שבחשבון ממוצע תהיה עליה של 50 אחוז בכל ההכנסות העצמיות של הרשויות המקומיות, ואילו לדעת מומחי משרד הפנים ניתן לבצע זאת רק בהיקף של 40 אחוז.

השר המר קורא לנוער היהודי בארה"ב לפעול עם הפנים לישראל

שר הסעד זבולון המר היה אמש אורח כנס בוגרי „ישיבה אוני־ ברסיטה" מארה"ב המישראל — שנערך בירושלים.

השר המר קרא לבוגרי הישיבה מארה"ב לבוא לישראל ולחזקה, ד להשפיע מרוחם על דרכה, ולבוגרי ישיבה אוניברסיטה שכבר עלו ארצה קרא השר להתגבר ולהעניק מהפוטנ־ ציאל הגבוה שלהם לטובת העם ו־ החברה.

שר הסעד ציין כי ישראל מצויה באחת משעותיה הקשות, והמפתח ליציאה מן המיצר מצוי באיכות ו־ בכמות של היהודים שישבו כאן, ובאופי אמונתם ופעולתם.

השר שלל „בניין בכל מול ירוש־ לים" — בארה"ב וקרא לנוער ה־ יהודי בארה"ב לפעול עם הפנים ל־ ישראל.

קהל רב בלוויית הרב ציפרשטיין ז"ל

קהל רב וביניהם שרים, ראשי ישיבות וחברי הכנסת ה־ שילוה של המזרחי והפועל המזרחי השתתפו אתמול בהלווייתו של הרה"ג ר' אביגדור ציפרשטיין ז"ל ש־ נערכה בירושלים.

בהתאם לצוואתו הספידוהו רק רב־ נים וראשי ישיבות שבהן למד. ב־ ישיבת „פורת יוסף" הספידוהו ראש ה־ ישיבה הרב חיים שמואלביץ, הרב מאיר חדש המנהל הרוחני של ישיבת חברון, הרב משה סוקולובסקי המ־ נהל הרוחני של ישיבת סלבודקה, הרב יצחק סטולמן לשעבר נשיא ה־ מזרחי בארה"ב הספידו בשם אגודת הרבנים בארה"ב. המנוח הובא ל־ קבורה בהר הזיתים.

בשל העיכוב בבואם של בני מש־ פחתו מארה"ב נערכה הלוויה בש־ עות אחה"צ.

תחזית מזג האויר

עננים בגובה רב וביניהם יכסו חל־ קית את פני השמים. הטמפרטורות: ירושלים 4—11, תל אביב 8—19, חיפה 8—17, רמת הגולן 2—12, נהריה 4—18, צפת 2—10, טבריה 6—19, נצרת 3—13, עפולה 4—17, ה־ שומרון 4—12 לוד 4—19, יריחו 4—20, עזה 6—18, אילת 10—20, מפרץ שלמה 12—22 מעלות.

נפתחה מגבית תנועת האשה הדתית־לאומית

ד"ר רפאל: ההידרדרות המוסרית מסכנת את המדינה

מאת כתבנו בגוש דן

הבעייה המרכזית שצריכה להד־ איג אותנו זוהי בעיית החברה. עלינו להסיר את התופעה המה־ ... שבמדינת ישראל ישנה ... ונרקוטיקים. אם לא נבלום הידרדרות זו תהיה המדינה כולה בסכנה — אמר שר הדתות ד"ר יצחק רפאל בכנס ארצי של תנועת האשה הדתית לאומית שנערך בקרית הרצוג ב־ בני־ברק.

הכנס הוקדש לפתיחת המגבית ה־ שנתית למען המוסדות החינוכיים של התנועה.

ד"ר רפאל סקר את המצב הבטחוני המדיני והכלכלי במדינה ואמר:

בכל התחומים האלו ישנן בעיות רציניות ומסוכנות, עם זאת אנו מאמינים, שאם חלילה תהיה מלחמה ננצח בה. אם נצטרך להיאבק במצב הפוליטי — נעמוד במאבק. נעמוד גם במצב הכלכלי, אך אם נפסיד את הנוער וניתן לו להידרדר, זו תהיה סכנה.

להלן עמד הנואם על תופעת ה־ הידרדרות. המקור העיקרי להידרד־ רות הוא חינוך בלי תורה ומצוות. הנוער השתחרר ממסורת בית אבא, ועבר למסגרת בלי ערכים. הנוער אינו אשם, החברה אשמה, שלא ידעה לתת לו ערכים.

התברכנו במומחים במדעי החברה, בסוציולוגיה ובפסיכולוגיה הם לא תפסו את הסיבה להידרדרות. אם שהם מסרבים להודות בכשלונם, לא מטעמי דת אלא מטעמים לאומיים היו צריכים להכיר באמת הזאת.

שר הדתות תאר את פירות החינוך הדתי ואמר, צמח נוער שהוא פאר לכל הדורות. נוער זה הוא המקור שממנו אנו שואבים עידוד.

עלינו לדעת שאם לא נקים מוסדות יסודיים דתיים, גני ילדים ובתי ספר, לא יהיו ישיבות תיכוניות, ישיבות הסדר וגבוהות.

בתחילת דבריו העלה שר הדתות את זכרו של הרב אביגדור ציפר־ שטיין ז"ל שהיה מחנך דגול, כראשי התנועה וכמצאצאי הרב יעקב ריינס ז"ל.

את ברכת ההנהלה הארצית לכנס הביאה הגב' מרים אליאש, ציינה ש־ בשנים האחרונות הוקמו מוסדות חדשים רבים, מעונות ילדים, בתי ספר ועוד.

פתחה וניהלה את הכנס הגב' מרים יפיר.

כנס בוגרי „ישיבה אוניברסיטה" שהתקיים בירושלים

סופרנו בירושלים מוסר:

היהדות הדתית חייבת להתגייס כדי לבלום ההידרדרות בחברה ה־

(סוף בעמוד 2)

קיסינג'ר: „הוסר האחריות של עצרת האו"ם ראוי לגינוי"

וואשינגטון, 24, (יופי"ט). — שר החוץ האמריקני הנרי קיסינג'ר מתח היום ביקורת חריפה על עצרת האו"ם על „הוסר־האחר־ יות הראוי לגינוי", אך אמר כי ארה"ב תמשיך במאמציה למען עמדה פייסנית באו"ם.

הוא אמר „המושב האחרון של העצרת הפגין בפנינו ובפני ה־ קהילה העולמית את ... ובהחלטות רבות את הוסר־אח־ ריות הראויה לגינוי".

פורד פתח רשמית במאבק על תקופת כהונה שניה

קונקורד, ניו המפשייר, 24, (יופי"ט) — הנשיא פורד הצהיר היום באורח רשמי לבחירות ה־ מוקדמות בקשר עם הבחירות ל־ נשיאות בשנת 1976 בניו המפ־ שייר. יהיה זה הראשון בבין סדרה של קרבות עם מתחרהו, חבר המפלגה הרפובליקאית רונ־ אלד ריגן.

ריגן הצטרף לפני 14 יום, ל־ מאבק בניו המפשייר, שייערך ב־24 בפברואר.

בינתיים נעשות הכנות להתמו־ דדויות נוספות בין הנשיא ל־ ריגן בפלורידה ובאילינוי.

קיסינג'ר נועד עם דובריניין

וואשינגטון, 24, (ע"צ). — שר ה־ חוץ קיסינג'ר נועד הבוקר עם שגר־ יר בריה"מ בארה"ב אנטולי דוב־ ריניין.

הם דנו במזרח התיכון, במצב ב־ אנגולה ובשיחות על צמצום הנשק האסטרטגי.

יאמאני: החוטפים רצו לרצוח אותי ואת השר האיראני

רבת עמון, 24 (ע"ר) — שר הנפט הסעודי אחמד זאכי יאמאני אמר היום כי חוטפי שרי הנפט החליטו לרצוח אותו ואת שר ה־ פנים האיראני ג'משיד אמוזגאר.

שייך יאמאני, שהגיע לכאן, כדי להודות למלך חוסיין על התקריות, אמר לכתבים כי החוטפים עמדו להוציא את שני השרים להורג אתמול בשעות הבוקר.

הדבר לא יצא לפועל „הודות ל־ התערבות ולתבונה של אחינו ה־ אלג'יראים" — אמר שר הנפט ה־ סעודי.

לאחר שדיווח למלך חאלד הסעודי על ההתפתחות, בעקב ביקור רשמי בירדן, חזר יאמאני לערב הסעודית.

לדברי שייך יאמאני לא קיים כל קשר בין התוקפים בווינה להנועת המחבלים הפלשתינאית או העניין הערבי.

שר הפנים האיראני חזר היום ל־ טהראן ויצא מייד לארמונו של השאה כדי לדווח לו על פרשת החטיפה. בשדה התעופה קיבלו את פניו כמה מאות אנשים, וביניהם ראש הממשלה עבאס הובידה ושרים אח־ רים שהריעו לו.

זאיר לא תחדש יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל

קינשאסה, 24 (יופי"ט). — זאיר לא תחדש את היחסים ה־ דיפלומטיים עם ישראל, אלא אם תוותר ישראל על שטחים שכבשה בסיני — זאת הכריז המנהל ה־ כללי של משרד החוץ באגבעי אדטו זנגויה.

בהופיעו בפני כנס של שגרירים ערביים בזאיר אמר זנגויה „זאיר אינה יכולה לחדש את היחסים ה־ דיפלומטיים עם ישראל, כל עוד לא נסוגה ישראל מחלק מהשטח שנכבש ממדינה ערבית, חברה בארגון ל־ אחדות אפריקה".

בית הספר הממ"ד תורני „סגולה" בני־ברק

למר נחמיה לביא ומשפחתו
יו"ר ועד ההורים לשעבר
משתתפים באבלכם הכבד בהלקח מכם בנכם יקירכם
יצחק ז"ל
מבוגרי בית ספרנו
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו
ועד ההורים
הנהלת בית הספר
המורים והעובדים

לחברנו היקר מגיד השיעור
נחמיה לביא
ולרעייתו שושנה
אתכם אנו באבלכם הכבד בנפול בנכם
יצחק ז"ל
במילוי תפקידו
חבריכם במנין הצעירים
רח' ניסנבוים בני־ברק

להברנו
מר נחמיה לביא
מנהל סניף בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בני־ברק
ומשפחתו
השתתפותנו העמוקה בצערכם הגדול ובאבלכם הכבד בהלקח מכם בנכם יקירכם
יצחק ז"ל
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד
הנהלת תחנת דן
והנהלת פז ארגמן

לר' נחמיה לביא
מנהל בנק המזרחי המאוחד בע"מ בני־ברק
ולמשפחתו הכבודה
השתתפותנו העמוקה בצערכם הגדול ובאבלכם הכבד מאוד בנפול בנכם יקירכם
יצחק ז"ל
על קדושת המולדת
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו
פטיש בע"מ
פייס ברלינסקי

אנו משתתפים בצערו של ידידנו
שמואל שוייגר מזכיר מחלקתנו
במות עליו אשתו
חנה ז"ל
המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.
חבר הרבנים
והמחלקה לעניני דת
של המפד"ל

למכובדינו ר' נחמיה לביא נ"י וביתו
מנהל בנק המזרחי המאוחד בני־ברק
תנחומים — בנפול בנכם היקר
יצחק ז"ל
שנפל על משמרתו במחנה ...
בנחם ציון ובונה ירושלים ינחמכם
המועצה הדתית בני־ברק
שלמה זמרוני — יו"ר

לחברנו היקר
יאיר לביא
אתך באבלך הכבד בנפול אחיך היקר בוגר ישיבתנו
יצחק ז"ל
המקום ינחם אותך עם כל המשפחה היקרה ולא תוסיפו לדאבה עוד
רבני השביעית וחבריך
במחזור י"ג
בישיבת בני־עקיבא נתניה

למר נחמיה לביא ומשפחתו
כוס תנחומים והשתתפותנו הכנה בצערכם הכבד באסונכם הכבד
בנפול בנכם היקר
יצחק ז"ל
על משמרתו
בנחמת ציון תנוחמו
חברה לתעשיית בלוקים בע"מ פ"ת
ומנהליה

למכובדנו הדגול
הר' שלמה בהרה"ג שלום ב. גמליאל שליט"א
ומשפחתו
אתכם אנו באבלכם הכבד בבית עליכם הבת
מיכל ז"ל
המקום ינחם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
הרב יחיאל כייפי ומשפחתו

בית־הכנסת „בית־אל" רח' פרישמן 23
תל־אביב
הרינו מודיעים בצער עמוק וביגון קודר על פטירתו של יו"ר בית־הכנסת, ממייסדיו ומעצבי דמותו, תלמיד חכם ומוקיר רבנן, אוהב העם והארץ בכל ליבו ונפשו
ד"ר מרדכי אפשטיין ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
הלוויה תצא מבית הלוויה ברח' דפנה 5 תל־אביב, היום, יום חמישי כ"א טבת תשל"ו (25.12.75), בשעה 12.00 בצהרים. ותעבור דרך בית־הכנסת „בית־אל" — לבית הקברות בקרית שאול.
הרב הנהלת ביהכ"נ ומוסדותיו וציבור המתפללים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של ראש משפחתנו האהוב
ד"ר מרדכי־אליהו בן יעקב־זאב
אפשטיין
הלוויה תצא היום, יום ה' כ"א טבת תשל"ו בשעה 12.00 מבית הלוויה ברח' דפנה 5 תל־אביב, תעבור דרך בית־הכנסת „בית־אל" רח' פרישמן 23 ומשם לבית העלמין בקרית שאול.
האבלים:
רעיתו: דבורה אפשטיין
אחותו: דבורה קריל ובני משפחתה
בנו: יעקב, שרונה, רוני ואורנה אלמוג
בתו: יהודית, מיכאל, רמי, צפי ואורית נגר
בנו: יורם, בלה ותמר אלמוג

למכובדנו היקר
ישעיהו ברנשטין ורעיתו הי"ו
חבר המרכז העולמי של המזרחי והפועל המזרחי ומראשוני מתפללי בית הכנסת
בהגיע נכדם המצוין
יעקב יוסף טברסקי נ"י למצוות
שפע ברכות
תזכו לראותו בן מסור לקדשי האומה
הנהלת בית הכנסת המרכזי של הפועל המזרחי ומתפלליו
הנהלת קופת גמילות חסדים שע"י בית הכנסת
רחוב אחד העם 108 תל־אביב

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

המצפה

מס הכנסה ורמת חיים

שלטונות מס־הכנסה עומדים בפני הדרישה להגביר את הגבייה של מסים כדי לאפשר לממשלה לממן את הוצאותיה ולהבטיח שהנישומים אכן משלמים מס־אמת. כדי לענות על שני אלה הוגברה עתה המלחמה בהעלמת מס ובהון־השחור.

המלחמה בהעלמת מסים צודקת וראויה למלוא התמיכה של הציבור. אין כל הצדקה לכך שבתקופה שבה העול על כלל הציבור נעשה כבד יותר ייבצאו אנשים שישתמטו ממילוי חובתם ויעלימו הכנסות מתיוות לאוצר. עלינו להיות הזהרים בהכרה שגזל הציבור איננו פחות חמור מגזל היחיד.

אולם גם במלחמה צודקת זו יש להיזהר מפני הגזמה ופלישה מופרזת לחיי היחיד. כך גם יש להטיל ספק אם הפעלה כאסיוית של כל האמצעים בבת־אחת תשיג את המטרה ולא תגרום לירידת תושבים ובריחת כסף מהארץ. צריך להכיר בכך שישראל היא ארץ עליה ולא הכול „יפכלו" שיטות כהסוג שבו מדובר.

בהנהגת חובת הדיווח על „ההון מידגמי" של האוכלוסיה ישנה חדירה לחיי הפרט. אפשר להבין שמעלים דרישות־דיווח אלה כשהנישום נחשד בהעלמת הכנסה בפועל. אולם הטלת חובה זו באופן שיטתי — ואין זה משנה אם החובה מוטלת על כלל הציבור או שכל אחד הוא מועמד להיכלל בתוך המדגם — איננה מבטיחה את אווירת החיים המתאימה בארץ. לא חסרים לנו מתחים כלכליים וחברתיים בלעדי מהלך זה.

יש לשבח את האוצר שבעת הגברת המלחמה בהון־השחור ובהעלמות מסים החליט להשאיר לבעלי כסף זה „שביל נסיגה". הוא מאפשר להם לבוא עתה מרצונם החופשי — לפני שפתחו בחקירה נגדם — לתקן את הדיווחים שלהם בלי להיות צפויים להליכים פליליים ובלי לשלם קנס פיגורים. טוב עשה האוצר כאשר נענה לעצה נבונה בעניין זה שהובאה בפניו בדיון במכשלה. בצד הרדיפה הצודקת של ההון השחור יש לתת לבעליו אפשרות לחזור בתשובה ובכך למנוע בריחת כספם מהארץ והשקעתו בדולרים שחורים.

אולם אין זה במקומו שבמסגרת המערכה כולה נגד ההון השחור יפעילו עתה אמצעים קיצים לגבי הכלל כולו; אמצעים פוגעים באופן מכאיב בזכויות הפרט ופוגמים בדמות המשטר החברתי. אמצעים כאלה יש להם מקום לגבי מי שיש עילה מיוחדת להחשידו ולא לגבי הציבור כולו.

הכנסת העבירה אתמול נושא זה לבירור בוועדת הכספים. יש לצפות לכך כדרך מסגרת ציבורית־פרלמנטרית זו יגרעו מהמהלך את חלקיו השליליים וישאירו בידי שלטונות־המס את תוכנו העיקרי הדרוש לו כמכשיר לגביית מס־אמת.

דחייה רשמית של תכתיבים

ממשלת־ישראל אינה צריכה להשתמש במכשיר־ההדלפה כדי לדחות את קריאתו של שר־החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר שלא להקים ישובים נוספים בגולן ובמקומות אחרים; עליה לעשות זאת במלוא הרשמיות והפומביות.

יש להבהיר היטב כי ממשלת־ישראל פועלת בעניין זה על־פי שיקוליה שלה. הממשלה עושה את שיקולי הביטחון של תושבי המדינה.

עם כל הידידות העמוקה השוררת בין שתי המדינות וההערכה העמוקה לסיוע האמריקאי לא ייתכן שיכתיבו לנו באורח חד־צדדי את המדיניות הפנימית שלנו. על הממשלה להוציא לפועל הלכה למעשה החלטות שנתקבלו בעניין הרחבת הישובים בגולן ולהוסיף ישובים חדשים שם.

הסתנות ורמזים בלתי־רשמיים אינם הדרכים הנכונות במקרה זה. דווקא כאן מתבקשת תשובה רשמית מלווה במעשים.

אלון בכנסת: אין להתעלם מקיום הזהות הפלשתינאית

מאת סופרנו בכנסת

שר החוץ יגאל אלון אמר אתמול בכנסת שאין להתעלם מקיומה של הזהות הפלשתינאית.

בתשובתו להצעת חה"כ ידידיה באר־י לדון במדיניות ההסברה כלפי ארגון הרצח אש"ף, הסכים שר החוץ לדיון בנושא זה בוועדת החוץ והביטחון, אך אמר שחובתו להבהיר גם זאת: אם יש טעם וסיכוי למאבק המדיני וההסברתי שאנו מנהלים בכל התוקף נגד אש"ף, אין אלה נעוצים בהתעלמות מקיומה של בעיית הזהות הפלשתינית, אלא להיפך: הללו נעוצים בהכרה בבעיה זו ובנכונות לחפש דרכים קונסטרוקטיביות לפתרונה.

הנו הקו של ממשלת ישראל, שאושר ע"י הכנסת. ומי שמתעקש שלא להכיר אפילו בקיומה של בעיה זו, לא זו בלבד שאיננו מחליש את אש"ף ואת הנמגנות האש"פיות — אלא מסייע בסופו־של־חשבון — בלי כוונה, כמובן — דווקא לחיזוק ולליבודם, בזירה הערבית והבינלאומית כאחד.

התנגדותנו לאש"ף

אשר לנושא הספציפי, אליו מתייחסת הצעתו של ח"כ באר־י. ההסברה הישראלית, כמו העמדה הישראלית, ברורה וחד־משמעית. הדברים באו לידי ביטוי מוסמך פעמים אין־ספור. ישראל לא תנהל משא־ומתן עם ארגוני המחבלים בשום פורום ולא תשתתף בוועידת ג'נבה אם תוזמן לוועידה נציגות של ארגונים אלה.

לבסוף הבטיח שר החוץ שההסברה הנעשית מטעם משרדו היא בהתאם להחלטות ולקו ממשלת ישראל.

הנושא הועבר, כאמור, לוועדה.

יחידות צבאיות ממדינות עוינות לישראל — לא יורשו להיכנס לשטחנו

בהשיבו להצעה לסהיי לדון בהרכבאותן של יחידות צבאיות ממדינות עוינות לישראל בכוח האו"ם בסיני ובגולן — אמר מר אלון כי ישראל עמדה ועומדת על כך שיחידות צבאיות ממדינות הנוקטות כלפינו מדיניות עוינות, לא ישרתו בצד שלנו של הפסקת האש ולאנשיהן לא יותר להיכנס לשטחינו.

מי הן המדינות העויינות?

מר ארנס בהצעתו אמר שאין להרשות שבין המפקחים על ביצוע ההפרדה יהיו ממדינות כאינדונזיה, סנגאל, ברזיל ופולין שאין בינינו לבינן יחסים מדיניים יהן אף הצביעו באו"ם בעד החלטה אנטי־שמית.

מר אלון בתשובתו אמר כי קיומם של כוחות האו"ם הנוכחיים באיזור משתתתים, כידוע, על ההסכמים שנחתמו בין ישראל לבין מצרים ובין ישראל לבין סוריה, אחרי מלחמת יום־הכפורים. הסמכות הסופית לאישור הרכבם הוא בידי מועצת־הביטחון בלבד. אין בידה של ישראל לקבוע את הרכב הכוחות בבלעדיות, אולם ביכולתנו לעמוד על כך שיחידות ממדינות הנוקטות כלפינו מדיניות עויינת לא ישרתו בצד שלנו של קו הפסקת־האש, ושלאנשיהן לא יותר להכנס לשטחנו. ואכן הפעלנו בקפדנות ובתקיפות את זכותנו הריבונית הזו. לא היתרנו למשקיפים סובייטיים שצורפו למנגנון המשקיפים להיכנס לשטחינו.

הכנסת, אמר אלון, דחתה הצעה נגד עצם נוכחות כוחות האו"ם באזורנו, ואין לדון בזה עוד.

הצעת חה"כ ארנס — נדחתה.

פרופ' ברונו: שרים התערבו בנעשה בחברות ממשלתיות בלי שהחוק הסמיכם לכך

מאת סופרנו הכלכלי

שרים התערבו בנעשה בחברות ממשלתיות מבלי שיהיה כיסוי לכך בחוק — טען אמש פרופ' אהרן ברק היועץ המשפטי לממשלה.

בדברו בדיון מטעם המרכז הישראלי לניהול על חוק החברות הממשלתיות החדש, שנכנס לתוקף, אמר פרופ' ברק כי חובת הנאמנות של מנהל חברה צריכה להיות כלפי החברה ולא כלפי בעל המניות, הממשלה. השיקול היחיד בעיניו צריך להיות מה טוב לחברה.

מנהל „רשות החברות", מ. בוגר, אמר בדיון זה כי הממשלה צריכה לצאת מחברות שסיימו את תפקידן. ואכן, בחודשים ינואר־פברואר ייערכו סריקה בחברות ויבדקו מאלו מהן יש לצאת או למכרן.

מנכ"ל „מפעלי ים המלח", א. שחר, הביע חשש כי התערבות יתר של רשויות בניהול החברות עלולה לגרום להסתלקותם של אנשים סרבים שישנם בהן.

בנושא השכר, אמר, הגיעה מידת ההתערבות של שרים הממונים על חברות לאבסורד. לדעתו צריך לתת למנהלי חברות, מבקרים פנימיים ר־כי שכר בדומה לזה שבחברות מקבילות בסקטור הפרטי.

מנכ"ל התאחדות האיכרים ולשעבר מנהל רשות החברות, י. סלמן, טען כי בעבר הוקמו חברות ממשלתיות גם כשלא היתה הצדקה כלכלית או ארגונית לכך. הממשלה גבלה בכך שלא הצליחה לפרק אף חברה ולהפסיק את פעילות החברות ששוב אין בהן צורך אמר.

„ועדת גולומב" ממליצה שחברי „אגד" ו„דן" ימכרו את נכסי החברות שלהם בשוק החופשי

מאת סופרנו לענייני תחבורה

המלצה שלפיה ימכרו „אגד" ו„דן" את נכסי החברות שלהם כולו או חלקו, בשוק החופשי והממשלה, לשם הבראת מצבם הכלכלי של הקואופרטיבים, כלולה בדו"ח „ועדת גולומב" שהוגש לשר התחבורה.

לפי ההמלצה יוותרו חברי הקואופרטיבים „אגד" ו„דן" על רכושם המוחזק בבעלותם הישירה ויקבלו הכויה מהקואופרטיב עצמו.

הוועדה מציינת כי בזמנו הועבר רכוש ניכר בבעלות „אגד" לבעלות יחידה של החברים שלא שילמו ב־עדו. העברה זו לא נאכה את ה־[illegible] הציבורי ואף על פי כן היתה פטורה ממס. עתה מומלץ להשיב הרכוש שהועבר או יכל רכוש שנוסף אליו לקואופרטיב. הוועדה סבורה שיש למצוא דרך לפטור את ההעברה ממס.

אם לא יהיה ניתן לממש נכסים בשוק החופשי ממליץ כי הממשלה תקנה הנכסים לפי מחיר שיקבע ע"י שמאי מוסמך.

„אגד" נערכת לתכנית חירום כלכלית

מזכירות „אגד" החליטה בישיבתה האחרונה על הערכות חירום כלכלית לתקופה של חצי שנה. ועדה מ־טעם המזכירות תעבד תכנית מפורטת לצורך זה.

בינתיים הוחלט על מספר צעדי צמצום וחיסכון ובין היתר — שכל חבר שאינו עובד כנהג אבל מסוגל לעבוד בתפקיד זה יועבר לעבודה לפחות פעם בשבוע.

הרב הראשי של בריטניה סיים ביקורו בבריה"מ

מוסקבה, 24 (עת"י). — רבה הראשי של בריטניה, ד"ר עמנואל יעקובוביץ, סיים היום ביקור של 10 ימים בבריה"מ ואמר כי קיים „פגישה מועילה מאוד" עם המבינה הראשי על משרד־האוצרות הסובייטי, לדיון על הגירת יהודים מבריה"מ.

הרב הראשי אמר כי בעת ביקורו נועד עם ויקטור אובכיניקוב, סגן מנהל מחלקת האשרות והרישום.

בהודעה שמסר לפני המריאו חזרה ללונדון, אמר הרב יעקובוביץ כי שאלת ההגירה היא בעלת חשיבות חיונית בשבילי, והיא שימשה בסיס עיקרי לפגישה המועילה מאד שקיימתי עם המחלקה הנוגעת בדבר במשרד הפנים".

מקורות מקורבים למשלחת של הרב הראשי אמרו עם זאת כי ד"ר יעקובוביץ לא הגיש במהלך הביקור רשימה אינדיווידואלית של אנשים שהוא מעוניין בכתן רשיונות להגירתם.

הרב גם נועד עם ויקטור טיטוב, סגן מנהל המועצה לענייני דת, ו־ציין כי הוסכם על ביצוע מספר הצעות מעשיות". אך לא מסר פרטים.

להלן אמר כי הוא מעוניין מאד בהגברת הכנסים ושיתוף הפעולה בין יהודי בריטניה ובריה"מ. הרב הציע כי הוא סבור שהביקור סלל את הדרך לביקורים כגון מנהיגים יהודיים אחרים ברחבי העולם.

אתמול ביקר הרב הראשי בקייב, שם ביקר בבאבי יאר, שם רצחו הגרמנים במלחמת העולם השניה כ־100 אלף איש, רובם יהודים.

למעלה ממאה איש נחטפו אתמול בביירות

מזויינים ממחנה השמאל כתרו את בניין תחנת הטלוויזיה

ביירות, 24 (רויטר, ע"י ר־ע"י ב) — למעלה ממאה אנשים נחטפו היום באיזור ביירות ה־איש של [illegible] הגביר את המתיחות בבירה הלבנונית.

אנשים חמושים נמנים עם מחנה השמאל כיתרו את משרדי תחנת ה־טלוויזיה — על כך הודיעו מקורות שמאלנים. לא ברור, מה מטרת ה־מבצע הזה.

התקיפה [illegible] העוצרית, המהווה כהמשיכים אותו כ־[illegible] המדינה, נגוה, כאשר לפתע הופיעו שנב ברחובות ביירות המה־[illegible] הנוגדים, שאותם מפעילים ה־כוחות הדיביים במסגרת צייר האדם שעורכים.

רדיו ביירות מסר כי קרבות מתנ־הלים ב„כיכר הקדושים" שבמרכזו ה־עיר. כמה פצצי מרגמות נורו לעבר הרובע המערבי מאורעה.

רדיו ביירות מסר כי מעשי האלי־מות נמשכים בעיר ואחלה.

פייר ג'מאייל: הקרבות יימשכו

מנהיג הפלאנגות פייר ג'מאייל אמר במסיבת עיתונאים כי הוא פסי־מי. הוא הביע את החשש שמעשי האיבה יימשכו.

„לא אוכל לומר שאני רואה את קץ הקרבות. עד כה היו כבר 21 הסכמים על הפסקת אש ועל אף ה־החלטות שנתקבלו בוועדת התיאום לא הושגו תוצאות כלשהן", אמר ג'מאייל.

הוא ציין שמפלגתו עדיין תומכת בהפעלת הצבא, כדי לשים קץ ל־קרבות ואמר „רק פושעים וגנבים כפוחדים מהחוק".

הוא האשים את הקומוניסטים הבינ־לאומיים בניצול מסע התעמולה שנועד להבאיש את ריחו של הצבא הלבנוני, להגביר בו דמורליזציה ולנטרל אותו. לדבריו, מתכוונים עתה רוב ה־לבנונים שאין מנוס אלא להפעיל את הצבא.

גם ראש ממשלה לבנון ראשיד כראמה נתן ביטוי פומבי לעמדה פסימית בעניין מהלך העניינים בארצו.

הוא הודה שאפילו יחידות צבא לבנון, שנשלחו לאזורי הקרבות לא הצליחו להשתלט על המצב.

צבא לבנון, מונה 18,000 קצינים וחיילים.

מזויינים שחררו 100 אסירים בבעל בק

אנשים מזויינים תקפו היום את המרכז המנהלי בבעל בק שבמרכז לבנון, שחררו מן הכלא כ־100 אסירים והציתו חלק מהבניין.

בידיעות שהגיעו לביירות נאמר כי שלושה אנשים, ביניהם ג'נדרם, נהרגו בהתקפה זו.

התוקפים השתלטו גם על מכונית משוריינת ומכונית לאנד־רובר של הצבא, וכן נטלו עמם את הנשק שנמצא במרכז המנהלי.

2 חשודים בהחזקת רמונים נעצרו בחיפה

משטרת חיפה עצרה אמש ל־אחר מרדף מלווה יריות שני אנשים, החשודים בהחזקת רימוני יד.

אחד החשודים נפצע ברגלו מיריות השוטרים ואושפז בביה"ח „רוטשילד".

כתב עתי"ם מוסר, כי בלשים מ־משטרת חיפה נתקלו בגבר יהודי בן 24 המתגורר ליד שוק תלפיות ובגבר ערבי בן 20, ממגדל כרום. השניים קיבלו הוראה להיעצר אך הערבי נמלט לסימטאות העיר התחתית. ל־אחר כמה יריות אזהרה באוויר הוא נורה ברגלו, נתפס והועבר לבית ה־חולים לטיפול. בחיפוש בכליו נתגלה רימון יד. כמו כן נמצא רימון יד גם אצל החשוד הראשון. המשטרה חוקרת עתה אם יש קשר בין השניים לבין זריקת הרימון לאיטליז בשוק תלפיות, על רקע של דמי חסות.

מטוסים ישראליים בשמי ביירות

ביירות, 24 (ע"צ). — זה היום השני ברציפות הופעלו צופרי האזעקה בביירות, כי אשר שני מטוסים ישראליים חגו בשמי בירת לבנון. האזעקה נמשכה 10 דקות.

שני המטוסים נכנסו לדרום לבנון דרך מארג' עיון והגיעו לביירות, בגובה של 36,000 רגל, בטרם חזרו לישראל.

אלג'יריה דחתה

(סוף מעמוד ראשון)

הנפט של ניגריה זיהו את קארלוס בעזרת הצילומים הללו.

מקורות המשטרה אמרו, כי הם מעיינים עתה בדמיון שבין „האלדי" — אחד מנשות הטרוריסטים — לבין אחד משני מחבלים ערבים שהחזיקו כבני ערובה שלושה עולים יהודים מבריה"מ, ברכבת בגבול צ'כוסלובקיה—אוסטריה ב־1973.

האיש שהשתתף בתקרית ב־1973, שנסתיימה בלי שפיכות דמים כאשר אוסטריה הודיעה על סגירת מחנה המעבר לעולים יהודים מבריה"מ שינאו, קרא לעצמו חאלד שייך.

ידוע כי שייך היה באיזור ביירות בחודש אפריל, כשהוא מפקד על יחידת מחבלים פלסטינית והוא הודה כי נטל חלק בתקרית באוסטריה, אמרו מקורות המשטרה.

בין הפטיש והדוכן

גברו ממדי הפשע והסחטנות

(אתמול בכנסת)

בכנסת נגולה אתמול פרשה כאובה של סחטנות „דמי הגנה" חסות מצד בעלי זרוע בחיפה, בירושלים, בנתניה ובמקומות אחרים בארץ, תופעה המתפשטת והולכת ומחייבת פעולה נגדית נמרצת מצד המשטרה. המהוצע הוא פחדם של „קרבנות" הפשע שמעדיפים שתיקה על פני התלונה. קיים גם חשש שהפעילות המשטרתית אינה הולמת את חומרת הנגע הפשע הנ"ל.

הדוברים בנושא זה בכנסת אתמול היו החכ"ים אהוד אולמרט ומשה שחל.

ח"כ אולמרט הדגיש כי בירושלים בלבד משלמים היום למעלה מ־150 בתי עסק עשירות, ואולי אף מאות אלפי לירות, מדי חודש כדמי „חסות" לבריונים אלימים. בתי עסק אלה הם מסוגים שונים החל מבארים, בתי קפה, מסעדות, חנויות ובעיקר בוטיקים וכן בעלי הון שהיו במיוחד מלווים בריבית קצוצה. אחת הסיבות למספר מעשי רצח מקורם במאבק בקרב העולם התחתון על „שטחי חסות" לגביית „דמי הגנה"...

הפיצוץ ב„תלפיות" בחיפה

הח"כ א. שחל אמר שבעשרה החודשים האחרונים בלבד הגיע ל־88 מספר המקרים של הצתה, זריקת רימוני יד, הנחת מטעני נפץ ויריות למכוניות נוספות. רק המישה מהם פוענחו ע"י המשטרה.

הוא אמר שקבוצות אלימות השתלטו על השיווק החקלאי וגורפות מליוני לירות, ורווחיהם נעלמים מעיני שלטונות המס. סחטנות זו היא הגורמת העלאה מחיר התוצרת החקלאית.

להקים ועדת חקירה

מר שחל קרא לממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית, בראשות שופט, שתחקור את תופעות הפשע והאלימות המאורגנים, והכסכסים ושלומם של אזרחים הגונים. מהמשטרה דרש הגנה מליאה מפני הללו התובעים „דמי הגנה". כאן הזכיר את המקרה האחרון של זריקת הרימון בשוק תלפיות בחיפה, על מי שהעיד נגד הסוחטים „דמי חסות" ומקרים נוספים בבקיעות שונים בארץ.

הנושא הועבר לוועדה

שר המשטרה, ש. הלל, הודה בקיומה של הבעייה אם כי לא הגיעה לממדים של „מאפיה יהודית־צרפתית", היא חיזון בהרהבה בוטה.

כדי להתמודד עם נושא זה תבע השר מכל אזרח היודע על שרשי הסחטנות לאזור אומץ ולתת עדות נגד האשמים ולהעמיד לרשות המשטרה יותר תקציב וכלים.

שר המשטרה אמר שהמשטרה לא תתערב בהסדרים המוסכמים ע"י רשויות ציבוריות שונות לגבי דרכי הכיוון, אך אם ירצו לישנות ו[illegible] בהתנגדות — המשטרה תושיט סיוע מלא.

כאמור, הנושא הועבר לוועדה.

אישור היטל על מלאי למפרע

לאחר מאבק פרלמנטרי חריף ובהצבעה אישית ושמית, נדחתה הסתייגותם של נציגי הליכוד לתחוק בחוק ההיטל על המלאי את עקרון הרטרואקטיביות. 48 מסיעות המערך והמפד"ל הצביעו נגד ההסתייגות. 34 מסיעות אחרות תמכו בה ו־4 נמנעו.

חובת הצהרה על כל קנייה

כוונת האוצר לחייב כל אזרח להצהיר על רמת חייו, על רכישת חפצים, מתנות וכד' אושרה אתמול למעשה ע"י שר האוצר י. רבינוביץ, בהשיבו להצעת ח"כ ש. תמיר בנושא זה.

השר הסביר שמדובר עתה הוא „רק" באזרחים ש„מזל" האוצר יעלה במדגם. „רק" הללו יחויבו בהצהרות. הוא ציטט זאת בהחלטת האוצר למנוע העלמת הכנסות החייבות במס, ובכך שמידגמים כאלה קיימים גם בארצות אחרות...

השר הסכים שהנושא יידון בוועדת הכספים.

יונה כהן

טדי קולק עשה זאת שוב!

(א.) לא, אין הכוונה לכינוס „רעד ירושלים" שלו, אלא לגלוי נימוסיו היפים — כאשר יש לו עניין עם אזרחים ירושלמים פשוטים ולא עם גבירים, ואנשי מעלה או כמותה.

המקום — אולם מועצת העיר. הזמן — ישיבת המועצה ביום הראשון האחרון. שורות הבמאות

תצפית

סביב לשולחן הישיבה המגלגל של המועצה יושבים פתנאים, עובדי עירייה, וציבור אורחים שבאו מפני הנושא שבסדר היום שיש להם עניין בו — גמר בניין בית הספר הממלכתי דתי בבית הכרם — המשמעה זה חדשים.

התמונה ידועה בכל הישיבות — ראש העיר מנהל את הישיבה, ומסביב עומדים עובדים בכירים חברי מועצה שונים, קבוצות קבוצות ומנהלים שיחות, ישיבות משנה, דיונים, מסדרים צדדיים שונים — והרעש משם רב. מפעם בפעם צועק ראש העיר לעברם לשתוק — וזה מועיל לרגע. וחוזר חלילה.

אלא שהפעם נגשה גם אזרחית אחת, שראתה ולמדה מהר מן „הסדר" המופלא הזה, השמיעה הערה שקשה לאזור מחברי המועצה. זוה הרתיחה את ראש העיר: שתקי, אל תדברי! עזבי את האולם; אם לא תעזבי את האולם אקרא את המשטרה להוציאך, אם לא תעזבי אפסיק את הישיבה...", הכל בלווי הכאות פרוצות בפטישו, כי כוחו רב במכשיר זה.

האישה העדינה נבהלה; היא אינה רגילה בסגנון כזה ובוודאי לא ציפתה לכך מאדם העומד בראש עיריית ירושלים עיר הקודש, והיא יצאה.

אכן — ראש העיר ניצח את האישה, סופרת, מורת־חינוך, אישה בעלת תרבות כמוהו — ואולי אף למעלה מזה...

אוי לאותו נצחון! אבל — טדי עשה את זה שוב!

ידידות של אמת

(י. ל.) בשבוע שעבר הגיש שגרירה החדש של אורוגואי, ד"ר אלהנדרו רובירה את כתב האמנתו לנשיא המדינה.

בנאומו בפני נשיא המדינה סקר השגריר את קשרי הידידות הקיימים בין אורוגואי לישראל כאשר אורוגואי היתה אחת המדינות הראשונות שקבעו את השגרירות שלהם בירושלים.

את נאומו בפני הנשיא סיים ד"ר רובירה — שהינו מהידידים הנאמנים לישראל — בפרק תהלים אותו קרא בעברית: „שאלו שלום ירושלים, ישליו אוהביך, יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך. למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך..."

חבל רק שהעם בישראל לא שמע על דבר זה לא בשום אמצעי תקשורת. אגב ואף משרד החוץ לא דאג להפיץ ברבים עובדה נעימה זו.

*

דו שיח במזכירות „יעד"

(מ. שאול) נשמע בישיבת מזכירות תנועת „יעד":

„הם ממש מחרחרי מלחמה. הם הורסים כל סיכוי לשלום. צריך למגר אותם!"

„התכסיסים שלהם גובלים בפאשיזם. ועוד לקרוא לזה אהבת העם... מגיד זה מבחילי".

„תשמעו איך שהוא מדבר! אפשר לחשוב שהוא המשיח בכבודו ובעצמו"...

„הרי הם לא מתכוונים ברצינות למה שהם אומרים. אין להם גיוסות בכלל. הם מבהירים על אלפים ולמעשה בשטח יש להם רק מאות..."

„תראה איך שהם מקיימים קשרים עם מפלגות אחרות. הכל קונספרטיבי והעזרה ניתנת בחשאיות, הם חושבים שלא רואים שיש להם „שותלים" במפלגות אחרות"...

„כבר בהתחלה ידעתי שזה יקרה. אסור היה לתת להם להרים ראש"...

שלא תהיה טעות. הדברים האלה אכן נאמרו בישיבת מזכירות „יעד". אבל לא בדיון על „גוש אמונים". אלה ציטוטים מתוך דברי מתנה שולמית אלוני על מתנה לובה אליאב — ולהפך...

אגב

בלי הלם אגרוף

ראש הממשלה מתרעם על שרים מסויימים, שמביעים בפומבי התנגדותם להחלטות שנתקבלו על דעת הרוב בממשלה. לא רק שרים שעשו קואליציה־אופוזיציה בפרק אחד מכסים של קבע, אלא גם שרים ממפלגת העבודה נוהגים להתבטא ברמז ולפעמים גם במפורש, בגינוי למה שהוחלט בממשלה.

דוקטרינות מתבררים לפני ההצבעה הם יודעים מן הפרק אחר הצבעה, לפחות, מבחינה פומבית.

לפי מה שפורסם, ראש הממשלה הלם באגרופו בשלחנו לשרים, שאם שר סבור, שיש ניגוד בין מצפונו לבין החלטת הממשלה, יבחר בין התפטרות לבין קבלת משמעת.

דרישתו של ראש הממשלה היא מיסודי התקינות בהכרעות ממשלתיות. בכך בהנהגת ממשלה ראויה לשמה. בכך גם נבחן תוקפו של ראש הממשלה.

לא טוב שיש צורך להשתמש בהלם אגרוף בישיבת ממשלה להשלטת משמעת. בן־גוריון בשעתו, או גולדה מאיר, לא היו נזקקים לאמצעי זה. בלי איומים, אלא פשוט, בסמכות מנהיגותית מרתיעים שרים להמציע ממלל פוגעני. הגם שר מסרב לקיים מה שמוטל עליו, יש לדרוש התפטרו באמור, כפי שמחייבת המשמעת.

בתקיפות שקטה אף החלטה ניכרת סמכות ממשית.

חשאיות ופירסומת

מסעו החשאי של שר־החוץ לחוץ־לארץ, שארך יממה ומשהו, חדל להיות חשאי ביום שובו מחוץ־לארץ. מן הנופש בקיבוצו טרח כבוד השר לטוס בדחיפות לארץ מסויימת כדי להפגש ודאי עם אישים חשובים. לאחר הכשלון בהסדר עניין מקסיקו, שעורר תגובות קשות, בא המסע החשאי שחדל מהר להיות חשאי כעדות לפעילות מדינית.

פגישות עם נציג ממשלה זאיר, או שמא עם דיפלומאטים סובייטיים ובינתיים ידיעה נוספת: בנסיעה קודמת ערך פגישות עם נציגים ספרדיים. כמובן, כל הידיעות גררו הכחשות, אך מי נותן הדעת לדברי הכחשה רשמיים.

אין זו מן הסתם נסיעה חשאית ראשונה של שר ליעד פוליטי סמוי. אך נדמה, שכל מה שנעשה בחשאי בדין שיהיה גנוז מן ניכור מדעת הציבור ולא „יתפוצץ" למטרת בעיתון זה או אחר.

אם המסע היה חשאי במכוון לשם מה בא הפירסום סמוך לו על הכושרתיו המרובות, ואם זה היה מסע פרטי, או בעל חשיבות מועטת, לשם מה לעטוף אותו בענני סודיות? אף מיקרה זה איננו מוסיף ליוקרתה של הממשלה. הציבור מבחין בין מדיניות בעלת אופי פומבי לבין פעולות הנעשות בחשאי מטעמים מובנים. אך מסע חשאי המודלף ללא ריווח זמן, כנראה בהעדר אורך־רוח בענייני פירסומת, אי־אפשר לומר שמעורר אימון רב בטיבו הרציני.

אירגוני־נפל

בזירה המפלגתית אירעו באחרונה שני אירועים: סיעת „יעד" התפרדה מבפנים על רקע אישי בהסוואה אידיאולוגית, ושלוש סיעות קטנות בליכוד התאחדו לסיעה אחת בשם „תנועת־העבודה הממלכתית".

ההתפרדות של סיעת „יעד" מעידה, שאין קיום ממשי לאירגונים חסרי יסוד מדיני־חברתי מגובש ול־איחודם המלאכותי. אפשר בעזרת ארעי לאסוף מספר קולות, במיוחד בימי השבר, אך במרוצת הזמן קולות מוזנה נסחפים לסיעות אחרות. בצעקנות והלבאריות בלבד אין מקימים מפלגה.

אף האיחוד של שלוש הסיעות בליכוד קיומו מעורר ספק רב. אלה הן סיעות חסרות בסיס ציבורי ממשי. כשהאירגון החדש ילך בנפרד לבחירות, לא יאסוף קולות כדי שמונה מאנדטים כבנציגותו היום, וקרוב לוודאי אפילו לא כדי מחציתם. בין ראשי שלוש הסיעות קשה להצביע על אחד מהם, לפחות, בעל משיכה אלקטוראלית.

מאחר שסיעות חירות והליבראלים מכירות בכוחה הממשי של הסיעה המאוחדת החדשה, הרי סביר לומר, שלא יזדרזו לקבוע לה שמונה מאנדטים במקומות כמעט־בטוחים. סיעה זו, שאיחודה טרם נבחן כראוי, עלולה להיות מכשול לסיעת־ליכוד ב־כללה. שכן אירגון שאין יחס שווה בין כוחו לבין תביעתו משבש את היחסים הבינסיעתיים.

שוב הוכח, שעל אף הנסיונות הרבים להקים רשימות חדשות, אין תחליף ממשי למפלגות ההיסטוריות, המתחלקות בימין, שמאל והציבור הדתי, כמפלגות הטעונות אמנם תיקונים פנימיים, אך בסיכון האידיאולוגי ורציפותן האירגונית נתנסו במבחנים מרובים.

משכל אחת מהן תצריך בדק־בית לשם התחדשות, ימנעו מראש התארגנויות שוליים של פורשים, קצרי רוח, שעד כה לא הוסיפו משהו חיובי לציבוריות בארץ.

רפאל: ההידרדרות

(סוף מעמוד ראשון)

ישראלית. לנו יש תשובה לכך וגם הכלים מוכנים, מערכת החינוך הדתי. על כל הגונים הרעות שבה, היא התשובה. מוסדות התורה שהוקמו בישראל מהווים מצבר עצום של כוח האור. כיום לומדים בישיבות על כל סוגיהן כ־30 אלף תלמידים. מספר שלא היה כדוגמתו בשום תקופה אחרת בהסטוריה שלנו. כאן המפתח לשמירת אופיה היהודי ה־מקורי של המדינה. מוסדות אלה מסוגלים לשמש כוח מושך גם ל־הורים שאינם שומרי מצוות הדואגים לעתיד ילדיהם — אמר אתמול שר הדתות בכנס חגיגי ראשון שנערך לכבוד 500 בוגרי „ישיבה אוניברסיטה" בניו־יורק, שהשתקעו ב־ירושלים.

ד"ר רפאל ציין לשבח את התופעה שבני ישיבות ואברכי כוללים מתנד־בים לפעולה רוחנית בקרב הנוער הלא דתי בעיר ובכפר. סקר מיוחד שנערך העיד על כך שהישראלים הוותיקים והחדשים רוצים ללמוד יהדות מהמקורות ועלינו לאפשר להם זאת. משרד הדתות מעודד פעולה זו ותומך בה. יש בכך אתגר ל־יהדות הדתית כולה.

ד"ר רפאל נגע בבעיות הרפורמים שהקימו כאן כמה קהילות ודורשים להעניק להם סמכויות לרבניהם ב־דומה לרבנים אחרים. בינתיים אנו מצליחים לעמוד נגד תהליך זה. אך במדינה דמוקרטית והגונה ב„חופש הדת" קשה להתעלם מבעיות אלה ואין לדעת עד היכן ועד מתי יעמוד כוחנו. ד"ר רפאל הציע שבוגרי „ישיבה אוניברסיטה" ישתתפו ב־מערכה הרוחנית המתנהלת בישראל.

בכנס נמסרו פרסי הוקרה לשלושה מבוגרי הישיבה שתרמו תרומה חשובה לפיתוחה של מדינת ישראל.

בית לזוג הצעיר?!

התשובה

צמד לדירה 90,000

זוג צעיר

בנק המזרחי המאוחד מציע יותר אמצעים לרכישת דירה.

בתכנית צמד לדירה 90,000 תוכלו לחסוך עד —.66,000 ל"י ולקבל הלוואה לא צמודה בסך

132,000 ל"י

שני אלה בתוספת ריבית הפרשי הצמדה — שחושבו בהנחה של עליית המדד בשיעור של כ־10% לשנה — מאפשרים לכם לצבור כ־

250,000 ל"י

החזרת ההלוואה בתנאים נוחים במיוחד:

* תקופת החזרה עד 18 שנה
* תשלומים נמוכים בתחילת החזר ההלוואה.

בדקו והשוו

אנו נותנים לכם יותר

בנק המזרחי המאוחד בע"מ

דרכים חדשות לעידוד הייצוא

מאת כתבנו הכלכלי

הצורך בעידוד הייצוא, הניע את משרד המסחר והתעשיה, בתמיכת האוצר, לנקוט בדרכים חדשות לקידום הנושא. משרד האוצר הער ליציה, הסכים להקציב סכומי כסף גדולים, 28 מיליון ל״י לצורך זה.

משרד המסחר והתעשיה פירסם בתרונה את התמיכות המיוחדות שינתנה במסגרת זו. מתחור המנהל הכללי של משרד המסחר והתעשיה, ד״ר מ. מנדלבאום, מתברר כי אלו ינתנה בכמה מישורים.

עזרה לשכירת משרדי מכירות ומחסנים בחו״ל

לצורך הגברת המכירות ליצוא ינתן מענק לשכירת משרדים או מחסנים בחו״ל אשר ההוצאה נעשתה עבורם החל מ־1.8.75. המענק ינתן בשיעור של 40% מכלל ההוצאות הישירות להפעלת המשרד או המחסן לשנה הראשונה ו־30% לשנה השניה. המענק ינתן כנגד הוכחת ביצוע של התוכנית המאושרת ע״י רואה חשבון. כשסכום המענק של השנה הראשונה ישמש כמקדמה שתנתן עם אישורו. המענק יאושר ע״י הועדה לקידום היצוא במשרד, לאחר קבלת חוות־דעת מהחטיבה המקצועית שתגובש בהתייעצות עם הנספח המסחרי.

היצואן רשאי לבקש במקום המענק הלוואה, בגובה של עד 75% ההוצאה. סכום המענק או ההלוואה יחשב על־פי שער המטבע שהיה קיים ביום אישור הבקשה ע״י הועדה.

תוספת לעידוד ההשתתפות בתערוכות וירידים

בשנת 1976 תשתתף החברה ב־60 ירידים בינלאומיים במקום 40 ירידים ב־1975. דגש מיוחד יושם על השתתפות בירידים ב„ארצות היעד".

יצואנים המשתתפים בירידים בחו״ל, באמצעות החברה לתערוכות וירידים, ישלמו דמי שכירות מופחתות משלחות מסחריות, הנערכים ביוזמת המשרד, זכאים להשתתפות של 20% ממחיר כרטיס הטיסה הזול ביותר האפשרי, כולל מס נסיעות.

יצואנים המשתתפים לראשונה ביריד באמצעות החברה לתערוכות וירידים, ישלמו דמי שכירות מופחתים עבור שטח תצוגתם, סך של 100 ל״י למ״ר לעומת 500 ל״י למ״ר כמקובל.

החברה תשתתף בשיעור מוגדל בהוצאות היצואנים הקשורות בתכנון וביצוע הצוגה באחת ב„ארצות היעד" שנקבעו לשנת 1976 (שכירת שטח, תכנון גרפיקה).

בכל מקרה לא תעלה השתתפות היצואנים מכלל ההוצאות של היריד על 40%. החברה תספוג מחצית מההתחייבות שחלה בהוצאת שכירת השטח.

החברה תבחן אפשרות לסייע ליצואנים שאינם מציגים בביתן ישראלי משותף, המאורגן על ידה, אשר ברצונם להשתתף כבודדים בירידים ענפיים בינלאומיים.

יצואנים יפנו בקשות בנושאים אלה לחברה הישראלית לתערוכות וירידים.

מרכזי שירות ליצואנים בחו״ל

הוקם מרכז שירות ליצואנים בדיסלדורף — גרמניה. במרכז זה יוכל היצואן לקבל שירותי עזר שיסייעו לו בקידום עסקות מכירה (שירותים מכבשי חקר שוק).

לקחי הפעלת מרכז זה ישמשו בהפעלת מרכזים נוספים.

המשרד ישתתף במחצית ההוצאה של הפקת קטלוגים ענפיים וכן בפעולות פרסום ענפיות בחו״ל. סיוע זה ינתן לקטלוגים ולפעולות פרסום שיבוצעו באמצעות המרכזים הענפיים של מכון היצוא ובאישור החטיבה המקצועית במשרד.

המשרד ישתתף במחצית ההוצאה על פעולות מיוחדות לעיצוב ואריזות מוצרים ליצוא. התמיכה תינתן לאחר קבלת חוות־דעת מהמכון לאריזה והמכון לעיצוב המוצר בהמלצת החטיבה המקצועית.

פעולות מיוחדות

הפעולות המיוחדות לקידום היצוא כוללות גם את הנושאים הבאים: תוספת כוח־אדם מקצועי מקומי לתגבור מערך הנספחים המסחריים בחו״ל; (בשלב זה נוספו ששה עובדים); הפעלת מרכזי אינפורמציה ומידע על השוק המשותף ביחידה לחקר שווקים במשרד; פעולות ענפיות כגון גיוס משלחות לקניינים מחו״ל לביקורים בארץ; סיוע להרחבת היקף ההכשרה המקצועית של כח־אדם בתעשיות יצוא תוך הזרמת מומחים מחו״ל, וארגונים מיוחדים כדוגמת שבוע אפנה נוסף בקיץ.

קבוצה של ידידי בית החולים „שערי צדק" מלוס אנג'לס ארצות הברית ביקרה אצל לאה כהן, בת 10 האחרונה מפצועי הפיגוע בכיכר ציון שנותרה בבית החולים שערי צדק בירושלים. האורחים הביעו את איחוליהם ואיחולי אנשי הקהילה בלוס אנג'לס והביאו ללאה כשי — רדיו. לאה מאושפזת מאז הפיגוע במחלקה לכירורגיה פלסטית עם פגיעות קשות ברגליים.

מכתבים למערכת

הגיע הזמן שנפקח עינינו!

בתור מחנך ותיק ובן הארץ, דור חמישי (138 שנה), הנני מביע את התמרמרותי למתרחש לאחרונה בארצנו, בעצמנו אנו אשמים בכך וביחוד מנהיגי העם ונבחריו.

עיר אחת שתושביה חיים במדינת ישראל, הפכה בין לילה לעיר קומוניסטית אשפית לאומנית אפריקית, הם הגיעו אצלנו לחיי פריחה ושגשוג שלא חלמו על כך בימי הטורקים ואף לא בימי הבריטים, בניהם פטורים משרות צבאי ולכן יכולים הם להתקבל בגיל צעיר ביותר לצעירנו לאוניברסיטאות, הם פטורים משמירה על המעברות בהם הם גרים, סחוריהם פטורים ממס הכנסה ומס רכוש, הם מקבלים קיצבת הבטוח הלאומי מכספי משלם המסים היהודי ולכן הם מעיזים להתנכל כנגד המדינה ומנהיגיה, בחינת „וישמן וישבעט", עד כדי כך שלא היו מעיזים לנהוג כך במדינה ערבית ללא שיבואו על עונשם.

מי אשם בכל זה? — מנהיגנו, נבחרנו! נשתרשה אצלנו המילה „דמוקרטיה" והיא בעוכרנו, האם העולם הדמוקרטי היה סובל התנהגות כזאת? ומה שלא שיער עד היום בהונפסם: הנכו אותם חברי הכנסת היהודים אנשי „רקיחי המפלגה; השמאליות המשמיעים מעל בימת הכנסת את סכנותיהם של כל שונאינו הקומוניסטים והפלשתינאים, הטלוויזיה שלנו מראינת את צעיריהם הקיצוניים, ועיכי האוניברסיטאות שלנו המשמיצים אותנו לעיני כל העולם, עתוניהם מסיתים ומתחצפים ללא גבול בה בשעה שבמדינה אחרת היו נסגרים מזמן ואף באים על עונשם, אסירי המחבלים חיים אצלנו ממש בבית מלון ומאפשרים להם להשתולל וזאת על חשבון משלם המסים היהודי, למה שלא ידברו כך וישמיצונו הן אנשי מפ״ם — הציונים הנלהבים לשעבר, היושבים על אדמת הערבים שנקנו מכספי הקופסא הכחולה שהיינו אוספים בכל יום ששי מהפרוטות שהתלמידים היו אוספים כששירת „דונם פה ודונם שם" בפיהם, הם עלו להתיישבות על אדמות שילדנו נרשום בדם ונפלו קרבן על מזבח המולדת, הם — אנשי מפ״ם מעיזים להתחצף ולצעוק על בחורנו המסרלאים מפני הדורשים התישבות חלוציה בכל ארץ־ישראל, הם מעיזים לדרוש מאת הממשלה לשלוח חיילינו להלחם בהם, מדוע שלא יתקוממו תלמידי בתי־הספר בשכם ובטול־כרם ויפגינו בפראות!...

נבחרי הכנסת, מהדתיים ועד החילוניים, מהם היושבים על כסא־כפול בכנסת ובעיריות ואינם ממלאים את תפקידם כראוי, למה לא יזכה עוד יהודי בכסא אחרי שרינו מבחירים הצהרות, כל אחד על תפקידו של השני, שרי החוץ והבטחון מתערבים בעניני שר הפנים, מזלזלים אלה בכבוד אלה ולבסוף מכחישים את עצמם! שידאג כל אחד למלא את תפקידו ושידבר פחות.

ישנם חברי כנסת ואף שרים המעיזים לדרוש להחזיר לאויבנו את כל מה שנכבש בדם צעירנו, לכן אין פלא שיושבים שכאלנים הכורארגנים להחזיר הכל ולהצעצמם, היאם ישינו בכך את השלום? בשעה שהפלסטינים דורשים להחזיר גם את יפו, רמלה ועכו ואפילו את כל ירושלים?

הגיע הזמן שנפקח עינינו, נתאחד ונתארגן ונשוב אל החלוציות ולא לשים בתק על הדש „אני ציוני" אלא לנטוע בתוך הלב פנימה את המילה ציונות, עלינו לחזק את ידי ראש הממשלה בדרישתו שרק „שתי" מדינות תהיינה בכל ארץ־ישראל ולא שלש וכן את שר הבטחון הדורש מהממשלה להקים לאורבית רחבה ולהוציא את חברי רק״ח מהכנסת, אם אין להם העוז לכך — יערכו בחירות חדשות ונראה דעת הקהל מה היא!

י. בן־צבי
גבעתיים

האם המתנחלים — מפירי חוק?

הקונגרסים הציוניים המייסדים בבאזל ובבלטימור, קבעו שהמטרה של ההסתדרות הציונית היא הקמת בית לאומי יהודי, שיהווה מקלט בטוח לכל יהודי באשר הוא שם.

ההתנחלות היא מכשה הציונות. הוא המכשיר העיקרי היסודי להגשמתה. הרבה מכשולים היו לנו בדרך: הפרעות והתנכלויות של הערבים הכוססים, הגזרות של הממשל המנדטורי להגבלה העליה והתיישבות באיזורים מסויימים בארץ.

היישוב היהודי והעם בתפוצותיו התקוממו נגד ההגבלות המכשולים שהוצבו בדרכו, זעם, הפגין, התקומם ופעל נגד הגזירות. רגש הקיום הלאומי קבע שכל הגזרות והחוקים השוללים ממנו את זכותו או שבאים לו במכשולים בדרכו להקים לו בית לאומי בארצו ההיסטורית, לא יוכרו על ידו. היישוב יתעלם מהם ויפעל נגדם בכל כחו. ואכן הספר הלבן הידוע ישבנה, נדחה ע״י כל העם והתגובה ידועה: הפלאת עשרות יישובים באיזורים האסורים והקמת ישובי חומה ומגדל שבצו במשך לילה.

גזרות הספר הלבן הממשלת המנדטורית היו חוקיות, למרות שזה היה שלטון זר, כי הרי דינא דמלכותא דינא. אבל היישוב כולו על כל מוסדותיו, התנגד להן, התקוממו נגדן ופעלו כאילו הן אינן קיימות לגבינו, כי הן עמוד בסתירה להתחייבות שקבלה על עצמה אנגליה באשור של חבר־הלאומים להקים בית לאומי לעם ישראל בארץ ישראל. זאת אומרת ששום חוק לא יכול להיות חוקי, אם הוא נוגד את העקרון עליו מושתת המוסד המוציא את החוק.

בדיוק כפי שהמצב הוא במדינה המושתתת על חוקת יסוד, שהמחוקק לא יכול לקבל שום חוק העומד בסתירה לחוקת היסוד.

והתנגדות המתנחלים לחוק (אם יש כזה) האוסר על יהודי להתישב ביהודה ושומרון, תואם את התפיסה והעקרון שהינחה את כל היישוב היהודי עד להקמת המדינה ומשנה תוקף יש לעקרון זה, בשלטון ממשלת ישראל. שום חוק לא יכול להתקבל, אם הוא נוגד את האינטרסים הלאומיים של עם ישראל, בשאיפתו לקיים בית לאומי ומקלט בטוח לבניו.

השורה שטחי מולדתנו ההיסטורית, מסכנת את עצם קיומו של הבית הלאומי היהודי ואינה מאפשרת מקלט בטוח לנקבצי ישראל. תותחים שיוצבו בשכם ובקלקיליה יוכלו בנקל לבתר את הארץ ברצועת החוף הצרה ולא תאפשר לנו התגוננות סבירה נגד כל תוקפן שיוכל כל שעת כושר עבורו או הולשה ומנית שלנו ובלי כל ספק יתקיף אותנו במגמה לכלותנו.

המתנחלים בהיותם מעוכחים ערים לסכנות אלה, אינם יכולים להסכים לחוק הנוגד את האינטרסים הקיומיים של המדינה והעם, מתנגדים לו בכל תוקף ההלהבותם ויישותם הלאומית הפועלים לא לתת לחוק אנטי־דימוקרטי, אנטי־שוויוני האנטי־לאומי זה אחיזה במציאות.

התנחלות היא התשובה היעילה ביותר לכל ההתנכלויות מצד אויבינו וידידנו לקיומנו הלאומי המושתתה על חוק היסוד של הציונות.

הזכות הלגיטימית לכל יהודי להתישב בכל מקום בארץ ישראל, אינה עומדת לדיון לוויכוח ואף לא להחלטות ממשלה. ממשלת ישראל קיימת לשם ביסוס והרחבתן של זכויות היהודים בארץ ישראל ולא לצמצום ולהגבילן.

סיסמתם של המתנחלים היא: „עלה נעלה וירשנו אותה" והמצם ברצון השם יתעשים.

א. בר־אלי
חולון

בעיריית גבעתיים עובדים שעות קיץ כל השנה

דו״ח מבקר המדינה מצביע על ליקויים בעיריית גבעתיים. — מעיר: בדרך כלל, יש נכונות לתיקון הליקויים

מאת ד. אבישי

הוצאות היתר בבנייה תוך חריגה מתכניות המיתאר; גביית אגרות שלא כחוק; הטבות יתר לעובדים — אלה הם הממצאים העיקריים שהעלה מבקר המדינה בדו״ח על עיריית גבעתיים.

עיריית גבעתיים שאוכלוסייתה הרתבה ועולה על 50 אלף נפש מספקת לתושביה שירותים ברמה נאותה בדרך כלל. כמו כן עשתה העירייה להרחבת מיבני החינוך ולסלילת כבישים בהיקף כספי ניכר. עם זה מצביע הדו״ח על שורה של ליקויים.

שעות קייץ — כל השנה

כבר בדוית הקודם על עיריית גבעתיים העיר מבקר המדינה כי מספר שעות העבודה הנהוגות במשרדיה, פרט לחודשי הקיץ, הן 42 לשבוע. זאת בזמן שחוקת העבודה לעובדים ברשויות מקומיות קובעת 45 שעות עבודה לשבוע. אולם עד כה לא שינתה העירייה מצב זה.

המבקר מציין כי העירייה משלמת לעובדיה, בעלי רכב, בעד שימוש ברכב בתפקיד, לפי מיכסות הקילומטרים שקבעה בלא לדרוש מהם דיווח על מספר הקמים שנסעו בפועל. כמו כן שילמה העירייה לעובדים אלה הוצאות רשיון נהיגה בניגוד למקובל, אך תשלום זה הופסק בעקבות הערות הביקורת.

עיריית גבעתיים המשיכה להעניק לעובדיה, שילדיה לומדים בגני־ילדים או בבתי ספר יסודיים שלה, הנחה בשיעור של שליש מאגרת השירותים הנוספים ולעובדים שילדיהם לומדים בבתי ספר על יסודיים שבתחומה הנחה של 50 אחוז משכר הלימוד שדורגו בו. הביקורת העירה לעירייה כי להנחות אלה אין אסמכתא חוקית וכי מבחינת העובד ההנחות אלה מהוות תוספת שכר החייבת במס הכנסה. העירייה הפנתה תשומת לב העובדים לחבותם במס הכנסה, אך מצידה לא ניכתה את המס כדרוש.

באוקטובר השנה נתקבלה בעירייה ובמשרד מבקר המדינה תלונה נגד מנהל מחלקת התברואה של העירייה. ממצאי העירייה שבדקה את הטענות הועברו על דעת הבקורת לחקירת המשטרה.

חריגות בתכנון הבנייה

המבקר מעלה שורה של ליקויים שנתגלו בעניני תכנון ובנייה. בהקשר זה מוסר הדו״ח כי במאי השנה פנה ראש העירייה למבקר המדינה בבקשה שיבדוק האשמות שהעלה אחד מחברי מועצת העירייה נגד ראש העירייה בדבר הטיפול בעניני תכנון ובנייה. מאחר שענינים אלה נבדקים גם ע״י גורמים אחרים עוד לא ניתן לדווח על סיכום הממצאים.

בימצא אחר בתחום זה: מבקשי בקשה להיתר בנייה גבתה העירייה פקדון בשיעור 30 ל״י לחדר ולא 20 אחוז מסכום האגרה המשוערת כפי שקובעות התקנות. העירייה לא נהגה לגבות את סכום הפקדון מהאגרה המשתלמת בעת מתן ההיתר, כדרוש. בסוף שנת הכספים 1973 הגיעו הפקדונות לזכות בונים, לפי הדו״ח הכספי של העיריה, לסכום כולל של 316 אלף ל״י שהצטבר במשך שנים מהפקדונות מהסוג האמור. העירייה החזירה אמנם לאחר גמר הבנייה את סכומי הפקדונות, אולם זאת רק עפ״י דרישה ובכך נשארו בידיה כספים ללא אסמכתא חוקית.

פיגורים בגבייה

הדו״ח מצביע על פיגור בגביית ארנונה ומס עסקים שהגיע ל־640 אלף ל״י בשנת 1973. נוסף על כך נשאר בסוף מרס 1974 חוב בסך של למעלה מ־4 מיליון ל״י שחייבים לעירייה בעד פיגורים על ארנונות ורכוש על אדמת בניין. המבקר מגלה כי כ־3.2 מיליון ל״י מסכום זה יתרת חוב של מינהל מקרקעי ישראל. המינהל אינו מכיר בחוב והעניין נמצא בבירור.

בדרך כלל — מסכם המבקר — גילתה העירייה עירנות להערות הביקורת והיא עשתה לתיקון הליקויים.

זומו של יום

נבדקו גופיפי דם מלפני אלפיים שנה

בעזרת מיקרוסקופ אלקטרוני הצליחו חוקרים של אוניברסיטת ווין שבדטרויט לבדוק גופיפי דם מלפני אלפיים שנה בגופה מצרית.

המדענים מצאו כי גופיפי דם אלה — לבנים ואדומים — במצב תקין בהחלט.

ד״ר זאו ריזל, פתולוג של האוניברסיטה, ציין כי זו הפעם הראשונה שמדענים הצליחו לבדוק תאי דם של גופה במצב מושלם.

*

עצרת „האינטרפול" תדון בצעדים לצמצום עבירות מטבע

בהמלצת ישראל ישקול האינטרפול בנקיטת צעדים נגד עבירות מטבע תוך ניצול סודיות בנקים או עיסקות כספים פיקטיביות בארצות שונות.

הנושא הועלה בעצרת הכללית של האינטרפול שנערכה לאחרונה בארגנטינה, ע״י נציגי משטרת ישראל, המפכ״ל שאול רוזוליו וראש מינהל החקירות תת ניצב מאיר קפלן. הנציגים שהתייחסו לטיפול בפשעים בינלאומיים, הדגישו, כי הללו הם פשעים מסובכים והעבריינים מתבססים לא מעט על כך שניתן להעביר כספים לארצות בהן מכיר החוק בסודיות מוחלטת של הבנקים או שקיימות בהן אפשרויות חוקיות לעיסקות כספיות פיקטיביות.

ביחד עם ישראל העלו בעיה זו גם הודו פקיסטן וציילון. העצרת של האינטרפול החליטה כי תורכב ועדה, בה השתתף גם ישראל, שתמליץ על הצעדים שיש לעשות לצמצום עבירות אלה.

*

עצומה למען אידה נודל

עצומה עם 5000 חתימות מטעם תנועת הנשים למען יהודי בריה״מ הובאה אתמול אל השגרירות הסובייטית למען שחרורה של אידה נודל.

את העצומה הביאו שני צירי פרלמנט מן המפלגה השמרנית, שתי שחקניות וסופרת. פקידי השגרירות סגרו את הדלת בפניהם ואמרו כי הם מסרבים לקבל את העצומה.

המשלחת כללה את ליבנה צוקר ואנטוני סטן, צירי פרלמנט ועמם השחקניות דורותי טוטטין, גנט מזמון והסופרת לין ריד בנקס.

העצומה קוראת למתן אשרת יציאה לאידה נודל המחכה זה חמש שנים כדי להצטרף לבעלה ולאחותה המתגוררים בישראל.

*

האם פיתחה בריה״מ קרן לייזר המסוגלת ל„סנוור" לוויינים אמריקאים

פקיד בכיר של משרד ההגנה האמריקאי מסר היום לקונגרס, כי מתנהלות שיחות עם הסובייטים בדבר אפשרות של הפרות סובייטיות של ההסכם לצמצום הנשק האסטרטגי, לרבות ראיות בדבר אתר ניסויים חדש לטילים במזרח הרחוק.

ג'יימס וייד, מנהל כוח המשימה של משרד ההגנה האמריקאי לשיחות על צמצום הנשק האסטרטגי, גם אמר כי ארה״ב בודקת ידיעות לפיהן פיתחו הסובייטים קרן לייזר המסוגלת ל„סנוור" לווייני ריגול אמריקאים.

בארה״ב עדיין אין מספיק מידע על קרן הלייזר המסנוורת, כדי להחליט אם להעלות שאלה זו בפני השלטונות הסובייטים, הוא מסר.

ברית מילה לבנו של פצוע צה״ל

חגיגת ברית מילה לבנו של פצוע צה״ל נערכה במלון מגדל שלום בתל־אביב.

הרך הנולד הוא בנו של שריונאי שנפצע קשה מאוד במלחמת יום הכיפורים, מוטי אשכנזי ורעיתו דפנה. הוא היה מאושפז בבית החולים „בילינסון" חודשים רבים, כשחייו היו נתונים בסכנה.

בברית המילה נכחו מפקדו של האב, צוות הרופאים והאחיות שטיפלו בו בבית החולים בילינסון ורבים מן הנפגעים שהיו מאושפזים עמו. באותו מעמד הורמה כוסית גם לכבוד פצוע צה״ל אחר, חיים סונסינו ורעיתו פנינה, אשר נולדה להם בת. על הטקס ניצח „אבי הפצועים", שמחה הולצברג.

ועדה תדון בתשלום שכר כוהני הדת הדרוזיים

ועדה מיוחדת, שתפקידה יהא להציע פתרון מעשי לתשלום שכר לכוהני הדת הדרוזיים, תוקם תוך חודש ימים ע״י משרד הדתות.

סמנכ״ל המשרד, ישראל ליפל, מסר על כך בכנס שנערך בחיפה, בהשתתפות כוהני הדת הדרוזיים מכל רחבי הארץ. מר ליפל אמר לכתב עתים לאחר הכנס, כי משרד הדתות יאבק למען כהן תשלום לכוהני דת אלה עבור העבודה הצבורית שהם עושים, וזאת תוך תיאום מלא עם הרשות הרוחנית של העדה הדרוזית בישראל.

כתב עתים מציין, כי מדובר ב־29 כוהני דת, אשר במצב הקיים אינם מקבלים שום תשלום תמורת עבודתם הדתית.

תכנית המיתאר של העיר העתיקה

המועד לדיון בהתנגדויות לתכנית המיתאר לבינוי העיר העתיקה בירושלים וסביבותיה, הוארך על ידי שר הפנים, ד״ר יוסף בורג, עד ל־31 במרס 76.

בהתאם על הארכה המועד ציין שר הפנים, כי הארכה זו היתה בשל הרגישות הציבורית לנושא תכנית ירושלים ובשל מורכבותה של ההכרעה לבינוי העיר העתיקה וסביבותיה.

בית־הדין של התנועה

כותב המאמר, ממייסדי הפועל המזרחי שנבחר יושב ראש בית דין התנועה, מסביר נחיצותו של בית הדין ותפקידיו.

מאת חיים ברוידא

עד לפני חמישים שנה ויותר עם התנועה, שובצו בחוקה שלשה סעיפים בלבד לקיום משפט החברים בה:

1. „כל הסכסוכים, בין החברים וביניהם לבין מוסדות ההסתדרות, נפתרים ע״י משפט החברים ועל בעלי הדין לציית לפסה״ד; 2. חבר יוצא מתוך ההסתדרות בשנון: א) חילול דת, ב) הפרת משמעת ההסתדרות; 3. הוצאת חבר נעשית ע״י משפט חברים מקומי באשור הועד הפועל ואילו הזכות לחבר לערער בפני הועדה המשפטית המרכזית". הנה בכך, נוצרה בראשונה הנוסחה הפשוטה והתמימה: „כל הסכסוכים... נפתרים... ע״י משפט חברים". לא יותר, לא קביעת ענינים. ללא פירוטים יוצאים מן הכלל וללא תקנות. ... שבתקופה הקודמה לא היה צורך בכל אלה. האמון ההדדי ששרר בצבור החברים אז, בינם לבין עצמם ומוסר היחסים ההדדיים בין החבר למוסדות התנועה וכן להיפך, הספיקו לאזן ולהתגיק את מצפונו של כל אחד מהם על כף המאזנים של אינטרסנטיות נוקבת, בנגוד למה שמתגלה כיום בחלקי התנועה ... אנו עדים לתופעה, שבתקופות אחרות, עלו וצמחו תנאי חיים עם ... נות אנוכיים, שאין להכניעם ב... מוסרי בלבד, הגאים חדשים ..., הביאו ליצירת תקנות וסמכויות, שהם כמסגרת ותוכת מגן כלפי ... קשים, וכלפי מפירי משמעת בתנועה, בהסתדרות ובמוסדותיה: ב... ת תקנון כמעט משלם, על 85 סעיפים המגדירים סמכויות משפט ... ים ומודיעים את חברי בית הדין בעת ישובם במשפט.

ד משפטי פנימי

... בה נראה תבדוק, מהי מעמדה הדרך המשפטית בתנועה היום: ... משמש משפט החברים, מי ... קק אליו, מהו יחס התנועה ... היה אליו, מהי רמת האמון, ... ברים בתנועה רוכשים לו ובעל... מהי הצורה, שמוסדות התנועה ... ישים לו: לקיומו המשרדי האד... ופרשיבי ולרמת יוקרתו ברחבי ... עה.

... אה לי, שמבחינה זאת — דרוש ... ר בקשר לאפיו ותפקידו של מר... משפטי זה, בתוכנו בתקופה ה... הן דיותר מה דרוש לו שיפרך ... במסדי הגוהל הממשה בצת תפקידו. אם דוא״ם במשפט ... רים מוסד להסדרת החיים ה... יים, שבעזרתו, אפשר לפתור ... ור לעיל, בעיות, שבין חבר אחד ... או בין חבר למוסד בהגנה, ... ים באמצעותו, קשר רוקה רע... ומוסרית של התבר לתנועתו. ... החברים — אף על פי, שבסי... חוקי: יצוץ בפקודת הבורות, ... למעשה מוסד כקביל למשפט ... ינה בסמכויותיו, כרם, המעייך ... ע התקנות לפרטיהם, נוכח ל... כי השופטים במשפט החברים ... קשורים לשום חוקים חיצו... מצפונם ורק מצפונם משמש ... לנתיבות לבם, עליהם רק ל... שחייבים לשמור אמונים לאי... ים, ליסודות ולעיקרים של ה... , להחדירם בנפש חברי התנועה ... ם לעזרה ולאחריות הדדית, ה... ים: על שוויון, צדק ויושר סו... ים, ברית המסורת שאנו מחוד... בה מאז ומתמיד.

... צת זאת יש להכיר בעובדא ... היא: שרמת השיפוט של ... החברים, לעולם תהיה נמוכה ... בתי המשפט של המדינה, כי ... החברים מיוסד בדרך כלל על ... בות, בעזרת שופטים בלתי מק... ם, אולם נבוני דבר וישרי דרך ... הגמרא „גמור וסבירי" (הור... אי ב׳) כל אחד מהצדדים, הן ... הן הנתבע, בעת שהם מס... למסור דינם בידי משפט ה... , הרי הם מעוניינים לא רק ... פוסט וצודק במהלך המשפט, ... השופטים כלפי המיטון של ... מהם, אלא גם באוביקטיבי... טובה של הצדק, שתהיה מסורה ... מוכירות פעילה, שתדע לכלכל ... עוסר הכספי בבוד הגבון, ... ברצוני להעיר: על שיפוטם ... ערכי דין מקצועיים בתור שופ... משפט החברים, אמנם יש להו... בגבולות הטובות, שאפשר לייחס ... מקצוע אלה, בהזות דעתם ה... ית, בנסחו פסקי הדין וכו׳... הם מכוונים ומודיכים את מה... יתר חברי בית הדין — הרי עם ... ביות הטובות האלה השמורות ... יעתי שהשליכות בענין זה שהם ... הם, ערכי הדין מקדישים ... בעיקר לצד הפורמלי של הב...

אות הכתובה והיבשה, כפי שהנם רגילים בבתי המשפט של המדינה, זונחים ושוכחים את העיקר שהדרה המחיה את משפט החברים תלוי יותר בשקול דעת ויושר לב, בנגוד לפירושים היבשים המכונסים בדפוסי הפרוצדורה, בחוקים בסעיפי החוק המקובלים במשפט המדינה.

ההוצאה לפועל של פסק הדין במשפט החברים

אחד הדברים החשובים ביותר, העשויים להצדיק את קיומו של משפט החברים, נתון באפשרות הוצאתו לפועל, ומכיוון, שלמשפט החברים אין בה כפיה ממשלתית, הרי הקשיים גדולים פה שבעתיים, מתוך לקשיים הקשורים בשאלות ארגוניות אחרות. מעניין שבין 85 סעיפי התקנון. המסדירים, כמעט כל הליכי הדין, אין אף סעיף אחד, שידאג לצד שזכה בדין, שפסק הדין אמנם יבוצע ככתבו וכלשונו.

קיימת איפוא בעיה גדולה: איך מתבצעים פסקי הדין? למשפט יש רק סמכות אחת, להזמין את הצדדים, לשמוע טענות, ולפסוק, ומי שזכה בדין ואין לו אפשרות ואמצעים לכפות פסק הדין על הצד שכנגד, או שאין מוסדות התנועה מעוניינים, או שאינם יכולים לבצע את פסק הדין — הרי הדרך היחידה בפני הזו־

(סוף בעמוד 4)

הצלילים המלווים את השיבה ליהדות

מאת חיים פיקרש

עד כמה יש בכוח של ניגונים וצלילים, למשוך, כבמטה קסם, את המתרחקים מעולמה של היהדות, ועד כמה גדול כוחה של אותה „רדיפה" אחר המתרחקים מערכים, אפשר ללמוד משיחה עם נגן הקלרינט הישראלי, גיורא פיידמן, שחזר לא מכבר מביקור ממושך בארצות דרום אמריקה, ושם פילס לו באמצעות כלי הניגון ו„ניגוני הנשמה היהודית" המקוריים שלו, מסילות לליבותיהם של בני נוער יהודי מתרחק ומתבולל.

גיורא פיידמן במוסיקת נשמה יהודית בריו דה ז'נירו

אומרים שהיקף ההתבוללות בין היהודים בארצות דרום אמריקה, הוא ללא תקדים. ולא אחת מתריעים ומזעיקים ראשי הקהילות, לנוכח התופעה החמורה, שלא היתה כדוגמתה, במשך שנים. הם מבקשים את הסיוע הרוחני ל„הצלת הנפשות ממסי־" ובמסגרת של „הופעת הצלה" כזו, בא גיורא פיידמן, נגן הקלרינט הנודע של התזמורת הפילהרמונית הישראלית, לסידרת הופעות, בא וניצח!

* * *

„עוד לא הספקתי לרדת מהמטוס וכבר חיכתה לי הופעה באחד מהאולמות המרכזיים של בואנוס־איירס, שהיה מלא מפה לפה באלפי מבקרים בתוכם גם צעירים רבים. בתחילה קיבלוהו בהסתייגות, אך לא עברו כי אם דקות ספורות, כשגיורא „הראה יכולה הנגן שלו", וצלילים נוגים ומסוגנים ריחפו בהיכל, שוב לא היה גבול לספונטניות השמחה של הקהל. „אמרו לי שזוגות מעורבים רבים בין הבאים, ואפשר ובשל כך, השקעתי את כל כוחותי, כדי להפיק ניגונים שיחדרו אל הלב הקרי"... אומר גיורא ומספר שאף הוא, המורגל להופעות עם קהל הזר קצת אל הניגון היהודי, בידהם כשצבת השמחה של הקהל. קשה לתאר כיצד ירדו אל הבימה, מאות צעירים ובני נוער, באורח ספונטני מתתו בשירה ובריקודים, שנמשכו שעות ארוכות...

„אכן, במעמד הכרגש הזה בבואנוס־איירס, הוכח שוב עד כמה צלילי המוסיקה היהודית הוכיחו שוב את כוחם כאחד הגורמים החוקים לקירוב יהודים מתבוללים — אמרו לו היוזמים את המופע, כראשי הקהילה שם. לאחר ההופעה באו רבים אל מאחורי הקלעים לשיחה עם גיורא פיידמן. הם גילו כי רחקו מהיהדות ובחלקם הגדול אף נשוי בנשואי תערובת, ובאוזן מקרהגיעו לתופעה „שהרגישה אותם הרעידה בהם ניצוץ יהודים רדומים שבכלל, כהגדרתם. לא ידעו על קיומם"...

* * *

בבראזיל, חזרה ההופעה על עצמה. לאחר ההופעה בריו דה־ז'נרו, באולם הגדול „סבילה מירלה". ניגש אליו אחד המבקרים ואמר לו: „לו היה אצלנו אדם כגיורא שמוציא צלילים כאלה לעמו, היו מזמן הופכים אותו ל„מבהיג"... ושתי נשים, שהתיידו על עצמן שאין הן יהודיות, גילו את אשר על ליבן ואמרו: „באמת שלא ידענו שיש מוסיקה כזו"...

הנגן הישראלי הופיע גם בפני סטודנטים יהודיים באוניברסיטה „גמה פילו" בריו־דה־ז'ינרו, בהופעה שהתקיימה במסגרת של יחסי התרבות ישראל—ברזיל. כאן הצטופפו מאות תלמידים. הם הופיעו מרצונם החופשי וההופעה התקבלה בצורה יוצאת מהכלל, וזאת ניתן היה להוכיח על ידי עוצמת מחיאות הכפיים שליוו את ההופעה. ההפעה נפימה היתה בעת שרקטור האוניברסיטה לאחר שני ניגונים, עלה על הבימה כדי לחבק את הנגן היהודי מישראל. „צלילים אלה מוכיחים על אהדה ואהבה לעם היהודי" — אמר אז הרקטור בהתרגשות.

* * *

אכן, מסיכומי אותו מסע של ה„כליזמר היהודי", הוכח שוב מה כוחה של מוסיקת הפולקלור היהודי להעביק חווית רגשית יהודית, החסרה כל כך כיום ברחוב היהודי בפזורה. פולקלור יהודי מעורר מחדש את רגש ההשתייכות וההזדהות הלאומית גם אצל אלה שניבא זה כל כך רחוק מהם, אבדו שוכחי „ניגוני הנשמה".

כן, אומר גם האמן, אני מאמין שהצלילים שבנשמתי שייכים לניגונים שבאו מדורי דורות ושעושר ביטויים רב עד כדי כך שלא ניתן לבטאם ואני מאמין שעצם עמידתי על כל במה בעולם ככליזמר, תורמת רבות ולא רק לקירוב הלבבות בין אחים רחוקים כי אם גם להבנת ענינה של המדינה, בליבותיהם של תושבי עמים שונים.

פרסי הצופה תשל״ו

„הצופה" מגיש השנה לקוראיו מבחר ספרים בתורה ובדעת־עולם במסגרת מפעל הפרסים השנתי.

החותם על העתון לשנה מראש יוכל לזכות באחד הפרסים הבאים

	מחיר קטלוגי	מחיר למנוי
משנה תורה לרמב״ם — 2 כרכים מפוארים	130.—	55.—
תנ״ך עם פירוש מלבי״ם — 12 כרכים בכריכה מהודרת	270.—	120.—
מדרש תנחומא — 2 כרכים	58.—	15.—
ילקוט שמעוני — 2 כרכים	70.—	15.—
פרקי דרבי אליעזר — בכריכה הדורה	40.—	5.—
עיטורי תורה, מאת א. י. גרינברג — 6 כרכים	190.—	90.—
אנציקלופדיה אוצר ישראל — 5 כרכי פאר	240.—	110.—
אנציקלופדיה לגדולי ישראל — 4 כרכים	75.—	30.—
אנציקלופדיה לחכמי התלמוד — 2 כרכים	45.—	10.—
אנציקלופדיה יהודית, מאת יעקב פבזנר	28.—	חינם
אוצר לשון חכמים, מאת ק. א. פארלע	28.—	חינם
ספר החינוך	30.—	5.—
עמודי המחשבה הישראלית, מאת פרופ׳ שמחה אורבך — 3 כרכים	70.—	25.—
חמש דרשות, מאת הרב י. ד. סולובייציק	18.—	חינם
הלכה לעם, מאת הרב י. ברמן	25.—	חינם
אנציקלופדיה אישים בתנ״ך, מאת דב קמחי	45.—	10.—
ירושלים ביצירת הדורות	25.—	חינם
דיני תחילת היום, מאת נ. הופנר	30.—	חינם
דיני ברכות הנהנין, מאת נ. הופנר	30.—	חינם
מעינות ימים נוראים — 2 כרכים	36.—	5.—
גאוני ישראל ראשונים ואחרונים, מאת אפרים טובבהויז	30.—	חינם
מבין במקרא, מאת מ. י. בראון	36.—	חינם
קונקורדנציה לתנ״ך, מאת שביל	30.—	חינם
סידור גרמייזא	50.—	חינם
גלובוס פוליטי ומדיני (מואר), מאת פרופ׳ משה ברוור	100.—	40.—
על אבות לילדים	25.—	חינם
אטלס המזרח התיכון — פרופ׳ משה ברוור	40.—	8.—
דיני חוזים במשפט העברי, מאת ד״ר שלם ורהפטיג	50.—	5.—

החותם על העתון בחודש דצמבר יקבל פרס נוסף

קיצור שולחן ערוך במהדורת כיס מהודרת

● פנה עוד היום:

סניף הצופה חיפה, רח׳ ארלוזורוב 7
סניף הצופה ירושלים, רח׳ בן־יהודה 8
הנהלת הצופה תל־אביב, רח׳ המסגר 66

هكذا من الاهل

ספורט הצֹפה

התבהרות בצמרת ומתח רב בתחתית

כדורסל ליגה לאומית

אליצור תל־אביב הובסה על־ידי הפועל תל אביב

מאת אריה שגיא

במחזור ה־11 של הליגה הלאומית בכדורסל מתחילה להתבהר תמונת הצמרת כשמכבי ת"א ללא הפסד מובילה בראשה ואחריה צמודות שתי קבוצות — גבת/יגור, עם הפסד אחד, והפועל ת"א, עם שני הפסדים. על המקום הרביעי והזכות להשתתף במשחקי גביע קוראץ' מתמודדות הפועל ר"ג ואליצור ת"א.

בתחתית הולך ומסתבך המצב, כאשר יש לזכור כי השנה נושרות שלוש קבוצות מן הליגה הלאומית. מצבה של הפועל בן שמואל החמיר עקב הפסדה להפועל ירושלים, 95:74, והיא סוגרת את הטבלה כשבאמתחתה ניצחון אחד בלבד. נצחון מכבי ר"ג על הפועל חיפה נותן פתח של תקוה לרמת גנים ומשחקיהם הקרובים בגד שמואל וגבעת־ברנר/נען יבהירו לאן פניהם מועדות. קבוצה נוספת השקועה עמוק בתחתית היא ביתי"ר ירושלים, אשר יתרון של 13 נקודות לא הספיק לה והיא נוצחה בסיום המשחק ע"י גבעת ברנר/נען בהפרש בן 4 נקודות, 76:72.

הפועל ת"א — אליצור ת"א 70:98

אליצור ת"א החמיצה הזדמנות להבטיח לה את המקום השלישי בטבלת הליגה הלאומית בכדורסל כאשר לא השכילה לשמור על יתרון שרכשה בפתיחת המשחק וניצחה בסיומו בהפרש ניכר, 90:78, לאחר 42:37 במחצית. כדורסלני אליצור עלו למגרש בתקוה לחזור על הפועל ת"א את אשר עשו לשכנתם בצמרת, הפועל ר"ג, בשבוע שעבר. אולם, הפועל ת"א הוכיחה, למרות משחקה החלש, כי הנסיון ויתרון הגובה ביכולתם עדיין להכריע במשחק. שתי הקבוצות הציגו משחק מפוזר והכדור פלה לשתי הקבוצות באיבוד כדורים רבים (כולל בארי ליבוביץ). שחקני אליצור התקשו לקלוע ממרחק ולהתמודד ליד הסל עם הגבוהים של הפועל. מאמן אליצור, רזין, שגה באשר הותיר במרבית שלבי המשחק רק שני שחקנים גבוהים במגרש. בצורה כזו, כשגם שהקבוצה הגבוהים של אליצור מנסים במרבית הזמן את כוחם בקליעות מבחוץ, נפלו כל הכדורים החוזרים (והם היו רבים) לידיהם של כדורסלני הפועל כפרא כשל. הירבה לעשות זאת בהצלחה גהמיאס, שקלט 17 „ריבאונדים". גם בהתקפה בלטו שחקני הפועל בכדורים חוזרים רבים וזה היה המפתח לנצחונם.

שתי הקבוצות פתחו במשחק מפוזר, כך שרק בדקה השניה נקלע הסל הראשון. אליצור נטלה את היוזמה ובמשחק הגנה משובח ומול החמצות של שחקני הפועל יצרו יתרון סביר. אולם, גם הם הרבו להחטיא, ואיטיותם של הגבוהים בהם מיכן ופול כהן מנעה משחק התקפה מהיר ששבירות הפועל ת"א כבר בפתיחה. יתרונה אליצור הלך וגדל מ־4:8 (בדקה ה־3) ל־6:12 (בדקה ה־4). דוד הלציג, אשר הוליך את קכמן, שהרבה להחטיא, נטע תקוה כי ימשיך את משחקו המשובח נגד הפועל ר"ג וארבע נקודות רצופות שקלע העלו את יתרון אליצור ל־10:18 בדקה ה־8. אולם הלציג לא המשיך להפגין כושר קליעה טוב. עובדה זו יחד עם יתרון הגובה של הפועל, כשבאליצור רק שני גבוהים, הביאו

לצמצום הפער והשיוויון לא איחר לבוא: 21:21 בדקה ה־11. אליצור מנסה לעשות משהו, שוב יתרון 21:23, אך הפועל משחקת בתנופה ויתרון ראשון, 23:25 בדקה ה־13. אליצור מנסה כוחה ונוטלת את ההובלה, 28:27, אך הפועל אינה מוותרת והתוצאה במחצית 37:42.

אליצור פותחת את המחצית השניה בתנופה וצימקה את הפער ל־40:42. כששתי הקבוצות מציגות משחק גרוע, רב ההחטאות ואיבודי כדור. אבל הפועל ת"א מוכיחה כי אינה הפועל ר"ג, וממצב של 42:47 קולעים שחקניה בפרק זמן של 4 דקות 16 נקודות ללא מענה ומקפיצים את יתרונם לכדי 19 נקודות, 42:63, בדקה ה־28. שחקני אליצור נשברו, הפסיקו לרדת להגנה ויתרון הפועל הולך וגדל ל־60:87 בדקה ה־37 ובסיום 70:98 להפועל.

בדקה ה־37 הוצאו מן המשחק זקס מאליצור וקסמן מהפועל לאחר התכתשות ביניהם. היה זה שיא המאבק הלא־ספורטיבי בין שני שחקנים אלו כשהאשם העיקרי הוא זקס מאליצור שהתגרה בקסמן לכל אורך המשחק ולא בלי תגובה של וקסמן. כאמור, הוצאו שני שחקנים אלו על ידי השופטים וכרטיסי השחקן שלהם נלקחו, למרות בקשת סליחה משותפת של שני השולחנים מהשופטים, ועקב כך ייאלצו „לנוח" משחק אחד ויעמדו בפני ועדת המשמעת של ההתאחדות. היה זה אקורד צורם לסיום משחק יורד ברמתו.

הרבו לקלוע לאליצור: זקמן 10, יבלון 10, גראנדיסין 9, וברזילי 8. להפועל ת"א: ליבוביץ 20, אבישר 20, נחמיאס 19, וקסמן 17.

שפטו זליגר וקניג לעיני 1500 צופים בהיכל הספורט ביד אליהו.

הליגה הלאומית בכדורסל

.1	מכבי ת"א	10	739:1063	20
.2	גבת/יגור	10	759:894	19
.3	הפועל ר"ג	11	858:971	19
.4	הפועל ת"א	10	875:1046	18
.5	אליצור ת"א	10	769:825	16
.6	הפועל י־ם	10	822:759	15
.7	ברנר/נען	10	849:747	14
.8	הפועל פ"ת	10	914:818	14
.9	מכבי חיפה	10	820:765	14
.10	הפועל חיפה	10	804:824	13
.11	ביתי"ר י־ם	11	1079:954	13
.12	מכבי ר"ג	10	875:784	12
.13	בן שמואל	10	877:719	11

הפועל ת"א — אלופת החורף אליצור תל־אביב — סגניתה

כדורסל ליגה לאומית נשים

קבוצת הנשים של הפועל תל־אביב הוכתרה כאלופת הסיבוב הראשון, כאשר גברה כדורסלניות תל־אביב על מכבי ת"א בהפרש ניכר, 17:52, לאחר יתרון זעיר 25:27 במחצית.

בדרבי אליצור — גברה אליצור ת"א על אחותה מפ"ת 47:50 לאחר 20:27 במחצית.

ללא תלות בתוצאת הדרבי בת"א, ידעו כדורסלניות אליצור ת"א, כי ניצחון על האחות מפ"ת יקנה להן את המקום השני, מפני שאליצור ת"א היתה הקבוצה היחידה, אשר גברה על הפועל ת"א בסיבוב הראשון, ועוד ידעו שחקניות אליצור ת"א, כי הפסד במפגש יוקרה זה עלול לדרדרן עד למקום הרביעי בטבלה.

במפגש שנערך לפני שבועיים בין שתי הקבוצות במסגרת גביע המדינה היתה יד הקבוצה מפ"ת על העליונה, ואולי המתח הרב, ששרר בקרב שתי הקבוצות לקראת משחק יוקרה, הוא שהביא למשחק כה דל ברמתו.

במחצית הראשונה התנהל מאבק שקול, כשהיתרון עובר מקבוצה לקבוצה, ורק לקראת סיום המחצית רכשה אליצור ת"א יתרון בן 7 נקודות, 20:27.

את המחצית השניה פתחו התל־אביביות בסערה וקלעו שמונה נקודות ללא מענה, והובילו 20:35. כניסתה של שוש פרוזין בפ"ת, גרמה לשינוי גדול במשחק הקבוצה מפ"ת. הפער צומק עד כדי 3 נקודות ובסיום 50 : 47. בקבוצת אליצור ת"א הצטיינה יעל פיקרש הותיקה במשחק מעולה הן בהגנה והן בהתקפה. קבוצת אליצור פ"ת סבלה מכך שהקבוצה שפקד את שתי כוכבות הקבוצה, אורית ליטני ושרה עזריה, שהרבו להחטיא ממצבים נוחים. תמי ויסוקר בלטה בשמירה על חנה הוכמן ובקליעות מרחק במחצית הראשונה. שוש פרוזין, שעלתה לשחק רק באמצע המחצית השניה זאת בגלל פציעה חוללה כאמור את השינוי במשחק קבוצתה.

קלעו לאליצור ת"א: יעל פיקרש 15, צנת דוינור 14, חנה הוכמן 13, גילה פלג 6, טובה פנדוק 2.

קלעו לאליצור פ"ת: אורית ליטני 14, שרה עזריה 10, תמי ויסוקר 10, שוש פרוזין 6, גילה קניון 5, אורה עג'מי 2.

נצחון נוסף לאליצור נהריה

מאת דן עתיר

אליצור נהריה גברה על הפועל כרמיאל, 48:71, לאחר 28:30 במחצית.

המשחק היה שקול ברוב שלביו, ורק בארבע דקות הסיום נשברו כנראה שחקני כרמיאל, וכדורסלני אליצור ניצלו זאת, וקלעו 14 נקודות ללא מענה ובסיום 48:71 לאליצור נהריה. הצטיין במשחק אמיר שחורי מאליצור.

קלעו לאליצור נהריה: שחורי 20, הופנר 15, אסטרכן 12, פולי 6, אברשוביץ 6, איתן 4, כהן 4, ומנחם 4. לכרמיאל: קליימן 21, נבש 15, לטש 6 וזוהר 6.

שלושה סניפים חדשים לאליצור

נציג מרכז „אליצור", יצחק בנסקי, נפגש עם נציגי רשות הספורט ויו"ר המועצה האזורית מודיעים, ר' בסיכום הפגישה הוחלט על הקמת שלושה סניפים חדשים של אליצור במסגרת המועצה המקומית מודיעים, בהם יפעלו ענפי הכדורסל וטניס־השולחן. הסניפים החדשים יהיו במושבים־יהודה, חדיד, ובוקה. בהחזקת הסניפים והפעילות ישתלבו המועצה האזורית, מרכז „אליצור" ורשות הספורט.

אליצור תל־אביב לוטשת עין לצמרת

טניס שולחן

קבוצת אליצור תל־אביב בטניס־שולחן ניצחה במשחק נוסף את הפועל ראשון־לציון בתוצאה 2:5.

במשחק המרתק הסוער גבר לירון ברנשטיין מ„אליצור" על שלדמה ידידים, ביניהם נחום יעקובי, שחקן נבחרת ישראל. פיש גבר על קריזה ורייס ניצח את גואר. לאחר נצחון זה צועדת אליצור ת"א במקום השלישי בטבלה, המנהל הקבוצה, מיכאל ביבדר, מסר כי „המטרה היא לזכות במשחק הקרוב, ולהתמודד על שני המקומות הראשונים".

אליצור אשדוד בראש הטבלה בליגה ארצי דרום

מאת אורי תמיר

במשחק שסיים את סיבוב המשחקים הראשון בליגה ארצית דרום הביסה קבוצתה החזקה של אליצור אשדוד את הפועל משמר הנגב 0:5.

קבוצת משמר הנגב באה לאשדוד במטרה להפתיע את קבוצתה החזקה של אשדוד, אך כוונות לחוד ומציאות לחוד. שחקני אשדוד הוכיחו שמקומם בראשות הטבלה אינו מקרי וגילו עליונות ברורה על יריביהם.

שמעון בינדי גבר במשחק הראשון על יובל וינר 0:2. יצחק ג'ינו הצליח לגבור על חן מהפועל 1:2 במשחק מתוח ומעניין. מאמן אשדוד דורון מילבורג גבר על קהת ארזי 0:2 והעלה את יתרון אשדוד ל־0:3. בינדי גבר על חן 0:2, ודורון סיים את המשחק בנצחון נאה על יובל הצעיר 0:2.

אם תמשיך אליצור לשחק כך, יש לקוות שתפשה את עונת המשחקים הבאה בליגה הלאומית.

פרדס־חנה — ללא הפסד בדרך לליגה ב'

כדורסל ליגה ג'

מאת משה שמרק

במשחקם האחרון בסיבוב הראשון של ליגה ג' הוכיחו כדורסלני אליצור פרדס חנה פעם נוספת את כוחם ואת שאיפתם להעפיל לליגה ב'. הם ניצחו את קבוצת הפועל משמרות בתוצאה 56:76 לאחר 31:33 למשמרות במחצית.

כדורסלני אליצור התייצבו למשחק בכושר ירוד, לאחר שבליגה לנוער הפסידו לקבוצת מכבי „יוסי" כפר שמריהו בהפרש של 20 נקודות ותוצאה מהפסד זה איבדו את המקום הראשון בליגה לנוער, וכן עקב חסרונו של השחקן באליצור כהנא יורם (בגלל מחלה).

המשחק היה חלש מאד ברמתו וקבוצת הפועל משמרות הוליכה ברוב שלביו בהפרש של 2—8 נקודות. 2:8 לאליצור (דקה 4), 16:12 למשמרות (דקה 8). בדקה ה־10 הושב על הספסל יהודה לוי מאליצור כשלחובתו נרשמו כבר 3 עבירות, ובדקה ה־14 ירד מן המגרש ליברס — גם הוא מאליצור, ושני שחקנים אלו לא שבו עוד לשחק. בסיום המחצית נרשמה התוצאה 31:33 למשמרות.

המחצית השניה נפתחה בלחץ של הפועל משמרות ובדקה ה־26 היתה התוצאה 45:37 למשמרות. אך שחקני אליצור פרדס־חנה שמרו על איפוקם ובדקה ה־36 — 54:54.

בדקה זו ניתן האות למתקפה בניצוחם של שחקני אליצור מוטי גימלשטיין (חסימות וחטיפות כדורים) ויעקב ויליאן שהחטם, חטף וקלע בדקות מכריעות אלו סלים רבים. לצידם שיחקו ליברמן, שטאובר ושפרן שהם במרבית הזמן שחקני ספסל. הם שיחקו באופטנה רבה כדי לא להפסיד במשחק זה להם על כל כדור. הסיכום היה ששחקני אליצור קלעו בארבע דקות האחרונות אלו 22 נקודות לעומת 2 של הפועל משמרות שעצביהם בגדו בהם. בסיום היתה התוצאה 56:76 לאליצור פרדס חנה.

את המשחק ניהלו השופטים שי־וילק ואברהם מאיר בקבוץ משמרות.

קלעו לאליצור פרדס חנה: ויליאן — 28 נקודות, שטאובר — 11, גימלשטיין — 11, ליברס — 10, ליברמן — 8, שפרן — 4, לוי — 2, וקרו — 2 נקודות.

להפועל משמרות קלעו: אטינגולי — 20 נקודות, מילר — 17, קוססקי — 17, ובוגי 2 נקודות.

אליצור נוה שאנן — מכבי בת גלים 57:63 (29:27)

מאת חיים קופלמן

קבוצת הכדורסל של אליצור נוה שאנן גברה על מכבי בת גלים בתוצאה 57:63 באחד ממשחקיה הטובים העונה. המחצית הראשונה של המשחק היתה שקולה ונסתיימה ביתרון של מכבי בת גלים, 29:27.

את המחצית השניה פתחו שחקני אליצור בתנופה רבה ותוך הצגת משחק מהיר ונאה הצליחו לרכוש יתרון של 13 נקודות. לקראת הסיום הואט קצב משחקה של אליצור, דבר שאיפשר לבת גלים לצמק את ההפרש, אך לא היה בכך כדי למנוע את נצחונה של אליצור 57:63.

במשחק זה שוב בלטו באליצור אהרון שנור ויהודה חצור, שהיו השחקנים הטובים ביותר על המגרש וקלעו את רוב הנקודות של קבוצתם. במיוחד יש לציין את משחקו המעולה של יהודה חצור במחצית השניה בה קלע 17 נקודות.

קלעו לאליצור נוה שאנן: חצור 19 נקודות, שנור 18, שפרן 16, שליזינגר 8, ובריהלי 2.

שפטו: ברגמן ובאום במגרש רוממה.

אליצור אשקלון בראש טבלת ליגה ג' דרום

כדורסל

קבוצת „אליצור" אשקלון, שבשבוע שעבר נוצחה בפעם הראשונה ע"י הפועל ניצנים 57:55, יצאה לשחק נגד אורות ונחלה נצחון חשוב, 78:84 לאחר 46:40 בהפסקה, והתבססה בראשות הטבלה בליגה ג' דרום, כשמשתתפה למקום הראשון „הפועל" ניצנים הפסידה ביתה להפועל אשדוד.

המשחק היה ברובו שקול עם יתרון קל לאורות. שתי הקבוצות העבירו את הכדור מיד ליד, ובמגרש נראו הקפצות מהירות וסובבות. בדקה ה־12 הגדילה אורות יתרונה לשמונה נקודות, 24:16. אך שחקני אשקלון שמרו היטב וסיימו את המחצית בתוצאה 46:40 לחובתם.

את המחצית השניה פתחו שחקני אשקלון בסערה בשני סלים. במגמה ליצור יתרון ראשון במשחק. אך שחקני אורות שמרו היטב על יתרונם, עד לדקה ה־35 67:59. בדקה זו יצא שחקן אשקלון בחמש עבירות ובמקומו נכנס אלי בוהדנא, אשר במשחקו הטוב בהגנה בקליטת כדורים יחד עם פריצותיו המהירות של בן־דוד יצרו לחץ שוטף על סל יריבתם, ואכן 13 נקודות של אשקלון לעומת ארבע של אורות יצרו יתרון ראשון לאשקלון 69:70, אשר במשחק להיר מה של כל שחקני אשקלון נשמר בסיום ואף הוגדל ל־6 נקודות, כשהתוצאה בסיום 78:84 לאשקלון.

שפטו בהצלחה בני בוקר, ופפו אשקלון באולם בחצור.

בית־הדין של התנועה

(סוף. מעמוד 3)

כה בדין, לפנות לבית דין ממלכתי לכוף את פסק הדין, וכידוע דרך זאת היא די ארוכה ומיגעת, בינתיים נהנה הצד שחייב בדין, ואינו בא אף כי יש לדעת ולצערנו לאמר: המשוקים של פקרונות וערכים ביסוד התנועה, הם רופפים היום ועומדים במבחן חמור.

חשובה ביותר השמירה הקפדנית על היחיד, שלפעמים הוא חסר מגן בפני החזק ממנו, במיוחד בפני מוסד או מפעל, שנוצרו ע"י חברים בתנועה או שהוא יצירת התנועה עצמה, אלה התגבשו וגדלו, נוצרו אינטרסים ובעקבותיהם גם אינטרסנטים, העשויים להסית את הדעת מהצד הצבורי מסוציאלי ולהעבירו לדפוסי פרוצידורה, לכן איפוא מתעוררות עם ההתארגנות החדשה כמה שאלות:

1. מה דינם של מוסדות ומפעלים בתנועה הנאשמים באי ציות; 2. מהי מערכת העונשין במקרים של אי ציות; 3. באידך, הוצאת חבר מהתנועה בגלל אי ציות בכל מקרה של הפרת משמעת האם אינו עלול להיות עונש כרת על החבר ועל משפחתו; 4. מי היא הסמכות התובעת של אי־ציות פסק דין ? בית הדין עצמו ? מזכירות בית הדין מזכירות הוועד הפועל; 5. האם יש צורך בפסק הוזר על חייב בדין על הפרת משמעת.

הצעות במערכת הארגונית והמינהלית

בין תפקידי המזכירות יהיו:

1. לקבוע הרכבי השופטים או הרכבים מיוחדים, את אב בית הדין של כל ההרכב, את מועדי המושבים, את מקומם, וכן לשמור על פעילותם והופעתם של כל חברי בית הדין בזמנם; 2. לשמור על רציפות הדיון המשפטי כדי למנוע עינוי דין ע"י סחבת; 3. לדאוג לכך שרישום דברי הדיון במשפטים יהיו ברורים בל צרכם; 4. לשמור על הפרוצידורה המשפטית שיש לה חשיבות רבה בהליכים של כל דרגות בתי הדין; 5. לשמור על הופעת הצדדים או העדים לדיון המשפטי בהתאם לכתוב בהזמנה ולנקוט אמצעים במקרים של אי הופעה סרבנית או כיוצא בזה; 6. לפקח על ביצוע פסק הדין של בתי הדין הן אלה שהוטלו על יחיד, והן אלה שהוטלו על מפעל או מוסד תנועתי; 4. לקבוע דינם של מוסדות התנועה נציגי תנועה וכולי. שאינם מבצעים או שאינם עתידים לבצע פסק דין של בית הדין או מסרבים להופיע בפני בית הדין כצד או בנותן עדות; 5. לקבוע הגדרה ברורה לשתי העבירות המופיעות בחוקה לפיהן עלול בית דין לפסוק להוצאת חבר מהתנועה; הגדרות וקריטריון של המונחים חלול דת ועבירה שיש עמה קלון, היינו: מהו בגלל השיפוט וכיצד ובמה רואה בית הדין חילול דת או עבירה שיש עמה קלון;

חבר השופטים שהועידה בחרה בהם להיות שופטים בתנועה, עליהם לקיים את המשימה בתוקף חורה זאת ואת הצווי „בצדק תשפוט עמיתך" ו„צדק צדק תרדוף" למען תחיה וגו' (ספרי רש"י שופטים הלך אחרי בית דין יפה).

מרכז אליצור תובע שינוי תקנון הוועד האולימפי

מרכז „אליצור" תובע רוויזיה יסודית במבנה התקנון הוועד האולימפי בישראל, לקראת האסיפה הכללית של הוועד האולימפי, שתתקיים ב־5 לינואר 1976, ובה ייבחרו מוסדותיו. זאת על רקע מינוי 14 מתוך 25 חברי הוועד עפ"י הסכמים בין המרכזים, תוך נימוק של „זכות מייסדים".

במכתב חריף, הפנה מזכ"ל אליצור, זאב ברוורמן, את תשומת־ליבו של יוסף עינבר, יו"ר הוועד האולימפי בישראל לתופעה של „מונרכיה" בספורט הישראלי. רוב חברי הוועד נבחרים בדרך של „ירושה", מה עוד שזכות המייסדים הזו היא חולפת מטבעה, וגופים ספורטיביים חדשים יכולים לצמוח ולתפוס מקומם של המייסדים.

במקום זאת מציע ברוורמן לקבוע בתקנון שהוועד יורכב בנציגי מרכזים, וכן לקבוע קריטריונים קבועים למבנה הוועד, אשר יעמדו בביקורת ציבורית וישקפו את יחסי הכוחות של הספורט במדינה. הצעת אליצור להרכיב את הוועד מ־14 נציגי המרכזים, 5 נציגי ההתאחדות לספורט, 3 נציגי ההתאחדות לכדורגל, 3 נציגי איגוד הכדורסל. 14 נציגי המרכזים בוועד האולימפי יורכבו על בסיס יחסי כוחות של המרכזים בשלוש ההתאחדויות לספורט.

מליאת הוועד האולימפי תבחר מתוכה — עפ"י הצעת אליצור — מזכירות של שבעה עד תשעה חברים, אשר ייצגו בתוכה לפחות את שלושת מרכזי הספורט הגדולים בארץ. אותה עת, האסיפה הכללית תבחר את נציגיה לוועד האולימפי אחת לשלוש שנים.

אליצור מנעה גידול בהנהלת ההתאחדות לספורט

מאת מ. שאול

בעקבות התנגדות שהעלה נציג „אליצור" בהנהלת ההתאחדות לספורט, הוחלט על בחירת 21 חברי הנהלה, במקום 23 כפי שהוצע בתחילה.

בימים האחרונים נפגשו מזכ"ל אליצור, זאב ברוורמן, עם מזכ"ל „הפועל", יוסף עינבר, כדי לסכם את חלוקת התפקידים בנשיאות החדשה של המוסדות לספורט בישראל. בעקבות דרישת „אליצור" יחול שינוי בהרכב הוועד האולימפי וקרוב לוודאי שמרכז אליצור ייוצג ע"י נציג נוסף בוועד האולימפי.

בנימוקיו להתנגדותו להגדלת מספר החברים אומר ברוורמן כי ידוע שתוצאות הבחירות להתאחדות לספורט בישראל, וכשכל גוף יודע את מצבו ומה עודפי הקולות העומדים לרשותו — אין מקום להגדיל ההנהלה ועל ידי כך לזכות את שני בעלי עודפי הקולות הגדולים בנציג נוסף. מר ברוורמן כינה אקט זה כלא־דמוקרטי, והדגיש כי „אליצור" אינה יכולה לתת יד לדבר.

„נשף השנה" ונצחון בליגה לאליצור נתניה

מאת כתבנו בנתניה

קבוצת אליצור נתניה התאוששה מהתבוסה בדרבי בשבוע שעבר, והכריעה את הפועל יגור 54:81, לאחר 35:32 ליגור במחצית.

בתחילת המשחק נראו פני הדברים שונים מאשר בסיום, כששחקני יגור פתחו בתנופה רבה, ומול חולשה לא מובנת של שחקני אליצור — הן בהגנה, בה לא הצליחו לעצור את בני יגור, והן בהתקפה, בה החטיאו ממצבים נוחים — יצרו הקיבוצניקים יתרון מבטיח כבר בדקה ה־12, 14:35. בדקה זו נכנס למשחק יורם מתפוס מאליצור, אשר שינה כליל את פני הדברים. הוא חיזק את ההגנה, ופיתח התקפות מתפרצות כך שעד לסיום המחצית קלעו שחקני אליצור 18 נקודות ללא מענה, והמחצית נסתיימה ביתרון זעיר ליגורים 32:35. במחצית השניה המשיכו כדורסלני אליצור בלחץ רצוף על סל שחקני יגור ושחקני יגור נשברו ובסיום 54:81 לאליצור. בלטו במחצית זו דורון אוליפנט בקליעות וב„חוטות" עבירות, שמחה לנציבר בקליעה מרחוק, ויורם מתפוס בריכוז המשחק.

קלעו לאליצור: דורון א. ליפנט 21, יצחק אולדר 18, דוד מאירוביץ 18, שמואל לציבר 12, בני קרבבייני סקי 4, דני גז 2 ויורם מתפוס 2. הרבו לקלוע ליגור: לויזן 18 ושנלר 17.

שפטו מאיר אברהם ודוד וייס במגרש בנתניה.

„נשף השנה" של אליצור

„נשף השנה" של אליצור נתניה נחוג בהשתתפות 700 איש, במלון „גולדאר" שבעיר. מטרת הנשף היתה להעלות תרומה לעזרה במימון הפעולות השוטפות של האגודה, ועזרה בהקמת מרכז ספורט דתי („קאונטרי קלוב") בדרום נתניה.

בתכנית הנשף האורחים בתצוגות, שהתבדרו ע"י גדי יגיל, רקדו, והשתתפו בהגרלות נושאי פרסים, שנתרמו ע"י חנויות יוקרה בנתניה.

אליפות בתי הספר התיכוניים במירוצי שדה

אליפות בתי הספר התיכוניים במירוצי שדה נערכה בגין גדי בהשתתפות 13 נבחרות בנות ו־17 נבחרות בנים שעלו לגמר.

כל נבחרת כוללת ששה רצים, כשרק ארבעת הראשונים מכל נבחרת נלקחים בחשבון הנקודות הסופי. הבנות רצו למרחק 1500 מטר והבנים ל־4200 מטר. בין הבנים הגיעו למקום הראשון רצי רשות חפר, למקום השני אורט נתניה, ולמקום השלישי ביה"ס התיכון שליד האוניברסיטה העברית בירושלים.

בין הבנות זכה ביה"ס „רנה קסן" במקום הראשון, מקיף כללי אילת במקום השני ו„חשמונאים" בת־ים במקום השלישי. במקום הששי בין הבנות זכה תיכון „בר־אילן" בנתניה, שהיה התיכון הדתי היחיד שהשתתף בבירוציה.

בתחרות לבודדים הגיע למקום הראשון יזהר סלנצקי מרכות חפר, למקום השני בני מירור מביה"ס שליד האוניברסיטה, למקום השלישי בני מודביה מקיף רוטנין קרית־גת ולמקום הרביעי אבשלום קוזהי מאורט נתניה, אשר מתאמן באליצור נתניה.

בין הבנות הגיעה למקום הראשון פנית פביאן מ„חשמונאים" בת־ים, למקום השני מירית ולגמן מעירוני ט' בת"א ולמקום השלישי ויריאן וליס מ„בר־אילן" נתניה. למקום השמיני הגיעה סוזן אלימלך, אף היא מ„בר אילן" נתניה. שתי האחרונות מתאמנות באליצור נתניה.

ברית ערים תאומות

ביום שני הקרוב יערך טקס כריתת ברית ערים תאומות בין חולון לעיר לשין בקנדה. למעשה הסיפור החל מכך שבברית הערים התאומות, שנכרתה בין העיר הקנדית קוט־סנט לוק לבין אשקלון בהשתתפותו של שר הפנים ואוכלת הסביבה של קוויבק ונשיא אירגון הערים התאומות בקנדה ד"ר ויקטור גולדבלום שהוא יהודי ורופא במקצועו שהבטיח באותו טקס לשוב ולבוא השנה פעם נוספת לישראל. בימים אלה הוא קיים את הבטחתו ובא שוב עם המשלחת של בריתות הברית הנוספת. לד"ר גולדבלום תארים ועיסוקים רבים כשלאחרונה נוסף עליהם עיסוק נוסף לאחר שנבחר כנשיא אולימפיאדת מונטריאול.

מאחורי כריתת הבריתות עומדת דמות נוספת, זוהי דמות נשית דוקא — גב' מרלין גנו המשמשת כמנהלת הארגון לערים תאומות בקנדה. בארגון חברות מאות ערים בקנדה שלהן בריתות עם ערים בכל העולם. הגב' גנו נתגלתה כציונית נלהבת על אף שאינה יהודיה ואמרה במסיבה שנערכה באשקלון שהיא מתכוונת תוך שנה לחתום ברית ערים תאומות בין עשר ערים מישראל לבין עשר ערים מקנדה. ואכן היא ממשת הבטחתה זו. לפני כחודש נכרתה ברית בין מטולה לרוד־מו בקנדה וכאמור ביום שני הקרוב תהיה זו העיר השלישית כשבחודשים הקרובים צפויות משלחות נוספות לערים נוספות.

המשלחת שהגיעה כוללת 90 איש, מה שאיפיין את קו פעולתה של גב' גנו שהיא מתכוונת לבנות את כריתת ברית הערים בצורה של זוגות בין שתי הערים מבחינת אופיין. כמו במטולה לדוגמא התאומה לרוד־מו כשהמאפיין את שתי הערים הוא גידול התפוחים או בחולון הדומה לתאומתה הקנדית באופיה הטכנולוגי־תעשייתי.

✱

ב'ינינו

✱

מאת בתיה כרמי

עסקן וזמר

בסוף השבוע שעבר נערך בטבריה כנס שנתי של ראשי ערי הפיתוח מטעם המרכז לשלטון מקומי והמרכז להסברה. בכנס השתתפו יותר מ־20 ראשי ערים ואורחי הכנס היו שר האוצר מר יהושע רבינוביץ ויו"ר ועדת השרים לערי הפיתוח השר חיים בר־לב שר המסחר והתעשיה.

הכנס נמשך יומיים. בין היתר נערכה מסיבה למשה צחר שחגג 50 שנה להתיישבותו בגליל ו־70 שנה להולדתו. באותה הזדמנות נתגלה שסגן ראש מועצת בית שמש חיים לוק שאגב אין לו קרבה לראש המועצה הנושא את אותו השם מר עמרם לוק ומשמש גם כמנהל ביה"ס נתגלה באותו ערב בהופעת שירה. במשך שעה ארוכה השמיע קטעי חזנות של יוסלה רוזנבלט וכדי שלא לקפח את מוצאו העדתי ואת ראשי הרשויות שביניהם גם עולים חדשים מארצות המזרח נתן לוק פיוטים בסגנון עדות המזרח כשלעיתים שר את אותו הטקסט בשני הסגנונות. מחיאות הכפיים ועידוד חבריו ראשי הרשויות לא נתנו לו לסיים את הופעתו והמסיבה נמשכה עד אחרי חצות כשהוא ממשיך לזמר.

✱

לא על הכסף בלבד

בהרצאה שנערכה בחוג בית של המשמרת הצעירה של המזרחי ביוהנסבורג טען מר קולי ויינר אחד מבעלי ההון המקומיים, שלדעתו אין סיכוי למשמרת לשנות דבר בקהילה. לדוגמא סיפר שועד החינוך המקומי פנה אליו בבקשה לתרום מה, הוא הסכים לתרום חמשה עשר אלף דולר במזומן אך הציג תנאי אחד והוא — שבבית הספר „דוד המלך" שביוהנסבורג יברכו ברכת המזון. ועד החינוך התנגד והתרומה לא ניתנה. מר ויינר הציג סיפור זה כהוכחה לעובדה שאם בכסף לא ניתן לשנות דבר פעט יוסיף כיצד תוכל המשמרת לשנות?

השיב על כך דוד בר־נתאה: אם נפעל בהתמדה במסגרת הקהילה הרי נוכל גם לחדור לועדת החינוך ולהנהלת הקהילה ושם בהרמת אצבע בלבד נוכל להעביר החלטות בהן אנו מעונינים ולא תמיד הכסף יענה את הכל...

קולי ויינר השתכנע והסכים...

✱

„כהן לשעבר"

ביוהנסבורג פנתה אשה צעירה בבקשה לעריכת פדיון הבן לבנה הבכור. האשה הודיעה שאין בעלה משתייך למשפחת כהנים או לויים ולכן חייב הבן בפדיון. הפדיון נערך כדת וכדין אך לאחר ימים ספורים בשיחה נוספת עם האשה התברר שזוהה גזרת הנשואה ל„כהן לשעבר". משנשאלה מה פירוש כהן לשעבר הסבירה כי לפני הנשואין עמה התם בעלה על התפטרות מהכהונה.

זכרון להולכים

חנה־שרה ולצמן ע"ה

(עם גלוי המצבה)

מלאו „שלושים" מאז לקחתה למנוחת עולמים אחת היקרות מקרב בית משפחתנו.

בשיבה טובה הלכה מאתנו, בת קדושים וטהורים, מגזע תרשישי בת לרב הצדיק בישראל נכדה לאדמו"רים קדושי עליון ועל הכל זה שישי לבעל „התניא".

אשה אצילית רוח ועדינת נפש סמל ההגינות וטובת לב. אכן, מדות טובות ונעלות חוברו בה יחדיו, ועל הכל היתה בה מידה גדולה של אהבת הבריות, על כן, כל שהכירוה — כיבדוה והעריצוה.

השאיפה הגדולה בחייה היתה לזכות עוד בחיים לראות את האח הגדול והיחידי שנשאר לה, רבי יצחק ליברמן ז"ל, (גבאי לשעבר בבית הכנסת „סיני" ברמת־גן) אחרי יובל שנים של ניתוקו.

משחר נעוריה היתה המנוחה ציונית בלב ובנפש, וכאשר היא היתה עדיין ברוסיה — לבה היה בציון.

אחרי סיפול מייגע זכתה לעלות לארץ ובעקבותיה באה גם בן אחיה ד"ר שמואל ליברזון עם בני ביתו שמואל ורעיתו — זוג רופאים מומחים הסתדרו יפה וטיפלו בדודתם כבן ובת מסורים — כל הזמן ובפרט כאשר חלתה.

עד ליומה האחרון היתה צלולה, ביקשה להקבר בשורה עם אחיה ר' יצחק, בחינת „הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו". משאלתה נתקיימה.

תהא מליצת יושר בעד המשפחה קרוביה וידידיה ובעד כלל ישראל.

ברוך קצנלנבוגן

בן האדמו"ר מלוצק זצ"ל

● מספר יריות מאקדח נורו אתמול לעבר דירה פרטית בשכונה ג' באילת.

המקרה אירע כאשר זוג מבוגרים ישב בביתו בשכונה ג' וצפה בתכנית טלויזיה, ולפתע נשמעו 4 יריות. בתחילה חשבו המבוגרים שאלו משחקי ילדים, אולם כעבור כמה דקות הבחינה האשה בנקבים בתריס ובדלת המטבח. מיד הוזעקה ניידת משטרה למקום.

חלוקת פרסים ע"י החברה קדישא בתל־אביב

ע"ש מנהלי הח"ק לשעבר — הרב מ. האגר ז"ל ור' מ. ד. מגיד ז"ל

ביום הזכרון ה־12 של ר' משה דב מגיד ז"ל, כ' בכסלו תשל"ו, התקיים באולם הישיבות של חברה קדישא טכס חלוקת פרסים ל־13 תלמידי ישיבות בת"א המצטיינים בלימודי תורה. בהשתתפות הרבנים הראשיים לת"א — יפו הגר"י פרנקל שליט"א והגרח"ד הלוי, חברי הנהלת ומועצת חברה קדישא אורחים נכבדים ובני משפחת המנוח.

מהחיים הדתיים

פתח והנחה את הטכס יו"ר חברה קדישא ר' יעקב לסלוי שקדם בברכה את הנוכחים ועמד על סגולותיו הנעלות של ר' מ. ד. מגיד ז"ל ועל פעלו הרב בעירנו ת"א ובפרט בשדה החינוך כראש מחלקת החינוך של עיריית ת"א, והגזבר ישיבת הרב עמיאל, ר' הראוי להנציח את זכרו במעמד מכובד זה.

התלמיד יוסף כרמיאל מישיבת „בר אילן" למד פרקי משניות מהמשנה היומית לעלוי נשמת המנוח. הגר"י פרנקל עמד בדבריו על ערך לימוד התורה ועל חלקה של חברה קדישא בעדוד לומדי התורה המקיימת בזה לא רק גמילות חסדים עם נפטרים אלא גם גמילות חסדים עם החיים. הגרח"ד הלוי, יחד את דבריו על פרשת השבוע המסמלת את תקופתנו אנו, כמו כן העלה על נס את פועלה הרב של הנהלת חברה קדישא במעשה הצדקה והחסד.

הרב אלעזר האגר מזכיר הרבנות הראשית בת"א העלה קווים לדמותו של המנוח הדגול בכל שטחי פעולותיו.

רושם עשה התלמיד משה פרדס מישיבת „הרב עמיאל" בבקיאותו ובחריפותו בלמוד התורה.

מר א. בקר נתכבד בחלוקת הפרסים ל־13 תלמידי הישיבות המצטיינים.

אחרי חלוקת הפרסים נערכה אזכרה ע"י החזן ר' כהנא אשר אליאס.

ביום כ"ה בכסלו תשל"ו יום הזכרון ה־10 של הרב מנחם האגר ז"ל מנהל חברה קדישא לשעבר, התקיים באולם הישיבות של חברה קדישא טכס חלוקת פרסים לאברכים המצטיינים בלימוד התורה ובפוסקים, הלומדים בכוללים בת"א.

לאחר הדלקת נרות חנוכה ע"י החזן ר' שלמה וילהלם, פתח והנחה את הטכס יו"ר חברה קדישא ר' יעקב לסלוי שקידם בברכה את הנוכחים, הרבנים הראשיים לת"א — יפו משפחת המנוח והאחרונים אברכי הכוללים חתני הפרסים.

עמד בדבריו על אישיותו רבת הפעלים של הרב האגר ז"ל שהיה נכד לאדמו"רים מפורסמים, רב בקהלות חשובות בפולין ועם עלותו ארצה התמנה למנהלה של חברה קדישא בת"א. במשך כל שנות כהונתו השקיע כל מרצו וכשרונותיו המרובים בהרמת קרנו של מוסד חשוב זה.

הגר"י פרנקל, העלה על נס את פעלו הרב של המנוח ז"ל, ובירך לחיים ארוכים את יו"ר חברה קדישא ר' י. לסלוי ואת ההנהלה הממשיכים את דרכו וגומלים חסד לא רק עם הנפטרים אלא גם עם החיים בעדוד וחזוק לומדי התורה, בעזרה לחולים, ובהחזקת מוסדות תורה וחסד. כמו כן ציין לשבח את חברה קדישא בת"א שמצאה לנכון להנציח את מנהליה לשעבר בעדוד ת"ח להמשיך בלמודיהם.

בן המנוח הרב אלעזר האגר שליט"א מזכיר הרבנות הראשית בת"א, סיים במסכת כתובות, ואמר הדרן וקדיש.

הרב בן ציון פנדלר, רב בית הכנסת „רמה" העלה קווים לדמותו של הרב מנחם האגר ז"ל ובפרט בהכנסת סדרים נאותים בעבודת חברה קדישא ובשמירה קפדנית על מנהגיה העתיקים על חיק ומבלי לכנות יכין ובועז אשר המנוח שם נר לרגליו.

הרב מכלוף ריוח מכולל לאברכים ביפו דרש בסוגיא „בבהמ"ש" במסכת כתובות שהפליא את שומעיו בבקיאותו ובחריפותו.

מנהל חברה קדישא מר א. בקר נתכבד בחלוקת הפרסים ל־29 אברכים מכוללי ת"א.

עם סיום הטכס אמר יו"ר חברה קדישא מר י. לסלוי לאברכי הכוללים שיתמידו בלימודיהם ויהיו לתפארת עם ישראל כולו, ואחל לכל הנוכחים שנזכה גם בשנה הבאה לחלק הפרסים כדי לעודד ולחזק את לומדי התורה ולהיות מוסיפים והולכים כדברי בית הלל גם בהגדלת הפרסים וגם במספר מקבלי הפרס.

קודם לטכסים הנ"ל, עליה על קברם של המנוחים בבית עלמין „נחלת יצחק" ביום כ' בכסלו בשעה 3 אחרי הצהרים, בהשתתפות היו"ר מר י. לסלוי חברי הנהלה ומועצת חברה קדישא, המנהל מר אהרן בקר ועובדי חברה קדישא, ומשפחות המנוחים.

✱

ישיבה משותפת של מועצת העיר רחובות והרבנות הראשית לרחובות

בעת בקורו האחרון של שר הדתות ברחובות, התקיימה ישיבה מיוחדת של מועצת העיר רחובות.

בישיבה השתתפו גם הרב קוק — הרב הראשי לרחובות וכבוד הרבנים הרב נתן שרעבי — רב העדה התימנית בעיר, הרב א. שהרבני — רב העדה הספרדית בעיר, וכל חברי הרבנות בעיר. ראש המועצה"ד הרב ירושלמי וחברי המועצה.

ראש העיר מר רכטמן פתח את הישיבה המיוחדת בהבעת צער על הריגת הצעיר במגרש הכדורגל בשבת. רבה של רחובות אמר בדבריו: אנו לא נוכל לקרא את קריאת זקני העיר בעת מציאת חלל באדמה ולא נוכל לומר: „ידינו לא שפכו את הדם הזה"!

כיוון שחינוך ללא מסורת ומצוות וחילולי שבת של קבע הם הגורמים בסוף הדרך עד לשפיכות דמים. הרב קרא לעיריה לדון ולהחליט על הקמת ועדת חינוך משותפת לרבנות למועצה הדתית ולעיריה.

על ועדה זו תוטל האחריות להכין ולבצע תכנית רבת היקף והסברת תקדים על חינוך למסורת אהבת תורה ומצות ולאהבת ישראל וארץ ישראל בכל מערכות החינוך היסודי, התיכון, והעל־תיכוני בעיר רחובות.

שר הדתות עמד על רשמי ביקורו בעיר המתפתחת באופן דינמי ביותר מבחינה רוחנית. השר סקר את אשר ראה כאורח העיר במוסדות החינוך התורניים והחיים הדתיים בעיר בכללם. הד"ר רפאל הבטיח לעשות למען המשך הטיפוח והקידום של העיר בכיוון התפתחות חיובית זו.

הרב ירושלמי — ראש המועצה"ד בעיר קידם בברכה את השר ומסר על שיתוף פעולה בין המועצה"ד לעיריה והבנת אבות העיר את הצרכים הדתיים של הציבור.

✱

במרכז רוחני־קהילתי „שאולי" באשדוד

עצרת עם רבנו ז"ל התקיימה במרכז שאולי במלאת חמש שנים לפטירת הגאון המחנך הרב בנימין כהן שאולי זצ"ל. במעמד הרב שלמה יהוז — ראש אב ביה"ד, הרב אהרן בן יצחק — רב באוסטרליה, איגנצילקר — ראש העיריה, מר אריאלי — נציג עמיגור, מר בטון — נציג ההסתדרות, מר שפרן מראשי היהדות הדתית, ובהשתתפות נציגי בתי הכנסת, המועצה הדתית ועולים חדשים מגרוזיה וממערב.

הרב מ. כ. שאולי דבר על אישיותו רבת האנפין של בנו זצ"ל, הרב ילות הרחיב דבריו על מורשתו הרוחנית — כפרויות של המנוח ועל „מרכז שאולי" השוקק ימים ולילות לתורה ולגמילות.

הדיסים מבפר סכל הרב שאולי — בבסירה אבהית — בנער מעולי רוסיה. ובשבוע האחרון עם הכנסתו לבריתו של אאע"ה, הזמן לשבת יחד עם אורחים מעולי ברית המועצות — ועלה — בכבוד והדר — בתורה לקריאה ולברכה שהתחינו. ובטכס האזכרה של המנוח הרב בנימין זצ"ל נקרא שמו של הנער בנימין צבי.

בסעודה שלישית נשאו דבריהם הרב יצחק חזן — חבר ביה"ד בחיפה על הרכבים וחיתם במחשבת ראל, ור' יצחק בוסקילה, מנהל בית הספר אברבנאל העלה קווים לדמותו התורנית־מוסרית של הרב בנימין כהן שאולי זצ"ל.

✱

פעילות תה"ל בבית עוזיאל

ביוזמתה של תנועת האשה הדתית לאומית, התכנסו במועדון הנוער המשופץ, שבמושב בית־עוזיאל, ליד רמלה, חברות וחברים מהמקום ומהמושב השכן — יד רמב"ם לערב עיון שהוקדש לבעיות התנועה.

פתחה את הכנס פעילה נמיר נציגת תנועת האשה הדתית וסקרה בקצרה את פעולותיה של התנועה בשטחים השונים: מוסדות ילדים, מוסדות ללמוד המקצוע, קליטת עליה, טפול בנושאי שרותי הרווחה, פעולות לשעת חרום וכו'. בין היתר אמרה כי, במשך יובלות ודורות לא הצליח שום אשמדאי להכחיד את הציונות בגולה, גם בקהילות קטנות ומרוחקות, כל עוד ידעו היהודים לחוש בתפילתם שלוש פעמים ביום את התפילה: „ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים" גם בארץ העם יוכל להתגבש ע"י השרשים הקשורים ביהדות ובקיום המצוות. מוטל עלינו לחנך את הנוער בדרך זו.

תנועת האשה הדתית קבלה על עצמה את חנוכו של הילד בגיל הרך, לחנך זה אחראים כל חבר וחברה בכל מקום בארץ ובגולה. על כן אנו פונות אליכם היום, לעזור לנו בהחזקת ילדים אלה במוסדותינו. היום אנו זקוקים לבצור העם יותר מתמיד ובכם ובנו תלוי הדבר.

חה"כ אליעזר אבטבי, גולל בפני הציבור סקירה מקיפה על נושאים שונים המעסיקים אותנו במדינה. הסביר את הבעיה הכלכלית, שלנו אשר תפוקתה ירודה בהשוואה לארצות המתפתחות. עלינו להוריד את הסובסידיות ולהעלות את היצור.

הבעיה הבטחונית והערבית היא אשר מעסיקה אותנו מאד. ואולי בגלל גנוי הציונות תתעורר המדינה לציונות האמיתית.

המשתתפים פנו לחה"כ אבטבי בשאלות עניניות הנוגעות לתנועה כמו: מה עושה התנועה בשטח חינוך הדתי הנמצא היום בירידה. מה יחס מפלגה לגוש האמונים, הירידה ועוד.

הרב אסולין, רב המקום פנה לצבור בקריאה לטפל בעליה ולבלום את הירידה, באשר בכל יהודי היורד יש לראות אבידה לישראל בכלל ולעם היהודי בפרט.

חה"כ אבטבי השיב לשואלים.

שלום אפריאט, יו"ר הועד, סיכם את הערב ואיחל לכולם עוד כנסים מענינים וחשובים כאלה.

✱

בבית הכנסת „עבודת ישראל"

אחרי ששכני הבית ברחוב שדרת 45 פנת ויצמן, ויתרו במלחמתם נגד קיום ביהכנ"ס (שנוסד ע"י חסידי קוזיניץ האדמו"ר האחרון הרב ר' ישראל אליעזר הופשטיין זצ"ל אוהב ישראל וציון — ממייסדי כפר חסידים שקבע את מקומו הקבוע בצפון ת"א) — והודות לגמישות המתפללים והנהלת ביהכנ"ס שבאו לידי הסדר עם הדיירים, התחילה להתגבש חברה מגובשת של חסידים ואנשי מעשה אשר מקיימים תפלה מסודרת ושעורי תורה תמידיים כסדרן. לביהכנ"ס נוהרים צעירים ומבוגרים כאחד — וכל אחד מוצא את מקומו המקום צר להכיל את כל אלה הבאים לחסות בצל חסידי קוזיניץ שמגמתם אהבת תורה, דבוק חברים, אהבת ישראל וארץ ישראל.

בכל שבת אחרי התפילה — אומר דברי חסידות הר"ר חיים אליעזר ארסן, ובעניינא דיומא מר ש. זילברברג.

שעור קבוע בשבת אחה"צ בגמרא ע"י הרב א. ריגר, ובכל יום רביעי בשבוע בין השעות 8—7 בערב שעור במס' פסחים ע"י הרה"ג הר' מיכאל ארליך. ביהכנ"ס מהווה פנת אור בצפונה של העיר. כעת מטפלים בבניית כיורה מיוחדה לביהכנ"ס שלא יפריע לשכנים — פעילים בהנהלת ביהכנ"ס ר' נפתלי קירשנבוים, הר' ברוקר, אברהם גוטמן, נתן הלוי ר' נפתלי פיגנבוים ושלום הלברשט.

✱

מעמד אזכרה וההתעוררות בחצור הגלילית

בחצור הגלילית בבית הכנסת „אוהל שמעון" התקיימה עצרת אזכרה לסגן שמעון בוכניק ז"ל אשר נפל בתפקיד בסוף מלחמת יוה"כ.

שמעון ז"ל בן מר יוסף בוכניק מנהל הוותיק של ביה"ס הממלכתי בחצור היה דמות יהודית בין צעירי חצור. סיים בהצטיינות לימודיו במדרשיה לאחר מכן כסגן מצה"ל. הרב המקומי מרא דאתרא הנחיה לאתו ידעי עמד על תכונותיו ועל הנדיב הדין על ידינו.

הארת הרב הראשי האביר רחובות הרב שמחה הכהן קוק אשר הכיר מקרוב את שמעון ז"ל וכן ידיד מש' בוכניק בא במיוחד להשתתף במעמד זה.

כבוד הרב קוק סיפר על היכרותו את שמעון וקרא לנוער הרב שמילא את בית הכנסת להמשיך בדרכו התורנית של שמעון בהליכה לישיבות הצבאיות, ובהעמדה דורות המבטיחים מסורת הפאר של גלויות ישראל.

בית הכנסת „אהל שמעון" הוקם ע"ש שמעון בוכניק ז"ל מיוחד במבנהו הארכיטקטוני הנאה ומרכז בתוכו מאות בני נוער, מר בוכניק מרכז פעילות ענפה בין הנוער והכולל של ישיבת מרכז הרב המצוי בעירה משפיע רבות על הנוער.

✱

פעולות תרבות בחדיד

באחרונה התקיים במושב „חדיד" ממושבי הפועל המזרחי ע"י לוד, המאוכלס יוצאי תימן ואירופה, שבוע עיון לתרבות תורנית וחיזוק הדת לרגל המבצע התאורה במושב הרב יהושע השל הלוי הדביק.

בליל השבת בביתו של הרב המקומי רב מנחם סעיד, התקיימה סעודת ליל ש"ק חגיגית והשתתפו בה אורחים ממשפחת הרב המקומי.

לפני קריאת התורה השמיעו המרא דאתרא והרב דרשות. משם עבר האורח לבית הכנסת יוצאי אירופה ואחרי דברי ברכה וקבלת פנים ע"י החזן בביהכנ"ס ר' מרדכי פחטין, המרא דאתרא והאורח נשאו דברי ברכה.

בחצות התקיימה בביתו של המרא דאתרא סעודת מצוה חגיגית לרגל ברית מילה לנכד שוהם, במסיבה החגיגית השתתפו רוב תושבי המושב ממשפחתו של המרא דאתרא.

✱

בבית הכנסת „יד לגבורי ישראל" בחיפה

הורים שכולים קרובי זוגות וקהל רב השתתפו בתפילה חגיגית שנערכה בבית הכנסת „יד לגבורי ישראל" בחיפה, לרגל הכנסת ספר התורה לבית הכנסת.

החזן משה גולדמן התעלה בתפלתו היפה והנוסח המסורתי לשיא יכולתו ותפילתו היתה חוויה עבור המתפללים.

האב השכול מר ראובן פינגר מפעילי ומייסדי בית הכנסת, למד פרקי משניות לעלוי זכרם של הבנים שנפלו במערכות ישראל.

חבר ועד בית הכנסת ר' משה קירשנבוים זה מנציגי דיזנגוף זה פנה להורים השכולים שיראו את בית המקדש המעט שהוקם בעמל ובמסירות נפש של קבוצת הורים שכולים ועסקני ציבור ובראשם האב השכול מר אריה זיו, — את בית ובו תפילתם.

התפילה מסתיימת בקדושא רבה ושירי חנוכה מפי החזנים משה גולדמן ואלימלך רונן. בית הכנסת לגבורי ישראל פתוח כל ימות השבוע, לתפלת שחרית מנחה ומעריב וועד בית הכנסת מארגן עליות לתורה של ילדי בר־מצוה של משפחות שכולות ומגמתו יכולת דעולים ותושבים ללא כל תשלום.

ל'צ'ין: המדיניות הכלכלית מתעלמת מגורם העליה

...יר ההנהלה הציונית, כי מר אריה דולצ'ין התריע ...ל על כך שבמדיניותה ...גלית ההרשה של הממש... וינו כלל גורם העליה ל...

...ת מר דולצ'ין במקרה של אב... במדינה ואם יופעל במקומה ...ה העקרון של אחרון נכנס ... יוצא, הרי שעולים החדשים הראשונים שיפגעו ממדיניותה ...לית של הממשלה. מובן מאליו ...פעה של פליטת אלפי עולים ...מת תעסוקה תביא לצמצום ה... ולהגברת הירידה של עולים ...רץ.

... דולצ'ין אמר דברים אלה ב... ועדת העבודה של הכנסה ש... לדון בהצעה לסדר־היום של הכנסת, א. ורדיגר ומ. גז ב... החורתם למולדת של יור...

... הודעה, ח"כ ש. ארבלי־... לינו, אמרה שהחטבה החומ... הביאו ברוב המקרים רק לת... תברתיות ולדרישות גדולות במובן החומרי. ה...סגרת הלבנה ... ללוחיות הרישוי של מכוניות

המקוארזה מתוצרות „וולוו" היא דוגמה אחת מני רבות.

ח"כ פ. גרופר (ליכוד) יצא בכל תוקף נגד מתן הטבות לישראלים החוזרים ארצה. לדעת ח"כ גרופר חייל משוחרר אחד מצה"ל, כאשר הוא זוכה ליום השחרור והלוואי ר... כולם יוכו ליום זה, יקר לנו יותר מן היורדים. אם לא ניתן דעתנו ל... חיילי צה"ל המשתחררים הפונה ה... שומת לבנו רק ליורדים אנו עשויים לגרום לזעזועים קשים בקרב הדור הצעיר.

ח"כ ת. זיידל (ל"ע) אמר כי ב... פני המדינה ניצבות שתי בעיות ה... אחת העליה והשניה — מניעת ירידה מן הארץ. פתרון בעיות אלו, ל... דעת ח"כ זיידל, הוא איבחון בגורמים לירידה.

רוב בעד כינון ממשלת חירום

54% בעד קבינט חרום מצומצם על־מפלגתי, ממצא זה הועלה בסקר השוטף הטלפוני של מכון המחקר „דחף" בהסגרת הסקר נשאלה השאלה הבאה:

„אריק שרון העלה הצעה לפיה תוכרז 1976 כשנת חרום לאומית ו... תוקם ממשלה מצומצמת בת כ־10 חברים שתורכב מנציגים של כל המפלגות הציוניות. האם אתה בעד או נגד הצעה זו ?"

בעד — 53.8%, נגד — 26.8%, מתקשה להחליט — 11.%, לא מת־מצא בנושא — 8.2%.

השאלה הופנתה למדגם בן 500 איש ואשה בערים ירושלים, תל־אביב וגוש דן, חיפה ובאר־שבע.

מנתחי הסקר מציינים שסקר טל־פוני אינו מייצג את כל שכבות ה... צבור אולם הוא מבטא בנאמנות את ההפלגה הדעות הכללית.

3000 דירות חדשות יבנו בירושלים וסביבתה

מאת כתבנו בירושלים

למרות הקיצוץ בתקציב השיכון יוחל בשנת 1976 ב־בניית למעלה מ־3000 דירות חדשות בירושלים וסביבתה — דברים אלה אמר שר הי־שיכון אברהם עופר בפגישה עם ראש עיריית ירושלים ט. קולק שהוקדשה לתכנית הי־פיתוח במרחב הבירה.

הקמת דירות אלה תהווה המשך הבנייה בשכונות גילה, רמות, אר־מון הנציב ונווה־יעקב. יהיה זה כ־רבע מכלל התחלות הבנייה הצפויות בישובים עירוניים בשנה הבאה.

מר עופר אמר כי הוא רואה ב־חיזוק היישוב היהודי בירושלים ו־סביבותיה כעדיפות עליונה בפעי־לות משרדו. לאחריה באה הבנייה באיזור הגליל. הוא הסביר כי מדי־ניותו לציבור היישוב היהודי סביב ירושלים נובעת מהצורך לחזק את העיר ולחבר אותה בשני צירים מ־

ישבים לשפלת החוף מדרום ומצפון.

בהתייחסו לדיכוח על התקציב אמר שאם האוצר לא ישנו ממעמדו הרי שכשרד השיכון יחל בשנה הבאה בבנייתן של 15 אלף יחידות דיור חדשות בלבד.

עיריית בני־ברק העניקה מדליונים לנבחריה בעבר

מאת סופרנו בבני־ברק

טכס ברשים של הענקת מדל־יונים ל־25 נבחרי העיר בני־ברק שכיהנו בעבר נערך אתמול ב־עירית בני־ברק.

הטכס נערך במסגרת ציון יובל ה־50 של העיר. הוענקו מדליונים ל־חברי המועצה המקומית ומועצת ה־עיר שכיהנו כנבחרי הציבור במשך 50 שנות קיומה של בני־ברק.

פתח ראש העיר הרב י. מאיר ש־סקר את פעולותיהם של נבחרי ה־עיר כשך יובל שנות קיומה של העיר והביע להם הערכה וכבוד בשם העירייה.

מר משה בגנו ראש העיר לשעבר מטעם המפד"ל הודה בשם מקבלי המדליונים והעלה זכרונות מימים עברו וכן סיפר על העבודה המשות־פת לקידומה של העיר.

מר חיים אונגסקי לשעבר סגן מ־פ"ם בעיריה סיפר על שיתוף פעולה שהיה בעיריה בין כל חלקי הציבור בלי הבדל מעמד והשקפה.

מקלטים ציבוריים יוקמו בבני־ברק

מאת סופרנו בבני־ברק

בישיבת מועצת העיר בני־ברק שנערכה ההולם להקים עשרה מקלטים ציבוריים באזורים שונים של העיר, בין היתר בשכון ה' פרדס־כץ שיכוני ויז'ניץ וסאטמר. כן החליטה מועצת העיר על ה־קנת מעקות בטיחות ליד בתי־הספר וכן מעברים בצמתים מסוכנים.

ראש העיר מסר על הארכת קו 34 היוצא מתחנה מרכזית בת"א לשכו־נות הדרומיות בבני־ברק דרך רמת־חן ורמת־יצחק עובר סיכוני א' ב' וג' לכל אורך רח' בן־זכאי. כן נמסר שהותקן רמזור ברחוב רבי עקיבא פינת השומר.

נפגעו מפגיעת חפץ שלא זוהה

שני אחים משכונת עג'לין בעזה נפגעו ביום ג' אחרי הצהריים מ־ההתפוצצות הפץ שזהותו טרם הוב־רדה.

אחד האחים, מכרי המכן שמאליק, בן 7, איבד כמה מאצבעות ידו ימין כתוצאה מן ההתפוצצות. הוא מאושפז בבית החולים באשקלון, משם נמסר שאין סכנה לחייו. אחיו הצעיר באקר, בן 5, נפגע מפצעים קלים בל־בד. הילדים מצאו את החפץ בשדה וכאשר ניסו לפרוק התפוצץ.

יצרני מכונות אפייה חשודים בהעלמות הכנסות במאות אלפי ל"י

של כספת נוספת, אשר המפתח שלה כבר נתגלה אך מיקומה טרם ידוע לחוקרים.

לדברי החוקר מדובר על השבכת הכנסות במשך 4 השנים האחרונות, בהיקף של מאות אלפי לירות.

החוקר אמר עוד, כי לפני כשנתיים החלו החשודים בבנית בפעל משוכלל יותר ובאותו פרק זמן רכשו 25 אחוזים ממניות חברה ואדזוויה ב־ליכטנשטיין. חברה זו השתתפה ב־מימון בבניית המפעל, ש־איזה כמפעל מאושר. החוקר אמר כי על חלקם בחברה הוארזית לא הצהירו החשודים בהצהרות הונם וגם החברה לא רשומה בספרית רכי־שת הלקה בחברה הזדהיה האמורה.

ב"כ החשוד, עו"ד יבי בחר, טען שאין כל מקום למעצר התחשודים וכי אינם יכולים להפריע לנהול ה־חקירה.

השופט יהושע בן־שלמה החליט לעצרם, כאמור, ל־10 ימים.

חשד על העלמת הכנסות בה־יקף של מאות אלפי לירות הועלה אתמול נגד מנהלי חברת „פליקה — לייצור מכונות וציוד למאפיות".

החשודים, חנן ואשר פוליקה, הובאו לבית משפט השלום בת"א שם הוצאה נגדם פקודת מעצר ל־10 ימים.

החוקר, מפקח אשר בר־אל, טען כי החשודים רשמו בספרים מחירים פחותים מן המחירים הראליים ב־עסקות רבות, לדבריו, מבוסס החשד על מסמכים שנתפסו בכספת שלהם. החוקר טען, כי קיים חשד לקיומה

נענש על נסיון להטות משחק כדורגל

פרשת של נסיון להטות משחק בכדורגל על ידי כיחוד שחקן — הד־צלחה ביום ד' בבית משפט השלום בת"א, שם נהרן דינו של החשוד בנסיון השיחוד, הבלם יוסף גת, בן 33, מיהוגות.

השופט אריה אבן־ארי הטיל על הנאשם מאסר בפועל של 4 חודשים ו־חודשי מאסר על־תנאי וקנס בסך 2000 לירות.

זכו בחצי מליון לירות בלוטו

בהגרלה האחרונה של הלוטו שד־התקיימה השבוע ניחשו את שכת המספרים הנכונים היושב עכו והיושב ראשון לציון ויתחלקו בפרס הראשון של חצי מליון לירות.

הפרס השני (חמישה ניחושים נכונים והמספר הנוסף) בתהליך ל־... 15,468 בנות פרס בנית כ"א.

הפרס השלישי (חמישה ניחושים נכונים) מתחלק ל־... 215 בנות פרס בנות עאך ל"י כ"א.

הפרס הרביעי (ארבעה ניחושים נכונים) מתחלק ל־... בנות אחד יקבל 29 ל"י.

הפרס החמישי (שלושה ניחושים נכונים) מתחלק בין 118,381 זוכים יקבל 5.70 ל"י.

מיגיזמום הפרס הראשון בשבוע ה־בא יהיה 350,000 ל"י ומקסימום עד מליון ל"י.

תושב נס ציונה זכה בחצי מליון ל"י במפעל הפיס

בהגרלה האחרונה של מפעל הפיס שהתקיימה ב־18.12.75, זכה בפרס הראשון בסכום של חצי מליון ל"י, תושב נס ציונה ואב ל־3 ילדים.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

נתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאשור הוספת בנית במגורים יחידות על חלקה 148 בגוש 8267 (רח' גורדון מס' 44) בהתיגה של דירה אחת ל־4.30 ...

את התכנית ניתן לראות במשרדי הועדה. התנגדויות אפשר להגיש בר־משך שבוע מיום פרסום מודעה זו.

דורשים לבטל מס מחזור על אגרות חוב

מאת סופרנו הכלכלי

בנק ישראל הוציא השבוע 60—70 מיליון ל"י לספיגת אגרות החוב שנזרקו לשוק. כסכום זה גדל בהרבה מכס המחזור, שי־כום 30—40 מיליון ל"י לשנה.

הערכה זו הביע אתמול חבר ועדת הכספים של הכנסת, ח"כ ז. שובל.

בדבריו במסיבת עתונאים בת"א, שבה דרש לבטל את מס המחזור ש־הוטל על אגרות חוב, הביע דעתו כי המחזור בבורסה ילך ויקטן בעתיד ויגיע ל־5—10 מיליון ל"י בלבד ל־שבוע 15—20 מיליון ל"י בזמן רגיל. בהביעו דאגה מירידה, שתגרום ל־„בריחת" כסף לשוק שמחוץ לבורסה. הזכיר כי תוך כמה ימים ירד המח־זור משיא של 57 מיליון ל"י ל־15 מיליון ל"י בלבד אתמול. החשש הוא שהכסף ילך לשוק „השחור" של מכבע חוץ, רכישת מוצרים וכו' ב־תוצאה מכך לא יתממש אומדן ה־אוצר להשיג 12 מיליארד ל"י יותר מאהחקד באכיסיות.

לפי הערכתו יש כיום 5 מיליארד ל"י כסף „שחור" בבורסה. לדעתו מוטב שכסף זה יזרום לקופת המדינה מאשר ליעדים שאין למדינה שליטה עליהם.

ח"כ שובל הציע דחיה והלגטריה של פרעון אגרות חוב כדי להקל על כסומי הענק שהמדינה תצטרך לשלם. לפי הצעתו תהיה לאגרות החוב הצ־מדה של 70 אחוז אך יאפשרו לבעלי אגרות חוב קיימות לפדותן ולרכוש בקומון אג"ח חדשות בהצמדה של 80 אחוז לזמן פדיון של 7—10 שנים.

אוטובוס הידרדר: איש לא ניפגע

אוטובוס של אג"ד הידרדר אתמול אל קיר בית מגורים בבאר שבע. איש לא נפגע והבית ניזוק בצורה קלה. האוטובוס הוצא מן החצר ע"י גורר. משטרת באר שבע פתחה ב־חקירה.

חוק חדש מרחיב זכויות נפגעי תאונות „פגע וברח"

מאת סופרנו הכלכלי

החוק החדש לביטוח נפגעי תאונות, שיכנס לתוקפו בחודש ספטמבר של השנה הבאה, יאפשר לנפגעים בתאונות „פגע וברח" להגיש ערעור לבית המשפט על המיצויים שהקציב „קרנות" הקרן לנפגעי תאונות.

קרן זו, הפועלת כיום ליד חברות הביטוח, השנה את מעמדה ותהיה לה תוקף חוקי. כיום היא פועלת על בסיס וולנטרי ומפצה נפגעים ב־תאונות שבהן אי אפשר לקבל פי־צויים כגון „פגע וברח", פוליסה לא מכוסה, נהיגה ללא רשיון, רכב גנוב ועוד.

עם השינוי במעמד הקרן יחול גם שינוי בהנהלה שלה — כפרו אתמול יו"ר הקרן, מר ג. כישור, והמנכ"ל, עו"ד כ. צלסנר. לממשלה יהיו 4 נציגים ו־3 חברים יהיו נציגי ציבור.

הדוברים מסרו כי ב־11 החודשים של שנה זו סולקו 710 תביעות לעוצמת 80 אשתקד. הסכום הגיע ל־2.5 מיליון ל"י לעומת 878 אלף ל"י אשתקד. רוב התביעות היו „פגע וברח".

משפחה אחרונה פונתה ממחנה עולים

המשפחה האחרונה שנותרה ב־מחנה עולים משנות החמישים בנ־תניה — פונתה אתמול על־פי צו בית המשפט.

שלושה בנים של משפחת אברהם שפונתה מן המחנה, שהתנגדו להו־ריסת הצריף בו התגוררו נעצרו ו־אח"כ שוחררו.

המשפחה כוללת זוג הורים ושישה בנים ובנות. הם הועברו לדירת שני חדרים בשכונת התכלת.

המשטרה מזהירה מרשת מפיצי דולרים מזוייפים

רשת של מפיצי דולרים מזוי־פים הפילה בפח אנשים רבים, אשר חלקם אינם יודעים כלל כי רומו ואחרים חוששים להתלונן במשטרה.

המשטרה סוברת כי המדובר בש־רות של 50 ו־100 דולר המופצים בארץ בכמות מרובה. סבורים כי מר־כזי ההפצה הם גרמניה והונג־קונג.

אתמול הובא לבית משפט השלום בת"א חשוד ישראלי המתגורר בגר־מניה, אשר לדברי ב"כ מחוז הרפ־אית הוא מהווה „חוליה ברשת זו".

החוקר טען, כי החשוד, יוסף יר־חנן, הגיע לישראל לביקור ביום ב' — ונעצר. הוא היה מבוקש לחקירה בעקבות תלונת רוכל תל־אביבי נגדו.

הרוכל טען, כי רכש אצל החשוד שטר של 50 דולר, אשר הוברר כי הוא מזויף. החשוד עזב את הארץ לאחר אותו מקרה — בחודש אוגוסט — וכאמור נעצר עתה.

לדברי החוקר, פקד שמואל יוספל, נמצא ברשות החשוד מטבע־זר ה־טפון בדיקה. הוא טען, כי גם בעבר נחקר בקשר להברחת מטבע זר. איש המשטרה הטעים, כי רשת מזייפי הדולרים פועלת בהיקף רחב.

ב"כ החשוד התנגד למעצר וגרס, כי אין קשר בין פרשת הרשת לבין כרשה שבא לבקר אצל בנו־הגר ב־ישראל, לרגל יום הולדתו.

השופט יהושע בן־שלמה קבע, ש־אין מקום למעצר במשך נגד ה־חשוד. וקבע, כי על החקירה נגזר להסתיים תוך 3 ימים, אלא אם כן יתגלו ממצאים חדשים.

נתגלה שטר מזוייף של 100 דולר

תייר מארה"ב שלפני כאתו את ה־ארץ אתמול בבוקר קנה כמה מוצרים בחנות ללא מכס בנבל תעופה בן־גוריון. נאלץ כצבור זמן־מה לשלם תמורתם בשטרי כסף אחרים, זאת לאחר ששטר של 100 דולר, שבו שילם את החשבון, נתגלה כמזוייף.

התייר טען כי אינו יודע כיצד הגיע השטר אליו ובוודאי שלא ידע שהשטר מזוייף. השטר נלקח והתייר עזב בשטרות אחרים ויצא את הארץ. המשטרה החוקרת כעת את מקורו של השטר המזוייף.

נעצרו עוד שני חשודים בנסיון לרצח בחיפה

שני החשודים נתפסים בנסיון ל־רצח על רקע דמי חסות בשוק תלפיות נעצרו אתמול ל־2 ימים וחקירה במפקדת משפט השלום מיפה ליגלנשיבאוס.

השופט הורה למשטרה להציג ה־יום את תיק החקירה לעיון ביה המשפט ויבכך נענה לבקשתו של בא־כח החשודים עו"ד גיורא נסטי, אשר ביקש לחקור את ראש חוליית פשעים המורים במשטרה ברחב חיפה, מפקח אהרן יקים בפרשה זו.

בא כוח המשטרה, רס"ר משה דיין, טען כי שני החשודים יצחק פנונו וישראל דרבים יחד עם אברהם סוויסה ויחיאל שריביט, שנעצרו קודם לכן לחקירה, ניסו לרצוח ביריות אקדה את ניסים סימן בעקבות יסו־סה על רקע של דמי חסות ליד קפה „על הכפר" בחיפה.

בא־כוח המשטרה טען כי החשודים ניסו להסיר את ניסים סלמן, החשוד בהריגת ראשון הדר לאייליה בשוק תלפיות.

במשטרת חיפה נילהה בחקירות בית בוזאדי סליב 3 ריכוגיי"ד מחיפרת צה"ל, ולפי המשטרה ייתכן כי ריסו־נים אלה קשורים בפרשת האסלית. עוד נודע, כי רסיסי הרימונים ש־נאספו באיטרה הועברו לבדיקה ב־מעבדה הארצית על מנת לקבוע אם הם דומים לרימונים שנתגלו בחורבה.

הוגש כתב אישום נגד שני פועלי נמל אשדוד

כתב אישום נגד שני פועלי נמל באשדוד הוגש אתמול בבית משפט השלום באשקלון, בגין התכתשות באולם בית המשפט ב־אשדוד בעת מתן גזר הדין נגד יו"ר ועד עובדי המפעל יהושע פרץ.

כתב האישום הוגש נגד אברהם אדרי בן 32 ונגד צ'רלי דיין בן 38 ובו נאמר, בין היתר, כי ב־ד באוקטובר, בעת שהשופט אברהם שמעון קרא את גזר־הדין קפץ אברהם אדרי על אחד הספסלים והחל לצעק ולחרף את השופט ואת גזר־הדין. הנאשם השני, צ'רלי קידיסים, הב־יח אייר ונופף באגרופיו לעבר ה־שופט ולעבר נציגי התביעה.

בסעיף אחר מואשמים השניים ב־נסיון לפרוץ את דלת לשכת השופט ורק בהתערבות המשטרה סוכלה ה־כוונה.

עו"ד הורשע במסירת הודעות כוזבות

עורך הדין יעקב לוי, בן 51, בתה־אביב, הורשע אתמול בפסיית הוד־עות כוזבות לשלטונות מס שבח, בעיסקות בקרקעין שעשה בשבי־יקוהותיו.

באירוך זוכה מאשמת סירב לאיתם ליהודות להגיש דו־חות כוזבים ל־שלטונות מס הכנסה. בתן גזר דינו נדחה למועד אחר.

מרכז „יד לבנים" עורך מיפקד של משפחות שכולות

מיפקד ארצי של המשפחות השכולות של חללי מערכות ישראל: אלמנות, יתומים, הורים — יהודים, ברואים, ד צ'רקסים, נערך עתה, במבצע „יד־לבנים" ברחבי הארץ, הודיע יו"ר הארגון מר אברהם יהלל.

המפקד, נועד בראש ובראשונה, לעדכון נתונים. לא רק נתונים אי־שיים, כי אם גם הדיאות היישובות שבמסקיפות לאור"ה של מטיד הבמ־חון, בנים, העביד לרישת הארגון רשימה בעלי זכות בחירה, המופיעים בה ולהם בלבד, הזכות לבחור ה־

היבחר למוסדות המקומיים והאר־ציים, של הארגון.

רכז המפקד מר אבל נסראלדין מדליה אל כרמל, מסר בדיווחו ל־הנהלה המרכז על הענין הרב שמ־גלים הנפגעים ברחבי הארץ בביקורי הביה אצל המשפחות השכולות ל־צורך מילוי השאלונים. לפי התהזיות יסיימו רוב הפוקדים את עבודתם ב־תוך החדש ינואר, הארגון. באותה ישיבת הנהלה, נבחר, מר דניאל נח־בני מבן יהלב ראש הארגון מר יה־למביא מהמחו בעת העדרו.

תנועת תיירים ערה בנמל התעופה ב.ג.

תנועה ערה כאחד של תיירים ה־חוזרים לארץ לרגל „חג המולד" הרגישה אתמול בנמל התעופה בן־גוריון עד לשעות הערב המאוחרות.

בין הבאים צליינים רבים שבאו לחוג את החג העיקרי בביה לחם ובנצרת.

בנמל התעופה הוהלו אתמול אחרי הצהריים להלק את רשיונות הכניסה לבית לחם כיד עם בואם של האור־חים לארץ, דלזות משרד התיירות בנמלים לכל הבאים כדי לאפשר להם להגיע בזמן לטכית החצות ב־מקום הולדתו של ישו הנוצרי.

רחובת יצחק גרינבוים ז"ל

שמו של יצחק גרינבוים ז"ל, שר הפנים הראשון של מדינת ישראל, נקרא אתמול על שם רחבה הכניסה לבניין משרד הפנים בקרית הממשלה בירושלים.

דברים לדמותו של יצחק גרינבוים השמיעו שר הפנים ד"ר יוסף בורג, שר התיירות משה קול ומר יוסף שריד, סגן ראש עירית ירושלים. מסר על ההחלטה בועדת העיריה ל־הנציח את שמו.

...בות השתתפו ב־60 מחזורים של „בר־בי־רב דחד יומא"

...ים במחזורי לימוד, בהשו־...ת רבבות איש, נערכו ב־... השנים האחרונות ב־...ת המפעל התורני־... „בר־בי־רב דחד יר־... פרי יוזמתו של האד־... מקאליב רבי מנחם מנדל — במסר השבוע ע"י ...בנים.

שלוש שנים לקיום המפעל תבנית ביהודה ע"י האדמו"ר ...כה כנס הלומדים בראשון ... ביום שני הקרוב כ"ה בטבת

...דים יתחילו בשעה 8.45 ב־...דברי פתיחה בפי הרב דוד ...רכה של מבית; הרב הראשי ...ון לציון הרב יהודה דוד ה־...א, ישמיע שיעור בנושא ה־...לכה ואגדה. הרב ברוך שמ־...יאורסון, ראש ישיבת „כוכב משעבד" מירושלים, בהל־

סות שבת, הרב הראשי ואב"ד רחו־בות הרב שמחה הכהן קוק, שעור בהלכה קדושה וטהרת המשפחה, הרב הראשי של ראשון לציון, הרב יוסף עזרן, שעור במצוות חנוך ה־בנים בהלכה ואגדה, הרב שמואל סורוביץ, ראש ישיבת באר יעקב ל־צעירים, בהלכה ואגדה. אחרון הנוא־מים בתכנית לפנה"צ הרב בנימין מנדלזון, רבה של קוממיות על השר־קפת התורה בעניני הזמן.

סעודת צהרים משותפת בהשתת־פות ב"ק האדמו"ר מקאליב רבנים נכבדים ואורחים השובים ונציגי צ־בור היישובים שבהם נערכו ימי בר בי רב.

דברי ברכה ישמיעו הרב ז. מדמו־ני, הבר לשכת הרבנות בראשל"צ, הרב י. ינובסקי, יו"ר הכולל בראש־שליי"צ, הרב א.מ. יעקובוביץ, רב ד־נחלת יהודה, הרב י. ברגר, ראש בכולל בקרית קאליב, הרב מ. ברנ־דויק, מנהל מוסדות משכן קאליב ב־טבריה ועוד.

אחרי תפילת מנחה הרב בן ציון אבא שאול, ראש ישיבה „פורת יו־סף" בירושלים ישמיע שיעור על בעיות אקטואליות בשבת הרב זבר לון גרז, אב"ד רחובות על השולחן הכשר בישראל.

הרב הראשי של אנטוורפן — הרב חיים קרייזירס, שיבוא במיוחד ל־ישראל להשתתף ב„בר בי רב דחד יומא", ישמיע שיעור בהלכות שבה.

אחרי דברי חיזוק מפי אחד מ־גדולי התורה וראשי הישיבות הב־מרכזיות בארץ עצרת נעילה ש־תכלול דברי ההצטיידות של האד־מו"ר מקאליב אשר יכריז על תבנית הדיפה שתקיף כל בית ישראל.

לקראת יום הליבודים המרכזי נפ־תחו ההנוה הרישבה בראשון לציון ובן בדרום, בירושלים ובגוש דן ר פורסמו מקומית התחבירה הנאד־גנת. יעקים להצטרפות הבינית ב־יום ליבודים מרכזי זה.

...שירות מקומיות ...יעו במיקלוט מהיר

...שכי הצירלית, מ. אחנו, סב־... מציקה, רמת השרון ר... המעוניינים להקים מקלטים ... שים מפלדה ואחרים בסיוע ... המקומית, יוכלו לעשות ... במשך שנה הכספים הקרובה, ... זו נתקבלה מפקפקה קצין ... ראשי בעקבות פניית של ... מר פפיר מנהל שירול — ... יעוץ לאורחה — משרד ה־

...ע להקמת מקלטים ייעשה על־... עברת כספים המיועדים למק־... מהג"א לרשויות המקומית ר... יניק את האשראי להרשבים. ... זאות תינתנה במסגרת מדי־... צדת השרים לעניני מיגון ר... ם הקובעת שיש לעודד אנשים ... בביתם אין מקלט המקלט ה־... אף הוא רחוק, להקים מקלט ...

...בת מפקדת הג"א למר פפיר ... בעקבות תביעתו של שייל ה־... במסגרת השירותים הקהילתיים ... שרד הסעד מהג"א לחייב את ... לפרסם את פרטי החוזר ב־... יקלוט מהיר באמצעות מקלטים ... ים מפלדה ואחרים. ההוראה ... כלולה בחוזר אך הרשויות ... שות זאת.

...זאות כמי שאושרו על־ידי ... לשנת 1975 — מקלט למשפחה ... 8,000 ל"י מקלט לשתי מש־... 6,000 ל"י לכל משפחה ו־... לשלוש משפחות — 5,000 ל"י ... משפחה.

...זאה בריבית נמוכה ובתנאים

חידה לאיבחון הפרעות אצל נוקות ופעוטים

...ה ביהודה, שתעסוק באיב־...יפול בהפרעות אצל תינו־... קטנים, נפתחה אתמול כ־...ילדים רוטשילד בחיפה.

...שבצן ויגטר, מנהל התלקה ... בבית החולים, מסר כי ה־...יא הראשונה מסוגה באיזור ... היא תיקרא על שם הנה ...ל. בראש היחידה עומד ד"ר ...פה, שהתמחה בנושא איבחון ... אצל התינוקות. היא הוקמה ... נחלת מלבן וכשרד הבריאות ... שניתנה לבית החולים על ... צחת תורמי.

... וינטר מסר עוד, כי כשני ... כל הנולדים סובלים מהפר־... זהו, אשר ברובן ניתן לספל ... הילד מופנה בזמן לטיפול.

...זר שהרג חברו ...גה — לשנת מאסר

... שהרג חברו בשוגג בירית ...רון אתמול לשנה וחצי מאסר ... בית המשפט המחוזי בבאר־

...ה אירע לפני 8 חודשים, ...דור שנפלט מאקדח של ה־...יסל אל הרול פגע בחברו ...ים אבו זמאי והרגו, במשר־...ארים בבאר־שבע.

... פוטר מן הכשטרה בעק־... קרה והשופטים המתחיים ... לקים, אברהם כלול וגלעד ... קלו בשל כך בעונשו של ... עם זאת ציינו השוטרים ... את העבודה, להשוטר כיוון ... דה אל חברו ביודעו שהוא

פרופ' משה סמיש

...משה סמיש, כי שהיה מנהל ... לטפטים נשירים בתנובה ל־... לאות וממורית הותיקים של ... להקלאות של האוניברסי־... טה, מת אתמול בבית ה־... לין ברחובות, בן 71 היה ב־

... ראשוני המורים בפקולטה ... של האוניברסיטה העברית. ... פרופסור קנה המבנה ב־... של שכית התרדמה של עצי ... פיתה חיישם שיטות לעבודה ... היתה בר סמכא בינלאומי...

...שה ושני בנים.

במפלגה ובתנועה

המפד"ל הפוהמ"ז בת"א

בבועדון סניף נוה שרת ב"ה שעור במדרש ע"י הרב י. ש. שיפרא; ב"6 שעור בגמרא מסכת סוכה ע"י בביהכ"נ „אהל יוסף" שכ' התקוה התי ש. אפרתי; בביהכ"נ „בית נתן" רח' המעפילים ב"5 שעור תורה ע"י ר' זכריה כהן; בסניף קרית שלום ב"3 שעור גמרא מסכת חולין ע"י הרב זייד.

*

ישיבת מזכירות תא עובדי צ. ת. א. היום בשעה 5 אחה"צ בבשרדנו אחד העם 108.

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב: כפר המדינה — זה' באייר טל. 258146.

ירושלים: אלבא — רח' יפו 42, טל. 223703; בית חנינא — רח' ראשי, ביה חנינא, טל. 854680.

רמת־גן: חן — ז'בוטינסקי 99.

פתח־תקוה: פישביין — חפץ חיים 6, טל. 911541.

כפר שמריהו: כפר שמריהו — מרכז מסחרי.

בת־ים: נאות רחל — אילת 36 (קומה ב').

רמת יוסף: ינון — מרכז מסחרי.

ירושלים

הערב באקדמיה למוסיקה בירושלים

הערב (25.12.75) בשעה 8.30 יערך באולם האקדמיה, קונצרט של ה־פסנתרן האורח אלן שטרנפלד מ־ארה"ב, סינגן מיצירות באך, בט־הובן, שופן, פרוקופייב ובן חיים.

תל־אביב

בבית אוהבה ציפליק

רח' סומין 12, תל־אביב

הערב שיעור בגמ"א. מגיד השיעור הרב שמוקלר.

מיעודן העתונות עם הח"כ יוסף אלמוגי

מחר (יום ששי) 26.12.75, בשעה 11 לפנה"צ, בבית סוקולוב בה"א, פגישת מועדון־העתונות עם ח"כ יוסף אלמוגי.

חברים הרוצים להשתתף בפגישה יודיעו טלפונית למזכירות בית־סו־קולוב (256141) עוד היום עד שעה 7.00 בערב.

נהרג רוכב אופניים

רוכב אופניים נהרג בליל יום ב' מפגיעת משאית בכביש קרית בי־אליק־עכו. הנפגע בתאונה יונה בר־קוביץ, בן 68, מקרית מוצקין, הובא לבית החולים רמב"ם, שם נקבע מו־תו.

לוח הצופה

● פיליפ הקונה — הזמים אספ־קות פריזידרים, טלויזיות וידועה — 804938 בערב 876852.

● למכירה מכונת תפירה סינגרה בארון, בתנאים טובים, לפנות טל. 788097.

★ למכירה דירת 1½ בבני־ברק בשיכון ה'. לפנות להשפחה פרינס, ירושלים 21 בבני־ברק אחה"צ.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 מפרסמה ה־ועדה כי לגבי תוספת: בניה בגוש 6598, חלקה 148 ברחוב למרחב, החליטה הועדה המקומית לאשר הוספה של 1,07%, כל המעונין להי־גיש ערעור לתכנית הנ"ל, יפנה למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

פסח בלקין
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון מרחב רמת־השרון

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב

תיק עזבונות 5781/75

הזמנה

בענין: עזבון המנוח מלדריך חיים ת.ז. 0447556 שנפטר ביום ה־4.12.68, ברמת־גן.

המבקשת: אסתר פליקיביץ — גולדריך ת.ז. 0138230 מרח' יוסף הגלילי 15 רמת־גן.

להוי ידוע כי הוגשה לבית המש־פט הנ"ל בת.ע. 5781/75 בקשה ליתן צו ירושה של המנוח גולדריך חיים ז"ל, כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון, שהבקשה מתייחסת אליו והרוצה להתנגד לה, יגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמ־נה זו, התנגדות לאותו צו. שאם לא כן יתן ביה המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

הרינו להודיע כי הוגשה בקשה לועדה המקומית להקמת בנין בן 4 קומות על עמודים, והוא ברחוב הרימה 78 בגוש 11534, קרית ביאליק. הבקשה מתהוה חלוה לגבי מספר הקומות ללא הגדלת אחוזי הבניה.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית קרית ביאליק תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה בקריות

נרשמו לנשואין

הרבנות הראשית המועצה הדתית נתניה

דוליג קליף בן ריכרד (רוק) ארה"ב — אביתיל; פורת אילת בת שכריהו (רוקה) אביתיל.

רותן אורי מנשה בן יחזקאל (רוק) חיפה — נתניה; גרינן אסתר בת יצחק (רוקה) חדרה — נתניה.

כהלום דוד בן בחריה (רוק) חדרה — נתניה; ...

[רשימות נוספות של נרשמים לנשואין מלשכות הרבנות בנתניה, בית שאן, אבן־יהודה, כפר־הרואה, הרצליה, קרית מלאכי ועוד]

משרד הרבנות גדרה

אורי בן דוד אירו (רוק) ישראל — גדרה; דליה בת שאלם זהורי (רוקה) ישראל — גדרה.

חיים בן שמואל מילשטיין (רוק) צר־פתיה — ארה"ב; שושנה בת אליעזר זוהר (רוקה) ישראל — מכבר דב.

יחזקאל בן משה כהנה (גרוש) גדרה — גדרה; חנה בת רחמים יוסף (אלמנה) אשדוד.

בניטין בן צבי סעברג (רוק) פולין כפר מישר; אורית בת אברהם לבי (רוקה) לוב — בת־ים.

לשכת הרבנות הדרה

רבינוביץ רחמים בן יוסף (רוק) פרס — קרית־גת; ...

לשכת הרבנות כפר־הרואה

...

המועצה הדתית ולשכת הרבנות אבן־יהודה

יהונתן בן יששכר קרצבי (רוק) אבן יהודה; תאמני בת יפת נגר (רוקה) תל־מונד.

צורי בן יעקב שרעבי (רוק) אבן יהודה מירב בלוסה בת דב קוסלר (רוקה) ירד־מלים.

יצחק בן שלמה נסים (רוק) אבן יהודה; צלה בת אברהם קדושים (רוקה) אבן יהודה.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב

תיק עזבונות 5052/75

בענין: עזבון המנוחה אסתר בראון ז"ל מרח' וולפסון 29 ראשל"צ שנפ־טרה בבית החולים „אסף הרופא" בבאר־יעקב, ביום 30.7.74.

המבקשת: קלרה ציגל ת.ז. 4552562 מרח' וולפסון 29 ראשון־לציון ע"י באי"כ עו"ד ז. זלצמן ו/או מ. טל ו/או ב. כרמי מרח' רוטשילד 8, ראשל"צ.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המש־פט בקשה ליתן צו הכבריז על ירושת המנוחה.

הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה והרוצה להתנגד להכרזה להגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הז־מנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת שאם לא כן יתן ביה המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בבית משפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עז. 5945/75

בענין: עזבון המנוח נתן קורנבלוי ז"ל שנפטר ביום ח' חשון תשל"ו — 13.10.75.

המבקש: שלמה קורנבלוי ע"י ב"כ עוה"ד יהודה רותם ו/או יצחק רותם מרח' ברזילי 7, תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המש־פט בקשה ליתן צו הכבריז על ירושת המנוח הנ"ל והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הנ"ל והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב

תיק עזבונות 5918/75

בענין: עזבון המנוח דוידס אפ־רים ז"ל ת.ז. 4/294157 שנפטר ביום 13.10.1975.

המבקשת: דוידס יפי, על ידי ב"כ ליאון זינגר מתל־אביב רח' ברזלי 1.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית ה־משפט בקשה למתן צו הכבריז על ירושה המנוח הנ"ל והנני מזמין כל אדם הטוען כי יש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הנ"ל והרוצה להתנגד להכ־רזה להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבו־קשת שאם לא כן יתן ביה המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עז. 5965/75

בענין: עזבון המנוח אברהם ססלר ז"ל, מרח' שמואל הנביא 17, נת־ניה, אשר נפטר ביום י"ב אדר תשל"ה (23.2.75).

המבקש: יצחק סבה מרח' הרקפה 3, קראון.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה בקשה לבית המשפט ליתן צו הכבריז על ירושה המנוח הנ"ל, הנני מוכין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הנ"ל והרוצה להת־נגד להכרזה המבוקשת, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, הת־נגדות להכריזה המבוקשת, שאם לא כן יתן ביה המשפט צו כטוב ב־עיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בית הדין הרבני האיזורי לנפת אשקלון

תיק מס. 497/לז

מר יצחקיב יעקב, ת.ז. 1672646, והגב' יצחקוב רווה תושבי אשקלון, מבקשים לאשר נשואיהם שהתקיימו בבוכרה, ברה"מ.

בית הדין הרבני האזורי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3629/74

בענין עזבון המנוח צינצס נתן ז"ל עו"ד אסתר יפה, מרח' יבניאלי 44 גבעתיים, מנהלת העזבון הנ"ל.

הודעה לנושים

בזה הנני מודיעה לנושי המנוח צינצס נתן ז"ל (אם ישנם כאלה) להגיש אלי במשרדי אשר ברח' יבניאלי 44, גבעתיים, את תביעו־תיהם תוך שלושה חדשים, מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תוגש כל תביעה כזו, אחלק העזבון בין היורשים כחוק.

אסתר יפה עו"ד
מנהל עזבון המנוח
צינצס נתן ז"ל

ביה"ד הרבני האזורי לנפת אשקלון

תיק מס. 500/ל"ו

הוגשה בפני ביה"ד בקשה לפתן צו ירושה על עזבון המנוח בזרחי אליהו שנפטר בתאריך ד' שבט תשל"ב 23.1.72. המבקשים האלמנה מזרחי גבילה, הבנים: עזרא, ארוין, וליליאן.

כל התובע טובת הנאה או המ־עונין בעזבון שהבקשה מתייחסת אליו ורוצה להתנגד לה, יבא ל־ביה"ד ויטעון טענותיו תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן ביה"ד צו כטוב בעיניו.

הרב ש.ב. נמראוי
המזכיר הראשי

היום

יום ה', כ"א טבת תשל"ו, (25.12.75)

פרשת שמות

הפרק: ישעיה כז—כח; המשנה: עבודה זרה ב, ד—ה; הדף: שבת קכג; ההלכה: או"ח תרעא, א—ג

שידורי ישראל

חדשות בעברית — בגלים א', ב', צ' — כל שעה

09.55 (א) חדשות באנגלית
10.55 (א) חדשות בצרפתית
17.55 (א) חדשות באנגלית
18.50 (א) חדשות בצרפתית

שידורי הבגיות לעולים (ב) עברית — 19.00; אידיש — 19.30; לאדינו — 20.00; מוגרבית — 20.15; רומנית — 20.30; רוסית — 20.45

רשת א'

[לוח שידורים]

רשת ב'

[לוח שידורים]

גלי צה"ל

[לוח שידורים]

טלוויזיה לימודית

[לוח שידורים]

טלוויזיה כללית

[לוח שידורים]

ד' בטבת תשל"ו
8 בדצמבר 1975
1286/1

לכבוד
מר ברנרד גלאס, יו"ר
אגודת אחים
רח' ז'בוטינסקי 23
נתניה.

אדון נכבד,

הנני לאשר קבלת הודעתכם מ־26.11.1975 בדבר יסוד אגודה לפי סעיף 6 של החוק העותומני בצירוף הקנון האגודה כדלהלן:

שם האגודה: אגודת אחים נתניה.
כתובת האגודה: אצל ברנרד גלאס ז'בוטינסקי 23 נתניה.
מטרות האגודה: להקים, להחזיק, ל־קיים ולנהל בית כנסת, לקיים ול־החזיק ספריה תורנית ולערוך שעורים והרצאות תורניים ותל־מודיים.

בכבוד רב
א. חיון
הממונה על מחוז המרכז

האופרה הישראלית

מייסדת ומנהלת: א. דה־פיליפ
תל־אביב

די פלדרמאוס
29.12.75

הספר מסיביליה
מאת רוסיני
27.12.75

כרטיסים: אלנבי 1, ת"א, טל. 97227

הבימה

25.12.75 הערב

הבימה:
על קוצו דעת: שלום קפן

הקאמרי:
קומדיה של טעויות
אילת הסהר

הצפה

עתון יומי

HATZOFE DAILY

המו"ל: הצופה בע"מ, העורך: ש. דניאל... תל־אביב, רח' המסגר 66, טל. 35421, ... השמון בגק הדואר 4114 ... ירושלים ... רח' בן־יהודה ... חיפה ... תיא, רח' המסגר 66, טל. 31554.

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

מכזון الاصل

صكذا من الأصل

מבקר הסוכנות מצביע על ליקויים חמורים ובזבוז כספים ע"י המחלקות לנוער והחלוץ וארגון והסברה

מאת סופרנו בירושלים

מבקר הסוכנות וההסתדרות הציונית העולמית פירסם אתמול את דו"ח הביקורת שלו על מספר מחלקות בסוכנות היהודית.

בביקורת על המחלקה לענייני הנוער והחלוץ, נאמר בין השאר, כי יש ליקויים במינוי השליחים, מהם שאינם שולחים דו"חות על עבודתם. כן אין ועדה מרכזית לאישור שליחים. יש שליחים שנשלחים לא לפי מיד הכשרה מתאימה לתפקיד.

עובדי המחלקה בקרית מוריה, קיבלו דירות שירות למגורים מבלי שיערך עמם חוזה. עובדי קרית מוריה, מקבלים ארוחה במסעדה ללא תשלום.

ביקורת על שיטת ההסברה

בביקורת על המחלקה לארגון ו־הסברה, מציין המבקר כי מודפסים דברי הסברה מבלי לערוך מכרזים בבתי הדפוס. כן הוא מותח ביקורת על שליחי המחלקה שבחירתם אינה נעשית „בתקנים הנכונים. המבקר מציין שמערכת הספריה הציונית לא התכנסה זה שלוש שנים. כן לא נערך סקר בין מקבלי הפרסומים על מידת הקליטתם בין הקוראים.

המבקר מותח ביקורת על שיטת ההקצבות למדרשות הציוניות מבלי לקבל מהם דוחות. ההקציבים להוצאות הר הרצל לא נוצלו בחלקם. לא נערכות ישיבות של הוועד להכוונת ההר. לא הועברו תפקידי העובדים הקבועים בהר. האחראי על המוזיאון נעדר מעבודתו ולכן המוזיאון סגור.

אין תיאום עם משרד החוץ

בביקורת על המחלקה ליחסי חוץ טוען המבקר כי לא היו דפוסים קבועים להתייעצות עם משרד החוץ. מרבית אגודות הידידות עם ישראל לא המציאו דו"חות על עבודתן.

בדברי הביקורת על הפעילות של המחלקה לקהילות הספרדיות מציין המבקר כי לא הובהרו יחסי הגומלין בין המחלקה לבין המדרשה הספרדית. התיאום של שליחי המחלקה היה לקוי. לא נתקבל דיווח כספי על הפעולות. אין תיאום מספיק עם המחלקות אחרות.

המבקר ערך ביקורת גם בחטיבת „דור ההמשך" וטוען כי לא נקבעו תכניות עבודה ברורות וסדרי עדיפויות באשר לפעולות החטיבה בארץ ובחו"ל. מגמת חלוקת התקציב היא מתן דגש יותר על ספרי מינהל ושירותים במקום פעולה. העובדים לא העתיקו מקום מגוריהם לירושלים למרות שהתחייבו בכך בעת קבלתם לעבודה.

ספרים נשארו במחסנים

במוסד ביאליק נערכו ישיבות הדירקטוריון רק פעם בשנה במקום 4 פעמים. לא נערך רישום של ההוצאות ונימוקיהן. מצויות במחסנים כמויות נייר שנרכשו בעבר ובהם סוגי נייר בלתי מתאימים לדפוס. חלק מהנייר התקלקל. ספרים רבים שהודפסו לפני שנים בכמויות של 1500 ספטים נשארו במחסנים.

מדיניות קביעת הקומיסיון של המכירות לא התנהלה לפי מדיניות ברורה.

מנהלי בתי חולים מזהירים מפגיעה בשרותי הבריאות

אזהרה מפני פגיעה בשירותי הבריאות, רמתם ואיכותם, השמיעו נציגי מנהלי בתי החולים הממשלתיים והעירוניים־ממשלתיים בארץ, יחד עם נציגי ארגון רופאי המדינה ועובדי המינהל והמשק, במסיבת עתונאים שהתקיימה אתמול באחד המהיינים ב„בית אגרון" בירושלים.

פרופ' אריה הראל מהמרכז הרפואי העירוני־ממשלתי בתל־אביב אמר, כי פיטורין של עובדים בתקנים, על פי החלטת הממשלה — שירותי הבריאות במסגרת צמצום לא יביאו ליעול וחסכון אלא להתמוטטות, לליקויים ולסירבול של שירותי הבריאות, ויגרמו גם לפגיעה בכוח האדם העובד בייצור. הקטנת שירותי הבריאות יחייבו הארכה של תקופת אישפוז והמתנה, אשר במהלכה ייעדרו עובדים רבים מעבודתם והמשק כולו ייפגע.

ד"ר מרדכי רביד, מנהל בית החולים דוהלה־צהלון ביפו, וד"ר מרדכי שני, מנהל בית החולים ע"ש שיבא, הסבירו כי מצוקותיהם מכוונות נגד ההחלטה לקצץ בשירותים ואין הם מתכוונים לתבוע הגדלת תקציבים או הטבות לעובדים ולמוסדותיהם.

יתר על כן, הדוברים ציינו, כי צמצום של קרוב ל־300 תקנים בבתי החולים, כפי שהחליטה הממשלה, תחסוך לאוצר עצה כ־15 מיליון לירות מתוך תקציב של מיליארד. מנהלי בתי החולים סבורים שניתן להגיע לחסכון זה גם ע"י פגיעה בהוצאות אחרות, מבלי לפגוע בתקן העובדים אשר בידיהם השירותים החיוניים לשמירת רמת הבריאות במדינה.

„כאחראים על רמת הבריאות ואיתה לא נוכל לעמוד בקיצוצי תקנים כאלה, לאור תנאי הלחץ בהם אנו אשר בו אנו כבר נתונים כיום" — קבלו מנהלי בתי החולים.

הם הזהירו, שללא כוח אדם יאלצו לסגור מחלקות ולהסל שירותים „ולא יהיה לאן להפנות חולים" — הם טענו.

הופעלה סדנא לזהות יהודית

סדנא לזהות יהודית בהדרכת פסיכולוגים מופעלת זו הפעם הראשונה בסמינר למסבירים דוברי אנגלית, המתקיים בשתוף אוניברסיטת חיפה.

אליעזר שפר, מראשי דור ההמשך בהסתדרות הציונית, ציין כי בסמינר משתתפים 30 פעילי דור ההמשך מ־10 מדינות דוברות אנגלית כולל אוסטרליה, ניו־זילנד, דרום־אפריקה ויציגו מודלים חדשים להסברה ציונית.

הסדנאות לזהות יהודית מופעלות לשם פיתוח המודעות היהודית של הצעירים עצמם ולעודדם לפעול בפעילות בהסברה ציונית.

פרס „העובד המצטיין" לשניים מעובדי משרד הדתות

במסגרת מבצע „העובד המצטיין" שנערך ע"י נציבות שרות המדינה בשיתוף עם מערכות העתונים מעריב וידיעות אחרונות נבחרו מנהל פנקס אחראי על מחסן תשמישי הקדושה והשה זלקוביץ סגן מנהל המחלקה למקומות קדושים כעובדים מצטיינים במשרד הדתות.

בהתאם להנחיות הנציבות מינה צבי ריינגרסן סגן המנהל הכללי למינהל במשרד הדתות ועדה מיוחדת אשר בחרה את העובדים המצטיינים מכלל עובדי המשרד.

עובדים אלה נבחרו לפי הקריטריונים של שקידה בעבודה מסירותם לתפקיד, נכונותם למאמץ ולהדרכת ויחסם המופתי לקהל ולחבריהם בעבודה.

הוועדה המליצה על מתן פרסי הוקרה ל־2 עובדים נוספים. את עבודת הוועדה ריכז שבתאי יולים.

„בואינג" 707 — הפך מטוס מטען עם שיפוצו במכון הבדק

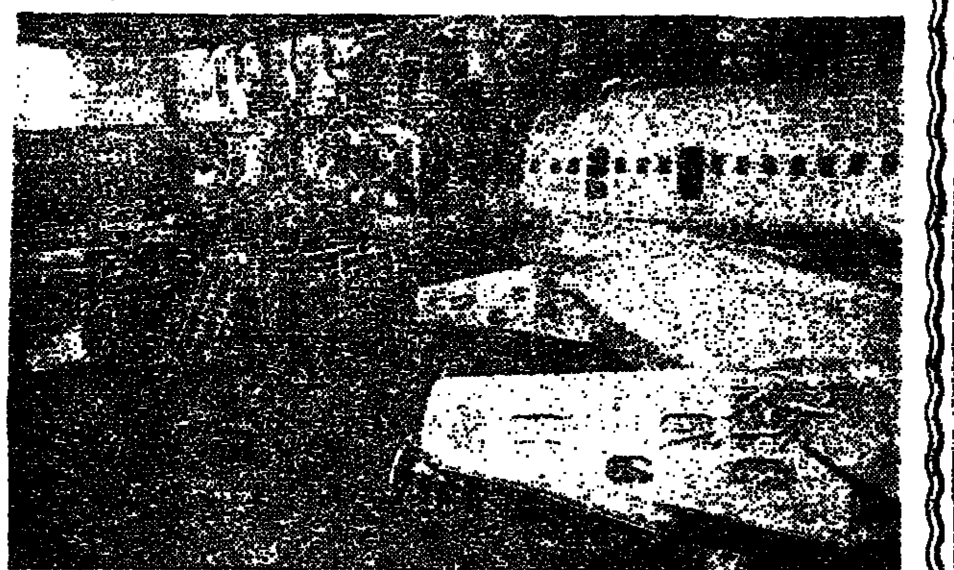

מאת סופרנו לענייני תחבורה

מטוס נוסעים „בואינג 707" הפך למטוס מטען־נוסעים בעבודה שבוצעה באגף שיפוץ מטוסים של חטיבת בדק מטוסים בתעשיה האווירית.

בסאון התעשיה „שחקים". המוסר על כך. מציין כי בעבודה זו, הדורשה מיומנות הציפתיה גבוהה ביותר ובאמצע אירוני, הפכה חטיבת בדק מטוסים למיתקן היחיד בעולם, מחוץ למיתקני יצרן המטוס, „בואינג", המסוגל להתמודד עם אתגר זה.

השינויים במטוס במסגרת העבודה היו רבים וכללו הוספת דלת רחבה, חיזוק רצפת המטוס, היתוך בעילה והחלפת יותר משליש ביקרים המטוס. צוות של החטיבה שהה במפעל של „בואינג" כדי ללמוד את הנושא.

שלטונות המס נערכים להפעלת חובת הדיווח על „רמת חיים"

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

שלטונות מס הכנסה נערכים להפעלת חובת הדיווח על „רמת החיים" של הנישומים, החל מהשנה הבאה ויודרשו הנישומים שיכללו ב„חתך הדיגמוגרפי" להמציא דוחות מפורטים על רמת החיים עיסקות פיננסיות וכך על הכנסה ההוצאה שוטפת.

הדבר נעשה במסגרת התכניה להעמקת השומה ובכדי לכביע הצטברות הון שחור.

הנישומים שייכללו בכידגם יצטרכו לכסות דיווח על רכישת דברי ערך, ציוד חשמלי, בכוונה כביסה מקרר חשמלי, מערכות סטריאו, כיריים, מכשירי טלוויזיה וכד"ב. כמו כן יצטרכו לדווח על עריכת אירועים ייחודיים (חתונה, בר־מצוה וכיו"ב), נסיעות לחו"ל, אחזקת ילדים בבתי"ס תיכון או באוניברסיטה, והעסקת עוזרת בית, גנן וכדומה. חובת הדיווח על רכישות הכלול גם מיצריב בחתידבה בקוכית. יכללו בטופס פירטים על רכישות של מכבעות, תמונות, שטיחים, תכשיטים, פרווים, בדלין וכו'. כמו כן יצטרכו לדווח על כוונות שנתן יקיבל בסך 2000 ל"י.

טופס אחר שיידרשו הנישומים להגיש נוגע לבר העיסקה הכספית שביצע בשנת המס האחרונה.

זאת בנוסף להצהרות הון רגילות אשר שקיפונות מס הכנסה דורשים מהנישומים כדי פעם.

הדפסת טפסי הדיווח נמצאת עתה בהשלמה. הטפסים יועברו לפקידי השומה שיחדיכו בעיקרם בהם באופן סלקטיבי.

כתב אישום של המדינה נגד המדינה

הבנייה של מכונית השייכת למדינה בכקום שבו אין עצירה — גרמה אחריה בקרה כוזר של הגשת כתב אישום ע"י ביה המדינה נגד המדינה עצבה, אך שופט התעבורה החרבי אורי קיבאי בשל את ההאשמה.

לבית המשפט לתעבורה הוגש כתב אישום שפלט המוחסב, בעיקבות דו"ח תנועה שנרשם למכונית. הדו"ח נרשם בעקבות חנייה ב־20 בנובמבר אשתקד ברחוב שבתאי לוי בחיפה, במקום שבו אין עצירה.

ב"כ המדינה לא התייצב בבית המשפט כדי להשיב על כתב האישום. והשופט הורה לבטלו בנימוק שאינו כוספד לדון את המדינה בכשפט פלילי.

הצריכה הפרטית לנפש עלתה ב־2%

ההוצאה לצריכה פרטית, במחירים קבועים, עלתה ברבע השלישי של 1975 ב־2 אחוזים לנפש בהשוואה לרבע השני של 1975, ואחרי ניכוי השפעה העונתיות. זאת לאחר יציבות ברבע השני וירידה של 5.5% לנפש ברבע הראשון של השנה.

רמת ההוצאה לצריכה פרטית ברבע השלישי של 1975 היתה נמוכה ב־3.5% אחוזים לנפש מרמתה בתקופה שלפני הפיחות, ברבע השלישי של 1973. על כך מסר הדבר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סיכום הצריכה הפרטית לתקופה ינואר—ספטמבר 1975 מביאה על ירידה של 5 אחוזים לנפש בהשוואה לתקופה המקבילה בשנת 1974. הירידה בתקופה זו מיפצעה בעיקר בצמצום הרכישות של מוצרים בני קיימא. לעומת זאת, הצריכה הפרטית, והוציא מוצרים בני קיימא, נשארה ללא שינוי.

ישראל לא תיפגע מההגבלות בבריטניה על ייבוא כותנה

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

ישראל לא תיפגע מההגבלות החדשות שהטילה השבוע בריטניה על ייבוא חוטי כותנה מארצות שונות, במטרה לצמצם ייבוא ולישפר את מאזן התשלומים שלה. בריטניה קבעה קבסות ייבוא למספר ארצות.

עוד בשלבי הכנה תכנית קיצוץ ייבוא הכותנה בבריטניה ניהל שר המסחר והתעשייה ח. בר־לב דיונים עם עמיתיו שם. הוא הצביע על כך שישראל מייבאת מאנגליה כמעט פי 5 מכה שהיא מייצאת לשם. לכן אין הצדקה לכלול אותה ברשימת „מדינות אשר יחולו לגבי הייבוא מהן. ייצוא חוטי הכותנה לאנגליה מסתכם בכשישה מיליון דולר לשנה.

נפצע קשה בהתנגשות באילת

נהג טנדר, שמעון בן־הרוש, נפצע קשה אתמול באילת, בהתנגש מכוניתו במכונית של עובדי שגרירות גרמניה בישראל.

התאונה ארעה בשעה 3 אחר הצהריים סמוך לנמל הנפט באילת.

החברה לשיקום העיר העתיקה דורשת הגדלת תקציבה

התקציב הנדרש לשנת הכספים הבאה על־ידי החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים הוא כ־90 מיליון לירות, לעומת התקציב של כ־50 מיליון לירות בשנה הנוכחית. זאת מסרו מר יוסף נבט, יו"ר החברה, ומר שניאור פלג, המנכ"ל, במסיבת עתונאים שהתקיימה אתמול בבית אגרון בירושלים.

התקציב דרוש להשלמת בנייתן של קרוב למאתיים דירות שמהן כ־170 כבר בתהליך בניה, וקרוב למאה חנויות ובתי עסק שמתוכם כ־70 הם בשלבי בנייה. כ־20 מיליון לירות מן התקציב ישקעו בפיתוח כלל־שטחי של הרובע, המתוכנן לאכלס 600 משפחות. כיום מתגוררות בו כמאתיים משפחות — מסרו הדוברים.

בתשובה לשאלות מסרו ראשי החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי, כי בחודש האחרונים של רכישת הדירות יציבות המשתכנים, כי אלה דירותיהם היחידות. זאת כדי למנוע את התופעה שרוכשי דירות ברובע היהודי אינם מתגוררים בהן אלא כמוסיפים לגור בדירותיהם במקומות אחרים, אפילו מחוץ לירושלים.

מחיר הדירות ברובע היהודי נקבע לכ־3500 ל"י למטר־מרובע, והחברה מקווה לקבל הכנסות של 31 מיליון לירות ממכירת הדירות בתחזית שנת התקציב הבאה.

עוד מסרו הדוברים, כי בנוסף לדירות משפחתיות מתבננת החברה גם שיכונים לתלמידי ישיבות, במסגרת המוסדות היהודיים ברובע. המטרה היא לאכלס את הרובע בכ־4000 נפש, מהם כ־2500 נפש במשפחות, וכ־1500 תלמידים במוסדות הלימוד.

הקונסול הישראלי ביוסטון פועל להרגעת הרוחות על האניה „ניוטה"

קונסול ישראל ביוסטון שבארה"ב מר אהוד להר עלה על האניה „ניוטה" שבבעלות ישראלית, בה פרץ בספינת אלים בין קבינים ויוראים ישראליים, וניסה להרגיע את הרוחות הסוערות, בעזרת הפטר „ציוניה".

הוא מסר ליוראים על ההשפעה הרעה ע"ש לידיעות בדבר אלימות בין יוראים ישראליים, ביחוד על הקהלה היהודית בארה"ב. בשעה שבדינת ישראל עומדת בכערכה עם בחות בבחוץ.

אף שהסכסוך לא נסתיים, בין הקבינים והיוראים, חש הקונסול כי ברגעי הרוחות. האניה היא בבעלות ישראלית הנושאת דגל פנמה. קודם לכן ביקש הקונסול הפאנאמי לתווך בין הצדדים ולא הצליח. הקונסול הישראלי שהה שש שעות באניה בפגישה עם היוראים. הסכסוך העבודה מתבטא בכך שהקצינים דורשים להוריד 6 יוראים שהשתמשו בגדם באלימות ואילו איגוד היוראים מתנגד לכך. בינתיים האניה עוגנת בנמל ללא תנועה.

פעילי ההסתדרות במפלגת העבודה הקימו חוג חדש

על הקמת חוג חדש של פעילי ההסתדרות במפלגת העבודה הוחלט אתמול בכנס של פעילי מפלגת העבודה בהסתדרות, שהתקיים בבית הועה"פ בת"א.

בין מייסדי החוג כמה מחברי הועדה המרכזת, מזכירי איגודים מקצועיים, מזכירי פועלים ופעילים במועצת הפועלות.

נמסר כי מייסדי החוג פנו אל מרכז מפלגת העבודה וביקשו להכיר רשמית בחוג החדש.

בכנס סוכם כי ההשתייכות לחוג הינה אישית. החוג החדש יפעל כמסגרת על־חטיבתית והוא יהיה פתוח לכלל חברי המפלגה ויפעל בהתאם לחוקתה.

בין מטרות החוג כפי שמגדירים אותן מייסדיו: „לפעול להגברת מעורבותם של פעילי ההסתדרות האיגוד המקצועי במפלגה ולהעמקת ההשפעה ההדדית בתחומים מדיניים, החברתיים והכלכליים, בין ההסתדרות לבין המפלגה".

הוחלט לקיים כנס ארצי בהשתתפות נציגים נוספים מבין חברי מפלגת העבודה בהסתדרות, באיגודים המקצועיים, במקומות העבודה, במועצות הפועלים, בהועצת הפועלות, בהסתדרות, אירגונים של ההסתדרות ובמשק העובדים.

שרותי תעופה וספנות — ענף הייצוא הגדול ביותר של ישראל

ערך הייצוא של התעופה ושירותיה הסתכם ב־1975 ב־220 מיליון דולר בקירוב, בעוד שהייצוא הכולל של שירותי התעופה וספנות הסתכם השנה ב־750 מיליון דולר, ומכאן שהוה ענף הייצוא הגדול ביותר של ישראל — אמר אתמול שר התחבורה, גד יעקבי בפגישה עם הכתבים לענייני התופה בבית סוקולוב בתל־אביב.

השר הדגיש כי שני יצואנים גדולים כאלה וכאים, כיצואנים אחרים, לתמיכה בעד הייצוא. „אל על" ו„ביתי וכאיוה לתמיכה ואני מקווה שהחלטות הממשלה בעניין זה תהיה חיובית. קרוב לוודאי ש„אל על" תקבל בשנה הבאה עידוד לייצוא והדבר יאפשר לחברה לפעול באיזון כלכלי הולם", אמר השר.

תלונה על הונאה בדואר עכו

תלונה על מעשה־הונאה הגיש מנהל הדואר בעיר העתיקה בעכו, כהן צבעוני. הוא סיפר בתלונתו, כי בפניו התייצבה אשה שהציגה עצמה כיוספה קאמנה וקבלה קיצבה של 1500 ל"י, המגיעה בחוק לאשה זו. אולם שעה קלה לאחר מכן הופיעה אשה שניה שהציגה עצמה באותו שם, ותבעה את כספה. בחקירה ובבדיקת תעודת הזהות התברר שהאשה השניה היא זו אשר לה מגיעה הקצבה, ואילו הראשונה הציגה את עצמה בשם לא־לה.

ישראל גונן נבחר לכהונה נוספת כראש המועצה הדתית בחולון

בישיבה הגינית שהתקיימה אמש נבחר מר ישראל גונן בפעם הרביעית בראש המועצה הדתית בחולון.

בישיבה השתתפו דעני הכוח, ראש עירית חולון, מנהל המחלקה למועצות דתיות ונציגי ציבור.

את הישיבה פתח היו"ר היוצא בדברי הסבר על הרכב המועצה הדתית החדשה שהוגדלה הפעם מ־9 ל־12 חברים.

מר י. סלמנוביץ מנהל המחלקה למועצות דתיות מסר את ההודעה הרשמית על בחירת חברי המועצה הדתית, בחלקו לכל חברי המועצה תיק שהוצא ע"י משרד הדתות ובו כל החוקים והתקנות של המועצה הדתית, לאחר מכן כיבד היו"ר היוצא את ניהול הישיבה לידי מר פ. אילון ראש העיר שהעביר את הבחירה של ראש המועצה, סגנו וחברי ההנהלה.

ראש המועצה הדתית מר ישראל גונן, סגן וכ"מ ראש המועצה מר דוד קלר. סגן ומ"מ ראש המועצה מר אליעזר זיכרמן, סגן ראש המועצה מר יצחק שרצר.

חברי ההנהלה: מר פ. אביזמר, מר י. בלאיס, י. דזיאליבבקי. א. הר־ינבר, פ. ינבריב, ה. צדוק, ז. שכטר, ר. שרעבי.

בדברי הברכה שהשמיע ראש העיר, ציין את שיתוף הפעולה בין המועצה הדתית לבין העירייה והבטיח לקיים שיתוף פעולה הדוק גם להבא.

את ברכת הרבנות המקומית הביא הרב יצחק גליקמן. את ברכת משרד הדתות הביא מר יוסף זלמנוביץ מנהל המחלקה למועצות דתיות.

בדברי הסיום הודה מר ישראל גונן — ראש המועצה הדתית „בהחר לחברי המועצה על האמון שנתנו בו והתווה את תוכניות המועצה הדתית לעתיד.

מנכ"ל משרד השיכון מזהיר רוכשי דירות מהסתבכות קבלנים

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

מנכ"ל משרד השיכון ד"ר ישראל היצבה את תשומת לבם של רוכשי דירות אצל קבלנים להקפיד על קבלת כל מה שמגיע להם בחוק, שלא ייפגעו במקרה של התבכרות הקבלן.

בשיחה עם סופרנו אמר מר ישראל שבספרי חוק בטוח רוכשי דירות חייבים הקבלנים לתת ביטוח זה לרוכשי הדירות, אולם על קוני הדירות בבנייה להקפיד שביטוח זה ניתן להם הלכה למעשה. אחרת יש הסכנה שאם הקבלן יסתבך הם לא יוכלו לממש את זכויותיהם.

„יד קשה" — תשובה לפעולות טירור

שום ארגון טרור לא ניצח אלא את מי שמראש נשבר בהבינה מראלית — אמר אתמול ד"ר אהרן חודיד, קצין צנחנים ראשי לשעבר בהרצאה שנשא במדרשה הלאומית ע"ש אריה בן אליעזר בתל־אביב.

הוא אמר בהרצאתו על דרכי המלחמה בטרור, כי הנשק העיקרי שמו תוכל מדינת ישראל לנצח את הטרור הוא קודם כל הוסן נפשי ואי הניעה לפחדי מלהבה בסדר אינה יכולה להיווצר ע"י הינוך ושכנוע אלא ע"י יד קשה בכל המישורים: הכלכלי, הפוליטי, הכספי והצבאי", אמר.

„למעשה, אם אנו רוצים להיקך דם יהודי וגם דם ערבי, הפתרון הסופי שיש לשאוף אליו הוא הכרנספר. היינו העברת כל הערבים מפה למדינות ערב, כמובן בדרך ובאמצעים הוגנים", אמר ד"ר חודיד.

ההסתדרות תפרסם „ספר לבן" שיחשוף ליקויים בביצוע הריפורמה במס הכנסה

מאת סופרנו בתל־אביב

ההסתדרות תפרסם „ספר לבן" ובו יכללו כל החוקים שנתקבלו על ידי הכנסת בעניין הריפורמה במס הכנסה ואשר לא מומשו עד היום — זאת אמר אתמול מר י. משל, מזכ"ל ההסתדרות בפגישה עם חברי תא כתבי ההסתדרות.

בפגישה שהתקיימה בלשכתו של מר משל, הותוו קווי פעולה להידוק הקשרים בין הכתבים לבין הנהגת ההסתדרות, תוך שיפור מקורות האינפורמציה, קיומם של ימי עיון, סיורים במפעלים ועוד.

מר משל סקר בקצרה תחומי פעילותה של ההסתדרות.

כן מסר על היקף הפעילות ההסתדרותית במיגור הבינלאומי. בציינו ש־16 מדינות בצילם, שלא קשרו קשרים דיפלומטיים עם ישראל או שניתקו הקשרים בתקופת השנים האחרונות, ממשיכה לקיים קשר הדוק עם ההסתדרות.

בין השאר, סיפר, על מגעים ליצירת קשרים עם אינדונזיה.

את הפגישה פתח חיים ליפשיץ, יו"ר התא. דברי ברכה השמיעו מר ל. י. הירושלמי יו"ר אגודת העתונאים בתל־אביב ומר מ. בן־גוור, המזכיר הכללי של האגודה.

משל שולל דיווח על רמת חיים

„אם אמנם בכוונת האוצר ובוועדת הכנסת המדינה לחייב את כלל אזרחי המדינה לבצע רישום ודיווח של רמת־חיים, הרי שהדבר בלתי מעשי ומיותר לחלוטין, והמטרה, ההיוויות כשרצונה, לאתר את משתמטי תשלום מס־אפת ההמבא". — אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל בהשיבו לשאלות סטודנטים באוניברסיטת בר־אילן ברמת־גן.

„הליכים אפקטיביים ולגטימיים להעמקת גבית מס־הכנסה, צ"ש גר הלים ואמצעים שקובע לעצמו האוצר, אין גוף ופרט רשאים להתערב, אך מכאן ועד זריעה בהלה של „פשיעה" רבתי ובולה על כל בית־ישראל, רחוקה הדרך" — אמר משל.

עם זאת הודיע המזכ"ל שההסתדרות אינה משלימה כלל ועיקר עם הירשום הנוכחי של הריפורמה בביסור השיר (מסקנות ועדת בן־שחר) כמיקשה אחת, היינו: דין אחד לעבודה ולהון.

מועצת פועלי אשקלון נגד פיטורי עובדים ב„פורצ'סטר"

מזכירות מועצת פועלי אשקלון החליטה אתמול בישיבה חירום שקיימה ביחד עם ועדי עובדי „פורצ'סטר" להודיע את הנהלת המפעל לפיטורי כ־170 מתוך 236 עובדי המפעל.

המזכירות החליטה להקים ועדה בת שלושה חברים שתבוא בדברים עם ועדי העובדים ותחקור בתוך המפעל את הסיבות שגרמו לכשבר. כן החליטה המזכירות לפנות למשרד המסחר שיערך בדיקה יסודית של צורת ניהול מפעל זה, בו הושקע 20 מיליון לירות בקירוב, כאשר רק לפני כשנה קיבלה ההנהלה 6 מיליון לירות בלוחץ הפועלים ומועצת פועלי אשקלון.

המזכירות פנתה לגורמים ממשלתיים, לעשות הכל כדי להבטיח המשך התעסוקה במפעל זה. מזכירות מועצת פועלי אשקלון גינתה את ההנהלה, שהתחייבה רק לפני כשנה להעסיק 200 עד 250 איש אם הממשלה תבוא לעזרתה. כן מאשימה המזכירות את הנהלת המפעל בכוונות להביא לסגירתו הסופית ולטענת אין פני ההנהלה הנוכחית מועדות לשיקום או לשיפור המצב.

לחברנו בעבודה מר מאיר מרקוביץ

תנחומינו העמוקים בצערך ובאבלך הכבד בהלקה בבך אמך היקרה

הרבנית מאשה ע"ה

המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ציון וירושלים השלמה ולא תוסיף לדאבה עוד

עובדי המחלקה לגבית הערך של בנק המזרחי המאוחד בע"מ — מכבי

ועד הקבועים הארצי של עובדי בנק המזרחי בע"מ

אספקה מוגברת של שמן: אין כל הצדקה לאגירה

כמות השמן שסופקה לשוק על ידי יצרני השמן לפי הדיווח משרד המסחר והתעשייה בחודש נובמבר היתה פי שניים וחצי מן הכמות שסופקה בחודש ספטמבר, וזאת כדי למנוע כל מחסור במוצר זה — דברים אלה אמר אתמול המשנה למנכ"ל משרד המסחר והתעשייה מר י. בירגר, בישיבת ועדת הכלכלה של הכנסת.

לפי הנתונים שמסר מר בירגר לוועדה מתברר, שלעומת 2044 טון שמן סויה מזוקק שסופקו לאוכלוסיה בארץ בחודש ספטמבר הגיעה האספקה בחודש אוקטובר ל־2,723 טון, ואילו בחודש נובמבר, כאמור, הגיעה האספקה ל־4,817 טון.

עוד מסר מר בירגר, כי לאחר בהלת האגירה שנוצרה בשוק, בעיקר על ידי הצרכנים, ביצע המשרד מאות ביקורות וחיפושים אצל יצרנים, סוכנים סיטונאים וקמעונאים, כדי להבטיח אספקה סדירה של שמן, לאוכלוסיה, לתעשיה ולמפעלי המרגרינה ולמוסדות.

כתוצאה מביקורות אלו שנערכו בכל רחבי הארץ, שופרה האספקה לאוכלוסיה. יחד עם זאת, באותם מקומות שנתגלו מחסני סתר או אגירת שמן — נתפס השמן והוצא למכירה לצרכנים.

באשר לשמועות על העלאה מחיר השמן, הודיע מר בירגר כי אין כל דיון להעלות המחיר, משום שמחיר חומרי הגלם לייצור שמן בחו"ל לא עלה וגם הסובסידיה על שמן כיום היא מצומצמת, בסה"כ בין 10 אחוזים עד 20 אחוזים, כך שאין כל הצדקה ואין כל סיבה לאגירה.

משרד האוצר גורם לפניקה בציבור

יושב ראש הוועדה, חבר הכנסת יגאל הורביץ, השמיע דברי ביקורת חריפים על הפרסומים המוקדמים מצד ראשי האוצר בקשר לתכנית הכלכלית החדשה בעקבות הגשת התקציב החדש לממשלה, שיצרו פאניקה בציבור וחשש כי מחירי המצרכים היסודיים הנהנים מסובסידיות, יעלו בקרוב.

מר הורביץ שיבח לעומת זאת את משרד המסחר והתעשייה ואת יצרני השמנים, שעשו כל אשר ביכולתם כדי להגדיל באופן ניכר את ייצור ואספקת השמנים, שהביא לארגעה בשוק.

חצרות ספינקא וביאלה באו בברית שידוכין

מאת סופרנו בבני ברק

קהל אלפים השתתף אור ליום אתמול, בחתונה חסידית במסגרתה באו בברית שידוכין שתי חצרות אדמו"רים — ספינקא וביאלה.

החתן, ישראל חיים, הוא בנו של הרב יעקב יוסף ויס, האדמו"ר מספינקא ואילו הכלה היא נכדת הרבינוביץ, האדמו"ר מביאלה.

השתתפו בין היתר האדמו"רים מוויזניץ, קאליב, אלכסנדר, נדבורנא ויפור.

סידר את הקידושין אבי החתן האדמו"ר מספינקא. את הברכות אמר — סב הכלה האדמו"ר מביאלה.

החתונה נערכה באולמי „ב־רמת־גן ובין הבאים בלטו גם שני חסידים שבאו במיוחד מחו"ל.

השמחה נמשכה עד לפנות ערב ויהא השורות אחרה על כל המשתתפים בה.

לעסקן הדגול רב הפעלים

עו"ד ישראל ציכורינג ורעיתו

ברכת מזל טוב לבבית

להולדת הנכדה

תזכו יחד עם הוריה המאושרים לרוות ממנה ומכל צאצאיכם רוב נחת

ארגון ותיקי הנתניה

גם אנו בין המברכים:

דוד רזניק, אליעזר ריגלר, דוד סיבבי, צבי בור, ישראל גליקסברג, אליהו גפני, שלמה בן אשר — והמשתתפים

אישים ומוסדות

— קבלת פנים לנציגי הערים התאומות לאשין וחולון נערכה אתמול בבית הנשיא בירושלים. השתתפו, ראש עירית לאשין, מר דה קרי, השר לענינים מוניציפליים ולאיכות הסביבה של מחוז קויבק, ד"ר ויקטור גולדבלום, וראש עירית חולון, מר פנחס אילון.

כן קבל הנשיא משלחת של בוגרי אוניברסיטת ישיבה בניו יורק, לרגל ועידתם הנערכת עתה בישראל.

— יו"ר הכנסת, ישראל ישעיהו, אירח לארוחת צהרים את יושב־ראש בית הנבחרים של מדינת קליפורניה בארה"ב ליאו מקיקרתי ורעיתו.

האורח סייר במשכן הכנסת, נועד לשיחות עם כמה חברי כנסת והתקבל בברכה במליאה ע"י יושב־ראש הישיבה ח"כ י. בן־פורת.

— רקטור אוניברסיטת בר אילן פרופ' שמואל שפרכר חזר לישראל מארה"ב, שם עשה בשליחות האוניברסיטה.

תחנת משטרה חדשה בקרית מלאכי

תחנת המשטרה בקרית־מלאכי, הנמצאת מזה 17 שנה ב„דירה מגורים קטנה" עברה השבת למבנה חדש שנוסף ע"י המועצה המקומית. בתחנת המשטרה החדשה, ישרתו קצין ו־18 שוטרים. בהם שלוש שוטרות.

מנע מחלה מקרבך

פוביקוס ורידקוסים למתנהם גורמים מאי הנוחות נבחנות של הרגלים

החזרתן למקומם כרוך בסיבול, ניהות, ההפצות לאלפים

נעלי ד"ר פלסון

הוכחו במתנעות מחלות אלה

שמור על בריאותך

הצטייד למעגל הלקוחות של

נעלי ד"ר פלסון

א. צ. שבתי • ירושלים • רח' מאה שערים 7 • טל. 285938

במפעלי תעסוקה לנוער (מפת"ן) באזור השרון

דרוש

מנהל

דרישות התפקיד: מורה מוסמך בעל נסיון של 3 שנים בהוראה או בהדרכה מקצועית, או בעל השכלה אקדמאית רצוי בעבודה סוציאלית, בצירוף נסיון של שנתיים בעבודה עם נוער, רצוי עם נוער מופרע, עזוב ועבריין. רצויה הכשרה ונסיון בחינוך מיוחד.

מועמדים מתאימים יפנו לתל־אביב, ת. ד. 8084, עבור שיקום נוער.

הקרן המרכזית לקדום ופתוח שרותי רווחה

רח' רשהגמון 21 • ירושלים • טל' 225639

מוזמנות בזה הצעות

קבלן להנהלת חשבונות

העבודה תתבצע במשרדי הקרן הנ"ל.

*

בדבר פרטי דרישות העבודה יש לפנות למשרדנו

עד יום ששי כ"ב טבת תשל"ו 26.12.75, עד השעה 12.00

עיריית אשקלון

מכרז פומבי מס' 43/75

למכירת טנדר סוסיתא משומשת

טופס להגשת הצעה אפשר לקבל במדור המכרזים בחדר מס' 208 תמורת סך —.20 ל"י שלא תוחזרנה.

את ההצעות בשני העתקים יש לשלוח בדואר רשום בלבד במעטפה סגורה לעיריית אשקלון עבור מכרז מס' 43/75, לא יאוחר מ־30.12.75 בצרוף ערבות בנקאית או המחאה בנקאית, בשיעור של 10% מערך ההצעה למשך 3 חודשים מתאריך הגשת ההצעה ועד לתחושת החוזה.

אין העירייה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

חיימי אהרון, ראש המועצה

אשקלון, 21.12.1975

עיריית אשקלון

מכרז פומבי מס' 44/75

עירית אשקלון מכריזה בזה על קבלת הצעות

לאחזקת המזבלה העירונית באשקלון

בדבר פרטים ומסמכי המכרז המורה —.50 ל"י שלא תוחזרנה, נא לפנות למדור המכרזים בחדר מס' 208 בבנין העירייה.

המועד האחרון להגשת ההצעות: ב־4.1.1976.

חיימי אהרון, ראש המועצה

אשקלון, 21.12.1975

חוק תכנון והבנייה תשכ"ה — 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל אביב יפו

מודעה

בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו, בקשה ליתן אשור להקלה להקמת בנין בן 3 קומות על קומה מפולשת לחניה בהוספה של 6% לאחוזים הכוללים ברח' דרך הנצחון 100 גוש 6133 חלקה 853.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו בשד' קק"ל 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

התנגדויות התקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. גריפל, מ"מ ראש העיריה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב—יפו

תאריך: 21.12.75

קרא מחר ב־

ידיעות אחרונות

המוסף לשבת — 7 ימים — השבוע וכל המשפחה

מה קורה בשוק ההון והאיגרות הצמודות
מאת דב גנחובסקי וצבי עמית

תקציב הביטחון: הרקע מאחורי פער העמדות
מאת ישעיהו בן־פורת

מיתקפת לילה
קרב שריון בסיני ברמת הגולן — הראשון ביוזמת הסורים
מאת אביגדור קהלני

דב יוסף: דרוש הידוק־חגורה ולא צנע
מאת גדעון רייכר

הפאראזיטיזם — אויב המדינה
מאת פרופ' בנימין אקצין

האו"ם בעיני רענן לוריא

בעקבות קארלוס — הטרוריסט המסתורי
מאת אורי פורת

פרופיל של מיפעל־תעשיה קיבוצי
מאת ברוך נאדל

על כוח ועל אלימות
מאת פרופ' נתן רוטנשטרייך

למה אגרוף?
מאת עמנואל בר־קדמא

מסע הרפתקאות על הירדן
מאת שגיב בן־יקיר וראובן שרגיל

המוסף להרבות ספרות ואמנות

מדוריהם של
עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת וזיוה יריב

The University of Jordan
THE LIBRARY

השליחות המסתורית

מאת יעקב אדלשטיין

שליחותו המסתורית של שר החוץ יגאל אלון לאירופה, מוכיחה כמה הפעילות הדיפלומטית הישראלית. יש לה מגבלות והיא ...ה ללחצים. הידיעות אמרות כי הוא נפגש עם שר החוץ של ... אף שמכחישים זאת שני הצדדים, יש כנראה יסוד לידיעה זאת. פגישות אלון עם הוסיין המלך הירדני, הוכחשו על ידי שני ...דים, ובכל זאת לדעת פרשנים בעתוני העולם אכן נערכו ...ות כאלה.

...רל כבשו נשיא זאיר, מיבל ...אי את כנפי הנצחון, ויקציני ... איבנו את צבאו. אף על פי ...יום זעם, היה זה מבוטו שניתק ...חסי מדינתו עם ישראל, ימים ... פרצה מלחמת יום הכיפורים. ...ולים שלו היו אנוכיים. הוא ר־ ...תפוס מקום בהנהגות אפריקה ... קיווה לקבל את התפקיד של ... הארגון לאחדות אפריקה. לכן ... מקדמה לערבים עבור מינוי ...צורת ניתוק היחסים עם יש־...

...נית במדינות אפריקה

...ם הלה הפנית במדיניות ד־ ... היא ההקרבה יותר למערב ב־ ...למורות. לכן טבעי הדבר שהיא ...את דרך הורה לישראל. זאיר ...את גם לכוחות המערב באנגו־ ...בול מדינות שמאליות באפ־ ... הכסיירה לכוחות השמאל. ... יחסי ישראל עם מדינות אפ־ ... הוא ענין מסובך. קל לנתק ... אבל קשה לחדש. מדינות ...קה תוססות כצעד יחיד של ... יחסים. יש ביניהן מדינות ...ות על שנאלצו לנתק את ה־ ... עם ישראל בעקבות החלטה ...ון לאחדות אפריקה. אבל אין ...בולות לחדש את היחסים אלא ...רת קבוצתית. לכן סבורים ש־ ...והארגנה לפתות חמש מדינות ...ובה על חידוש היחסים עם יש־ ...זה יהיה אפשרי.

...חן קבוצה כזו הוא משימה ...נה של המדיניות הישראלית ...יקה. עובדה שאיזון מדינות ...ציות מונסות שלא ניתקו את ...ם עם ישראל, לא ניתקו כלל. ...ות הכוונות לחידוש יחסים ...ף השנהב, קניה, אתיופיה, ה־ ...יקה המרכז אפריקנית, לי־ ...רפור. בכמה ממדינות אפרי־ ...הן יש לישראל אינטרסים כל־ ... יושב בניג ישראלי בשגר־ ... הנציגה את עניני ישראל. ...מדינות אפריקה הציעו לישר־ ... להקים קונסוליות ישראליות, ...שראל סירבה, משום שאין הצ־ ...שלא לחדש יחסים מלאים, וב־ ... הקונסוליה עשויה כדינה זו ... חידוש יחסים באופן חלקי ... על החידוש המלא של הה־ ...דיפלומטיים.

...אליציה עם ... אפריקה

...ים אלה מבשרנו כי דרום ...ה העלתה את הקונסוליה ש־ ...בתל־אביב לדרגת שגרירות. ...ישראל עם דרום אפריקה הוע־ ...הרבה מיחסיה עם מדינות אפ־ ...המוכות ביחסים עם דרום ...ה, מעידות על המעלות הה־ ...ת ביחסי ישראל עם ארצות ...זו.

...לה היתה זו דווקא דרום אפ־ ...שחששה לפתוח קונסוליה ב־ ... בשל תגובה ערבית. במשך ...רבות, יוצגה ישראל בפרטו־ ...באמצעות ציר או שגריר, אך ... אפריקה סירבה לפתוח נצי־ ...תל אביב, למרות יחסי המסחר ...חים בין שתי הארצות. לאחר ...התהפך הגלגל. כאשר מדינות ...ה החלו לנצל את בימת ה־ ...לשם גינוי דרום אפריקה וה־ ...הערביות ניתקו את היחסים ...ביקשה דרום אפריקה לפתוח ...עם ישראל. אלא שאז כבר ...ישראל נתונה ללחץ אפרי־ ...חששה מנזק חמור למעמדה ...ה והיא עצרה את התהליך. ...ק היתה הקושה של משבר ב־ ...תי המדינות, כתוצאה מהרו־ ...ראלית לארגון אפריקני. ה־ ...מתחרת בדרום אפריקה. ה־ ...וססת של משבר היתה לאחר ...בכנה "מבה שארפי". כאשר ...גיכר של מדינות התורו שג־ ...הצידים מדרום אפריקה, וב־ ...ם ישראל. לאחר מלחמת יום ...ים השתנה הכל. לישראל לא ...ב אשליות לגבי עמדה ב־ ...ה. אי לכן פתחה דרום אפ־ ...קונסוליה בתל אביב כשלב ... הגבוה שיש לנציגות זו ...עבודה בטיפול בעניני מסחר ... אזרחים דרום אפריקנים ש־ ... בארץ. ההתקדמות לעבר ...ת היתה טבעית. יתכן ויש־ ...צתה להקדים את פתיחת ה־ ...ה של דרום אפריקה לבל ...געד זה על חידוש יחסיה עם ... אפריקה. אם יתחדשו היח־ ... ארצות אפריקה, הרי שצעד ...כזה לא היה רצוי. בדרום ... רואים את ישראל כבעצור ...גד ההתפשטות סובייטית ב־ ...באפריקה. יש הסבורים ש־ ...בלחמת לבעשה גם עבור ד־ ...פריקה משום שהיא מהווה ...לעבודה בכל מדינות אירבה ...ת אותה, המקבליות סיוע סו־ ...אילו לא נלחמה ישראל, יה־ ...ים אפריקה היתה הקרבן. ... באנגולה בהן מעורבת הדרום ...ג מעידות על כך.

...לכנון יחסים ...פרד

...ות אומרות שליחות מס־ ...ו של שר החוץ יגאל אלון, ...קשורה גם בחידוש היחסים ...שבים עם ספרד, וכי אלון ...עד קודם לכן עם שר החוץ ... חילופי המשטר בספרד ...ם ציון פתחים במדיניות ה־ ...החוץ של ספרד. תולדות ה־ ... בין שתי המדינות בהחות ...יחסי. עם ראשית הקמתה של ... שלת הגנרל פראנקו. ... מיוחות לישראל, והציע ק־ ...יחסים דיפלומטים בין שתי ... משרד החוץ בראשות שר ...ראשון משה שרת ז"ל, ה־ ...שלילה. הנימוק היה, שספרד ...מדינה פאשיסטית, וישראל ...פשיסטית" אינה יכולה להתי־ ...צבה לקיים עמה יחסים דיפ־לומטיים. למרות שמדינות סוציא־ליסטיות מכובדות באירופה, קיימו יחסים נורמליים עם ספרד. פראנקו אמנם השתייך ל"ציר" הפאשיסטי בימי מלחמת העולם השניה ואף שלח את "הדיוויזיה הכחולה" ל־חזית הרוסית, אבל בעניני יהודים הוא עשה דברים חיוביים.

ספרד של פראנקו לא גירשה יהו־דים שנמלטו אליה בימי השואה, כפי שעשתה שוויץ הניטרלית. — היא אף הכריזה שכל יהודי שיוכל להוכיח שמוצא משפחתו מספרד, יקבל חסות ספרדית. הודות לזה ניצלו אלפי יהודים בימי השו־אה. לאחר שישראל סירבה לקיים יחסים דיפלומטיים עם ספרד, שבפי שספרד פנתה לעבר הערבים. כ־הוצאה מכך ניצבה ספרד בצד ה־ערבי ואף הורתה לנציגיה במוסדות בינלאומיים להצביע תמיד עם הער־בים. בשלב יותר מאוחר ביקשה יש־ראל מספרד לקשור יחסים דיפלו־מטיים, אלא שאז כבר היה מאוחר.

ספרד נכנסה לעיסקות כלכליות עם הערבים והשתלבה בגוש הערבי־אסיאני־אפריקני. גוש זה היה נחוץ לה לשם הזיפת התקופה בענין הח־זקת שטח של סהרה הספרדית ש־מרוקו דרשה לעצמה. בכל הבחי־נות האלה דוחה ספרד את ההצעה הישראלית. זאת למרות שספרד החז־יקה קונסוליה בירושלים במשך כל השנים. עם זאת, נהנו אזרחים יש־ראלים מחופש כניסה לספרד וה־תיירות הישראלית זרמה למדינה זו. הקהילות היהודיות שקמו בספרד זכו ליחס מניח את הדעת מצד השלטו־נות, שאף ביטלו צו מיוחד מימי גירוש ספרד, שאסר פתיחת בתי כנ־סת במדינה זו.

ספרד היא כיום המדינה היחידה באירופה המערבית שאין לה יחסים עם ישראל, והיא גם אינה חברה באו"ם. ישראל יכולה "להכניס" ל־ספרד. סיוע בהשגת "הכשר" מצד מדינות באירופה. כדי להצטרף ל־שוק האירופי המשותף ולארגון נא־טו. יתכן וחילופי השלטון בספרד, עם מותו של פראנקו, מבשרים שי־נוי במערכת היחסים בין שתי ה־מדינות. השאלה היא של אינטרסים שספרד צריכה לשקול אותם, בי־חוד החשש מלחץ ערבי. מסירת סה־רה הספרדית למרוקו מסירה את הלחצים החשובים בנושא זה. המע־לות המזרחיות בתולדות היחסים ש־בין ספרד וישראל, מסבירים, עד כמה המדינות עשויות לפ־תוח דרכים חדשות. יש להניח שגם ארה"ב מעודדת את ספרד לכינון יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

הרוגז האמריקאי

שליחויות "מסתוריות" אלה של שר החוץ מעידות — כאמור — עד כמה שיחסי ישראל עם מדינות ב־עולם נתונים לסיבוכים וללחצים. עד שיש צורך למנוע הדלפות ב־ישיבות הממשלה, ולכן לא מספ־רים שר החוץ לממשלה על תוכן שי־חותו המסתורית לאירופה.

הדלפות אלה וכו השפעת לגינוי מאת הנשיא פורד, בשדר שש"ת לראש הממשלה יצחק רבין. לא נש־לחה תשובה לשדר זה, משום ש־במקרה כזה היה צריך רבין להזכיר גם הדלפות שבאו מן הממשל האמ־ריקני, ובתוך זה ציטוט חיובי מאד לישראל. כגון בקשות הרב"ש הישראלי ושילו "פרשיינג" שגרמו נזק רציני לישראל.

כן היו הדלפות על הערכות סוכ־נות הביון האמריקנית לגבי מעמדה הצבאי של ישראל. כל זה במסגרת ההזהרות בין הרשויות של הממשל האמריקני. כדי למנוע איכורים בלתי נעימים אלה, לא נשלחה ה־שובה לשדר.

מה רוצים הפלשתינאים?

מאת ד"ר יצחק בן גד (מכלוף)

באחרונה נעשה נסיון אצלנו על ידי גורמים שונים ליצור את הרושם כי אש"ף עומד לשנות בקרוב את גישתו ומדיניותו ולהכיר במדינת ישראל.

מליצי היושר הללו אף מרחיקים ל"התלהב" בשפטם מקטע זה או אחר שאמר איש אש"ף מסוים ב־מדינה מסוימת ובעתון מסוים. ויש הקובעים שעצם הסכמתו של אש"ף "להיות" מרים עם ישראל בועידת ג'נבה יש בו משום הכרה בישראל. הסיעון הזה קובע שכיוון שארגון זה זוכה להכרה בינלאומית והלחץ על ישראל הולך וגובר מוטב שבא מהבדידות הדיפלומטית על ידי עשית צעד כלשהו ממנו ישתמע כי אנו מוכנים לשוחח אפילו עם המחבלים.

הקיצוניות לחם חוקם

אין בדעתנו להביע דעה באשר ל־דרכים לפתור את הבעיה של הפלש־תינאים אלא להראות ששורש ה־בעיה אינו בשלב זה הכרת או אי הכרת ישראל במחבלים. שורש ה־בעיה טמון במחלתו הכרונית של העם הפלשתינאי המתבטאת בחוס־ מנהיגות אחראית ומציאותית ש־תאמץ לעצמה את הפשרה כאמצעי לדיפלומטיה מציאותית מועילה ו־יעילה.

האמנה הפלשתינאית שנכתבה ב־דם "מחמת קדושתה" והקובעת (ב־סע' 20) כי היהודים אינם עם אלא דת, ולכן אינם ראויים להגדרה עצ־מית וכי "פלסטין" כולה שייכת ל־ערבים תושביה החוקיים אינה חי־דוש כלל ועיקר. כל אלה המתמצאים בהסטוריה של הפלשתינאים מבינים היטב ששורש הסכסוך בינינו לבינם אינו ולא היה מעולם העדר פשרה ציונית או אי הכרתנו בזכות הער־בים הפלשתינאים למדינה שלהם. עובדה הסטורית ידועה היא שמנ־היגי התנועה הציונית הסכימו ל־חלוקתה של ארץ ישראל על ידי הוצאתה של עבר הירדן המזרחית בספר הלבן של צ'רצ'יל משנת 1922. ביולי שנת 1937 פורסם דו"ח הועדה המלכותית הבריטית (ועדת פיל) שקבע כי הארץ תחולק למ־דינה ערבית ומדינה יהודית. דו"ח זה סתר בפרוש את המנדט והצהרת בלפור שדיברו על הזכויות הפולי־טיות של היהודים בארץ ישראל א־בל רק על הזכויות הדתיות והסו־ציאליות של הערבים בה. מנהיגי התנועה הציונית ולאחר ויכוח נו־קב וחריף שוב הגיעו למסקנה ש־מוטב להגיע לפשרה החליטו לקבל את רעיון החלוקה. כולנו גם יוד־עים מי הסכים להחלטת החלוקה של האו"ם מיום 29 בנובמבר 1947 ומי דחה אותה. אילו הסכימו הערבים הפלשתינאים לרעיון החלוקה לא היתה קיימת היום בעית פליטים ו־לא היו פורצות מלחמות. הפלשתינ־אים ו"תומכיהם" המדינות הערביות מזכירים לנו את הפתגם הערבי ה־ידוע של אותו אדם שרצח את אביו והלך לבכות על מר גורלו עקב היותו יתום.

לאור האמור לעיל כל אדם בלתי משוחד יבין כי לא העדר פשרה אצלנו הוא שורש הסכסוך והסיבה למרחץ הדמים האכזרי בו אנו נתו־נים מאז בואנו לארץ ישראל. ה־סיבה להרג היא העדר מנהיגות פלשתינאית אמיצה בקרב העם ה־פלשתינאי. אתרע מזלו של עם זה שבראשו עמדו ועומדים מנהיגים קיצוניים צמאים שיותר מאשר אהבו את עמם הם שנאו את היהודים. מאז המופתי הירושלמי צורר ישראל חג' מוחמד אמין אלחוסייני דרך אחמד אלשוקיירי ועד יאסר ערפאת, ג'ורג' חבש ונאייף חואתמה לא חל שום שינוי. שנים רבות חלפו, מסגרות פורקו, משטרים נפלו, מנהיגים סו־לקו ומנגים השתנו אבל אצל מנ־היגי הפלשתינאים שום דבר לא זז. כתום המאובן והעקש ממשיך ל־חשוב עד עצם היום הזה: "פלסטין היא שלנו והיהודים החוצה".

הטען האידיאולוגי

בתחום האידיאולוגי פיתחו הפלשתינאים בהשפעתה של מנהי־גות קיצונית זו מסכת שלמה של טיעונים וניגומים: הסטוריים, כל־כליים, פוליטיים, דתיים, אנושיים ואחרים כדי להוכיח את זכותם של־הם על "פלסטין" והעדר זכות זו אצל העם הציוני. הדבר מצא את ביטויו בעצומות, מכתבים, תזכי־רים, מאמרים בעתונים, שיחות ל־אין ספור והסברות ענפה שכולם בכיוונה אחת משקפים את אופיו של הסכסוך כפי שמנהיגות זו ראתה אותו. כל מי שיקרא את נאומו של המופתי לפני ועדת פיל בשנת 1937, או דברי הפלשתינאים בועידת לונ־דון בתחילת שנת 1939 יבין היטב שהאמנה הפלשתינאית הידועה ל־שמצה של ימינו אינה מהווה מס־מך מהפכני אלא "אבא" פלשתי־נאית המעוגנת באמונה מוצקה ו־יציבה. כל מי ששמע או קרא את נאומו של ערפאת מעל בימת ה־או"ם בנובמבר אשתקד יבין היטב כי המחלה הכרונית של העדר מנ־היגות אחראית פשרנית קרב מרה מהפלשתינאים.

אמנם לא חסרו מנהיגים פלשתי־נאים מתונים אשר רצו להגיע לה־בנה עם ראשי התנועה הציונית, אך לרוע המזל לא תפסה מנהיגות מתונה זו בעולם עמדת כוח חזקה כדי להשפיע על תהליך קבלת ה־החלטות בקרב המנהיגות הפלשתי־נאית. על פי התופעה הידועה ש־יצרו המנהיגים הקיצוניים ברחוב הערבי דאז: כל מתון הוא בוגד וכל פשרן הוא סוכן אמפרי־אליסטי, וחוסלו המנהיגים המתונים בריש גלי. קול התבונה שבק חיים לכל חי. צו ההגיון והמציאות נדם. בהתיחסו לתופעת הקיצוניות במ־חנה הפלשתינאי אמר פעם המנהיג הפלשתינאי הנעצר מוחמד אבו שלי־ביה: "אנו הפלשתינאים הפסדנו את האפשרי כי דרשנו את הבלתי אפ־שרי". ואילו לאחרונה אמר הנשיא המצרי סאדאת: "בעצם אינני יודע מה הם (הפלשתינאים) רוצים. ב־כנות לא אוכל לזכור זאת. בלים כישהו יודע זהו הירהה. האמינ־ לי זהו כי הבעיה וזו באמת טרא־גיה".

אמנם מסכימים אנו עם הנשיא המצרי כי המצב באמת טראגי. אך אנו יודעים מה ההנהגות הפלש־תינאית של ערפאת — חבש — חואתמה רוצה: לבצע את הכתוב באמנה הפלשתינאית שהיא ה"אני מאמין" הראשון במעלה של יאסר ערפאת וצוות מרעיו.

מליצי יושר מסוכנים

לא ייתכנו שום פשרות עם מנהי־גות פלשתינאית זו כי אי אפשר ל־התפשר עם אנשים הבאים לדרוש את נפשנו. כל זמן שמנהיגות בלתי אחראית זו היא המכתיבה את הטון במחנה הפלשתינאי אין בכלל מה לדבר על פתרונות או פשרות. רק כאשר מנהיגות זו תעבור חזנה ב־ריש גלי מכל התאורויות הסיכוניות של העבר ותכריז עליהן בטלות ומבוטלות, ותצהיר כי זכותו של עם ישראל על ארץ ישראל אינה ניתנת לערעור אפשר יהיה לגשת למצוא פתרון שבאמצעותו יזכו גם הפלש־תינאים למעמד מכובד ולחיי כבוד. כל הבטיפים לנו להכיר באש"ף ל־פני שגוף זה יתנער מאמונותיו ה־שיסוטיו המרושעות אינם אלא ה־מיכים במקרה הטוב תבועים בהק־רה אחר. ישראל אינה צריכה לשנות מדיניותה כלפי אש"ף כי זו בזיקות לדרוש כמדינה ריבונית כישראל ל־התיחס בכלל לארגון טרוריסטי ש־שפך דם נקיים, עוד לפני שארגון זה היכה על חטא על פשעיו וגי־ער חזבו במדיניותו השיטתית.

הקביעה הזו שאין לשוחח עם אש"ף לפני שיכיר בישראל ויקבל את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 מקבלה לבעשה היום על ידי רוב המדינות המבוכבות הכללית ב־שותותיה. כל יהי בינינו "מליצי יו־שר היטים" שמרוב רצונם לזכות בשלום ישכחו הם עלולים לא רק להביא את ... הומכות בזי להרהור שני באשה לר־אש"ף אלא גם ליצור לישראל תד־מית של מדינה חלשה המתנגנת ל־שלום ובכך יעודדו תוקפנות ער־בית. יתרה מזו חולשה בנקודה עקרונית רגישה זו תעודד ...ות מבית ואנו נהיה עלולים ... להילה — לעבוד בפני ... בשטחים ואולי בקרב ערביי ארץ ישראל.

צרפת חודרת למזה"ת

מאת ד"ר י. נפתלי

ביקורו של נשיא צרפת ואלרי ג'יסקאר ד'אסטן במצרים והתיווך של קוב דה מורוויל בלבנון, הם במסגרת המאמצים של ממשלת צרפת לחדירה מחודשת למזרח התיכון.

נשיאי צרפת, שבאו אחרי דה גול, ג'ורג' פומפידו וג'יסקאר ד'אסטן הכריזו, כל אחד מהם עם כניסתו להפקיד הרם על המשך ושינוי, מכאן הציפיה הגדולה אצלנו על שינויים בעמדותה של צרפת לגבי ישראל אח־רי דה גול. אולם, התברר שלא חל כמעט שינוי במדיניות החוץ של פאריס. נוסח הדבור נשתנה, אין עוד הכרזות דרמטיות כמו בימיו של דה גול, אבל הקו המדיני שנקבע ע"י דה גול כמעט שלא נשתנה, הן ביחסים עם עמי השוק האירופי וא־רצות הברית וכן לגבי רוסיה והמז־רח התיכון.

התקרבות לערבים — זהו הקו ה־מנחה, את המדינאים בפאריס מאחרי מלחמת ששת הימים וכיום הוא הקו המנחה של כמעט כל ארצות מערב אירופה, אם כי לא בצורה כה בו־לטת כמו בצרפת עצמה. השוק ה־ערבי הגדול קוסם לארצות התעש־יות במערב אירופה המחפשות שו־קים לתוצרתן. גם שבדיה, כארץ תעשייתית, הולכת כיום בדרך הזאת. הצבעתה באו"ם נגדנו במשבר האחרון על עצרת האו"ם מעידה על כך. ה־תירוצים שניתנו על ידי ראש ממש־לת שבדיה, הסוציאליסט אולף פאלמה אינם מחלישים חומרת ההצבעה ה־זאת. בפרט, שלא הבטיח בצורה ב־רורה, שארצו לא תוסיף עוד לעשות זאת.

המאמצים בצרפת להשיג חוזים מסחריים בארצות ערב הפכו לסיוט. כמדינאי חשוב בצרפת נחשב כיום שר שהצליח להביא אתו חוזים מס־חריים מארץ ערבית כשהוא חוזר משם. עוסקים בכך לא רק שרים כל־כליים, אלא מדינאים מובהקים, ראש הממשלה, שר החוץ, שר הפנים, שהוא יד ימינו של נשיא המדינה ולאחרונה עוסק בכך הנשיא ואלרי ג'יסקאר ד'אסטן עצמו.

אומנם, במגעיו עם מדינאים, ה־נשיא איננו מדבר על חוזים מכש, אבל בכל ביקורו מחוץ לארצו, הוא מעמיד את הדגש על הצורך בהידוק היחסים הכלכליים. כך נהג לאחרונה בביקוריו באלג'יריה ובתוניסיה. אם ג'יסקאר ד'אסטן איננו זוכה במסעיו בעולם להתלהבות מצד ההמונים כמו שזכה לכך דה גול, ייתכן שמבחינה מעשית יש יותר ערך לביקוריו, כי למגעיו עם מדינאים יש ערך מעשי יותר. כל נשכח, שהיה שר האוצר שנים רבות והוא רואה את היחסים עם ארצות אחרות באספקלריה של כס־פים.

לכן, מוכן הוא ללכת לקראת ויתו־רים מדיניים ובלבד להשיג הישגים כלכליים. משום כך, בנאומיו באל־ג'יריה ובתוניסיה, על ארגון עמי הים התיכון הזכיר, שראשית כל צריך לחזק את היחסים הכספיים—כלכליים בין העמים הבאים בחשבון להיות חברים בארגון הזה.

הביקור במצרים

דה גול שינה את טעמו לגבי יש־ראל אחרי מלחמת ששת הימים, ב־כל זאת לא הזמין את נאצר לבקר אצלו, אף על פי שרוזן מצרים הודיע לא אחת שהוא מוכן להזמנה כזו. סגנו שמעל הזמין לפאריס, אבל לא נאצר עצמו. כי אם היה מבקר בבי־רת צרפת, היה מכריז הכרזות רע־שניות נגד ישראל. דה גול, שהיה ער לדעת הקהל הבין שעדיין לא הגיע הזמן לכך, כי היתה דעת קהל חזקה בצרפת לטובת ישראל באותם הזמנים.

באיזך, שסאדאת זכה לאחרונה ל־התקבל בכבוד רב בפאריס, דעת הקהל הצרפתי השתנתה. ... כה עוד, שסאדאת בא לעשות עסקים ולכן היו כאמור מעונינים בביקורו, בפרט שבא לפאריס אחרי ההסדר ... בהכרזותיו נגד ישראל. למעשה נק־בעו בעת הביקור הזה ההסדרים על רכישת נשק בצרפת, כי נשיאה של מצרים איננו מוכן להיות תלוי בעני־נים אלה במעצמה אחת בלבד.

במשך שנים תלוי לגמרי בעניני נשק ברוסיה. כעת, כשהוא מתקרב לאר־צות הברית ויקבל נשק משם, איננו מוכן להפסיק לגמרי מלקבל נשק מ־רוסיה ואיך שלא יהיה הוא מעונין להצטייד בנשק ממקורות שונים ב־ארצות המערב. לכן, עשה עיסקות נשק חשובות בפאריס וגם בלונדון, אבל לא הסתפק בעיסקות נשק בלבד ועם גמר ביקורו בפאריס הוכם מיד על ביקור גומלין של נשיא צרפת ב־מצרים. בדרך כלל יש מרחק של זמן בין ביקור של נשיא בארץ זרה לבין ביקור גומלין בארצו. הפעם, תוך זמן קצר ביותר, בהבדל של כחוד־שיים, ערך נשיאה של צרפת ביקור גומלין אצל עמיתו המצרי.

הצרפתים היו מעונינים בדחיפות של ביקור גומלין זה, לא רצו להח־מיץ הזדמנות לעשות עסקים כל עוד שהמצרים מוכנים לכך. עוד ישנם גוליסטים מובהקים השואפים להת־חרות עם ארצות הברית בעולם. הם סבורים שיוכלו לעשות זאת לבדם ובאין ברירה יחד עם אנגליה לחזור למזרח התיכון ולמלא את מקומם של הרוסים והאמריקאים. מדובר לא רק בענינים מדיניים אלא גם בכלכליים.

ואלרי ג'יסקאר ד'אסטן איננו גו־ליסט והוא יותר מפוכח מהם. הוא איננו מתהלך ברעיונות של גדלות ויוקרה, כאיש שעסק שנים רבות בכספים, הוא מסתכל על הצד הכל־כלי העיסקי שבדבר. לכן, אם לע־שות עסקים, הוא מעוניין ברווחים ולא להשקעת כספים לשם יוקרה ב־לבד.

בבואו למצרים ידע נשיאה של צרפת, שאין לו הכאריזמה של דה גול ולא יזכה לקבלות פנים מכובדות בקאהיר ובמקומות אחרים שביקר במצרים. אולם כאיש המעשה, התאמץ להגיע לידי תוצאות מעשיות בעת ביקורו זה, אלא התברר, שהיה זה ביקור ראווה בלבד, כי חוזים מסחריים לא נכרתו במקום, אם כי הגיע אתו צוות של מומחים לענינים כלכליים. הסיבה לכך פשוטה מאוד. אם ב־ענינים של נשק היו המצרים מוכנים לקבל את התנאים של הצרפתים כ־הפעמים שהזכרנו לעיל, הרי בעני־נים אחרים רצו המצרים לקבל תנאים נוחים יותר והצרפתים לא היו מוכנים לכך. בפרט, שידוע שמוצרכים של מצרים מרובים, את הכותנה שלהם משכנו לרוסים ואמצעי התשלום שלהם מצומצמים.

בכל זאת, אין לראות כשלון ב־תוצאות ביקורו של נשיא צרפת ב־מצרים. הוא נתקבל שם בכבוד רב, נהדקו היחסים עם מצרים ונעשו גם הסכמים תרבותיים. אשר לעסקים ב־עתיד — יש רק הבטחות ולכן בסו־פו של דבר יש להסתכל על הביקור הזה כביקור רב רושם בלבד.

התיווך בלבנון

רבים תמהו לכה שותקת צרפת בעת טבח הדמים הנמשך זה חודשים בלבנון ורצון המוסלמים להשתלט על המארונים והעדה הנוצרית, בו־בזמן שלפני למעלה ממאה שנה כאשר הדרוזים ערכו טבח בנוצרים בלבנון — באו הצרפתים להגן עליהם. רק לפני כחודשיים הודיע הנשיא ד'אסטן בביקורו בתוניסיה, כי אם יבקשו הלבנונים לתיווך של אישיות צרפ־תית — ייעשה הדבר. כעבור כמה ימים פורסמה הודעה, כי הצדדים המעורבים במלחמת האחים בלבנון מסכימים, שראש הממשלה לשעבר קוב דה מורביל יהיה המתווך והוא יצא לבירות.

למעשה לא יצא דה מורביל לל־בנון לבדו. יצא אתו גם ג'ורג' גורס, שר ההסברה לשעבר בימיו של דה גול. שניהם מכירים היטב את הבע־יות במזרח התיכון, דה מורביל היה שגריר בקאהיר וגורס שגריר בתו־ניס. ההבדל ביניהם הוא בזה, שדה מורביל הוא פרוטסטאנט, אציל, ממשפחה עשירה מאוד ואילו גורס הוא קאתולי ממשפחה דלת אמצעים. דה מורביל עשה את הקריירה שלו באדמיניסטראציה, כדיפלומט עד שדה גול מינה אותו כשר החוץ, שר האוצר ולבסוף ראש ממשלה במקו־מו של פומפידו. גורס עשה את דרכו באיגודים המקצועיים וכשהקימו הגו־ליסטים איגוד מקצועי משלהם, היה גורס האיש המתאים ביותר לטפל בכך. ... שנבחר כמה פעמים לפרלמנט ברובע ... בפאריס, שם נמצא בית החרושת הגדול של רינו הוכיח בכך, שיש לפועלים אמון בו. הודות לכך רכש לו מקום נכבד אצל הגוליסטים, זכה להיות שר ההסברה וכאשר הוכ־רזה תוניסיה כארץ עצמאית והצריך היה מתווך טוב, להסדיר ענינים הנוגעים לצרפתים נשלח גורס כשגריר לתוניסיה.

בלבנון, שלמלחמת האחים בלבנון אופי כפול — מאבק עדתי בין נוצ־רים ומוסלמים מחד, מאבק סוציאלי מאידך, כי המוסלמים הסוציאליסטים טוענים שהם נלחמים נגד הפיאודלים, ... עיניהם ללבנון. קוב דה מורביל עשה את המאמצים. נפגש עם ראשי העדות ואנשי הממשלה כדי למצוא דרך של שלום וגורס בא במגע עם החוגים הסוציאליסטים, כדי להרגיע אותם.

עם שובם לפאריס הודיעו שנמצאה דרך של הבנה להמשיך בדו־שיח בין העדות, אין סבה להתפוצצות המדינה מבפנים והוסכם על הפסקת האש. אולם, גורל הפסקת האש ה־זאת היה כיתר ההסכמים על הפס־קת האש, שלא האריכו ימים, אף על [illegible]

חכמת הכמות והעיתוי

מאת יצחק דויטש

שוק ההון עבר זעזוע־קל בעקבות הצעדים שננקטו על ידי הממשלה. במחצית השניה של שבוע זה נראה כי הנורמליזציה הוחזרה אליו. אבל אם נזכור את מספר המעורבים בו ואת כוונת הממשלה לגייס בו ישי־רות 12 מיליארד ל"י לשנה למימון תקציבה, וכן את האפשרויות ה־פוטנציאליות הגלומות בו כמנוף ל־גיוס כספים למפעלים שונים, הרי ברור כי זעזועים שכאלה אינם רצו־יים מעיקרם.

הבורסה כבר עברה זעזועים ב־עשור הקודם כתוצאה מצעדים מב־הלים מסויימים. תכיפותם של זעזועים מסוג זה עלולה בסופו של דבר לפגוע בה ולהצניח פעילות מ־חוץ לכתליה.

האירועים בבורסה אופיינו על־ידי ירידות גדולות במחירים של אגרות חוב מהנפקות קודמות. בכל אחד משני הימים הראשונים השבוע היו ירידה של שלושה אחוזים. זאת כאשר תקנות הבורסה מונעות ירי־דה גדולה יותר ביום אחד. ועוד בלם את הירידה: ההתערבות בנק ישראל שהוציא כשמונים מיליון ל"י כדי להבטיח ייצוב השערים.

*

שלושה הם הצעדים אשר עשתה הממשלה ואשר בעטיים באו הזעזו־עים בבורסה:

א. הנהגת חובת הדיווח על עיס־קה במזומנים בסך של 15.000 ל"י ויותר. על הבנקים הוטל להכין רי־שום מלא של משיכות והפקדות ב־מזומנים בסכומים אלה. הרישום מ־יועד לצרכי אינפורמציה של מס הכנסה.

ב. הרעת התנאים של המלוות הצמודים. במקום הצמדה מלאה ש־היתה נהוגה עד כה נקבעה מעתה הצמדה של 90 אחוז בלבד. באותו זמן הבהירה הממשלה כי בכוונתה להקטין את ההצמדה הדרגתית ול־הצמידה על 70 אחוז בלבד תוך שנתיים.

ג. הנהגת מס מחזור על מכירת אגרות חוב בבורסה, פרט לקנייה בעת ההנפקה במקור וכן על ה־פדיון של האגרת במועד הקבוע.

את המעגל משלימה הוראת־שו־לים, אשר לכאורה היא לא מהותית אבל בכל זאת יחסל לה משקל כבד, והיא — ביטול הנפקות ל־מוכ"ז והנפקת כל האגרות בעתיד על שם בלבד.

*

לדעתנו יש הגיון וצדק בכל אחת מההוראות האמורות. אולם במשק ובכלכלה — כמו בתחומים רבים אח־רים בחיים — לא די בכך. חשוב שהכמות המצטברת של הצעדים ת־היה סבירה ונכונה: כך גם חשוב לבחור את העיתוי הנכון.

המלחמה בהון שחור ומעלימי מס אין צודקת ממנה. ברור שאם אחד מצליח הכנסה ולא משלם את המס המגיע ממנו, הרי הנטל על כלל הציבור גדל בשל כך. דיני מסים הם כמו כל חוק אחר במדינה ומי שאינו מקיימם צריך לפעול נגדו בכל חומר הדין. ואכן שנים רבות מדובר אצלנו על מלחמה בהלבנת הון. מי שידפדף בעתונות במשך שנות המדינה ימצא הצהרות ל־מכביר על המלחמה במעלימי־מס. בפועל לא הצליחו לעקור את הנגע. אפשר שהוא איננו ניתן לביעור. העלמות מס קיימות בכל העו־לם. יתר על כן, בשל שיעורי המס הגבוהים בישראל נוצר המרץ מו־גדל להעלמה. אולם עתה נראה ש־אכן נוקטים בצעדים נמרצים יותר. הטלת חובת הדיווח על עיסקות ב־מזומנים והפשטת סודיות הבנקים בעניין חשבונות לקוחותיהם בנושא זה היא מהלך משמעותי. אף אם לא תנוצל כל האינפורמציה שתוזרם בדרך זו למחלקת החקירות ופקידי השומה של מס הכנסה, הרי עצם העובדה שחומר זה עומד לרשות שלטונות המס יש בה כדי להטיל פחד על עבריינים פוטנציאליים. כ־אשר מצרפים לכך את הרחבת ה־רשת של הגשת הצהרות־הון וחיזוק מערכת החקירות של מס הכנסה, הרי ברור כי מי שיש לו מפני מה לחשוש — אכן חושש. הוסף על כך גם את השינוי בעניין אופן הנ־פקת האגרות הצמודות — על שם במקום למוכ"ז — הרי נוצרה מע־רכת המעוררת דאגה אצל בעלי כסף שחור. אך טבעי הוא שהם ינסו עתה להתחפר. הם ינסו לה־פטר מכספים היכולים להחשידם. ב־צורה זו או אחרת ינסו לעבור מ־כספים בבנקים לכספים המוחזקים בצורות אחרות: ב"גרב", בדולרים שחורים או בחו"ל.

הרעת התנאים של אגרות החוב הצמודות (מעבר להצמדה חלקית ב־מקום הצמדה מלאה) אף היא נכונה וצודקת לכשעצמה. בשנים האחרו־נות הפכו "בכורים" אלה להשקעה הטובה ביותר במשק. אנשים רשמו לעצמם הכנסה של כ־30 אחוז (הפ־רשי הצמדה וריבית) בשנה אחת ו־עד כ־60 אחוז (כולל) בשנה אחרת. באותו זמן הגיעו חובות המדינה ל"בכורים" ליותר מ־42 מיליון ל"י — כאשר הרוב המכריע של הסכום הוא הפרשי הצמדה וריבית. התחייבות זו מטילה על הממשלה ניהול מדיניות כלכלית ... שכן על כל אי־חוז של העלאת מס או ביטול סובסי־דיה עליה להחזיר סכומים דומים ל"בכורים". התחזיות לשנים הבאות אף היא אומרת המשך האינפלציה. מכאן ברור שתקציב המדינה איננו יכול לעמוד עוד בעומס זה של ההצמדה המלאה; על כן מן הדין היה לטפל בצורה זו או אחרת בבעיה.

אשר להנהגת מס המחזור של 1.5 אחוז במכירת האגרות, דומה כי ביסודו הוא צעד נכון ומוצדק. אגרות הצמודות נוצרו להשקעה לטווח ארוך. בהשקעות לזמן קצר יש אפיק־ים אחרים — כלומר קצר מועד ... בבנקים. השימוש באגרות החוב הצמודות כ־השקעה לזמן קצר נעשה מתוך ני־צול ... של האינפלציה ה־דוהרת ... הטלת מס מחזור איננה פוגעת בכלל ... למי שקונה במקור ופודה את האגרת במועדה. היא משפיעה — ואף זאת בשוליים — במי שמתהלך באגרות הללו בתוך הזמן. לכן זהו מס צודק, ...

*

לכן היה צורך בכל אחד מהצעדים, יש גם הגיון כלכלי בכל אחד מהם. אולם הטעות הבסיסית של האוצר היא בזה שהפעיל את כל הצעדים בבת־

(סוף בעמוד 8)

יומן ניו־יורק

הסברה מדינית ושכרה בצידה

מאת ד"ר הלל וידמן, — סופר "הצופה" בארה"ב

דבר מפתיע. קיימת הסברה ישרא־לית בארה"ב וגם הושגו הישגים לפי משאל הריס האחרון. והרי אין להגיד שמתעלמים ממחדלים בהסברה ישרא־לית. אולם מתעלמים מפעולות בעלות הישגים. במיוחד מפעולות המתבצעות שלא במתכוון, ומהישגים המתרחשים כאלו דרך אגב.

כוונתנו לרכישת משקיעים לא־יהו־דיים באגרות מלווה פתוח, לא רק ל־תמיכה בכלכלה הישראלית, כי אם גם לתמיכה בישראל בכל השטחים.

הנהלת ה"בונדס" מסרה, כמובן, מכירת "בונדס", אבל היא "מוכרת" גם את ישראל. הווה אומר, היא רוכשת לא בלבד השקעה אלא גם את המשקיעים, שהופכים לאוהדים. ידידים ותומכים נאמנים בישראל. הגדיל לעשות בעצה זו מר סם רוטברג, יו"ר ה"בונדס" ... בהשתתפותה של גב' גולדה מאיר.

הערך ההסברתי של אסיפות וכנסי ה"בונדס" בהשתתפות אישים ישראליים. שרי ממשלה, מנ־היגים ... המופיעים במסיבות ה"בונדס", אינם מגבילים דבריהם למטרה שלמענה אורגנו ההתכנסויות, ... מזכירים אותם דרך אגב. ... אינם מתעכבים על נושא זה ... ספק הסבר...

חינוך לנאמנות לישראל

הם דנים בעיון ובהתמהות, וגם בסמכות — כאשר המדובר בשרי הממשלה, בעניינים דיפלומא־טיים. פקידים בכירים, — בבעיית העובדות על הפרק. בדרך זו ... את הקהל הרחב לידע והבנה באשר לבעיותיה של ישראל. וכך נעשים שותפים לשאיפותיה, ... ולהישגיה ...

[illegible]

לא פחות מ־2,800 בנקים בארה"ב וקנדה קנו אגרות מלווה הפיתוח, וכידוע בנקים אינם ענף "יהודי". משמע שבמספר רב של בנקים יש כמה וכמה גורמים המשפיעים בהם המעורבים ב"כלכלה" ישראלית, וכאמור, לא רק בכלכלה.

כי יחד עם ההשקעות נרכשים המשקיעים לידידות פעילה. וזה משלוש סיבות: ראשית, מטבע הדברים אדם המשקיע מכספו באיזה מפעל נעשה שותף לעסק. מעוניין בהצלחתו באופן אישי.

שנית, בנקאי או איש עסקים אמריקאני אינו פזיז בהשקעותיו. הוא מחליט עליהן רק אחרי "לימוד" כל צדדי הענין, כולל ההיבטים המדיניים.

שלישית, קניית אגרות מפעל הפתוח הישרא־לית כרוכה בדיונים עם נציגי המפעל בהם משתתפים אישים ישראליים ואחרים בהרצאות לא רק על בעיות כלכליות. וכך מצטבר ידע בעניינים שוטפים בכל הקשור בישראל.

[illegible]

האם נסגר חשבון הדמים?

[illegible]

פרקליט המדינה ד. טריגר נחלץ לפעולה

[illegible]

The University of Jordan

مكذا من الاجل

עיטורי

סופרים וספרים

פשוטים ועזים

מאת ש. קורא

ספרו של אביגדור קהלני, מפקד גדוד שריונאים שבלם והשמיד משולי-הטאנקים הסוריים ברמת הגולן, נפתח בעמידתו בערב ראש השנה על גג ביתו ומתקן את הרעפים החדשים לפני בוא הגשמים. הוא מסתיים בשקיעת הדינה הברה, מפי מפקד החטיבה, שאחיו וגיסו נפלו במלחמה. ובין שני הקצוות סיפור גדוד טאנקים בקרבות הבלימה, ההדיפה וההתקדמות ברמה, כמסופר לפרטי פרטיו מפי מפקדו (עוז 77, הוצאת שוקן תשל"ו), שכדברי אלוף מיל. ישראל טל, בפתיחתו: „זו פעם ראשונה שנכתב אצלנו ספר כזה על קרבות שריון: עדות לוחם בגוף ראשון, המתאר את המציאות, האימה והגבורה בשדה הקרב. כתוך ויחוד בכך, שהוא מלמד. הערכים וכמותם רבים אחרים בתעלות המלחמות, להמו על לקיחת נפש אויביהם, כדי להשיג יעדים מדיניים, ואילו קהלני וחבריו לוחמים על נפשם ועל נפש האומה".

באחרונה הקרינו על המסך הקטן, בתוכנית „חיים שכאלה", את קורותיו של קהלני, בעל סיפור מופלא במלחמת ששת הימים ועיטור הגבורה במלחמת יום-הכיפורים, וקורות חבריו השריונאים לקרבות, החיים והנופלים, כשהוא שותל במשפחות שכולים ולוחמים, יוצאי עדות תימן. הוא ומפקדיו, הוא ופיקודיו, הרשימו באמיצותם, סגולות שעמדו להם להשמיד את רוב השריון הסורי שחדר לרמה וגם לפרוץ אל עומק שטח האויב.

התכנית מבוססת על פרקי-מוקד בספר, כולל גדוש תיאורים קרביים, שלדברי מחברה, מצורפים מנסיונו ומסיפורי לוחמים של הגדוד והחטיבה. הדברים מסופרים באיפוק רב, בנוסח עובדתי שביניהם מהלכת רוח של אחוות לוחמים, הקרבה לאינסוף, תושייה רבה ובטחון המעטים בהכרעת האויב על שפעת גייסותיו וכליו. זה סיכום של דור לוחמים, בחורים פשוטים ועזים, שביום סתיו רגיל מסדרים רעפים על הגג שלא יחדרו מיסרות-מים בפנים הבית הפרטי, וביום-פקודה משימים את עצמם מחסום שלא יחדרו מיסרות-אש בפנים הבית הישראלי.

במרכז הסיפור מפקד החטיבה, המח"ט, יאנוש, שראה מראש פרוץ המלחמה והכין את אנשיו לקראתה. הוא קורא לו לרדת מן הגג של ביתו ולעלות לרמה. הנה תיאורו: „יאנוש משמש קצת למעלה משנה כמפקד החטיבה. הוא נחשב למפקד שדרישותיו גדולות ודרכו להשגתן מתורות לעתים. בגבה-קומה, שנהג לגדל את שערו פרא ורק לאחרונה, בשל הפקיד כמותיו(?), ניאות להסתפר. פעם, בהיותו מדריך בקורס לקציני שריון, נפל מהבריח שעליו ישב וכף-רגלו התרסקה. מכאן צליעתו. מלבד האיומים נדמה שאין דבר המעניין אותו".

בהגיענו למקום אמר לו יאנוש: „אני רוצה שתלך לישון; שתהיה פיתי מאוד מחר בבוקר". בקבלו בהבדה את הפקודה, הירהר שהמפקד צדק, שכן בשעת הצורך ההיתי רצוי ביותר, שכדשר-החטיבה יהיה צלול ורענן. למראה ההיערכות של אנשי גדודו הוא רושם: „הסתכלתי בכל האנשים המיוכבים האלה, שעטו בירילה את הטוטל עליהם, שלב אחר שלב, ללא המולה, בדומה לפעולתם החרישית והמדוייקת של גלגלי השיניים באורלוגין שנעשה בידי אומן, והיתה בי שמחה".

כמצוה, שיצילות זו, עשויה בשקט ובדיוק, מצויינת מרבית המבצעים הקרביים בחזית, כפי שהם רשומים בספר.

הוא מתאר ערב יום-הכיפורים, ליל כל-נדרי ולמחרתו, תחילת המלחמה.

„בגדוד נעשו הכנות לקראת יום-כיפור. אחד הצוותים הגיע אלי הרב החטיבתי, ובישר לי שהרב הפיקודי רוצה להתארח אצלי ביום-כיפור. לא קיבלתי הדבר בשמחה, מחשש שעקב הכתנות אאלץ להיות כל-רכב או לבצע עבודות, תוכחותו של הרב הקשה עלי. לאחר שהרב החטיבתי הבטיח לי שאין מקום לדאגה כזאת, הלכנו למסבת כדי לקבוע מקום בית-הכנסת. הרב הפיקודי הגיע בשעת הסעודה המפסקת, ואני גילוויתי אליו כדי לאחל לחיילים גמר חתימה טובה. בהגע הג"פ של יאנוש שעם לעברי ההדינוי שהמחיש מבתין לי במהנה השכן. לאחר דברי-ברכה קצרים הבעתי באוזני החיילים את צערי על כך שאיני אוכל עמם. אמרתי, שאני מקווה כי בית-הכנסת יהיה מלא מפה אל פה, ואחד החיילים צעק: גמלא אפילו את עזרת נשים. בבית-הכנסת החלה התפילה. ישבנו, מפקדי הפלוגות, באחד המרעש שהמציגה בורח שדלקה מקומה עשרים וארבעה ולא. עברתי על רשימות הצוותים והציוד. השוויתי רשימות החיילים שהיו בידי עם רשימותיהם של מפקדי הפלוגות והתעכבתי על פירוט מצבו של כל טאנק וכל כלי רכב שבגדוד".

ליל כל-נדרי במסה גדוד הטאנקים בחטיבה שבע, שבו נתמזגו תפילת לוחמים וכוונות מלאה לקראת הבאות. למחרת, ביום כיפור, 6 באוקטובר 1973, בשעות הבוקר, אמר יאנוש לצוותי הפיקוד: „גינש לעניין, רבותי, היום תפרוץ המלחמה, מתואמת בין הסורים והמצרים. עדיין לא ידועה לנו השעה המדוייקת, אך ידוע שזה יתחיל בשעות הצהריים או הערב. הדברים שאני אומר לכם בדוקים. הידיעות שהגיעו מהימנות ביותר. אני רוצה שהכול יבוצע במהירות, והיטב".

בשיחה, כשהוזכר(?) לו, למג"ד, קהלני, שנפצע במלחמת ששת הימים, בהתספת שאלה אם הפציעה מוסיפה פחד, השיב: „פציעה בנפש, ייתכן, כשהפציעה היא גופנית אין סיבה לכך. בכל מקרה, כשהסורים יפתחו באש, אנו ניתן להם. יש לנו גדוד של אריות".

בזיכת ארבעה מסוקי-מיג סוריים שהנו נמוך מאוד על המחנה הפילו את פצצותיהם פתחה את המלחמה. בעשרות, עשרות עמודים מתוארים קרבות אכזריים בין טאנקים, מטוסים ותותחים, אש-תופת והרג רב, כשהוא כמובן מכיפת הפיקוד בטאנק את גדוד שריוניו. בין ההרוגים מבחירי המפקדים ומטובי החברים. מאזינים להודעה, או נותנים מבט בנופלים, בפנים חתומים ואינם מפסיקים את הפעילות אף לדקה אחת.

„במשך הלחימה לא ניתן היה לקבל דיווח שוטף על הנפגעים. מפקדי הטאנקים ראו איך חבריהם נפגעים, והמשיכו, שאסור היה להעיף יותר ממבט חטוף בטאנקים שנפגעו. עמדנו בקו כשכולנו במגע אש, והיתה זו מלחמה אישית של כל צוות טאנק, מלחמה להיות או למות".

בשבתו בתא הטאנק התקדרו השמים בעננים וגשם החל לרדת. הטיפות הכבדות הזכירו לו את ביתו בנס-ציונה, שגגו עדיין אינו מכוסה, והגשם עלול לחדור פנימה ולפגוע ברהיטים, אך ברזמנית הירהר שני, שכוויות, כל עם ישראל מגויס, מה חשוב רהיט זה או אחר, רק שנהדר שלבים הביתה. הוא גם הירהר באחיו עמנואל, מפקד טאנק בסיני ובגיסו ארנון, המשרת בגדודו. הצדיף לא לדעת עתה דבר על שלומם.

ארבעה ימים ושלושה לילות נמשכה המיתקפה הסורית. מסורת הבכירו אש להקות טנקים וכמערב חמש צוותי המסוקים של האויב דרכי האספקה. התאוששות חלה בתום היום הרביעי ללחימה. קהלני מספר: „השוב היה לי לארגן את הכוח שלי. כך שיהיה בשליטתי ובעמדות כאלה שלא יאפשרו לסורים לעבור אותנו. עיני התרוצצו בהתריהן וחיפשו אחר טאנקים סוריים. יצרתי קשר עם איתן שדיווח לי שהוא במגע עם טאנקים של האויב באגף הימני שלי. הכבתי בדעתי כיצד לתפוס עמדות, כשלפתע עלה טאנק מתוך הוואדי. צדדתי את התותח, כליון פגע בו הטאנק נעצר במקום. שני אנשי צוות קפצו כיד לפני שהטאנק עלה באש. כעבור שניות אחדות עלה מהעמק טאנק נוסף ונפגע מיד מאחד הטאנקים שלי. כליון ספר כמה טאנקים סוריים הוא השמיד ונתתי לו אפשרות להגדיל את הסך-הכולל. וחפשתי טאנק שיגיע לעמדה גבוהה כלפי הוואדי, ובינתיים נפשתי לעמדה בעצמי, ובמבנה פגעתי תוך מספר דקות בחמשה טאנקים סוריים, שחדרו לתוך הוואדי. עמדתי היתה טובה, באגף הימני שלי עמדו הטאנקים שלנו, כשהם כנסים לפגוע בטאנקים של האויב".

המח"ט, יאנוש, פילגו אליו וקולו רגיש: „כל הכבוד לך, כל הכבוד לך ולסגן שלך. תודיע לי כמה טאנקים השמדת באזור הזה". ותשובתו למפקד החטיבה: „בין ששים לשבעים כלים. אם יש לך כוח חדש, שיתפוס את הקו הקדמי ויבצל את ההצלחה כדי להשמיד אותם עד הסוף, יהיה זה טוב מאוד. אסור לנו להרפות לרגע". הם לא הירפו. הטאנקים נעו לעבר הראשפות, תפסו אותן ובמן השטח, הנבה נתגלה לעיניהם העמק שבו רוחשו טאנקים סוריים. כאן החלו הטאנקים הישראלים לפלוט אש עזה לעבר כלי של האויב.

וכך תיאור קרב הנצחון: „כשראינו איך הטאנקים שלהם מתפוצצים בשטח ומחפשים מחסה, ידענו שניצחנו. רכבנו עליהם מלמעלה והם בערו כאבוקות בתוך העמק. טייסי חיל האויר שלנו סיימו את המלאכה. להערכתנו נפגעו בגזרת כמאתיים וחמישים טאנקים סוריים".

בקרבות הבאים, כשהשריון הבקיע לתוך השטח הסורי, בדרך לדמשק, מסר יאנוש בשם אלוף רפאל, לאמר: הבוקר הצלנו את עם ישראל.

בתום הקרבות, בעשרים ושלושה לאוקטובר, המח"ט, יאנוש, הודיע לו על נפילת אחיו וגיסו, והוסיף: „עיכבתי את ההודעה אליך כי ידעתי כמה אתה חשוב בו במקום בו היית". קהלני השיב: „זה בסדר, ההחלטה שלך נבונה. אני לא הייתי מסכים להתפנות".

סיפור של המעשים האדירים והמופתיים במלחמת יום-הכיפורים ברמת-הגולן, שהשריון ובו האדם הציל את המדינה והושיעה(?) מן האויב הנורא(?).

בסיום הספר פונה קצי אל „אחי גיבורי הגולן" בדברי שיר ובו באמר: „אתם, שהוכחתם כי השריון הוא ברזל והאדם הוא פלדה, אני זוכר אתכם אחד אחד, ואני עומד כאן לבד ובלב תפילה חרישית: שלא תהיה המלחמה החמישית.

שיחה עם חתן פרס ביאליק לשנת תשל"ו

ר' בנימין קוסובסקי בעל הקונקורדנציה לתלמוד

מאת נעמי גוטקינד

באחד ממכתבי ההמלצה הנלהבים של הסופר ש"י עגנון המנוח, בקבלו ספר חדש, לאחר שהוא מכנה עצמו „עבד לשונו" (העברית) הוא קובע: ישנם ספרי עזר שאינם לעזר ואינם להועיל ואילו בספר שלפנינו יש מן השערים ולמעלה בזה... קרא את המכתב החוקר הירושלמי הגדול אבן-שמואל ופסק: אילו לא כתב עגנון אלא מכתב זה, כבר היה עגנון — עגנון...

נדמה כי יש בסיפור המעשה כדי להפגין משהו מן ההערכה של תלמידי חכמים בדורנו אל „הספר" ליתר דיוק, אל שלושים ושישה הכרכים שיצאו עד כה מן הקונקורדנציה לתלמוד של ר' בנימין קוסובסקי, שהם נושא סיפורנו.

מפעל-אדירים

בנימין קוסובסקי, חתן פרס ביאליק לשנת תשל"ו שייך לגזע החכמים של דורות עברו, שהיו יכולים להקדיש עשר ועשרים ושלושים שנות חיים למפעל יחיד בשקדנות ובכוח רצון שהם מעבר לתפיסת הזמן הבהול בו אנו חיים.

ללא עזרת מחשבים, בלי לקצר אף שלב בסיועו של כוח אלקטרוני, בעבודת נמלים, שקוע אדם יחיד מזה שנים ארוכות בדירה חדר בקומה-קרקע של חצר ירושלמית על הכנת קונקורדנציה לים התלמוד. כדי לתת מושג קלוש לכמות העבודה נספר כי ר' בנימין קוסובסקי הכין כבר מיליוני כרטיסים, בסוי זרוד(?) לקונקורדנציה שלו, וכי טרם שהוא מה העתיק את כל ששה סידרי משנה בכתבת כתיבה, בפוסקים לי מספים, כשכל משפט וכה למספר בידורי משלו. לחמש עשרה או עשרים כרכי העתק אלה, אותם ראינו השבוע בארון הספרים שלו, אין אח ורע בעולם.

מהו סוד הצלחתו של קוסובסקי בעבודה שאחר היה רואה בה „עמל סיזיפי"? (על מנדלקורן, עורך הקונקורדנציה לתנ"ך בספרים שכרע תחת העומס של העבודה). יתר על כן, מהי צורכה של קונקורדנציה לתלמוד ולומדיו, ומאימתי עוסקים תלמידי חכמים בעשייתה? על כל שאלותינו ענה לנו השבוע ר' בנימין קוסובסקי בנחת, בסבלנות ובבהירות, שלוש מתכונות דיבורו, ובאפשרות ודאי גם את אופיו ומסבירות חלק מכוחו לשאת בעול.

קונקורדנציה ראשונה

שאלנו: מאימתי עושים קונקורדנציות בחכמת היהדות?

את הקונקורדנציה הראשונה בעברית הכין רבנו נתן, יהודי איטלקי(?) לפני ארבע מאות וחמישים שנה. בהקדמה לספרו הוא מספר כי רבות נתבע להתווכח עם נוצרים על אמונתנו ובכל פעם היה נדהם מחדש מבקיאותם בתנ"ך. יום אחד נכנס לספריית הוותיקן וגילה שקיימת קונקורדנציה לתנ"ך בשפה הלטינית מזה חמש מאות שנה קודם לזמנו. התברר לו שלא פחות מחמש מאות נזירים עבדו במשך עשרים שנה כדי להכינה בלטינית ואז גמלה בו ההחלטה להעתיק את הספר לעברית כדי שגם היהודים יוכלו לגלות בקיאות בתנ"ך, כמחבר אב כן שפת הצירה המיוחדת המכונה קונקורדנציה נולדה לאדם לשלוש כבר אלף שנה. לאחר רבינו נתן עסקו רבים נוספים בקונקורדנציות לתנ"ך, תוך שיכלולים מתמידים, כך למשל החלו להפריד את המילים המופיעות בתנ"ך לפי זמניהם, עבר הווה ועתיד, לפי הבניינים: קל, נפעל וכו', לפי נושאים ועוד. אבל בתלמוד — איש לא נגע.

יין בן יין

שאלה: מה הביא אותך אישית אל הקונקורדנציה התלמודית?

זה כבר לא סיפור אישי. אלא סיפור משפחתי. חייב אני להתחיל בדמותו של אבי ז"ל, ר' חיים-יהושע קוסובסקי, שאגב המציא גם את המונח העברי לקונקורדנציה: ספר ההתאמות(?). וכך הוא סיפורנו. אבא נולד בירושלים ולמד בישיבותיה: „עץ חיים" ו„תורת חיים". בירושלים התוודע אל הרב ראי"ה קוק ז"ל והתיידד עמו, וכאשר התמנה הראי"ה לרב ביפו, נוהג היה אבי לרדת אליו לבקרו. יום אחד, בשבת שני תלמידי חכמים בחברת ר' יעקב שכביץ, אמר זה האחרון: הנה יש לנו קונקורדנציה לתנ"ך ואין מי שיעשה קונקורדנציה לתלמוד ולמדרשים, חבל... שמע אבי, יצא מן החדר, עמד חושב בחדר אחר נכנס והודיע: הריני מקבל על עצמי. חזר לירושלים, המציא לעצמו שיטה סודית, מפתח שיעזור לו להתגבר על החומר העצום, והתחיל לעבוד.

מכתביו של שלו, המצוי אצלי, אני יודע, שהכין תחילה מפתח למסכתות ברכות, שבת וחלק ממסכת עירובין. תוך כדי עבודתו, בשיחה שהיתה לו עם ר' יעקב שכביץ, אמר האחרון: — הרי התלמוד אינו כולו לשון קודש ורובו בו הארמית, המשנה עברית כולה וגם כמותה מועטה יותר. הניח אבא את התלמוד ופנה למשנה ואכן הצליח וסיים את הקונקורדנציה למשנה. לאחר מכן עשה לתוספתא, שהרי אף היא כולה עברית, ובין לבין, הכין את ילד שעשועיו, קונקורדנציה לאונקלוס. כל כך הוא העריך את אונקלוס עד שהכין גם אוצר השמות בתרגום זה, וגם שמות האלוקות, בספר נפרד וכן אוצר מילות הגוף שבאונקלוס ומילון עברי-ארמי להבנת התרגום. אבא עבד בבית, ומאז שאני זוכר את עצמי — עזרתי לו בעבודתו.

בזמן הקונקורדנציה למשנה עוד הייתי צעיר מדי. אבל את ההגהות לאונקלוס כבר בדקתי, גם הגהות לתוספתא. ואפילו עבדתי בדפוס וסידרתי את האותיות לקונקורדנציות. אפשר אם כן לומר שנולדתי בתוך העבודה וגדלתי עמה. בשלב מסוים — נפסק לפתע הכל. האוניברסיטה העברית שמימנה את מפעלו של אבא — חדלה להעניק לו תקציב רק כאשר הסמינר התורני בניו-יורק החליט להמשיך בהוצאה, הסבבו על המשך.

בינתיים פרצה מלחמת העולם השניה. עברתי לליטוש(?) בקצבת ליסוד יהלומים, הקמתי לי מפעל יהלומים בשלי — הקונקורדנציות נותרו בצד. קמה המדינה, הסתיימה מלחמת השחרור והנה מודיעים לאבא כי ממשלת מדינת ישראל הצעירה החליטה להמשיך ולממן את מפעל הקונקורדנציות. אבא היה אז יהודי בן שמונים. הוא קרא לי לבוא ולעזור לו בעבודה. עזבתי את היהלומים ומאז ועד היום אני ממשיך בקונקורדנציות...

רזי המפעל

שאלה: מה מכשיר אדם לעבודה זו? תכונות מלידה? בקיאות? שיטות בדוקות(?) בעזרתם מתגברים על החומר?

כל אלה יחד... ברור שבלי סבלנות עצומה והתמדה אי אפשר להספיק ועבודה היא שלא אחד ולא שניים ניסו — והפסיקו... הרי מנדלקורן קיבל לידיו כבר קונקורדנציה כמעט מוכנה ונשבר. ואילו בתלמוד צריך היה להתחיל הכל בבראשית, אבא, כאמור, הספיק לעשות מפתח למסכת עירובין, וממקום שבו פסק — ועד סוף גידה המשכתי לעבוד לפי הפפתה(?) שלו. התחלתי לחלק ולמיין כל המילים בתלמוד לפי סדר הא"ב עד האות יו"ד — ולא יכולתי יותר. הרגשתי שסבלנותי וכוחותי כלים.

שאלה: מה נתן לך כוח להמשיך ולהוציא כליל?

הבטחתי לאבי הכנות שאמשיך במפעל חייו ובאותו רגע קשה בו חשתי שהעבר מעל לכוחותי נמלה בי החלטה לחפש דרך אחרת, אולי קלה יותר, שתעזור לי בכל זאת להמשיך בקונקורדנציה. היה לי רעיון של שיטה אחרת, עוד בזמנו של אבי. אבל כשהצעתי אותה לפניו דחה אותה לגמרי. עם פטירתו — הצעתי את שיטתי גם בפני משרד החינוך הישראלי ובסמינר(?) לרבנים באמריקה, שני הממנים ואף הם פסקו: המשך בדרכו של אביך. נו, בלית ברירה המשכתי, אבל בסוף האות יו"ד כלו כוחותי. תוך כדי העבודה על התלמוד, בשעות הערב, מבע למען עצמי, קונקורדנציה לאוצר לשון התנאים. התחלתי במכילתא, שבה מאה ושלושים אלף מילה. הנה, שיטתי סייעה לי לגמור את המלאכה ולא בזמן כל-כך רב. יום אחד הגיע לארץ, לביקור, נגיד הסמינר הניו-יורקי. הצגתי בפניו חלק מן הקונקורדנציה „הפרטית" שלי. הוא ראה, התרשם ושאל: ומה דעתך אינך עובר כך גם על התלמוד? ומאז, היה זה שנת תשכ"ד, כלומר לפני כ-12 שנה. התחלתי לעבוד לפי שיטתי, שבה אני מכניס גם את השמות שבתלמוד וגם הפסוקים שבו — שאבי החליט לא לכלול אותם בקונקורדנציה. כנראה שהגיבורי שנגע לי, הוסיף להגהות, כי במשך חצי שנה הספקתי להכין כרטסת לכל אותיות התלמוד מכ' ועד ת', כלומר כה שנשאר מן העבודה, ובה מיליון וחצי כרטיסים.

בעידן המחשבים

שאלה: האם לא היתה זו עבודת כפיים מיותרת, בעידן המחשבים שלנו? האם לא יכולת לקצר את הרישום הללו ובמשך שנה או יותר, להכין כרטסת ידנית?

איני מתפעל כלל ממחשבים למרות שבני עוסק בהם עתה ולמרות שאחי, משה קוסובסקי, מכין קונקורדנציה לירושלמי, עם מחשב. אסביר לך מדוע. כאשר החליט אחי, משה, לעשות קונקורדנציה לירושלמי, שכמותו כשליש מן הבבלי, קיבל תקציב להעסקת מחשב לעזרתו. ובכן, עם המחשב, ולמרות המחשב, הוא עובד כבר ארבע עשרה שנה — וקונקורדנציה לירושלמי עדיין אין לנו... גם כשבני אומר: אבא, תן לי את כל מדרש רבא ותוך יומיים אכין לך כרטסת ממנו — אני דוחה אותו. מה עושה המחשב? הוא רק יכול להכין לי את הכרטסת. אבל, גם לשם כך צריך הרי מישהו להקליד במכונה את כל הש"ס להוד הגולם הזה ואגב, מחיר העבודה יהיה לפחות פי שישים מן המחיר שעלה לי לעשות הכל במו ידי. נו, וכשהכרטסת בידי — מה הלאה? האם יוכל מחשב לחלק את החומר לנושאים, להגדיר מילים קשות, להבחין בין הבדלי משמעות בין מילים בעלות כתיב זהה, לפרש ביטויים, ולערוך את החומר? אין תחליף למוח האדם ולעבודתו, אגב, אישית אני אוהב את עבודת הכנת הכרטסת ואין לי שאיפה לקצר את המלאכה בעזרת מכונה אלקטרונית... הנה, ב"ה, גם כך הצלחתי להוציא שלושים ושישה כרכים בתלמוד ועוד שמונה(?) ללשון התנאים ובע"ה אני מקווה באותה הדרך גם להמשיך את חמישה הכרכים הנוספים שנותרו באותיות ש' — ת'. של הקונקורדנציה וכן חמישה הכרכים האחרים שבהם השמות שבתלמוד. כרך א' של השמות אני מוציא לאור כבר עתה.

ריכוז ולא פיזור

שאלה: האם אינך מתפתה תוך כדי עבודה, לעסוק גם במחקר ובבירור סוגיות קשות המתגלות מקטעם התלמודי?

על אבי ז"ל אמרו: גדולתו שאינו מתפתה למחקר, כי אז לא היה מתפנה לעשות עבודתו. אבל הרי אמרו הראשונים כבני אדם — אנו... ונו. וכך, בכל מקום שאני מגלה חידוש או פתרון לבעיה, אני מוסיף אותו בהערות ובפירושים. אתן דוגמא. קיימת בתלמוד שאמוראי מן הדור הראשון מופיע בויכוח עם אמוראי מהדור השלישי, והרי זה אי-דיוק היסטורי. חוקרים רבים ניסו לפתור את הקושי ויש שעשו לעצמם עבודה קלה ואמרו: היו שניים באותו השם... אלא שלא פעם אני מגלה שהפתרון אינו פתרון והתשובה טמונה בכתוב עצמו, ואני מציין זאת בשוליים. לפעמים מופיע בתלמוד שם רק פעם אחת, ויש לבדוק שמא איננו שם אדם כלל. לפעמים אני מגלה טעויות בתוספות שנבעו מכך שלפני בעלי התוספות לא עמדה קונקורדנציה לתלמוד ובאחר שאין לצפות ממוח אדם לצלם את כל הש"ס מילה במילה ולזכרם, טעו, ואני מוכיח שלו זכרו מה שכתוב במקום אחר — לא היו קובעים כפי שקבעו. לפעמים אני מגלה כי ביטוי מסויים, מופיע שלוש עשרה פעם בתלמוד כולו כשהוא מיוחס ל„רבא" ממילא מתבקש שכאשר מטבע לשונית זו מופיעה בפעם הארבע עשרה בדפוסי התלמוד שבידינו כמאמר של גמרא סתמית, או, כפי שכתוב כמאמרו של „רבי", שיבוש הוא, וכנראה כתבו רב' בקיצור, תוך הבלעת האל"ף, כדרך אותם ימים. גם גילוי כזה, אני מזכיר בשולי העבודה, למרות שכמובן אין תפקידו של הקונקורדנט לפלוש לתחומם של החוקרים.

אגב, פרופסור נכבד אחד מן האוניברסיטה בירושלים, ביקר פעם את קוסובסקי בחדר עבודתו, וראה כיצד, כבדרך אגב, הוא מגלה חידוש רב ערך ומביא אותו בהערה בשולי הקונקורדנציה, וספק ברצינות ספק בלצון אמר לו, מוסיף פנים: „מה אתה עושה? הרי בהערה אחת קטנה זו גולת ספר שלם שיכול היה לכתוב פרופסור במשך שנה...

בין חוקר לסופר

הסיפור, שההומור המובלע בו, היה זוכה ודאי להערכה רבה אצל עגנון, מסביר אולי גם את הקשרים האישיים הוותיקים שהיו קיימים בין עגנון לבין קוסובסקי, וכן את יחסו של קוסובסקי לעובדה שהוא זוכה בפרס ביאליק, השנה.

„כמובן, אני שמח שבני אדם מעריכים את עבודתי ונעזרים בה, מבחינה זו, רק מבחינה זו, אני שש אף לפרס, שלילה דומה לפרס. אבל הפרס עצמו משאיר אותי אדיש. חוקר וכלומד אחד, ידידי, התלונן באוזני פעם שספרו לא זוכה לרצנזיות בעתונות, לא לחיוב ולא לשלילה ואין צריך לומר — לפרסים. נר-המתיו: הכי יש לך שונאים? ענה — לאו. יש לך אוהבים שגמלת להם חסדים והטבות? ענה, שאין. אמרתי: ובכן, אדם שאין לו שונאים ואינו יכול לחלק חסדים, ממילא לא זוכה בפרסים, ותו לא... אני זוכר כי כשסיפרתי לעגנון את תוכן שיחתנו, שמח ואמר: עכשיו הבהרת לי מקרה תמוה שקרה לי. יום אחד מהלך הייתי לבית אבל לנוחמו ופגשני אדם ושאל: לאן הולך מר? עניתי לבית פלוני שנפטר קרובו. התבונן בי בתמהון ושאל: מה לך ולו? ידידך הוא? טובות עשה עמך? לא הבנתי את תמיהתו — ועכשיו אני מבין. מי שאינך יכול לקבל ממנו דבר — כנראה גם אינך צריך לתת לו דבר."

שאלה: מה איפוא מחזיק אותך בעבודה זו, הדורשת סבלנות אין-סופית? האמונה, ההבטחה לאביך? או שמא השאיפה לפיוס דבר ולא להיות באמצע?

הרמב"ם מדבר הרבה על עולם הבא, על משמעות השארות הנפש, על תחיית המתים והוא שואל: מהי תחיית המתים? אדם המשאיר משהו אחריו קרוי חי. ואמנם, הרמב"ם חי, רש"י חי. חס וחלילה שאמדוד עצמי בקומתם, אבל יש לי תקוה אחת, שבעוד מאות שנה יזכירו את שמי או יפתחו את ספרי, וזה פרסום ותמצית טעמם של החיים, בעיני.

● הרשימות הסודיות(?), מאת מיכאל ברק, (מיכאל בר-זוהר), ספרי עידן, ירושלים, מהדורה ירושלים. ידיעות אחרונות.

● היהודי, רומן, מאת מאיר ריי, עברית א. דרזי, הוצאה בוסתן, ת"א, תשל"ו.

מצדה

מאת דוד רוקח

תדמיתך אינה משתנה
ברחקך מן הדרך
תדמיתך הולכת אחריך
למדבר, לעין זהב, לנאות הככר.
נופים מבצרים בדוממתם
מתאששים בצפה של נערה
שלא אכלה בעיר-מצדה.

כאן, בתשתיתם המלוחה של דברי הימים,
בשבבי זמן קדום לתוך זמנם של שירי
הקרגליתיים — גואים המים הכבדים
ואור שבעת הימים
מתהפך לקראתך: שדה אשלגן
בין משברי ירח

(מן הספר „עיר שומנה קירי", הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ו)

לפרשת השבוע

שמות

ויקרא מלך מצרים למילדת... ותאמרנה אל פרעה (א—יח)

מתה ב„ויקרא מלך מצרים" — שמשול עליהן אימת מלכות, ואמר להן בכעס ובעיות: „מדוע עשיתן הדבר הזה"? אף על פי כן לא נבהלו ולא נכנסה אימתו בלבן, ולא עשתה בהן שום התפעלות כלל, אלא התייחסו אליו כאל אחד-העם. לכן נאמר: „ותאמרנה אל פרעה" — ולא נאמר: אל מלך מצרים, אלא סתם פרעה.

(שפתי כהן)

והנה נער בוכה (ב—ו)

ויבואר על-פי האמור (קדושין עג.): משלשה הוציה אין בו משום אסופי. ומפרש רש"י: אם מרוצצים ולא שאותרו מילה ומלובן ומשוח, אין זה מוכח, אלא מבעלת. וכאן שנאמר שהוא „נער", ידעה שאין בו אסופי.

(ר' יוסף רוזין, בצפנת פענח)

וימת מלך מצרים... ויזעקו ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה (ב—כג)

אפשר לפרש על דרך ששמעתי מהרמ"ל מסוכ (בשם הש"ה(?)): „עבדים משלו בנו פורק אין מידם" (איכה ה'), שהכוונה כי „לב מלך ביד ה'" (משלי כ"א) מה שאין כן שפלים הבזים — וכאשר מת מלך מצרים, והיו בלי מלך, גברה העבודה ותעל שועתם אל האלוקים.

(מחזה אברהם)

וירא אלוקים את בני ישראל וידע אלוקים (ב—כה)

הכרת הבורא היא על-ידי מעשיו, וכל זמן שלא יראה משפט בעולם, נדמה לבני-אדם שהוא עומד מרחוק ואינו משגיח על מעללי איש. וכאשר יראה משפט בארץ, שהוא דן בני-אדם לפי דרכיהם, יקחו ראיה שהקב"ה משגיח על מעשי-אדם, כאמור: נודע ה' משפט עשה (תהלים ט'); והעולם כאשר ה' עומד מרחוק — עמך ה' ידכאו... ואמרו לא יראה יה ולא יבין (שם צ"ד); וכך הוא במצרים, לפני שהפליא ה' בהם את מכותיו: [illegible] וראו עין האמת המשפט על עם ישראל, נודע כי יש אלקים שופטים בארץ. וזהו „וידע", כאן: [illegible] (בראשית ג—ח) וקוה, שהכוונה: [illegible]. והז: „וירא אלוקים את בני-ישראל" — על-ידי שראה אלוקים את בני ישראל הציל — „וידע אלוקים" — בא כל אחד לכלל דעת שיש אלוקים.

(עפ"י הכתב והקבלה)

אהיה אשר אהיה (ג—יד)

ידועים דברי הרמב"ם שמדותיו של הקב"ה אין בהן שום דבר נוסף על מהותו ועצמותו, הוא ורצונו וחכמתו ויכולתו וחסדו — הכל אחד. ואם כן אין גבול לחסדי השם, כשם שאין גבול להוייתו. וזהו שנאמר (ישעיה י"א): [illegible] — כלומר: [illegible] ולא שום דבר נוסף מחוץ ממנו, והינו בלי קץ ותכלית — זה מצוותנו. כשם שהקב"ה לא יכלה כך לא יכלו רחמיו, ועל-כן זה יבואר: „אהיה אשר אהיה" — כל מה שאהיה, כל מה שאני הנני — הנני אני במהותו, ולא שום דבר נוסף.

(ישמח משה)

ויצעקו אל פרעה לאמר למה תעשה כה לעבדיך (ה—טו)

אפשר לפרש: „למה? הנה תכבוד עולך עלינו? „תעשה כה לעבדיך"? — כלומר: תעשה כן לעבדיך המצריים, הם חייבים לבנות את פתום ורעמסס, ולא אנחנו — — —

(תהלות אגר להוזרי"א)

תבן אין נותן לעבדיך ולבנים אומרים לנו עשו (ה—טז)

... והו צועקים על רוע גלם ואומרים כי לעצמם הכל כשרים אבל אין איש שיעזור להם — אם יצטרכו לאיזה דבר: אפילו תבן אין נותן לעבדיך, אבל להטריחם ולהעבידם גם אבן מקיר תזעק, והלבנים עצמם — דרך משל — אומרים לנו: עשו עבדו!...

(מלאכת מחשבת)

ויאמרו אליהם ירא ה' עליכם וישפוט אשר הבאשתם את ריחנו (ה—כא)

יש שהמעשה בעצמו אינו בגדר חטא, רק כפי ערך גדול מעלת האדם נחשב לחטא. וכזה יש לפרש את המאמר בילקוט (תהלים ל"ב) אשרי נשוי פשע — אשרי למי שגבוה מפשעו. ולא שפשעו גבוה ממנו. רוצה לאמר, כי מי שהפשע אינו נחשב בעצם לחטא, אלא רק לפי ערכו הגדול נחשב לחטא, אם הוא גבוה מפשעו; אבל אם הפשע עצמו הוא פשע — שגם לאדם השפל נחשב לחטא — אם פשעו גדול ממנו. ולכן הגם שמה שהבאשתם את ריחנו על-ידי שאמר לפרעה שישלח את ישראל, אינו חטא כשלעצמו, שהרי נתכוון לטובה, מכל-מקום אמרו: ירא ה' עליכם — שישים עיניו להקריב אתכם כפי גודל מעלתכם, אז יהיה נחשב כחטא — וישפוט אתכם.

(תכלת מרדכי)

ויאמר ה' אל משה עתה תראה אשר אעשה לפרעה (ו—א)

הקב"ה אמר לשבת (ג—יט): „ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך ולא ביד חזקה". וברש"י: כל עוד שאין אני מודיעו ידי החזקה, לא יתן אתכם להלוך. ואפשר שחשב משה, שתתכן בבואו לפרעה — אף שיסרב לשלחם — ושלח זו את הנפלאות האלה ועבודה פרעה לשלחם. לכן טען: „למה זה שלחתני... הרע לעם הזה" — ואינו מאמינו שתצילם בי"ד, אבל — „הצל לא הצלת את עמך". השיב לו השם: „עתה" — בתמורה, אתה רוצה שאצילם מיד: „תראה — להבא — אשר אעשה לפרעה; לאט, לאט, בהדרגה, כי ביד חזקה ישלחם וכו'.

(עפ"י אור פני משה, פ' וארא)

ליקט: שלמה יהלומי

הערות ספרותיות

בין יצירה לעשיה

מאת יעקב חורגין

מוהגל אצלנו לברוך בדיבור אחד ספרות ילדים עם ספרות לנוער, הפרסים הספורים, שהופרשו אצלנו לתחום זה בספרותנו (אם איני טועה נותר מכולם רק „פרס רמת-גן לספרות ילדים, ע"ש יצחק למדן"!) ניתנו לשני הסוגים כאחד, כלומר: קנה מידה אחד לשנים. והביקורת הספרותית, במידה שהיא מתירה לעצמה „לרדת" אל הדרדקים שלנו, אף היא נוהגת להבליע את שני סוגי הספרות הללו בנשימה אחת.

ולא היא. לא ראוי ספרות לילדים כראי הספרים לנערים — לא מבחינה מהותית, לא מבחינה אמנותית ולא מן הבחינה הטכנית. בזווג כפוי זה, שבא אולי מטעמי נוחות, אך בוודאי לא מתוך בחינה רצינית ויסודית, ראשי סוג אחד לייצג את בן זוגו, לספון בשמו, לגזול את ייחודיו ובעיותיו, הם אינם ייחודיו ובעיותיו שלו. בסופם של דברים נמצאים שני סוגי ספרות אלה מעומעמים בזוגם.

וודאי: קיימת תכלית אחת לספרות הילדים ולספרות הנוער, היא התכלית החינוכית באמצעים אסתטיים ואמוציונליים. ברם, הדרכים אל התכלית המשותפת הכרח להן להיות שונות, שכן הגישה האמנותית מחייבת תיאום עם המנטליות של כל גוף, עם מיבנהו הנפשי, עם מערך חושיו, כלומר: שוני בביצוע האמנותי של היצירות, ובאמצעי הבניה הטכניים, ושוני זה מגיע עד עצם המהות האמנותית של היצירות הספרותיות המיועדות לכל אחד משני סוגי הקוראים הללו.

ואל נא תטעה אותנו קירבת הזמן בין גיל הילדות לגיל הנערות, המרחק בין אופני ההיפעלות של שני הגילים הוא הרבה יותר גדול מן המרחק בשנים. הילדות, כלומר התקופה עד גיל 9—10 לערך, היא תקופת האגירה ללא מוצגים; כל דבר בעל תואר צבע או צליל, המתגלה בטווח חושיו של הילד. מוצגים אלה חודרים אל תודעתו ונקלטים בה בכוח הפליאה. המוצגים באים בבודד, אחד אחד, באין כל קשר או זיקה ביניהם. הפליאה הילדותית מקפת את תואר דמותם, את צלילם או את צבעם, אך אינה שואלת למהותם ותכליתם, ליחסים שבין מוצג למישנהו, לזיקות שביניהם. עניינו של הילד מתעורר, איפה, בתגובה על הגירוי שמפעיל על חוש הפליאה שלו התואר המגומר והססמי של הדברים. לתנועותיהם לא ידע ספק ומשום כך אין בהן כדי לגרות גירוי נוסף את פליאתו. למדנו: לא סיפור התנועות והעשיות של הדברים הוא שעשוי לרתק את התעניינותו של הילד, אלא חזותם החיצונית בלבד.

על סף הנערות (המעבר מתקופת הילדות לתקופת הנערות אינו ניתן לתחימה מדעית, פעמים שהוא מתמשך, פעמים שהוא מתקצר. משך התהליך תלוי בסגולותיו האינדיבידואליות של הילד!) מתחילה להתחולל איזו מהפכה בתודעתו של הילד המתבגר. המוצגים, שנערמו לה לאורך שנות הילדות, מעשירים אותה במראות, בקולות ובצבעים. עושר זה מתכים את תודעת הילד, התכם והוסף מיום ליום, עד שיום אחד שוב אינה מסתפקת בעצם מציאותם של המוצגים, והיא מתחילה לתהות על מיהותם ומהותם לשאול לזיקות שבינם ובין עצמם ובינם לבינה, לחקור לפשר הוויתם ולהבליעה. בתהליך נפשי ספוי זה נהפכת הפליאה הילדותית, תחילה לסקרנות בלתי מוגדרת, [illegible] בולעת מכל הנראה והנשמע בלא שתגיע לשובע. ברם, דיקא היעדר השובע הוא שזן אותה ומגביר אותה מעט-מעט לאותה האבדעה(?) נעורים פתיה, צמאת כיבושים, המתבטאים בגיל זה בבליעת ספרים בלא בחירה ובלהיטות אחרי הרפתקאות. תואר הדברים מאבד את קסמו בעיני הנער, כיחותם ומהותם של הדברים, כשהם אחוזים זה בזה בכוחן של זיקות הדדיות, נקלטות בתודעתו בכוחה של הוויה.

החוויה היא שמשיקה את עולם הדברים החיצוני בעולמו הפנימי של הנער ומביאתם בבריה הדוקה של זיקת גומלין; עולם הדברים החיצוני מקבל כעולמו הפנימי של הנער כנפיים למעוף, צבעים לקסמים, כוח משיכה; ואילו עולמו של הנער מקבל מעולם הדברים החיצוני לא רק סיפוק להאבדענותו, ולא רק את אוסף מוצגיו הישנים, כשהם מורחבים ומועמקים למישנים דינמיים, הם קשורים זה בזה בקישרי סיבה ותכלית, עד כדי הצטרפות לעלילות שלמות, כי גם גירויים חדשים לכיבושים נוספים. וכל זה באמצעות החוויה, שאין לקנותה אלא באמצעות תנועה, התרגשות, מתחים דרמתיים; זאת אומרת: עלילה.

*

אם נגדיר את תקופת הילדות בבחינה פסיכולוגית כגיל ההיפעלות הבאה מגרויי הבריאה, נוכל להגדיר את תקופת הנערות כגיל ההיפעלות הבאה מגרויי המעשה; היינו: גיל האפיקה. ואם בסיפור לילד חייב המספר להעלות את היסוד התפארותי כערך ראשון ויסודי, את הצליל והצבע ותואר הדמות, הנה חייב הוא הסיפור לנער לשבץ את נקודת הכובד האמנותית שלו ביסוד התנועתי ובמיתוחו הדרמתי. ואין כאן משום מעשה תיאום טכני. ביצועו של תיאום כזה מצריך את הפעלתם המלאה של כל כוחות היוצר ובשער הביצוע של המספר; לשון אחר: את כל כישרונו.

התנאי הראשון והעיקרי להצלחה בשיטוח הספרות לילד ולנער, וכמובן גם בכל שיטוח הספרות והאמנות, הוא, איפוא, הכישרון הטבעי. אלא שבשיטוחי הספרות לילד ולנער דרוש תנאי נוסף, לא פחות עיקרי מהכישרון, והוא קירבת נפש לגילים האלה, האוצרת בתוכה גם אהבה אליהם וגם חוש טבעי להבנת הערכים הספרותיים הדרושים לבריאת רוחם ולחינוכם הריגשי והאידיאלי. וכאן יש להציב סייג, שנודעת לו חשיבות יתירה להקנתה של ספרות הילד והנער, והוא: אשר בתחום עדין זה, ששמו ספרות, יודע כל מספר וכל משורר את גבולות כישורו ויכולתו הספרותית. לא כל מספר לילד מסוגל גם לספר לנער, ולהיפך. ולא כל מספר לגדולים מסוגל גם לספר לקטנים. וכאן גם אזהרה למגדרים: עליהם לדעת, כי אפילו ריבוי של ידיעות בפידגוגיה ובפסיכולוגיה של הילד והנער אין בו עדיין כדי להכשירם לכתוב שירים וסיפורים לחניכיהם, אם לא זוכנו בכשרון יוצר. למרבה הצער מלולים בסייג זה הן מורים והן מספרים ומשוררים, ודברי ספרות שנוצרו בחטא זה של עבירה על הסייג, הם רבים מאוד, רק מגדילים את מאונה השלישי של הספרות לילד ולנער גם יחד.

*

כאמור, מזווגן הכפוי(?) של הספרות לילד עם הספרות לנער מפסידים שני הסוגים; ברם, ולקה של הספרות לנער בהפסד רב יותר. מדובר אמנם, בדרך כלל, בשני הסוגים כאחד, אך למעשה עיקר תשומת הלב נתנן לספרות הילדים ובעיותיה. בין הדאגה המוגברת לספרות הגדולים ובין ההתעוררות שקמה בשנים האחרונות לתקנותה של ספרות הילדים, הראויה לברכה כשלעצמה — נשארה הספרות לנער כמעט באין דואג.

הזנחה זאת נותנת אותות ניכרים לרעה בספרות לנער אצלנו, הסובלת מצד אחד מחסר מדאיג בספרה מקורית וראויה לגיל הזה, ומצד שני מיותר שופע של ספרות גרועה. אין זה סוד, כי מדפי הספרים בספריות של הכיתות הביניניות והגבוהות בבתיה"ס היסודיים, ובכיתות המקבילות להן בבתיה"ס התיכוניים, לא נתברכו בעושר, לא בכמות ובוודאי לא באיכות. לא פעם שומעים הורים ומורים מפי קוראים צעירים: אין מה לקרוא... משעמם... ומה יעשו נעורים צעירים אלה שלא יבאו אחרי הקלוקל הספרותי, במקור ובתרגום, המבצעים להם ב„שוק הזוטשים"? ואתו קלוקל ספרותי — האינו גורם לנו בין המביאים של עבריינות הנוער?

לפעילותה החשובה של הוצאת „יזרעאל" בשעתה, בהוצאת סיפורים היסטוריים מקוריים בתולדות עמנו, לא בא בעמה כל המשך. חלק בלתי מבוטל מן הסיפורים המקוריים לנער עשוי בהתכונה סיפורי בשלבו לגדולים — ריבוי של ציוריות סטטית, מיצוי של תנועה, זלזול בולט בעלילה, וכבולא שיצבם- כתיבה כזאת לא תקנה את לבו של קורא צעיר, ולא יועילו גם שמות מפורסמים כמחברים. לנער צריך בפשטות לספר, כשם שעשו גדולי המספרים לנערים באומות העולם — (ונזכיר שמות כמו ז'ול ורן, מיין ריד, אריך קסטנר, רודיארד קיפלינג, ורבים רבים אחרים) ובכן, שבאו שמשות אלה מלכו על הסיפורת לנער. באו תמורות גדולות בעולם ונשתנו גם עיניהם וגם דרכם של בני הנעורים בקריאת ספרים — ואף על פי כן עוד כוחם של מספרי כוחות אלה לנערים יפה לרתק את קוראיהם הצעירים עד צפיית הבעיכה, ולשמש דוגמה למספרים. הם לא נתיישנו. אבל נתיישנו אצלנו התירגומים ללשוננו, והגיעה גם הגיעה השעה לחדשם ולעדכנם!), כלומר: לבנות עלילה עם מתחים דרמתיים. דוק: עם מתחים דרמתיים, קישוט זה הוא לא רק נוי משכתו של הסיפור, אלא גם החומר המלהיב, המסייע לקליטתו ולעיכולו הרוחני. ברם, מירשם ספרותי זה, שהוא כל כך בשימוש בספריות העולם, אינו מקובל ביותר בספרותנו. בשתי עשרות השנים האחרונות נוספו לספרית הנוער שלנו לא מעט פירסומים של מדע פופולרי ואנציקלופדיות מכילים שונים, ובהם גם ספרים טובים, המרחיבים דעת ודעה, אלא שבספרים כאלה לא עני. הם לעולם לא יוכלו לבוא במקום ספרות יפה. הם עשויים לבדר את הקורא הצעיר, להעשיר את אוצר ידיעותיו; אך אפילו בידור טוב, או ידיעות רבות ערך לכשעצמן, אין בהם עדיין כדי להיות גורם חינוכי; להטיל את הכידע שבספר לכה באן בהרגל בנפשו של הקורא הצעיר, אשר יקטש תוכר לבניין אופיו ולהתפתחותו של נופי נפשו. רק החוויה, הבנויה על כל ניד רגש ויני של הכיר(?), רק הן מסוגלות לבצע את החינוך הזה, וחוויות כאלה טמונות לו רק בספרות היפה, בשיר ובסיפור, בכוחם של יסודות אמנותיים-אסתטיים.

בזה קם הפרינה בהעשרה ספרות הנוער שלנו במדורות של סיפורים, שלילייה(?) מחויית [illegible] קוממיות ושאר מלחמות שלנו משמשות להם מקור להשראה. לכאורה, חומר אפי נפלא, מרתק, מרגש, סוג כוח אדיר של חינוך לאומי ותורת חיים, ציונית, אלא דא עקא: ברוב הסיפורים מבין זה יש יותר עשיה מאשר יצירה. בלי כוח יוצר יתנמק מידינו אף החומר האפי הנפלא ביותר. שכיבושו לדהרות של נוער צעיר צריך להיות אז עליון לסופרנו, באשר בו מקורות של גאוה לאומית ומכילא של אמונה לאומית. ולא ברבוי ההרפתקות בספרים אלה הלקות. מאז ומתמיד ראיתי בסיפורי הרפתקאות לנוער ספימר-לנס חוק, העשוי לחזק את אופיו של הקורא הצעיר, לחדד את חושיו, לשמש פורקן ליצר ההרפתקות. הטבוע בו מטבעו. הרפתקות? — אדרבה, אבל בתנאי מפורש שלא תהיינה שרירותיות, מומצאות, אלא תהיינה בתוויבות האמת הנסיבתית, הריקעית הפסיכולוגית של הסיפור.

ויש לקות נוספת, אפילו בספרים הטובים מהסוג האמור, והוא: פטריוטיות צעקנית. אני אהיה האחרון לדרוש את הרחקת של הנימה הלאומית מספרות הנוער שלנו, אבל אהיה הראשון בדרישה, שלא יוזלו בנימה הלאומית על ידי הוצאתה לראווה במליצות לאומיות ובפתטיקה מדוקלמת. שום חינוך אינו נעשה על ידי מליצות, וחינוך לאומי לא כל שכן. מוסר השכל הלאומי, הגבורה הלאומית המתגבת המודריכה, הגאווה הלאומית — כל אלה חייבים לעלות כגידולים טבעיים מעל רקע הנסיבות והאירועים בסיפור.

*

כיצד לעודד ספרות מקורית טובה לנערים? קודם כל יש לטפל בה לגופו ולא כטפלה לספרות הילדים, וגם לא כשותפתה. יש לשבות אותה ולהתמיד את יחסה של הביקורת הספרותית הרצינית אצלנו לכל אחד משני סוגי הספרות, לילדים ולנערים. יש לדון בהרחבה וביסודיות בבעיותיה, באשר זה בעיותיה של הספרות בכללה — ודקא „בראש המזיות" של כלי המבטא לספרות וביקורת. שעד היום רואים פחיתות כבוד לעצמם לעסוק ב„מעשי נערות". כל נזניח את הטיפול החשוב הזה בידיהם של רצנזנטים, בשוליהם של מוספים לספרות ובקורת של עיתונים יומיים. ביקורת מקיפה, אחראית, בעלת רמה, תמלא שתי משימות, האחת חיובית והאחת שלילית — היא תחזק את ידיהם של סופרים מוכשרים ובעת ובעונה אחת תשמש מחסום בפני גרפומנים, אשר רבו כאזוב בשדה ספרותי מוזנח ובלתי מפוקח זה.

איני משלה את עצמי להאמין, כי התיקונים המוצעים בזה יצמיחו את הישועה המפולולת לספרות הנוער שלנו. ראשית כל ואחרית כל דרושים הכישרונות הגלמים, ולהופעתם נתפלל ברגש. אבל יש ויש בהצעות התיקונים כדי ליצור אקלים נאות ונוח לגידולה. וזאת עלינו לדעת: גידולה של סיפורת אפית טובה למען הנוער היא לא רק לטובתו הוא, אלא גם לטובת הסיפורת העברית בכללה. סיפורת לנער, החותרת אל האפיקה הטהורה, החורגת ממיצרם של הרגלי כתיבה מישנים ומתרגילים מודרניים כאחד, תשמש גם מעבדה מצוינת לסיפור העברי בכללו — להגדיל בו את יסוד התנועה והמתח הדרמתי ולעשותו נגיד לשאר יסודותיו האמנותיים.

בניין התורה לדורות

מערכת היצירות התורניות הגדולות, אשר גולל מרן הרב זצ"ל, ...פני כנסת חכמים בירושלים, בשיתוף־הרצאתו־קריאתו, ביום זכרונו ...ל הרמב"ם ז"ל, כ' טבת (תרפ"א), מזכירה לנו את משק כנפי הנשר־ גדול, אשר ב„יד החזקה" הניף והרים את היצירה התורנית, והעניק ...ה בנין מתוכנן ומשוכלל, מרהיב ביפיו ותפארתו.

אלא שהרמב"ם ז"ל הסביר שמניעיו הם — המצוקות הגדולות והצרות ...ל עם ישראל: „ובזמן הזה תקפו הצרות, ודחקה השעה את הכל, ...בדה חכמת חכמינו", כביכול סידורה של המשנה, „שראה רבינו־ הקדוש שהתלמידים מתמעטים והולכים, והצרות מתחדשות ובאות — ישראל מתגלגלין והולכין לקצוות".

ואילו מרן הרב נימק את תכניותיו במצב ההפוך, שבאה עת ...עה לישראל, וניצני־גאולה נראו בארץ, והשעה הגדולה היא דורשת גישה־של־גדלות — „הבו גודל לאלקנו" — הבו יצירה ...רנית מקיפה במלוא העוז והתנופה. ושני נימוקים עיקריים בפי הרב:

שיחות הראי"ה. פרק כ"ב

לוקטו וסודרו ע"י הרב משה צבי נריה

א) „גלי התחיה הלאומית סוערים", „המרץ של התחיה פועל ...פעיל" (עמ' 1), „המון מעשים רבים" הולכים ונעשים בחיי העם ...(עמ' 2) — ולא יתכן שבעולמה של תורה יכשכו הדברים בצורה רגילה, השגרתית;

ב) נתחדש הכרת דחוף של „תחיית הקודש" — „לעדן ולקדש ...ת יסודי התחיה החילוניים" — — שיהיו ראויים להביא את נצני אולתנו" (עמ' 3). כי „רק אז תהיה התחיה הלאומית שלנו ראויה שמה", אם תביא „לידי תחיית הקודש", אז יהיה השם אתחלתא גאולה העולם אותה באמת" (עמ' 3).

קריאותיו של הרב אינן איפוא רק דברי התעוררות לתלמודה־של־ ...ורה, שכוחה יפה בכל עת ובכל שעה, אלא הוא רואה ביצירות התורניות הגדולות שהוא עומד להציע זהבת „השעה הגדולה של הלדותינו" (עמ' 4), גם בפעולה מקבילה לכל הנעשה בחיי הבנין המעשיים, וגם בצורך דחוף לשם תחיית הקודש, לשם אמיתה של אתחלתא דגאולה.

יצירות תורניות גדולות

„תשובה היא היצירה הרגילה שאנו עסוקים בה, כל חידוש נכון, ...ל הלכה מתבררת — — כל ציץ ופרח על שדותיה של תורתנו הק־ דושה — — אבל התקופה הזאת שאנו חיים בה — — הבנין המעשי ...ל האומה ושל הארץ, קוראים אותנו למעשים בכירים של קודש, יצירות כלליות. (עמ' 2).

„עת לעשות היא לנו עכשיו, לסלול מסילות לרוממותה של תורה ...תכונה של בנין ושל תחיה, גם במקצועות התורה ההלכית, למען ...דע (עם) ישראל כי תכונת הבנין הגיעה גם אל עובדי עבודת־הקודש, בימים מקום צריכים תלמידי־חכמים להיות בוני עולמנו ומיסדיו — תרומם נא לשאיפות כלליות בבנין התורה" (עמ' 4).

המלה בנין התחית ובשנית, באה להדגיש ולהבליט את העיקר המדובר אינו ב„ציצים ופרחים לתורה", אלא בעבודת בנין יסודית, ...קיפה, שלמה ומשוכללת, וכמו שקרא אותו־כך הרב למלאכה הגדולה ...זאת — בנין התורה לדורות.

חזון ותנופתו

ברם, באותה השעה, שעת הקריאות הגדולות, בשנת תרפ"א, טרם ...צרו הכלים המעשיים ועדיין לא הוכשרו התנאים הבלכליים, שיוכלו ...הרים את המשא הכבד של ריכוז הכחות לעבודת היצירה, הגדולה ...רחבה. באותה שעה נשמעו דברי הרב כדברי חזון שהגשמתו רחוקה ...אד — „ולימים רחוקים הוא ניבא".

הרב תלה תקוות מרובות בחכמי ארץ־ישראל, וביחוד בכחות ...נחים בשערי־ציון, באהלי התורה — הישיבות הותיקות שבירושלים ...ד־הקודש: „כח גדול רוחני צפון בכם, אחים יקרים, תופסי־התורה ...של בארץ־הצבי, הכנת הנה מוכרח הוא שיתגלה בכל הוד הדרו" ...(עמ' 1). ואמנם נתגלה הכח בדרבה הוד ההדר, כתוצאה מקריאותיו ...ל הרב, מכח הדרכתו הרוחנית וגם מכח השפעתו המעשית. אולם ...רב זכה לראות רק האתחלתא של הגילוי ועיקרו נתגלה בתקופה ...אוחרת יותר.

דברי הרב קלטו ונוטה של ממש רק שלש שנים לפני פטירתו — ...שנת תרצ"ב עם הקמת „המכון לדרישת התלמוד", על ידי הנדיב ...ישראל אהרן פישל ז"ל, שהיה אחד ממעריציו הגדולים של הרב.

„המכון לדרישת התלמוד" — בית גדול לתורה

במכתב־הברכה לנדיב, ליובל־השבעים שלו, כתב הגאון ר' איסר ...למן מלצר ז"ל: „בכבוד הנדיב המפורסם — — הקים בעת האחרונה ...ית גדול לתורה, „מכון לדרישת התלמוד", תחת נשיאותו של כבוד ...ידי הגאון הגדול, שר התורה, מוהראי"ה הכהן קוק שליט"א, הרב ...ראשי לארץ הקודש".

הרב בחר אז חבורה מעולה, מבחירי הישיבות הגדולות בירושלים, ...דריך אותם בדרכו דרך־הקודש, לעסוק בבירורי־הלכות בצורה ...יסודית, על פי ספרו „הלכה ברורה": „להתרגל בניתוח כל הלכה ...ל פי מקורה, ולתור אחר טעמי חילוקי השיטות בדברי הראשונים".

ותחי ההתחלה במסכת ביצה, „ופריקה וטעינה בין חברי המכון, ...ברים ולבנים, והרב עומד עליהם בשיעורים והדרכות — למרות ...רוזתיו — ומבצה על המלאכה. אולם פטירתו של הרב בסוף שנת ...צ"ה — ג' באלול — גרמה להפסקת עבודת הבירור, והכוונות ...פנו לעבודי־יצירה אחר: בשנת־האבל — תרצ"ו — התרכזו חברי ...כוך בכתבי־יד של מפרשים ראשונים למסכת „מועד־קטן", שמרובות ...וחיה ומעטים מפרשיה, והללו הופיעו בכרך גדול, בשנת תרצ"ז.

הופעה זו היתה הסנונית הראשונה, התוצאה המבורכת של המעלת חבורה צעירה, של כחות תורניים מעולים בעבודה מתוכננת, מסודרת, ובעלת רמה תורנית־מדעית גבוהה. ורק יותר מאוחר — בשנת תש"א — הופיעה מסכת ביצה עם „הלכה ברורה" ו„בירור הלכה", שבה עסקו בית הרב.

הגרא"ז מלצר ז"ל: „עלה בידו לגמור את אשר התחיל"!

בהסכמתו בראש מסכת ביצה עם „הלכה ברורה" ו„בירור הלכה", כותב מרן הגאון רבי איסר־זלמן מלצר זצ"ל:

„גאון ישראל ותפארתו, הכהן הגדול מהוראי"ה הכהן קוק זצ"ל — עלה בידו לפני פטירתו לבצע את מחשבתו לחבר להש"ס הלכה ברורה — — והתחיל במסכת ברכות וגמר במסכת עוקצין. לא כל המתברכים זוכים לגמור את אשר התחילו — סוף מעשה במחשבה תחלה אנו אומרים על בורא־עולם, וכן נוכל להמליץ על ההולכים בדרכיו ומעמי־ קים בתורתו, שלאחר שזיכה ד' לגמור ספר גדול, אשר היתה מחשבה כתחילה על זה, נראה בזה השגחת הבורא שתתקיים המחשבה הר־ ראשונה".

„— — ובתחילת התיסדות המכון (לדרישת התלמוד), סיפר לי הגאון זצ"ל, מהמכתב שקיבל מהנדיב הגדול והמפורסם בצדקותיו להחזקת התורה, מוהרי"א פישל נ"י, שרצונו ליסד בהוצאותיו מכון לדרישת התלמוד, אשר בו ילמדו אברכים גדולים מצוינים ויעמיקו בתלמוד".

ואמר לי הגאון זצ"ל: „זהו פלא שעתה שגמרתי את ההלכה הברורה על כל הש"ס, ואני חושב על דבר ההשלמה הנחוצה בירור ההלכה, והנה סייעתא דשמיא שנתעורר הנדיב (רי"א פישל), ליסד בית מדרש גדול לתורה כזה, שתהיה האפשרות לגמור המחשבה הגדולה".

„בירור השיטות בצורה ישרה"

מגמתו של הרב בעבודת בירור ההלכה, יפה נתפרשה ונתבארה במאמרו „המכון", שנדפס בספר „יובל־השבעים" לכבוד הנדיב רי"א פישל ז"ל (עמ' ע"א — עז), ושם נאמר:

„דרך ההגיון בתלמוד, ושכלול בינת הלב בסברא, ובציורם של הענינים בדרך ישרה, שנעבד הרבה על ידי בחירי־הגאונים, וראשי הישיבות, שעליהם נאמר והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, ודאי נתן דחיפה לישור־המחשבה הלימודית והרחבתה. אבל עם כל התועלת הרבה שלו הלא גם הוא, הנהו רק כמו פרוזדור לטרקלין של ההלכה הברורה, הנדרשת לדעת מה יעשה ישראל.

ומטרתה של חכמת התלמוד ואגפיה סוף־כל־סוף היא, שיהיו עניני ההלכה, שהם התוצאות של כל מה שנאצר במקורות, על פי השיטות השונות של רבותינו הראשונים וגדולי האחרונים, מתבררים יפה באופן מעשי, בצורה ישרה ופשוטה, בדרך היוצא מכל סיבוך, והמוביל אל המסורה הבהירה, של ידיעת חילוקי השיטות ומסקנותיהם באופן צלול, יחד עם הלמוד הקבוע של המקורות".

חידוש תופעת „הלכה ברורה" ועבודת „בירור הלכה"

גורמים שונים נצטרפו בשנים ההם, והביאו לידי הפסקת עבודת בירור ההלכה, המצויינים שקיבלו הכשרתם במכון פנו לאפיקים אחרים, האחד־מיוחד שבהם — ה„אנציקלופדיה התלמודית", שאף היא היתה אחת מהתכניות שאותן התוה הרב בהרצאתו־קריאתו, (ואשר ביוזמ־ עשייתה ובעוסק־הוצאתה לאור, זכה בר־וולוין, המנהיג הדגול של תנועת המזרחי, הרב מאיר ברלין ז"ל).

התגלותו של רב־ספרא, הגאון ר' שלמה־יוסף זוין שליט"א, פתחה שערים חדשים. עט־הברוכה ויד־האמנה — יד אדריכל־בונה ועורך־מתכנן — פיתחה סיגנון־כתיבה־תורני חדש, והיא שאיפשרה את כתיבה־עריכתה של האנציקלופדיה התלמודית, ואף חינכה דור שלם של תלמידי־חכמים מושכים בעט־סופר בשערים המצויינים בהלכה, ומקנים קנייני־תורה־שבכתב לרבים „במגע דכשר למקניא ביה".

והנה נתעוררו בשנים האחרונות גדולים וטובים, להיות עושי־דברו של הרב, להוציא לאור־עולם את ההלכה הברורה, ולחדש את המשך עבודת־הקודש של בירור ההלכה. עשו באמנות ובמסירות, והצליחו בידם הצליח.

*

הופעת מסכת סוכה בצירוף „הלכה ברורה", מפי כתבו של מרן הרב זצ"ל, ובתוספת „בירור־הלכה" מפרי־עבודתו של סגל חבורת אברכים מצוינים מישיבת מרכז הרב — מרנינה את לב העולם התורני.

קבוצת תלמידי חכמים צעירים ונמרצים — בראשותו של הרב יוחנן פריד והרב אריה שטרן — עשתה כאן עבודה נהדרת, והוציאה מתחת ידה מלאכת־מחשבת שהיא תפארת לעושיה, והכבוד לאהלה של תורה שבו גדלו העושים.

לפנינו יצירה תורנית רעננה, שובה־לבבות בתכנה ובצורתה: מסכת סוכה כהלכתה, עטורה בנוי־דאורייתא, בירורים בהירים ומדויקים, מקיפים ותמציתיים גם יחד, מוגשים בסגנון נאה וכשר־ ניסוח־מעולה, ומודפסים באותיות מיוחדות מאירות־עינים, ובפיסוקים ובפיסקאות המקילות על הלימוד והעיון.

דוגמה מצויינת זו, יכולה לשמש מנוף רציני לעמלי־תורה די בכל אתר ואתר, להחלץ לתכניות לימוד ועיבוד זוטות במסכתות אחרות, ללמוד ולכתוב אליבא־דבירור־הילכתא, ולזכות אותנו ב' משנה סדורה ומבוררת.

*

אכן, דברי־קדשו של הרב לא־שבו ריקם: גרעיני הזרע אשר זרע על תלמי שדה־התורה, נבטו ועלו ואף הניבו מאה־שערים. כי היתה ברכת ד' בכל אשר זזה הרב, בבית ובשדה, בבית־מדרש וב־ שדות־יצירתו ונתקיים בו מה שנאמר „זורע צדקה — שכר אמת" (משלי י"א, יח).

זכותו הגדולה של הרב היא, שקריאתו היתה בבחי' „קול גדול ולא יסף", ומתרגמינן: „ולא פסק" (דברים ה', יט) — היא פעלה את פעולתה עתים באתגליא ועתים באתכסיא. ולכבוד יובל־שנים נענו לה החרדים על דברו, קיימו וקבלו את נימוקו העיקרי, וחזרו והכריזו כי „בבחינת ישראל, בה מופיעה תחלת תחיית ישראל, חייב להופיע מפעלה האדיר של התחדשות היצירה התורנית".

בעיות ציבור לאור ההלכה (ג')

יחיד בישראל וכלל ישראל

מאת הרב חיים צימרמן

אמרו רבותינו חכמי התלמוד ז"ל: משה כתב ספרו ופרשת בלעם. תמהו, מקובל, האומר אין תורה מן השמים אפילו אות אחת, הרי זה ככופר בכל התורה, וכן ספר תורה שחסרה אות אחת פסולה, אם כן וודאי סדרת בלק הנקראת פרשת בלעם חלק מספר התורה של משה רבינו, ולמה הודגש פרשת בלעם במיוחד?

יש חילוק יסודי בין התורה לשאר האמונות, אמונת הגוים יצירת בני אדם ולכן האדם מדבר על אלוקים, מהותו ותשותו, ואילו תורתנו ש־ ניתנה מן השמים, אלקים מדבר אל האדם ועל האדם, לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהם את הבריות. ניתנה תורה ליחיד ולחברה הישראלית, ו־ שבע מצוות לכל העולם, אבל הלכות צבור והלכות יחיד הן משפטים נפרדים בעצם גדרם ומושגם, לפע־ מים מה שהוא חסרון ליחיד הוא מעלה לציבור, וכן להיפוך. יש מושג מיוחד בתורה של כלל ישראל: „ו־ הייתם לי סגולה מכל העמים". זו קדושת ישראל, ואין סירוב בקדושת כלל ישראל ומושגו. בין יחידים יש צדיקים, יש בינונים וגם רשעים. אבל אין הבדלים אלו במושגו של כלל ישראל. אין מושגים של „דת־ יים" ו„חילוניים" בקטיגוריה של כלל ישראל. הוא אחדות שלמה שכולה קודש.

כשם שנשתבש אצל בני אדם המושג של אלקות מזמן ששורה עבודה־זרה הישנה עד לפאגניזם ה־ מודרני של זמננו, וע"י לרציון ה־ אקסיסטנציאליזם, כך משובשת אצל אומות העולם טיבו של כלל ישראל. אומרים, המיתוס האלילי נתהווה מתוך פחד האדם בפני כחות של הטבע, לדעתי, המיתוס של ה־ גויים על טיבו של ישראל, בין שהוא גוי מן הברברים של ימים קדומים ובין שהוא גוי בלבוש מודרני מימות הנאצים ועד המחבלים הערבים של זמננו, מקורו ביראת הרוממות הפ־ ני גדולתם ההדר גאונם של ישראל. כמו שהסביר סארטר בניתוח מבריק, במסה שלו על אנטישמיות.

שליחותו של בלעם

בלעם, שאמרו עליו, לא קם נביא בישראל כמשה, אבל באומות העולם קם, דוקא הוא נבחר למשימה זו למרות שהיה משונאי ישראל המובה־ קים. עליו הוטלה השליחות להבי־ היר באספקלריא המאירה יחודו של עם ישראל ולהסתכל בהתגלותו הרוח־ נית. הוא ראה בבהירות תעודתה ההופעתה של אומה זו בהיסטוריה של העולם, שהיא שונה ונבדלת מכל העמים, „כי מראש צורים אראנו ו־ מגבעות אשורנו הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב", הוא דיבר על העבר, ועל ההווה ועל העתיד של ישראל, עד אחרית הימים של ימות המשיח.

משה כתב ספרו, תורת ה' לעם ה', ובלעם, תורת ה' על עם השם לכל העולם, והם שני מושגים נפרדים, כי אחד הם במהותם הפנימית וה־ דברים עמוקים.

ציבור כיחידה עצמאית

כלל ישראל הוא מושג של יחידה ציבורית. לא כדין קבוצה של יחידים אלא כדין יצירה עצמית שנקראת ציבור. היחיד שבה אינו חלק כשהוא אלא איכותו וכחותו הן יחסיות, יחס של הצטרפות המהווה את הקיום הממשי של הציבור. הציבור וישותו מרכיבים אישיות איכותית. השיטה של תורת ההסתברות מרמזת לנו על יצירותם של מרבית „אטומים" ה־ שומרים כללי אנרגיה כשהם מובעים בפורמולה מתמטית. ואילו האטום עצמו, הבודד, הוא חופשי לגמרי ב־ מהלכו ואינו משועבד לכסכיסי חש־ בון של הפיסיקאי הגדרתו. טרם נפתרה חידת הסתירה בין התנהגותו התכשית של אטום היחיד למהלכיהם של חבורת אטומית המשועבדים ל־ תורתו של המתימטיקאי, מבחינה פי־ לוסופית־הגיונית, פשר החילוק, בין מהלכו של האלקטרון היחיד, לבין הקרינה, של גרם רדיום, הוא חילוק איכותי, ואילו בנקודת השקפת המדע האמפירי היא בעייה שלכאורה אין לה פתרון. בתורה הרבה דינים של יחיד וציבור. היחיד נידון בפני עצ־ מו. הצלחתו וכשלונו תלויים ברצונו ובבחירתו החפשית, ואילו היחיד ב־ יחסו לצבור יתרונו וגרעונו נבלעים בתיפקד הציבורי תכונותיו להתקיים, מצד זכות הציבור, שהוא חלק ממנו, אף־על־פי בזמן שבפני עצמו אין מגיעות לו זכויות.

אמרינן בגמרא; מנין שאין היחיד אומר קדושה, שנאמר ונקדשתי ב־ תוך בני ישראל, כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה. כתיב התם הבדלו מתוך העדה הרעה הזאת, מה להלן עשרה אף כאן עשרה, לכאורה קשה, הלא שם נאמר לגנאי, היינו רשעים שרצו לחלוק על תורתו של משה רבינו שהיא מן השמים, ואילו כאן רוצים להוכיח לענין דבר שב־ קדושה שאינו פחות מעשרה, לפי האמור, אין כאן תמיהה כלל. אפילו כשיהיו כל היחידים שבציבור רש־ עים בעמעדם האישי, יש להם מכנה משותף של קדושת ישראל, וזה על־ הם דין של ציבור.

נאמר בשיר השירים: „כולך, יפה רעיתי ומום אין בך". כולך כלל יש־ ראל, יפה, אין בו חסרון, ולכן בלק, כשבקש ל„בלעם לקלל את ישראל אמרו לו, אפס קצהו תראה וכולו לא תראה. במקצת אפשר למצוא חסרונות, שתחול בו קללה, ואילו מנקודת המבט של כלל ישראל אין מקום פנוי לחחיל בו קללה. כלל ישראל שומרת כחה בכל עידן ומ־ תכלית השלימות. היחיד נצרך לפי מעשיו, בעוד כלל ישראל יעודו ב־ נצח. הוא הנושא ששים רבוא קדו־ שה שירדה לעולם. באתגליא ולפע־ מים באתכסיא, בדומה לים שלפעמים גליו סוערים ולפעמים מימיו זוחלים בשקט ובמנוחה, כן הוא כלל ישראל בגלי הזמן השוטף. יש דור שכולו זכאי כמו דורו של ר' שמעון בר־ יוחאי, ויש דור שכולו חייב כמו דו־ רו של אחאב. אי אפשר לקבוע את דינו של הדור לפי מקומו ושעתו, מאחר שאינו אלא חוליה בשלשלת הנצח של כלל ישראל, וצריך להתח־ שב עם תכליתו ויעודו בעתיד. הגי־ שה אל היחיד היא לפי המצוי; והגי־ לו הגישה אל הציבור שהוא כלל הוא לפי הראוי, כמו שבטבע יש חוק של שמירת הכח, כך הוא חוק של שמי־ רת הקדושה לכלל ישראל. קדושת ישראל שומרת כחה בכל עידן ומ־ קום. לפיכך אי אפשר לנו לקבוע בשום עת משפטו של כלל ישראל, שלא נמסרו בידינו פני העתיד ואין אנו יודעין תוצאותיו של דורנו.

במידה שאדם מודד מודדים לו

כתב הרמב"ם: „המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד לישנה לממשלה הראשונה. ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל. וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם. מקריבין קרבנות, ועושין שמטין ו־ יובלות ככל מצותה האמורה בתורה, וכל מי שאינו מאמין בו, או מי ש־ אינו מחכה לביאתו, לא בשאר נבי־ אים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו, שהרי התורה העידה עליו שנאמר ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך וגו' אם יהיה נדחך בקצה השמים וגו' הבי־ אך ה'. ואלו הדברים המפורשים ב־ תורה הם כוללים כל הדברים שנאמ־ רו על ידי כל הנביאים. אף בפרשת בלעם נאמר ושם נבא בשני המשי־ חים. במשיח הראשון שהוא דוד שהושיע את ישראל מיד צריהם. ובמשיח האחרון שעומד מבניו ש־ מושיע את ישראל (באחרונה) ושם הוא אומר אראנו ולא עתה זה דוד. אשורנו ולא קרוב זה מלך המשיח. דרך כוכב מיעקב זה דוד. וקם שבט מישראל זה מלך המשיח. ומחץ פא־ תי מואב זה דוד. וכן הוא אומר ויך את מואב וימדדם בחבל. וקרקר כל בני שת זה המלך המשיח שנאמר בו ומשלו מים עד ים. והיה אדום ירשה זה דוד. שנאמר ותהי אדום לדוד לעבדים וגו'. והיה ירשה וגו' זה המלך המשיח שנאמר ועלו מושי־ עים בהר ציון וגו'. (פי"א מהלכות מלכים). למה נאמרה בתורה ההלכה של אמונה בשני המשיחים בפרשת בלעם דוקא? התשובה היא, בלעם היה בעל עין רעה ולא רצה לראות טובתם של ישראל, מתוך קנאה עמו־ קה עד שנוח היה לו לקללם. ומקר בל בעקרוני היהדות, שבמדה שאדם מודד מודדין לו. עקרון זה הוא קו קבוע בין במדה ליחיד ובין במדה של ציבור.. כמפורש בתוספתא (סו־ טה פ"ג): „היה ר"מ אומר, מנין שבמדה שאדם מודד מודדין לו וכו' וכן אתה מוצא בסוטה שבמדה שמד־ דה בה מדדו לה, היא עמדה לפניו כדי שתנאה נאה לפניו, לפיכך כהן מעמידה לפני הכל להתראות קלונה שנאמר והעמיד הכהן את האשה לפני ה' וכו' וכו'. היא האכילתו מעדנים, לפיכך מנחתה מאכל בהמה היא השקתו יינות בכוסות משובחין, לפיכך כהן משקה אותה מים מרים במקידה של חרס. היא עשתה בסתר שנאי והין נואף שמרה נשף לאמר וגו' ואינה יודעת שיושב בסתרו של עולם פנים שם עליה שנאמר וסתר פנים ישים. מלמד שהמקום מוציא סתרה לגלוי שנאי מבמה שנאה.

הנה יסוד בתכנית האלקית: איך מנהיג הקב"ה את עולמו, קובע מש־ פטו וסוד עצמי מצוותיו, כן נאמר: „שמשון בעיניו מרד, שנאמר ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי היא ישרה בעיני אף הוא בעיניו לקה שנאי ויאחזוהו פלשתים וינקרו את עיניו וגו'. רבי אומר תחלת קלקלתו היתה בעזה אף עונשו לא היה אלא בעזה. אבשלום בשערו מרד שנאי וכאבשלום לא היה איש יפה וגו', ובגלחו את ראשו וגו' לפיכך לקה בשערו. אנשי מגדל לא נתגאו לפני המקום אלא מתוך הטובה שהשפיע להם שנאמר, ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים ויהי בנסעם מק־ דם וגו' ואין ישיבה אלא אכילה ו־ שתיה, שנאמר וישב העם לאכול ושתו וגו' היא גרמה להם ויאמרו: הבה נבנה לנו עיר מגדל וגו' מהו אומר ויפץ ה' אותם וגו'. אנשי סדום לא נתגאו לפני המקום אלא מתוך הטובה שהשפיע להם שנאמר ארץ ממנה יצא לחם וגו' מקום ספיר אב־ ניה נתיב לא ידעו עיט אנשי סדום אמרו הואיל ומזון יוצא מארצנו וכסף וזהב יוצא מארצנו והאבנים טו־ בות ומרגליות יוצאות מארצנו אין אנו צריכין שיבאו בני אדם עלינו אלא להסרנו נעמוד ונשכח את ה־ רגל מבינותינו אמר להם הקב"ה בטובתי שהטבתי לכם אתם מבקשים לשכח את הרגל מבינותיכם אני אשכח אתכם מן העולם, מהו אומר פרץ נחל מעם גר הנשכחים מני רגל, ואומר חי אני נאם ה' אלקים אם עשתה סדום אחותך וגו' הנה זה היה עון סדום אחותך גאון שבעת לחם וגו' מצרים לא נתגאו לפני המקום בה אלא במים שנאי ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד וגו', אף המקום ב"ה לא נפרע מהם אלא במים שנאמר מרכבות פרעה וחילו ירה בים. סיסרא לא נתגאה לפני המקום אלא בגליונות שאין מקבלין שכר באו מלכים נלחמו ולא זה משם ולא ספנהו מפני שהוא גליירי".

ולא רק אומות העולם אלא אף יחידים לך: „סנחריב לא נתגאה לפני המקום אלא ע"י מלאך שנאמר ביד מלאכיך חרפת וגו' אני קרותי ושתיתי מים, אף המקום ב"ה לא נפרע מהן אלא ע"י מלאך שנאמר ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו'. וכולם מלכים קשורי כתרים בראשיהם, נבוכדנצר אמר אין באי העולם כדאי לדור ביניהם אלא אעשה לי עב קטנה ואדור בתוכה, שנאמר אעלה על במ־ תי עב. אמר לו המקום ב"ה ואתה אמרת בלבבך השמים אעלה ממעל לכוכבי אל ארים כסאי וגו' אני מו־ רידך לבאר שחת מהו אומר אך אל שאול תורד וגו' אתה אמרת אין באי העולם כדאי לדור ומן אנשא לך טר־ דין וגו' בה שעתה מלתא ספת על נבוכדנצר ומן בני אנשא טריד כולא מטא על נבוכדנצר לקצת ירחין תרי עשר".

כל הרוצה להשקיף על המתרחש בימינו ימצא קו זה באופן בולט בהסטוריה שלנו. אנשי דור המבול ואנשי המגדל ואנשי סדום לא נתגלו אלא מתוך טובה שנשפע להם, קל־ חומר בן בנו של קל־וחומר המור־ דים של זמננו. כלום היה דור שבו הגיע רכוש החמרי לשיא השלימות יותר מדורנו על ידי התפתחות המדע והטכנולוגיה ומתוך רוב טובו הגיע למתירנות מוחלטת. הרי לדוגמה פרופסור ישראלי, עזב את הארץ ומסיף לשיטותיה האגואיסטיות של אין רגל.

הננו מאזינים לדבר הקב"ה, נתתי לכם את התבונה ועל ידה הגעתם למה שהגעתם, עכשיו אתם בועטים בה, חייכם, שתקבלו עליכם את הדין מדה כנגד מדה, השחיתו את שכלכם בסמים ובשחיתותים אחרים של שכרון הנאה חושית, המרפילים ומחסלים את התבונה ועושים את האדם ב־ דומה לצמח וירק, עד שתצא נשמתו. זהו עונש של לקיחת הסמים, בזמן שהגיעה הציביליזציה להתפתחותה. כך הכופרים בנפש האדם ובקדושתה ומחללים את גופו; וכך הם המכור־ שים בקדושתה של ארץ ישראל, ולא נתקררה דעתם עד שגזרו על עצמם גזירת ניתוח מתים כדי שלא יבואו לקבר ישראל לקיים כביכול, ולא תקיא הארץ אתכם.

כשרצה הקב"ה להראות לבלעם עתידים של ישראל הראה לו תקופות של שליבותם ושלותם, זמנים היותר נחוים שיהיו להם, התקופה הטובה ביותר שהיה לישראל הוא בזמן של דוד שהושיע את ישראל, והזמן ש־ עתיד להיות יהיה בימי מלך המשיח. בלעם שרצה לראות בצרתם וקלקול־ תם של ישראל, ראה בבואתו מטי־ בותם ונחיותם, זו מדה כנגד מדה. מפני זה נאמר נבואת שני המשיחים בפרשת בלעם וכך כל הפרשה מדברת בשבחו ושליבותו של ישראל „הן כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה", „מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל"; „כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע ה' כארזים עלי מים וגו'".

מכאן כל מה שנאמר בפרשת בל־ עם הוא כלל הצלחתם של ישראל ואין שם שום דבר שאין בו תכלית טובה הנצחית של ישראל.

עם לבדד

בלעם פתח פרשת נבואתו „מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו" זו תחילת הצלחתה של ישראל בכל הזמנים, ועכשיו, כשאנו מגיעים ל־ פרשת „הן עם לבדד ישכון" הננו עומדים בשלב האחרון של אתחלתא דגאולה. ואם „עם לבדד ישכון" מכוון לארץ ישראל הרי שאנו עומ־ דים בשלב האחרון שלפני הגאולה. בעל הטורים כתב, „לבדד ישכון" ב־ גימטריה, בימי המשיח. בעצם תוסס בעל הטורים את הסוד המבין יבין, סוף דבר, ההצבעות נגד ישראל ב־ או"ם נתקיים כבר כמעט „לבדד יש־ כון", סימן שאנו כבר בשלב האחרון של הגאולה. דברי תורה הם לכל הזמנים. הפרשה של בלעם מדברת על כלל ישראל. כיון שכלל ישראל הוא בבחינת „כולך יפה ומום אין בך". לא היה שום אפשרות לבלעם להפיס דעתו על ידי הסתכלות ולמצא בחברה הישראלית חיסרון, אדרבא ראה את כלל ישראל בכל הזמנים בשלמותם וטובתם.

יצא לאור

● מתנה יוסף, שיעורים והערות ברמב"ם הלכות פסחים, מאת הרב חנניה־יוסף איזנבך, תשל"ה. הרב ש"י זוין בהסכמתו: „המחבר מת־ הלך ברחבה בסוגיות התלמוד בעני־ ני פסחים ומלאכות שבת, בביאור שיטות ראשונים וגדולי האחרונים, בסברות עמיקות ובישרות השכל.

● צרור הברוש, ע"ש הרב בני־ מין שאולי משה, זצ"ל) בטאון ה־ מרכז הרוחני, שאולי, אשדוד, גליון טבת, מוקדש ליום הקדיש העולמי.

● דברים בגו, פרקי מורשה ר' חזות, מאת גרשום שלום, קיבץ ו־ הביא לדפוס אברהם שפירא, הוצאת ספריית אפקים, עם עובד.

● שיח הלב, שירים באידיש, מאת לייב רבינוביץ, הוצאת „גי־ לעבך", ת"א, תשל"ה.

● עיונים בחינוך, כתב עת ל־ עיון ולמחקר בחנוך, אוניברסיטת חיפה, בית הספר לחנוך, חשון תש־ ל"ו.

● לפנות בוקר, פרקי זמן, מאת אלכסנדר זייד, עם עובד.

● המעות, רומן, מאת אנגלוס סאמארקיס, תרגם מיוונית, יחיאל קמחי, הוצאת מסדה.

● בכרם תעבור, שירים, מאת עזר רבין, הוצאת מסדה.

● בנתיב, לשאלות חברה ומדינה מס' 1, העורך אשר יגיב, הוצאת בית ברל, כסלו תשל"ו.

● בישוב עם בירה, מאת דן רמות, הוצאת לדורי.

● קלוזאפ, קובץ אמנות קולנוע וטלויזיה, הוצאת מסדה.

● האבות על חיי — מאת אורי גלר, ספרי עידן, ידיעות אחרונות, מהדורת ידיעות אחרונות.

„שם משמואל" מסוכטשוב

(יובל לפטירתו)

מאת ישראל ארליך

חמישים שנה עברו מאז נסתלק מן העולם רבי שמואל ב"ר אברהם מסוכאטשוב. נתמעטו החסידים, ואף מעט־מוזער מתקבצים לשמוע ולהשמיע מפרקי חסידות סוכאטשוב. חמישים שנה, וטלטולי אין־קץ, ושואה, ומלחמת־ עולם, ומלחמות בישראל, ותרדות — ונתמעטו הלבבות. ובכל זאת: אי"ה מחר, במוצאי־שבת פרשת שמות, אור לכ"ד בטבת — יתאספו עשרות בודדות, „שבלים בודדות כצל מפה שאבדו", ויעלו את שם סוכאטשוב, את זכרו של רבי שמואל, האדמו"ר השני לשושלת סוכאטשוב, יזכירו את ספרי אביו „אבני נזר", „אגלי־טל", ילמדו בספרו הגדול „שם משמואל", יצטטו דברי־אגדה מתוך „אביר הרועים", יזכרו דברים מפי רבי דוד בעל „חסדי דוד", בגעגועים יספרו ברבי חנוך מבית־וגן שבירושלים, ברבי מנחם־שלמה רבה של יד־אליהו — — עד שעות לילה מאוחרות ישבו מחר, בצאת השבת. כי אין זה יום זכרון רגיל. הרי חמישים שנים תמימות חלפו מיום הסתלקותו של רבי שמואל, בעל „שם משמואל".

„שטיבל" רגיל של חסידים ברחוב רש"י בתל־אביב. כל ימות השנה — „שטיבל" רגיל, נוסח חסידי פולין. אך פעמים מספר בשנה, לעיתות־ערב, מקבלת השטיבל דמות מיוחדת. רבים־רבים נאספים כאן: דברי־תורה, דברי למוד חסידות מתוך ספרי „שם משמואל", סעודת מצוה. ערבים אלו הם בימי הזכרון של אדמו"רי בית סוכאטשוב. י"א אדר (א') יום הזכרון לרבי אברהם, בעל אבני־נזר ואגלי־ טל; כ"ד בטבת יום הזכרון לרבי שמואל בעל „שם משמואל"; רבי דוד נספה בשואה של פולין ואין יודע לבטח את יום הסתלקותו, אלא מפי השמועה, וזו אומרת כי נפטר ב־יח' בכסלו תש"ג; כ"ו באלול הוא יום הזכרון של רבי חנוך, האדמו"ר הציוני, שעלה לארץ־ישראל והיה ממיסדי שכונת בית־וגן בירושלים; כ"ז במנחם־אב הוא יום מותו של רבי מנחם־שלמה, האחרון לנושאי־נזר־סוכאטשוב, ששימש רבה של שכונת יד־אליהו בתל־אביב, וחידש את ישיבת סוכאטשוב בירושלים, ונספה בתאונת־דרכים בכ"ז במנ"א תשכ"ט.

מעטים הם כיום החסידים שזכו לראות את רבי שמואל, בעת שנשא ברמה את נזר־סוכאטשוב. אולם רבים הולכים ומעיינים בספריו ובמשנת־החסידות שלו, ספרי „שם משמוא־ ל". הנה מונחים ספרים אלו על שולחננו, מהדורה ראשונה שנדפסה בפיוטרקוב של פולין בשנת תרפ"ו, כלומר שנה לאחר פטירתו. הנה מונחים על שולחננו ספרי „שם משמואל" במהדורתם הרביעית כפי שיצאו־לאור בירושלים, לפני שנתיים. אף מהדורה זו אזלת והולכת. אך מפה־לאוזן מג־ לים לנו: רבי אהרן־ישראל בורנשטיין, בנו של רבי שמואל, עושה עתה ימים כלילות ומכין מהדורה חדשה ומתוקנת, עם מראי־מקומות וכו'. אי"ה נזכה למהדורה „מהודרת" של „שם משמואל". רבי אהרן־ישראל בורנשטיין כבר הוכיח כי כיד רב לו בכך, שכן ערך והוציא לאור לפני כשנה את ספר „נאות הדשא" — דברי תורה וחסידות של אדמו"רי בית סוכאטשוב ובחלק ראשון שבו הובאו דברים מכתבי־יד שונים, בהם דברי תורה של רבי אברהם, מיסד השושלת.

כבפעמים קודמות, כן נראה שיהא זה מחר בצאת־השבת. ...נו נבצר ברחוב המלך ג'ורג', נפנה לרחוב רש"י. בבית ...ישן, בתוך שנים־שלושה חדרים צרים, יתאספו עשרות של ...סידי סוכאטשוב. כל המנורות יהיו דלוקות כאן. איש את ...רעו יברכו: שבוע טוב, גוט־וואך, בזכותו יגן עלינו... לפתע ...שקט הם. כל המסובין, סביב השולחנות הארוכים, יעשו אזניהם ...כאפרכסות, יסבו עיניהם אל עבר ראש־השולחן, בכאן ישמע ...קולו החלוש של רבי אהרן־ישראל בורנשטיין, בנו של „שם משמואל", שילמד בפומבי מדברי אביו, האדמו"ר זצ"ל, במלאות חמישים שנה להסתלקותו.

*

כן, סוכאטשוב. „אבני נזר" ו„אגלי טל" — אלו יסודות סוכאטשוב שבתורה. „שם משמואל" — זה יסוד סוכאטשוב שבחסידות. מאימתי החלו שמות אלו מהדהדים בזכרוננו?

דומה, מיום שעמדנו על דעתנו. ישובים היינו בחיק סבא ובחיק אבא — וקולטים סיפוריהם אודות בעל ה„אבני נזר". סבא — ממה שידע, בבחינת „בדידי הוה עובדא"; אבא — ממה שידע מפי אביו. וכאן — יותר כשהיו אלו דברי־חסידות, היתה כאן חריפות של האדמו"ר מקוצק, חותנו, ודברי־הלכה משלו ומשל ספריו. ולאחר־מכן — „שם־משמו־ אל".

משום קרבה יתירה שהיה סבא קרוב לרבי שמואל, שבן־דודו היה — לא סיפר בו, אך הרבה לצטט מדברי תורתו ששמעם וליפהו מספריו, וספריו — אלה כרכי „שם משמואל", בכריכתם השחורה, תמיד־תמיד, בכל סעודות שבת ומועד, מונחים היו על השולחן, ומהם היינו לומדים בין מנה למנה בסעודה, ובין זמירות לזמירות. של שבת וחג. ולאחר־מכן, ב„שטיבל", כד־הוינא־טליא, אחותם ב"ד סב וב"ד אב, אף כאן: אבני נזר, אגלי טל, שם משמואל, אביר הרועים... ועד לרבי דוד ב"ר שמואל שביקר בארץ באמצע שנות השלושים; ועד לנזר שעל ראש חנוך בבית־וגן שבירושלים; ועד לרבי מנחם־שלמה בשכונת יד־אליהו בתל־ אביב. שנכרת באסון. עד כאן, שהוסרה העטרה, ואין נזר עוד...

את רבי אברהם ואת רבי שמואל בנו — לא זכינו לראות; את רבי דוד ראינו אך יום אחד בבקורו בארץ באמצע שנות השלושים; לעינינו נשאו את נזר סוכאטשוב אך רבי חנוך בבית־וגן ורבי מנחם־שלמה בנו ביד־אליהו. אך השלשלת הארוכה מאז רבי אברהם, ולמעלה הימנו עד ימינו — מסכת אחת היא בתודעתנו, כמו חיה עד היום. שכן פעמים הרבה מאזינים היינו לתולדות יוצקי המסד לחסידות סוכאטשוב, ועד לבני המשפחות ועד — עד האסון לאחרון נושאי־הנזר. וכשם ששמענו את תולדותיהם פעמים הרבה מפי סבא ומפי אבא, כן השמענו את הדברים באזני בנינו. וכיצד היתה החוליה הראשונה בש־שלת?

רבי אברהם בורנשטיין מסוכאטשוב היה בנו של רבי זאב־נחום, ששימש ראש־ישיבה ורבה של ביאלא, בנו של רבי אהרן בורנשטיין מקוקוצין. רבי זאב־נחום נודע על־שם ספרו „אגודת אזוב". אמו של רבי אברהם היתה דאבריש בת רבי מרדכי־צבי ארליך מבנדין שבפולין. בעודו אברך נתפרסם רבי אברהם כגאון בתורה, ושמו נודע בכל הישיבות הלמדניות, ורבו מעריציו בין חצרות חסידי פולין. רבי אברהם שימש ברבנות בקהילות פארצאוו, קראשנוביץ ונאר־ שלסק, ולבסוף התיישב בסוכאטשוב. כאביו כן גם הוא היה הופש בי־בה, והפסיק בכך רק בשנותיו האחרונות, לרגל מחלת שיעול קשה. באהבה ובמסירות למד ולימד. ספריו — „אבני נזר" שו"ת על ד' חלקי שולחן־ערוך, ו„אגלי טל" — על ל"ט מלאכות שבת — ספרים אלו הפכו לספרי היסוד בין למדנים. רבי אברהם היה חתנו של רבי מנדלי מקוצק, בעל בתו שרה־צינה. שנים רבות ישב בחצר חותנו, והושפע מכבו השפעה רבה בלימוד ובחסידות.

בהקדמה לספרו „אגלי טל" כותב רבי אברהם:

„ויען אברהם ויאמר: הפעם אודה ה', אשר ביושבי בית המדרש שם חלקי. ומעודי מבקשי חכמת התורה הייתי. ועוד כד הוינא טליא למדנו אאמו"ר, הצ"ל, הרבי פ־פיל. וכד הוינא כבר צעיר — היהודים חידשתי. אחר־כך נכנסתי לפני ולפנים לבית חמי אדומו"ר זצ"ל מקאצק — במקור החכמה והתבונה; ממנו דרכי העיון למדתי, וממנו נתודעתי מה יקרא חידושי תורה באמת, כי לא כל הפל־ פולים חידושים המה. ולא יאומן כי יסופר ההשגחה הגדולה אשר השגיח עלי בעינא פקיחא, גם בענין סדר הלימוד החידושים — — —"

ביום י"א בחודש אדר־ראשון של שנת תר"ע, בהיותו אך בן שבעים־ואחת — נתבקש האדמו"ר רי"א לבריתים. נסתלק שר התורה.

עתה באה החוליה השניה: רבי שמואל.

ר"ש נולד ב־ד' מרחשון תרט"ו, בקוצק. ימי בצוריו עברו עליו בפארצוב ובקראשנוביץ, מקום שאביו הגאון שימש ברבנות, ושם למד תורה. אמו היתה הצדקת שרה־ צינה, בתו של האדמו"ר רבי מנדלי מקוצק. בשנת תרל"ד נשא ר"ש לאשה את בתו של ר' אליעזר ליפמן מראדומסק, אחיו של בעל ה„תפארת שלמה"; אף הוא חסיד קוצק נלהב. בזיווג שני נשא בשנת תרס"ג את בתו של רבי משה־נתן שפירא, רבה של קשנוב.

ר"ש היה בן יחיד להוריו. משחר נעוריו קשור היה מאוד אל אביו. תמיד סמוך לאביו, מעריצו ותלמידו. לאחר שנים, בהיותו נשוי ואב למשפחה מסועפת, לא עבר עליו יום בלא שיהא נמהיגת אביו, (גם לאחר פטירת אביו, כש־ הוא עצמו היה אדמו"ר לחסידיו — לא ראה עצמו אלא פרשן ומסביר לתורת אביו). לא היה זה משום שהיה רך ונח בדיעותיו. תקיף בדעותיו היה ר"ש, שכלו חד ודעותיו עצמיות, ולא ביטל עצמו בפני איש. לא כן בהיותו מול אביו — כאן היה רך ונח, התאבק בעפר רגליו. בן, תלמיד.

גם יחס אביו אליו שונה היה מן הרגיל. אביו התיחס אליו בכבוד ויקר, ולא בוכחותו היה מכנהו „ר' שמואל שלי", התחשב בדעתו, שח עמו בכל ענין עובר להחלטתו.

שלושים וחמש שנה חיו כך יחדיו, צעד בצעד, בכל מהלכי החיים, כאילו היתה להם נשמה אחת, מבט אחד. יחדיו נשאו את אישי־ההפסנות של קוצק. כן, הכל היה נוסח קוצק.

בשליחות אביו ביקר בארץ־ישראל.

לאחר פטירת אביו — נתכתר כאדמו"ר על כסאו, ועבר להתגורר בבירתו ובחצרו. בעת שפרצה מלחמת־ העולם הראשונה שהה בבית־כרסא בגרמניה, ורק לאחר מאמצים רבים עלה בידיו לשוב לפולין, התישב בלודז'. לפיכך לא היה בסוכאטשוב, בעת חורבנה בשנת תרע"ה (1915). כאן, בלודז', נהג בעדת חסידיו, ועודדם בצוק העיתים. עקר לעיירה הסמוכה ללודז', היא זגורז'. כאן נהג בחסידיו ברמה. כאן נתרכזו סביבו כל חסידי סוכאטשוב וגאוניה: רבי זאב־הרצע, רבה של קינצק; רבי יצחק מייגנבוים, רב ואב"ד בווארשה; ועוד. חידש את ישיבת סוכאטשוב, והעמיד בראשה את הגאון רבי צבי־אריה פרומר מקוזיגלוב. התמסר להוצאת ספרי אביו: „אבני נזר" ו„אגלי טל".

מיד לאחר חג הסוכות של תרפ"ו — חלה ועבר לאוטבוצק. כאן נפטר ביום כ"ד בטבת, חסידי סוכאטשוב עמדו נדהמים, חסידי פולין אבלים. ברוב כבוד הובילו את מיטת רבי שמואל מאוטבוצק לסוכאטשוב, הטמינוהו ב־ „אוהל" אביו, רבי אברהם.

שנה לאחר מכן החלו מופיעים ספריו בחסידות, „שם משמואל" — על פרשיות השבוע, על המועדים, על ההגדה־ של־פסח. מאז חדלו לקרא בשמו, רבי שמואל, חדלו גם לכנות את הכינוי „הרבי מסוכאטשוב". מאז קרוי הוא על־ שם ספריו: „שם משמואל".

הספרים מונחים על שולחנו של כל חסיד מחסידי סוכאטשוב — ותורתו עוברת מפה לאוזן, זה חמישים שנה — — —

*

שרביט ההנהגה של בית סוכאטשוב עבר לידי רבי דוד, בנו של רבי שמואל. רבי דוד הרחיב את מעגל חסידי סוכאטשוב, פיתח את ישיבותיה: בשנת תרס"ז (או תרס"ח) קיבל על עצמו את כהונת הרבנות של קהילת וישיגרוד. סבו, רבי אברהם, נסע עמו לוישיגרוד, כדי להיות נוכח בשעת הכתרתו כרב המקום. לאחר שנים עבר לסוכאט־ שוב, עשה בעיר להאציל על עדתו מאור תורתו וטיפל בסדרי הקהילה. אך שלוה לא היתה לו.

משנפטר רבי שמואל אביו, חסידי סוכאטשוב הכתירוהו לאדמו"ר קבע תחילה מקומו באוטבוצק, משם לקלווכנא, משם ללודז'.

באו ימי השואה. הוא נכלא בגיטו וארשה. ביתו היה בית־ועד להתיעצויות, והוא הוסיף דברי נחמה ועידוד. אומרים: הוא נפטר ב־יח' בכסלו תש"ג.

השמועה על פטירתו עשתה לה כנפים על אף הגבו־ לות הסגורים על מסגר, בתהות הבלהות. גם לארץ־ישראל הגיעה הבשורה הרעה. חסידי סוכאטשוב נתיתמו, ישבו לארץ דוממים. ידידי־נפשו ואוהביו רבי יצחק־יעקב ארליך ישב אז בבני־ברק, הוא ישב לארץ וידום, כאבל־ יחיד.

שאלו חסידי סוכאטשוב ביגונם: מי יהא האדמו"ר הרביעי בשושלת סוכאטשוב.

בתל־אביב נתקבצו זקני החסידים, ונשאו עיניהם לירושלים, לרבי חנוך־הניך, אחיו הצעיר של האדמו"ר הקדוש. נמנו וגמרו וקבעו כי כתר הגולה יעלה רבי חנוך־ הניך. שלושה, האחד־מרעים עמו, ויבוא לבית רבי חנוך־ בורנשטיין בבית־וגן שבירושלים. רבי חנוך הניך בקשם לשבת, שלושת החסידים נשארו עומדים. כישב רבי חנוך־ הניך — קרבו שלושת החסידים ברעדה, פתח רבי חנוך־הניך קרית, כשדמעות חנוקות בגרונו: „מזל־טוב, רבי! מז־טוב, רבי!" — רבי חנוך־הניך בורנשטיין נרתע לאחור: לא, לא! הוא נפל על צוארי החסידים — ויצא מחיבוקיהם כשהוא בכתר אדמו"רות. הרביעי לנושאי נזר סוכאטשוב.

עד — עד כ"ו באלול תשכ"ה.

החמישי לנושאי הנזר היה רבי מנחם־שלמה, בנו של רבי הניך מבית־וגן. הוא כולו היה פרי־הילולים של ארץ־ישראל. בה גדל, בה למד, בה לימד. אך עוד זית־ רענן היה, כליל־כולו אומר הוד האצילות, חביב וידיד כרב וכרבי. כרעם ביום בהיר, בעודו צעיר לימים, נפל קרבן לתאונת־דרכים, לא הרחק מבית־החולים תל־השומר, שם ערך בקורי־חולים. נפלה העטרה, נגוז הנזר.

לכהונת עם שהר, כאשר נפתח בטהרה־איוב בין חסידי סוכאטשוב, על מותו הפתאומי של האדמו"ר בצורה אבהית וכואבת — ישבו רבים לארץ, נדהמים שאלו ותמהו:

— על כתפי מי יפול עכשיו האדרת?

— לא נמצאו התשובות עד עצם היום הזה.

מוסד הרב קוק

ת. ד. 642 ירושלים

ספר חדש

תשובות רב שר שלום גאון

כונסו מתוך כתבי יד וספרי גאונים וראשונים בצירוף מבוא הערות וביאורים

מאת

הרב ד"ר רפאל שמואל הכהן וינברג

המחיר: —.25 ל"י

משרד ההפצה: תל־אביב, רח' אלנבי 87, טל. 615036

יד הרב הרצוג

מכון התלמוד הישראלי השלם

ספרים חדשים — ספרים חדשים

משנה זרעים עם שינויי נוסחאות

מכל כתבי־היד וקטעי הגניזה של המשנה עם הערות, בירורים ומבואות, בעריכת הרב ניסן זקש ז"ל, ועם ציונים לראשונים בעריכת הרב צבי שפירא.

ח"א: 420 עמ' עם 64 פקסימליות

ח"ב: 512 עמ' עם 46 פקסימליות

תלמוד־כתובות עם שינויי נוסחאות

מכל כתבי היד וקטעי הגניזה של התלמוד עם מסורת הש"ס, הערות, בירורים ומבואות, בעריכת הרב משה הרשלר.

ח"א: דפים ב—כו, 504 עמ' עם 46 פקסימליות

ח"ב: כו — סוף המסכת, עומד להופיע במהדורה בדפוס והכנה: תלמוד סוטה, יבמות יעוד.

פירוש הריבמ"ץ השלם לזרעים

על פי שני כתבי־יד עם הערות והארות מאת הרב ניסן זקש ז"ל. 470 עמ'

פסקי הרי"ד ופסקי הריא"ז

על כל הש"ס, מתוך כתבי־יד שטרם נתפרסמו מעולם, עם הערות הארות ומבואות מהרב אברהם ליס והרב א"י ורטהיימר.

ת"א — ברכות ושבת;

ת"ב — עירובין פסחים וכו'

ת"ג — ביצה עד סוף מועד;

ת"ד — יבמות וכתובות

יתר הכרכים — בדפוס והכנה

*

מכון התלמוד הישראלי השלם

יד הרב הרצוג, בית הגן, ירושלים

מכירה ראשית: — ביהמ"ס גישלר, ביל"ו 4, תל־אביב

مكان الاصل

✱ בשדה הרפואה והבריאות ✱

האמנם יש לכרות את השקדיים ואת האנדואידים (השקד השלישי)?

עם סיום עונת המעבר והי כניסה ל„תחום" החורף שוב מתעוררות בפי האמהות שאלות, כגון: „מכמה הצטננויות ואנגינות יעבור ילדי השנה?" „האין זה מוטב להיפטר מן השקדיים על-ידי ניתוח אחת ולתמיד?"

מאת ד"ר עוזי ברוק

השקדיים והאדנואידים הם חלק ממערכת ההגנה הלימפטית בלוע. הם מהווים מחסום ראשוני בפני מחוללי המחלות החודרים לאזור דרכי הנשימה והעיכול. מכאן השכיחות הרבה של דלקות בדרכי הנשימה אצל גילאי 3-8 שנים גדלים, בתגובה לכך, השקדיים בנפחם (היפ-ארטרופיה — הגדלה בנפח). לעתים הם מכסים קרום (ממברנה) לבן, הקשור לאותן מסיבות אלו: חיידקי סטרפטוקוקים, דיפתריה, מונונוק-ליאוזיס („מחלת הנשיקה") ועוד. הזיהומים המטופלים על השקדיים אינם אלא עדות לדלקות בעבר. האדנואידים עלולים להפוך עד לגודל של 2-3 סמ' ואזי יגרמו דיבור „דרך האף", נשימה בפה פתוח (בפרט בלילה — בשכיבה על הגב) והפרעות בשמיעה. הילד יסבול מנזלת ומדלקת כרוניות באוזניים ובמערות האפים. הופעות האדנואידים בגדולת מהם שקרוי בלשון העם פוליפים — שהם תפיחות של ריקמת הדבור הרירית באף ובמערות הפנים, הניצבות בילדים אלרגיים (אסטמטיים), או הסובלים מליפעת ציסטית (C.F.)*.

אחרי גיל 7-8 שנים חלה ירידה בשכיחות הדלקות הללו ובמילא חלה נסיגה בגודלם של השקדיים והאדנואידים.

כריתת השקדיים היא הניתוח השכיח ביותר אצל ילדים — למעלה מ-10% מתנסים בו, לרוב בגילים 4-8 שנים. ברוב המקרים אין הניתוח הכרחי ומושפע מ„עדותה" ולחציה של האם.

לפני כשלושים שנה היה ניתוח זה „שמור" (בארצות-הברית ובאירופה) לשכבות העשירות — 80% מילדיהן התנסו בו לעומת 20% מילדי השכבות הנמוכות. סקרים גיאוגרפיים מצביעים על כך, שבמקומות מסוימים רבה שכיחות הניתוח מאשר במקומות אחרים.

כיום נוטים רופאי הילדים להמליץ על כריתת השקדיים רק בילדים הסובלים מדלקת כרונית בהם ונדלם גורם הסימה בדרכי הנשימה; וכן בילדים שבהם נפתחה מורסה סביב אחד השקדים, שאז יהיה הי כאב חד-צדדי, הבלוטות הצוואריות תגדלנה ויהא קושי בפתיחת הפה. שאר ההמלצות לניתוח הן בדיעות.

את האדנואידים כורתים כיום במקרה „סתימה" כרונית באף ובאוזניים, הגורמת נשימה מתמדת דרך הפה ודלקות אוזניים חוזרות; וכן במקרה שגודל האדנואידים גורם הפרעות בדיבור, בשמיעה ובאכילה.

ההמלצה היא לדחות את הניתוח — בשני המקרים — למשך שבועות מספר אחרי דלקת חריפה וכן לא לעשותו בעת מגיפת שיתוק ילדים. יש גם לוודא אם אין לילד נטייה לדימומים. ולפני הניתוח יש לתקן את שיניו הטעונים תיקון.

הניתוח נעשה לרוב בהרדמה מקומית ואחריו רצויה מנוחה מוחלטת של ימים מספר. בהזנה דרך הפה יש להתחיל כשיחלפו הבחילות הקשורות להרדמה.

הסיכוי העיקרי לאחר הניתוח בא לידי ביטוי בירידה בנפח הבלוטות הצוואריות ובעזרת התזונה של עליה במשקלו של הילד (גם אם יתכן שעלייה זו נובעת מהשפעה נפשית).

כאן המקום לציין, שייתכנו סיבוכים בקשר עם הניתוח (שיעורם במרכזים הכירורגיים השונים נע בין 1/1000 ל-1/10,000). הם כוללים: סיבוכי הרדמה, דימומים ממושכים, התפתחות דלקת ריאות ומורסות ריאתיות לאחר שאיפת חומר נגוע (מגולתי) לריאות, הבלה נפשית.

הטיפול במקרי אנגינות חוזרות

על ההורים להשלים עם העובדה, שמחלות עונתיות אלו, הנפוצות בגילאים הצעירים, אינן ניתנות כיום למניעה. ילד ההולך לגן או לבית-הספר חשוף ל„הדבקה הצלבה" (מחבריו) ואי אפשר (ואף אין זה רצוי) לשמרו בבית ב„חממה סטרילית". יש להמתין בסבלנות עד גיל 6-8 שנים, שאז תפחת שכיחות האנגינות. בינתיים יש להתייעץ תכופות עם רופא הילדים, שיקבע את הטיפול בכל מאורע דלקתי. מכל מקום לפני שמחליט הרופא על טיפול כירורגי הוא מעדיף לנסות טיפול אנטיביוטי מונע באמצעות פניצילין או סולפה (בפיקוחו) במשך 1-2 שנים.

אל לה, לאם, ללחוץ על הרופא בכיוון הכירורגי, הואיל וכריתת השקדיים לא תפחית הן את האנגינות וההצטננויות החוזרות, הן את ההתקפים האסתמטיים ואת מידת חומרתם, הן את מספר ההתקפים של דלקת הפרקים והכליות.

אשר לתוצאות של כריתת האדנואידים יצוין, שלא אחת ניצבות אחריה הפרעות דיבור המחייבות ניתוח שני.

(מתוך „איתנים")

*) Cystic Fibrosis — מחלה תורשתית המסמיכה את ההפרשות הפנימיות בגוף.

הקור משפיע לרעה על חולי-לב

מאת ד"ר ג. פ.

לקראת בואם של הימים הקרים, חייבים אנשים חולי-לב להגביר מאד את אמצעי הזהירות ואת אמצעי ההתגוננות מפני הקור. הקור הוא מאויביהם הקשים ביותר והוא עלול לפגוע בהם בצורות שונות, כך מסתבר ממחקרים שונים שהוצגו לאחרונה בקונגרס הבינלאומי לקרדיולוגיה שהתקיים בבואנוס איירס.

שינויים חריפים במידות הקור עלולים, הם לבדם, לגרום להתקף-לב או לפרפורים מוחי אצל ה„מועדים" ללקות בהתקפים אלה, כלומר בקרב הסובלים מטרשת העורקים.

מחקרים שונים שנערכו באירופה ובארצות-הברית, הוכיחו כי ירידה פתאומית של הטמפרטורה (ולו ב-3 או ב-4 מעלות בלבד) גורמת לעלייה בשכיחות התקפי-לב. מחקר שנעשה בארצות מוכיח כי בתקופת החורף הקשה, ובעיקר בשעות הלילה, עולה מספר הלוקים בלבם על הממוצע השנתי.

שתי השערות המסבירות את עליית שכיחות התקפי-הלב בימי החורף הועלו בקונגרס הקרדיולוגים:

1) השינויים בטמפרטורות לעבר הקור גורמים, כפי הנראה, להפרעות במערכת העצבים האוטונומית המווסתת את פעימות הלב: הקור מפעיל „לחץ מיתקפתי" על הפעילות התקינה ועל שווי המשקל של המערכת המווסתת.

2) הקור גורם לשינויים במצב הפיסיו-כימי של הדם, הגורמים, כתוצאה מכך, לשינויים בזרימת הדם, ומכאן גם למאמץ נוסף של הלב.

אין להוציא מכלל החשבון כי שני הגורמים האלה (השינויים במערכת הווסת של פעימות הלב, השינויים בלחץ הדם) מהווים למעשה גורם משותף אחד, המאיץ את ההתקף.

לתופעות מטאורולוגיות אחרות, נוסף על הקור, נודעת גם כן השפעה שלילית על חולי-לב: הרוח, הלחות, הערפל, הגשם והסערות, משפיעים כנראה, במשותף, הם כל אחד לחוד, על הנוטים ללקות בלבם, אף כי עדיין לא מחור לגמרי למדענים, כיצד בדיוק.

מה על חולי-הלב לעשות כדי להתגונן מפני הקור ולהקטין במידת האפשר את הסיכונים?

משיב הקרדיולוג ד"ר א. מ.:

- בניגוד למקובל רצוי ללבוש בימים קרים כמה שכבות של בגדים קלים יותר מאשר בגד אחד כבד ועבה.
- יש להתגונן מפני הרטיבות והלחות באמצעות לבוש אטום (כגון מעיל-גשם).
- בימים קרים ויבשים, ההגנה הטובה ביותר היא פרווה (לא כבדה מדי).
- יש לטפל בכל מקרה של הצטננות של כפות הרגליים.
- אין ללבוש מלבושים הדוקים מדי, נעליים לוחצות או גרביים בעלי גומיות קשיחות מדי.
- מגפיים מרופדים עדיפים על נעליים „כבדות" ומסורבלות.
- כפפות סרוגות מצמר עדיפות על כפפות-עור, אף אם הן אלגנטיות פחות.
- לעולם אל תשהה חסר-תנועה בקור: בתור לאוטובוס, רקע ברגליך, או התהלך מעט מסביב, אך אל תעמוד ללא תנועה במקום אחד.

להצעות אלה אפשר להוסיף שתי הערות:

- כאשר יורדות הטמפרטורות, רצוי לצאת מהבית ולצעוד בקצב מתון, חוסר-תנועה אינו מחזק את הלב.
- אין „להוסיף" אלכוהול בעת קרה: האלכוהול אינו מחמם, הוא מעייף את הכבד, שהאורגניזם זקוק לו כדי להתגונן בפני המתקפות החורפיות השונות. עצות אלה טובות לא רק לחולי-לב, אלא גם לאנשים בריאים.

מהנעשה והנשמע במרכז קופת חולים

סיום קורס אחיות

לאחרונה נערכו שני טקסים בבית-החולים, האחד לסיום לימודים של אחיות מוסמכות, והשני לאחיות מעשיות.

ראוי לציין שהקורס לאחיות מוסמכות הוא התשיעי במנין, ובין הבוגרות עולות חדשות, ובת אחת מן המיעוטים.

לעומתו הקורס לאחיות מעשיות כבר הוא שמונה-עשר מחזורים של בוגרות. מבין המסיימות שתיים התגייסו לצה"ל ואחת הולכת לעבוד בישוב ספר.

פרס מיוחד של הצטיינות בלימודים עיוניים וקליניים ניתן לבוגרת תקוה לוי על שם האחות דליה הר-דין ז"ל, את הפרס תרם בעלה של המנוחה לזכר אשתו.

בשני הטקסים הוגש לבוגרות שי מטעם עיריית כפר-סבא, מרכז קופת-חולים הנהלת בית-החולים.

מחוז תל אביב

✱ **רפואה תעסוקתית**

המחלקה לרפואה תעסוקתית העוברה לדירה מרווחת ונאה. הוכנס מכשיר יותר חזק למיגוגרף המאפשר ביצוע צילומים גדולים ועל כך הוקטנו את העומס הקיים במכון הרנטגן בזמנהוף.

✱ **רנטגן**

מכון הרנטגן בזמנהוף קיבל השנה מכשיר צילומים חדש. טלביזיה, וכן קומפלט חדש של מכשיר קרניוגרף. הרחבנו את כושר עבודתו של מכון הרנטגן ע"י תוספת דירה ברחוב שמשון 11. בדירה זאת, הרכבנו מכשיר מטומס וכן מכשיר צילומים נוסף. הפעלת כל המכשירים הללו תביא לחיסול התור הקיים וכושר תפוקתו תעלה.

במרפאת תל-נורדוי החלפנו את מכשיר הרנטגן במכשיר חדש של 500 מ"א שיאפשר ביצוע צילומים שעד עתה אפשר היה לבצעם רק במבנות.

כל זה בא להקל על העומס הכבד במכון הרנטגן בזמנהוף.

✱ **ריפוי שיניים**

פותחו מרפאות שיניים חדשות בהדר-יוסף (שני כסאות) ובקרית שלום צבא הקבע (כסא אחד), ובקרוב נפעיל שם את הכסא השני. כמו כן הוספנו שני כסאות למחלקת ילדים במגדלברג ושני כסאות במרפאת אהרונוב.

מחוז דן

קבלה בדיקות במרפאה המרכזית ברמת-גן

על פי הצעת המרכז, הוחל בתחילת חודש אוקטובר בקבלת בדיקות במעבדה המרכזית משעה 6.45 בבוקר.

קורס א.ק.ג.

נפתח קורס א.ק.ג. לרופאים בהנהלתו של ד"ר סקלרובסקי, מהמחלקה לטיפול נמרץ בבית חולים בילינסון.

מספר הרופאים המשתתפים הוא די גדול המראה על התענינות רבה בנושא זה.

פגישות דו-שבועיות של הרופאים

לאור ההצלחה שהיתה למבצע זה אשתקד, חודשו הפגישות עתה בתום תקופת הקיץ, והן יימשכו כל השנה.

הנושא המרכזי הפעם יוקדש לבעיית התרופות, תופעות לוואי בעקבות השימוש בהן, שימוש נבון בתרופות והמחלות הנגרמות על ידן.

מחוז חיפה

ההצלחה הגדולה בפתיחת המעבדה במרפאת אחד-העם בשעה 06.45 בבוקר, לשרותם של עובדים רבים המעדיפים לנצל את שרותיה בשעה מוקדמת זו ולא להפסיד יום עבודה, הניעה את הנהלת המחוז לפתוח בקרוב באחת המרפאות בקריות את המעבדה בשעה זו.

✱

מ-1 בנובמבר כבר החלה לפעול היחידה האונקולוגית במחוז חיפה. שמשולבים בה מכון הרנטגן לריפוי במרפאת לין המחלקה האונקולוגית בביה"ח רמבים. מנהל היחידה הוא פרופ' א. רובינזון מביה"ח רמבים.

יש לציין את החשיבות הרבה שבאחוד המחלקות הללו שבזכותן יינתן הטיפול לחולים. ללא עיכובים אדמיניסטרטיביים.

✱

מחלקת ההבראה פעילה מאד גם בחדשי החורף ומנהלת תעמולה נמרצת בין חברי קופת-חולים למען יציאתם לבתי-הבראה השונים בעונה זו.

פעילות המחלקה מתבטאת בשליחות חומר הסברתי לבתי החברים וחלוקתו ברחובות עם עתוני יום שישי.

✱

בחודשים אלה מארגן ועד העובדים במחוז חיפה פעולות תרבות שונות: הצגת תיאטרון, טיולים, הצגה לילדי העובדים בחנוכה ועוד.

אחד התפקידים החשובים של הועד לאפשר לעובדים רכישת ספרים טובים במחיר מוזל.

ילדך מצונן — האם לקחתו לרופא?

מאת ד"ר פ' טנה

אמהות האומר — בהרגשה יתירה — שאינני מתכוונת חלילה להשפיע עליך, שלא תשאלי בעצת הרופא. אדרבה, לפי מיטב הכרתי מוסמך הרופא, יותר מכל אדם אחר, לעמוד על משמר בריאותו של ילדך ולהושיט לו בשעת הצורך את העזרה החיונית לשלומו ולרווחתו. אין ערוך לחשיבות הקשר המתמיד בינך בין הרופא והובה עליך לשמור עליו ולטפחו. כוונת דברי לעזור לך בטיפוח קשר זה, לסייע לך להפיק את מירב התועלת מן ההתייעצות עם הרופא ומן הביקור אצלו.

אני מוצאת לעצמי, שאת אחת האמהות המתלוננות תמיד על כך, שהרופא מקבל אותן עם ילדיהן לרגעים מספר, כמעט אינו מציץ בילד, פולט מלים ספורות לעבר ד-מצפה ל„הבא אחריו". האמיני לי, הרופאים עצמם אינם מרוצים מכך. התועי למה נוהג הרופא בדרך זו אין זה מתמה ולזלזל בילדך — חלילה לך להעלות על דעתך גם צל של הרהור מעין זה! הוא עושה זאת מיותו עמוס לעייפה ואין לו שהות למה שקרוי „עומק הטיפול". גם הרגול ברופאים יתקשה — בזמן קצר — לבדוק את ילדך, לאבחן את מחלתו, להסביר לך במה המדובר, להצביע על הטיפול המתאים ולתת את ההדרכה הדרושה.

מדוע הוא עמוס? בין השאר משום שפונים אליו בלי קץ גם בבעיות, שאינן מחייבות את התערבותו, ואשר את, בהתרשמתך האמהית הטבעית הבריאה, עשויה לפתור אותן בלא להטריד את עצמך ואותו. בחיי כל ילד מרובות התופעות, שהרגשתו ובטיבה של האם יעזרו לה להבין את סיבתן בלא שיהיה עליה להיבהל ולהטריח את הרופא, או לחוש אליו. לעומת זאת רצוי לבקר מפעם לפעם אצל הרופא כשהילד בריא לשם קבלת הדרכה עקרונית כיצד לנהוג במקרי מחלה קלים.

כך, למשל, אם מצונן הילד, מנוזל, משתעל וחומו גבוה מן הרגיל — אין להבהל, לפי סימנים אלה בלבד, שיש למהר לרופא. אם הוא מסתובב משתובב, משחק; בקצרה: מצב-רוחו טוב והוא מתפקד כהלכה וכרגיל — ואפילו אין הוא כרגיל — אפשר לדחות את הפנייה לרופא. רוב המחלות מסוג זה מוגבלות בזמן וחולפות תוך ימים ספורים. אם מיטיבה להכיר את ילדך התרשמותך הכללית היא לעתים מודד טוב לא פחות משל רופאים, לקביעת מצבו.

אמרתי הצטננות, שיעול וחום גבוה וכוונת דברי בעיקר לא לתינוקות בחודשים הראשונים לחייהם אלא מגיל שנה ומעלה. ההצטננות הרגילה, אין לה, למעשה, סימנים מיוחדים וגם הרופא לא ימצא בבדיקה, אשר לשיעול, אם הוא מלווה קשיי נשימה והפרעות בשינה ונמשך מ-3-4 ימים ללא הפסקה — חובה לפנות לרופא. ומה בדבר החום? אם מתלווה להצטננות חום העולה על 38.5° — המדובר גם בחום ללא קשר להצטננות — אפשר ומותר להיעזר בתרופות המקובלות להורדת חום, בהתאם למדיניות הרופא המטפל. אין הדבר עלול להביא לטשטוש סימני המחלה (במשך יממה או שתיים בלאו הכי אי אפשר לדעת אל נכון את סיבת החום). כאן המקום להדגיש, שאצל ילדים גבוהה מידת החום בדרך כלל מאשר אצל מבוגרים ואין לכך קשר לחומרת המחלה. אם נמשך החום הגבוה יותר משלושה ימים — יש לפנות לרופא.

בנקודה כאב-גרון, שהוא לרוב חלק מן ההצטננות, אפשר להסתפק במשקה ובתרופות מורידות החום, שהשפעתן גם משככת כאב. אם אין כאב-הגרון חולף במשך יום-יומיים — רצוי לפנות לרופא.

כאב אוזניים, הבא לרוב בעקבות הצטננות, מצדיק פנייה לרופא אם אינו חולף תוך יממה. השימוש בטיפות אוזניים לפני בדיקת הרופא אינו רצוי כי הוא עלול להפריע באיבחון המחלה.

במקרים רבים כגון אלה שתוארו לעיל עשויה האחות להדריך כיצד לנהוג.

תקנתה של נזלת — היבנעות מטיפול וציפייה שתעבור מאליה. למעשה אין לה תרופה וגם רופא לא יעזור. השמנון של טיפות-אף היא זמנית בלבד ולכשעצמה מיותרת. לא אחת נאבקת האם עם ילדה כדי לזלף לאפו את הטיפות שהשפעתן מפוקפקת. השפעה מפוקפקת יש גם לרוב הסירופים נגד שיעול. יוצאים מכלל זה מקרים מיוחדים התלויים בשיקולי הרופא ובהחלטתו. אצל תינוקות הכרח לפעמים בשטיפת האף — לבל תופרע הנקתם (או האכלתם בבקבוק) — ולכך די בכמה טיפות של מי-מלח פיסיולוגיים.

(מתוך „איתנים")

סיכום המחקרים על ויטמין C והצטננות

ההנחה, שוויטמין C עשוי לשמש תריס בפני דלקות בדרכי הנשימה העליונה — כגון הצטננות, שפעת, או דלקות בבית-הלוע או בגרון — שימשה נושא למחקרים שונים. מרבית החוקרים לא מצאו, שוויטמין C מונע הצטננות או מקל את מהלכה, ואילו מיעוטם הודיע, שטיפול מונע באמצעות ויטמין C מקצר את משך המחלה, אך אינו משפיע על שיעור התארעותה.

הוצבע גם על השפעות מזיקות אפשריות של ויטמין C במנות גדולות: הפרשה מוגברת של חומצה אוקסאלית בשתן, העלולה להביא להתהוות אבנים בדרכי השתן; שלשולים.

נוכח ההשפעה המפוקפקת של מנות גדולות על הצטננות ועל מחלות דומות לה והסיכון הכרוך במנות אלו — נמנעים עורכי סקירה חדשה בתחום זה מלהמליץ על שימוש שיגרתי ו„בלתי מרוסן" בוויטמין C למניעת הצטננות.

(לפי „דפים לתזונה")

מרפאה לדוגמא ברמת-אשכול

לפני שנה וחצי פתחה קופת-חולים מרפאה חדשה ומשוכללת בשכונת רמת-אשכול בירושלים. כמו השכונה עצמה היתה גם המרפאה, מיומה הראשון, מרפאה לדוגמא, שסדרי עבודתה שונים במקצת מאלה הנהוגים ברוב המרפאות של קופת-חולים.

החולים מתקבלים אצל הרופא לפי שיטה של קביעת תור בטלפון, לפי הזמן הנוח לחולה. חברים הפונים ישירות למרפאה מתקבלים מיד. כאשר מחלתם דורשת עזרה דחופה, בשיטות אלה ירדו זמני ההמתנה במרפאה עד למינימום.

שיפור נוסף בטיפול הרפואי מתבטא בעבודת המרפאה, המתנהלת בשיטה של עבודת צוות, לחדר הרופא, צמוד חדר אחות ושני החדרים מחוברים זה לזה. בעיות רבות פותרת האחות כך שגם נחסך זמן בהמתנה מיותרת לרופא.

הצוות הרפואי מונה כ-45 איש, ביניהם שלושה רופאי משפחה, רופא ילדים, ושני רופאים אורולוגיים. המחלקה האורולוגית מצוידת במכשירים חדישים ומשוכללים ומשרתת את כל תושבי ירושלים.

המחלקה הפיזיותרפית שבמרפאה משמשת אף היא את כל אוכלוסיה הבירה.

כ-25 עובדים ורופאה פיזיותרפיסטית משתייכים למחלקה המצויידת באמבטיה מקוללת המאפשרת רחצה לחולים המבקשים לעשות זאת בדרך רגילה. באולמי ספורט והתעמלות, מכשירים לגלים קצרים, ועוד. חולים שטיפול פיזיותרפי אינו עוזר להם עוד, מופנים למחלקה לריפוי בעיסוק אשר במרפאה. כאן, עוסקים החולים במלאכות יד שונות: נגרות, תרשות או בישול.

שירות נוסף, בקנה מידה ארצי, מוצע הוא העבודה האנדוקרינולוגית המבצעת בדיקות גם בשביל ביה„ח „סורוקה" בבאר-שבע, ובתי החולים בירושלים.

מעבדה זו מצויידת במכשירים הנחשבים למשוכללים ביותר בעולם, כמו מחשב, מכשיר גאזכרומטוגרפיה, צנטריפוגה מקררת, מוני גייגר, מכשירים פוטואלקטריים ועוד. לרשותה חדרי קור המגיע עד 20 מעלות. הצוות העובד במעבדה מורכב מרופאים ומוסמכים למדעי הטבע.

בעתיד הקרוב תפעיל המעבדה מכון לרדיוגרפיה אשר ישמש בעיקר לבדיקות גידולים חשודים. וכשמדובר במעבדה אי אפשר שלא להזכיר את שמו של ד"ר גדעון הלפרין אשר לזכותו נזקף פיתוח פרוייקטים שונים במעבדה. כן בצוות המרפאה עובדת סוציאלית אשר מטפלת בבעיות החברים הזקוקים למרפאה זו ולמרפאות סמוכות באיזור נוה יעקב, הגבעה הצרפתית ושמואל הנביא.

המרפאה מקיימת קשר עם מחלקה פנימית ד' בביה"ח הדסה עין-כרם ורופאי המרפאה השתלמו בה כתקיימה אחת לשבוע. את המרפאה פוקדים באופן סדיר רופאים מקצועיים כפסיכיאטר, אורטופד, רופא עור ורופא עיניים. המייעצים ומדריכים את צוות המרפאה הקבוע בבעיות רפואיות המתעוררות במהלך העבודה.

כ-7000 חברים שייכים כבר למרפאה, אך המספר הוא בהולך של גידול, דבר המוכיח בעיה הבניה כגון קביעת תור בטלפון כפי שמבהירים זאת ד"ר אריה גרוס, הרופא האיזורי הבכיר.

המרפאה נבנתה עדיין בבניה, לכשתסתיים ישוכנו במקום מחלקה כירורגית, מחלקת עיניים, מחלקת נשים, רופא אף אוזן וגרון ובסמוך רנטגן.

טיפול פיזיותרפי במרפאת רמת-אשכול

המרפאה משרתת את העיר ומשתפת-פעולה עם בתי"ח

בית-החולים הרצפלד — יסודות והתפתחות

מאת ד"ר ארנולד רוזין

בית-החולים הרצפלד נפתח ביוני 1969, ועיקר תפקידו הוגדר כמיועד לצרכי חולים הזקוקים לטיפול ממושך הן בתחום ההשגחה הרפואית המתמידת לטווח ארוך, הן מבחינה שיקומית לזמן ממושך, והן לטיפול בחולים שעיקר צרכיהם הרפואיים — בתחום הסיעודי. במרוצת השנים הגיעו יותר ממחצית ההפניות מחולים ששהו בבתיהם, והשאר הועברו מבתי-חולים כלליים, ומיעוטם לפעמים עד 10% — הועברו ממוסדות פרטיים. בחירת חולים מתאימים לאישפוז נעשית בידי ועדה לקבלה. חולים נבחרים לאישפוז על-פי-רוב לפי הדו"חים של בתי-חולים, רופאים מחוזיים וביקורים של צוותי מעקב תוך תשומת-לב ראויה לדו"ח סוציאלי.

קריטריונים לאישפוז בבית-החולים: חולה בגיל 18 ומעלה המוגדר כסובל ממחלה ממושכת, בין שהחולה לא מכבר ובין שהיא נמשכת זמן רב — בא בחשבון לאישפוז אם הגורמים המיידיים מצביעים על כך. דוגמאות לקריטריונים אלה: חולים בעקבות מאורע מוחי בכל השלבים, למן הימים הראשונים עד שנים מספר אחרי המאורע המקורי; חולים הזקוקים לשיקום בגלל בעיות לוקומוטוריות; חולים אחרי שבר, כגון שבר של הפימור, הזקוקים לטיפול ממושך; חולי סרטן הזקוקים לטיפול אישפוזי; חולים בעלי מחלות דגנרטיביות, שאינם מסוגלים להישאר בבתיהם. אלה שאינם מתקבלים הם לרוב במחלות דיכאוניות, חולים הזקוקים להחלמה או להבראה בלבד וחולים שאינם חברי קופת-חולים. עד תום 1973 נדחו פחות מ-½ ההפניות כבלתי-מתאימות לקבלה, ובשנתיים האחרונות פחת מספר הדחיות.

היקף בית-החולים: עד יוני 1975 הכיל בית-החולים 240 מיטות ומאז גדל מספר החולים שנתקבלו — החל מ-250 בשנה הראשונה עד 540 ב-1974 (בשנה זו היה מספר הקבלות — 50 בממוצע לחודש). בית-החולים היה מחולק ל-8 מחלקות, שכל אחת הכילה 30 מיטות; מבנה: 4 מחלקות בנות 36 מיטות והשאר בנות 30 מיטות. כל המחלקות, פרט לאחת, מקבלות חולים מכל הסוגים — שיקומיים, „סיעודיים" או זקוקים לטיפול רפואי נמרץ או ממושך. מאחר שחולים מבוגרים וזקנים עלולים לסבול מבילבול כתוצאה ישירה או בלתי-ישירה ממחלות אחרות, נימנים עם המאושפזים כמה חולים מבולבלים. יש שהגיעו בעקבות שבר ויש שסבלו מדלקת ריאות או מאי-ספיקת לב, אי-ספיקת ריאות וכדומה. כדי שיקבלו חולים אלה את הטיפול המתאים עם אוריינטציה נאותה מן הצוות, הוקדשה מחלקה אחת לטיפול בחולים המבולבלים ביותר, או שיש אצלם בעיות התנהגות העלולות להפריע לחולים אחרים.

השירותים הרפואיים והפרה-רפואיים המקובלים הקיימים בבית-החולים: יש מעבדה רוטינה בתוך הבניין ורוב הבדיקות הכימיות והבקטריולוגיות נעשות במעבדה המרכזית ברחובות. במכון רנטגן בבניין נעשות בדיקות רוטיניות, כולל פיאלוגרפיה; בדיקות מיוחדות, כגון בדיקות בריום, נעשות בבית-החולים קפלן. המחלקות לפיסיותרפיה ולריפוי בעיסוק ממלאות תפקיד מרכזי בטיפול השיקומי. בחולים — מחצית עד שלושה רבעים מן החולים מקבלים טיפול באחת המחלקות האלה או בשתיהן. קיימת גם מחלקה לריפוי בדיבור, שבמסגרתה פועלת מרפאה בדיבור בשיתוף עם שאר הצוות הטיפולי. המחלקה לשירות סוציאלי הורחבה בשנה האחרונה ועוסקת בבירור סוציאלי על החולים ועל משפחותיהם, מסייעת בשיחרור החולים וגם מטפלת בהיבטים פסיכוסוציאליים של החולים במהלך אישפוזם. זה 5 שנים קיימת מירפאת-מעקב, הפועלת פעם בשבוע ומופיעים בה 150-200 חולים בשנה.

במרוצת השנים הונהגה שיטת עבודה בצוות, המתבטאת בפגישות פעמיים בשבוע לדיון בהתקדמות החולים ובעיותיהם מנקודת-ראותם של הרופא, האחות, הפיסיותרפיסט, המרפאה בעיסוק, המרפאה בדיבור והעובדת סוציאלית. ההחלטות המתקבלות בדיונים אלה מתבססות איפוא על גישה רחבה ובינדיסציפלינרית לכל חולה.

הפרסונל: בית-החולים מחולק לשתי מחלקות רפואיות, כל אחת עם צוות רופאים משלה ועם מחצית מספר המיטות.

תקן האחיות מונה 127 משרות, לרבות אחות ראשית וסגניתה. כשני שלישים מן הכוח הסיעודי מורכבים מעובדות, שלא הוכשרו בדרג כוח-עזר; כמחצית האחיות מוסמכות, והשאר — מעשיות; רות הכוחות הסיעודיים הם במשרות חלקיות.

מחלקת פיסיותרפיה: מחלקה זו עוסקת לא רק בעבודות שיקומיות גרידא — כגון בחולים אחרי מאורע מוחי, בפרה-פלגיים ובחולים אחרי שבר של הפימור; כ-40% מעבודתה מתבטאים בהמשך טיפול ובשמירה על המצב הקיים אצל חולים ששהותם ממושכת ביותר. העבודה נעשית בצורה אינדיוידואלית וגם בכמה קבוצות, כגון: קבוצה לפרקינסון וקבוצת הפעלה.

מחלקה לריפוי בעיסוק: חלק ממנו מאויש על-ידי עובדים, שלא הוכשרו לריפוי בעיסוק. המחלקה עוסקת בהערכה תפיסתית ושכלית, בהערכה וטיפול בתיפקוד הגפיים ותנועותיהם, בהכשרה בפעולות יום-יומיות, בדאגה למכשירים מיוחדים ולתעסוקה בכמה סוגים, כגון קרמיקה וציור. כן נערכים על-ידיה חגי ביחוד, חגי מוסיקה ותוכניות תרבות למיניהן. במחלקה נמצאים כמה סטודנטים של השנה השנייה או השלישית בבית-הספר לריפוי בעיסוק.

מחלקה לריפוי בדיבור: העבודה כוללת גם את ההיבטים השונים של תקשורת, ולא רק דיבור, ונעשית בשיתוף המחלקות הנ"ל.

שירות סוציאלי: בין העבודות הרבגוניות הנעשות על-ידי העובדות הסוציאליות: קבלת משפחות להמשך הטיפול בחולים ובהתאם לצרכיהם המתבררים תוך כדי אישפוזם כאן, ריאיון חולים עם דגש בהיבטים פסיכוסוציאליים, שיתוף-פעולה בישיבות-צוות עם הפרסונל הרפואי והסיעודי, וסידורי שיחרור החולים בהתאם לקשרים עם גורמים קהילתיים ומוסדות אחרים.

מעבדה: יש בבית-החולים מעבדה קטנה לעבודה רוטינית ושאר הבדיקות נשלחות למעבדה המחוזית של קופת-חולים ברחובות. שירות בשעות התורנות ולבדיקות מיוחדות ניתן על-ידי מעבדת בית-החולים קפלן.

רנטגן: ייעוץ ממחלקת רנטגן של בית-החולים קפלן. הבדיקות הרוטיניות — לרבות פיאלוגרפיה, פיסטולוגרפיה ובדיקות עצמות — נעשות במקום, צילומי בריום נעשים בבית-החולים קפלן.

יש להזכיר את שאר השירותים המקובלים בבית-החולים, כגון: מזכירות רפואיות, מזכירות כלליות, משק, אחזקה, צוות מטבח, פעולות נקיון וצוות פועלים בגינה.

התפתחויות חדשות: בשנים הראשונות צריך בית-החולים מיוחד לפתוח את דרכו בעבודה יום-יומית, והתפתחות זו משתקפת בתנועת החולים, בטיפולים רפואיים ושיקומיים ובהפעלת השירותים הפרה-רפואיים. לגבי ההתפתחויות מיוחדת יצוין:

✱ הרחבת השירות הסוציאלי — מלכתחילה נראה, שעיקר חשוב של הגורמים לאישפוז כאן נמצא בתחום פסיכוסוציאלי של החולה שמחלתו ממושכת. התודעה לכך מתבטאת בעבודה עם החולים ועם המשפחות על-ידי השירות הסוציאלי. יצאו לאור כמה פרסומים בתחום המחקרי בנושא זה ואנו עומדים לפתח אותו על-ידי בדיקות מקיפות ועמוקות יותר אצל החולים ומשפחותיהם.

✱ שילוב בית-החולים עם מכון יהודה לגבי מתן שירות גריאטרי. בחודש אפריל ש"ז הוקם במכון יהודה שלוש מירפאות — בניהולם של ד"ר רוזין (ברחובות) וד"ר דנה (באשדוד ובקרית מלאכי). עובד סוציאלי בחצי משרה משולב בשירות זה, שהוא לא רק מירפאתי-ייעוץ כי אם גם מסגרת לדיונים ולפניות מכמה גורמים בקהילה, לרבות מירפאות, עובדים סוציאליים בשדה ולשכת הסעד. בית-החולים ממשיך בקשרים הדוקים עם צוות-מעקב של מכון יהודה, ובהשתתפות בדיונים על מקרים משותפים.

✱ הוראה — בשנה זו הורחבנו יותר את מסגרת ההוראה על-ידי עריכת ימי-עיון והרצאות סדירות. נערך קורס בגריאטריה במשך שלושה ימים רצופים בהשתתפות 40 רופאים וכ-60 עובדים במקצועות פרה-רפואיים. כן השתתף בית-החולים בעריכת חלק מן הקונקורס הקרי-סולוגי הבין-לאומי (לקונקורס זה נבחרו עבודות מבית-החולים על שני נושאים).

בית החולים ממשיך בהדרכה-תוך-שירות (התי"ש) לכוחות-עזר ולאחיות. כן נמשכות תוכניות לימי-עיון לדיסציפלינות רפואיות ופרה-רפואיות, כגון: אחיות, בהפעלת בקסישים מן הקבוצים, פיסיותרפיסטים, מרפאות בעיסוק ומתנדבים. קבוצות מתנדבים ברפואה מבקרות פעמים מספר בסימסטר בשיתוף עם בית-החולים קפלן, וכן מתקיימות מדי חודש בחודשו פגישות קליניות של רופאי האיזור.

✱ מחקרים: מכבר מחקרים הושם הדגש בקבוצה מסויימת של מחלות ממושכות לפרטיהן. עבודה מסוג זה נמשכה גם בשנה זו ועבודות להתפרסם בכתבי-עת רפואיים. הוחל במחקר בהשוואה על הנושא גסיסה. כן נעשו כמה עבודות, בשיתוף עם המעבדה, בנוגע לבדיקות כימיות בגיל זיקנה.

לעתיד: אחד השירותים, העשויים להכליל את עבודת בית-החולים, הוא מחלקה-יום, העתידה לשרת את האיזור. בית-חולים-יום מסוג זה עומד בתיכנון ועשוי להוות הוספה חיונית לשירות אישפוז גם מבחינת המשך טיפול אחרי שיחרור וגם לחולים הזקוקים לטיפול ללא צורך באישפוז.

הפעילות ההולכת ומתרחבת בתחום השיקום והטיפול במחלות ממושכות ומחלות זיקנה מבשרת על עתיד פורה גם בתחומי חינוך רופאים ואחיות, תוך מתן תשומת-לב נאותה לגישה האנושית הנדרשת למצב החולה.

(מתוך „מידע לרופא")

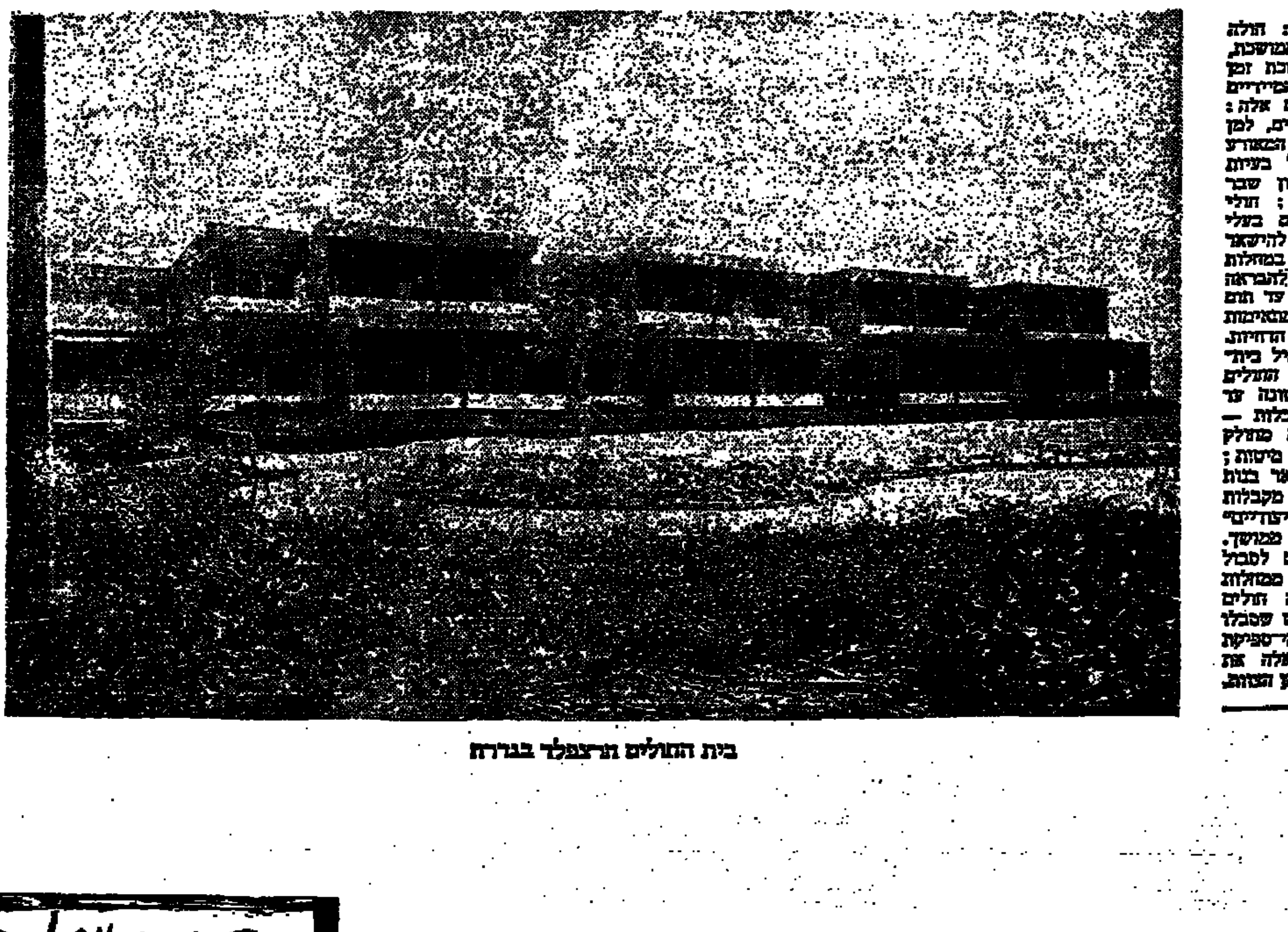

בית החולים הרצפלד בגדרה

[ח]ופש ביטוי, [א]ו הפקרות ביטוי?

מאת משה גלידאי

אחת הישיבות האחרונות של הכנסת הועמדה לדיון פרשת [...]ו הפרו־פלשתינאית של פרופ' שלמה אבינרי בראשו. פרופסור [ב]אוניברסיטה העברית בירושלים, הוא בעיני רשות השידור המומחה הפרשן הבלעדי להסברת פרישות ותופעות בינלאו־[מיות] בכלל ולמתרחש באזורנו המזרח תיכוני בפרט. דעותיו הן [...]ות ציוניות מינימאליסטיות ואחד התאורטיקנים של הישות [...]ינאית ועובדה זו כנראה היא המעניקה לו יתרון על פני [...] ופרשנים אחרים, להביא דווקא את דעותיו בכלי התקשורת [...]תי של מדינת ישראל.

[...]נים על כלי התקשורת, עורכים בבאים ומפיקים, קרובים [...]קסותיהם, הוא בשבילם מב־[...]צא מין את מינו. וכך היה [...] שגרתי ומובן מאליו שפרופ' [...] דווקא ייקרא להאיר את עיני [...] ישראל בנושא המסביר יומי־[...]ת מדיניות החוץ הישראלית: [...]לינו להתייחס אל ההצעות [...] מדינה פלשתינאית־„אש"פית" [...] ישראל לירדן ודעתו של [...] אבינרי, שבהופעתו כפרשן [...] ישראל מקבלת גושפנקא [...] — הוא כמובן חיובית. ובניי־[...] מדינה המוצהרת של ממשלת [...] וראשה מר יצחק רבין שאין [...] מדינה שלישית בין ישראל [...] סובר אבינרי — שיש מקום [...] כזאת ועלינו אף לסייע [...] כה שמדינת־כהבלים קום [illegible]

דעה והמסורות הפס. קבוצה זו עושה בכלי התקשורת כבתוך שלה, מכפי־ צת השורקת על הציבור אם כי את מכשירי השריקה ממנו הציבור.

זה איננו עוד חופש הביטוי אלא הפקרות הביטוי, מפורסל מכל אח־ ריות ומוסר. [illegible]

תכניות „ביקור ראשי" אינן הומור וסאטירה, אלא רמיסת כבוד אדם [illegible]

[illegible]

ידוע לשמצה צויירה בתכנית „ביקור ראשי" האחרונה, כאשר הציגו, בין קטע לקטע, את הרב משה לוינגר, רבה של קרית ארבע ואיש „גוש אמונים". האין גבול להשפלה הזולת האמצם כבודו של אדם הוא הפקר לכל בריון עם ומסך?

הגם זאת איננו הומור ולא סאטירה, כאשר פציעים ומוקים בצורה מע־ וותת את נוסח דיבורו של ראש ה־ ממשלה ומשטחים את דעותיו הפו־ ליטיות.

גם אילו היו עושים זאת בבמה משלהם, שהוקמה בכספם הפרטי, היה מקום לתיהום גבולות למה אסור ולמה מותר במדינת ישראל. [illegible]

[illegible]

בוכים על קיצוץ ומבזבזים כספים

בימים אלה ישבה הממשלה על מדוכת התקציב, על התכנית הכללית, על האבטלה הסמויה, ומדובר רבות על ריסון ועל צמצום השירותים ועל קיצוצים בסובסידיות, על הקפאת תכניות פיתוח של בתי ספר בתי חולים שיכונים וכו'. יש אפילו מי שמציע הגבלת העליה. ויש טענות ובכיות בין השרים. זה קובל מרה על שמקצצים בצרכיו וזה בוכה על שפוגעים בציבור נפשו של תכניותיו. התקציב אמנם מגיע ליותר מ־84 מיליארדים לירות, אבל „שמיכת ה־ תקציב" לעומת צרכי הציבור צרה [illegible]

[illegible]

(סוף בעמוד 8)

[ח]ינוך מבטיח איתן

[illegible]

שיחה עם משה קרונה, חבר הנהלת הסוכנות היהודית
וראש המחלקה לחינוך ותרבות תורניים בגולה

גינוי הציונות באו"ם הטיל אימה על יהודי דרום אמריקה

והצבעה באו"ם בגנות הציונות כגזענות, הכניסה פחד בלבותיהם של יהודים בארצות דרום אמריקה, בייחוד באותן ארצות שהצביעו בעד ההחלטה. הדברים הגיעו לידי כך שמפחדים להשתמש בשם „ציונות" במוסדות ובהזמנות והסתדרות הציוניות השמיטה מן ההזמנות את המלה „ציונית". הדברים ארעו במיוחד בארצות בהן יש משטר דיקטטורי וכאלה אינן חסרות בדרום אמריקה — סיפר משה קרונה, ראש המחלקה לחינוך ותרבות תורניים לגולה בסוכנות היהודית שחזר מסיור בארצות דרום אמריקה.

אולם אין זאת התופעה היחידה של גינוי. הבריחה איננה מצטמצמת בציונות. היא גם מאפיינת את כלל היהודים. נמשך גל ההתבוללות בארצות אלה. יש גם לחץ על רבנים לערוך טקסי גיור שלא לפי ההלכה. הרפורמים מעריכים תעודות גיור ללא קשיים. אך הרבנים האורתודוקסים נמנעים מלגייר ומשום כך נגרמים להם קשיים בקהילות.

מ. קרונה סייר בארגנטינה, אורוגואי, ברזיל, פנמה, קוסטה ריקה. ביקור זה בא הפעם על רקע תכנית אמל"ס של הסוכנות, שמטרתה לצמור להתפתחות החינוך היהודי בארצות אלו ולכן בא כדי לקדם את הבצוע של התכנית.

בארגנטינה שורר עדיין מצב מסוער. האינפלציה דוהרת, ולכן היה צורך להתאים את התכנית למצב החדש. האינפלציה הביאה לכך שהחינוך היהודי הגיע למשבר מבחינה הקציבית. [illegible]

במקום להוליל מהפכה בחינוך, פרסים את הבנין לפרוטות קטנה. בכמה ארצות נתבקשה המחלקה לחינוך תורני בגולה להרים את המשימה ולשלוח שליחים משלה. יש כיום בדרום אמריקה כ־80 שליחים של המחלקה. החינוך הדתי־תורני נמצא בעליה בארגנטינה, אם כי עדיין מהווה מיעוט. עתה מרחיבים את כח קליטתו. שליחי המחלקה פעילים גם בבתי הספר של העדות הספרדיות, מרחיבים ומגדילים את הישיבה התיכונית בארגנטינה „תורת חיים". ראש ישיבה חזק משראל, הרב הלפרט, נשלח לשם. [illegible] בקרוב יתקיים סמינר למורים בארגנטינה וסמינר של 40 יום בישראל. [illegible]

מנסים להחזיר יהודים ליהדות

[illegible]

משבר כספי ומשבר חינוכי

מלבד המשבר הכספי, עובר על החינוך היהודי בדרום אמריקה משבר חינוכי. [illegible]

פרופסור בראשות הרב חיים בניבניי, מתפתחת. עוסקים בבניה נוספת ובקליטה. [illegible]

להצלת „יורדי מצרים" בברזיל

בסן פאולו שבברזיל יש קהילה של 15 אלף איש מיוצאי מצרים שהגיעה לברזיל אחרי המבצע סיני. הם סועבים כי הגרו לברזיל ולא לישראל בשל ידיעות על אפליה של עדות המזרח. מאז הגיעו לסן פאולו הצליחו להקים קהילה משלהם. הרב של הקהילה הוא הרב משה דיין משראל. הם הפסידו את הדור הראשון ועתה רוצים להציל את הדור השני. [illegible]

כהן ולוי לא רוצים לדעת על יהדותם

כאן מוסיף מר קרונה כמה פרטים על הישגיה של הישיבה שהוקמה והוא אומר: [illegible]

זאת הצליחו לאסוף כמאה איש למנין.

בחלק האחרון של השיחה סיכם ראש המחלקה לחינוך ותרבות בגולה את פעולות מחלקתו ותוכניותיה לעתיד.

המחלקה מעבדת תכניות, בעקבות כינוס המנהיגים היהודיים, כדי לסייע בחינוך היהודי בארצות אלה. מרכז סימינריוני הוקם ברחוב אברבנאל בירושלים, שאליו יבואו מורים להכשרה ולהדרכה. [illegible]

הפגישה עם הגרי"ד סולובייצ'יק

בפגישה שהיתה למר קרונה עם הגרי"ד סולובייצ'יק עודד אותו הרב בפעולה להצלת החינוך היהודי בגולה. [illegible]

בשיחות עם ראשי ישיבה אוניברסיטה בניו יורק, הוחלט על הידוק בין מוסדות המחלקה לבין הישיבה. [illegible]

ראשי ישיבות שיבואו את הלימודים במוסדות ובישיבה שהמחלקה בכוונה אליהם במסגרת שנת לימוד בישראל. [illegible]

י. א.

שנתון הממשלה — ראי המדינה

מאת יונה כהן

„טוב מאוחר מאשר לא אף פעם" — אומר הפתגם, והוא חל גם על שנתון הממשלה לשנת תשל"ה—ו, שהופיע בכסליו תשל"ו. שלא כ„שנתון" הקודם, הפעם אחר הוא המשקף הכל־בכלל — מכליל שבמדינת ישראל, ראי המדינה.

בפתח השנתון — דברי רוה"מ על מדיניותנו הבטחונית והחברתית, שבאמרו בהופעותיו בכנסת ובבימות ציבור שונות.

פרק הקובע ברכה לעצמו — „ישראל במספרים", המספרים מאלפים ומחכימים. ורק כשהמספרים ניתנים במרוכז אתה נוכח לדעת שגם לנו אוצרות טבע (ובכלל „גדוליה" הוו גם 4.5 מיליון טון נפט גולמי שסופקו לנו מאבו רודס...): מים, נפט גולמי, נחושת, אשלג, פוספטים וברומה.

אחרי כן הפרק „הארץ בה אנו יושבים" (בטעות כתוב בשנתון „שבהי"), שיטחה ואורך גבולותיה, אקלימה, וכאן אנו קוראים על „זריעת עננים" הנהוגה אצלנו מזה שנים אחדות, ובדרך זו מגדילים את כמות המשקעים.

בפרק „האוכלוסיה והרכבה" טבלא מצביעה המראה את קצב הגידול של הישוב היהודי בארץ כאן עליית ביל"ו, וטבלא מיוחדת על האוכלוסייה היהודית מאז קום המדינה. בשל ריבוי האוכלוסין — יהודית — אצל בני המזרח אנו רואים כי אחוז ילידי הארץ שהוריהם יוצאי אסיה או אפריקה מגיע לכ־48 אחוזים, לעומת אחוז ילידי הארץ שהוריהם יוצאי אמריקה או אירופה שהוא רק כ־33 אחוזים. לא פחות חשוב לראות כיצד אהובי צפיפות אנחנו: עד שבמחוז תל אביב מגיע מספר הנפשות על כל קילומטר מרובע לכ־5,560 נפש, במחוז חיפה לכ־600 נפש, וכן בירושלים, ואילו בכל מחוז הדרום רק 27,3 נפש על כל קמ"ר.

מעודדת תמונת הגילים: כ־60 אחוז מהיהודים במדינה הם בגיל 1—30, כשרים אחוז עברו גיל ה־45 וכ־8 אחוז עברו גם גיל 65. הגודל הממוצע של משפחה הוא כיום 3,5 נפש בעוד שאצל הלא־יהודים שבמדינה הוא 6,1 נפשות למשפחה.

המדינה — מוסדותיה ואישיה

מכאן ואילך אתה קורא על פעילותו של נשיא המדינה להלכה ולמעשה; מפעלותיה של רעיית הנשיא; מיבנה ותפקידי הכנסת ופעולות הכנסת השמינית; מיבנה ופעולה משרדי הממשלה (פרק מיוחד על צה"ל כלול, כמובן, בפרק משרד הבטחון).

למורים ומחנכים, למרצים ולעסקני ציבור יהיה לעזר רב הפרק „סדרי מימשל", המסכם את דרך פעולתם של מוסדות המדינה וממלכתיה.

יש לברך על הפרק „דת היהדות בישראל, מעמד, ארגונים ושירותים", שהכותב טרח לשמור על האיזון בתיאור הדברים, לבל יחשוד מישהו שיש לדת היהודית זכות עדיפות. על כן בצד ציון העובדות שיסודות מסורתיים־דתיים־יהודיים משולבים בחייה המדיניים והחברתיים של המדינה וכי סמלים בעלי אופי יהודי־דתי תופשים מקום נכבד בחברה הישראלית ועוד, מעיר הכותב ומדגיש שבישראל אין מעמד רשמי־משפטי מוענק לדת היהודית...

בפרק זה הסבר ענייני על הגישות השונות לשאלה זו של דת ומדינה, שותפות והתבדלות, עקרון הסטטוס קוו, מוסדות ושירותים דתיים, מפלגות וארגונים דתיים, החינוך הדתי לכל סוגיו והזרמים המתייחסים הדתית.

כלכלה וחברה

בפרק שאחריו — „רווחה חברתית בישראל" ופעולות הממשלה, באמצעות כל אחת מזרועותיה, לשיפור המצב בתחום זה, לפי שיכבות גילים של האוכלוסיה. לראשונה נותן הוסר על „איכות הסביבה" בישראל והבעיות העיקריות שבנושא זה. במסגרת זו אנו קוראים גם על הנזק הצפוי לאוכלוסיה מן הרעש הנגרם ע"י רעש לסוגיו. הגיאולוג משה שפריר כותב על „ניצול אוצרות הטבע של ישראל". חכמי כלכלה והמתעניינים בתחום הכלכלי בכלל ימצאו עניין בפרק המנתח את הבעיות המרכזיות של משק המדינה מאז מלחמת יום הכיפורים בארץ ובשטחים המוחזקים.

הספר מסתיים ברשימה, בעברית ובלועזית, של כל הגבורים והעובדים הבכירים בשירות המדינה, הכנסת, חברות ועדותיה, עובדי הכנסת; השרים ועובדי משרדיהם; השופט הדתי; נציגי ישראל בחו"ל; נציגויות דיפלומטיות בישראל; בתי המשפט.

*

בשורה הארוכה של הפרסומים, שמרכז ההסברה טורח בהוצאתם לאור, בתחומים ובנושאים רבים ושונים, מהווה השנתון גולת כותרת, באשר הפעם הצליחו ליתן לנו פרשים מעודכנים למדי עם כל הקושי הכרוך בכך.

התמורות ברחוב הערבי בישראל

מאת נ. גולן

[ש]רשרת של אירועים מתחוללת מול עינינו [בחודשי]ם האחרונים בעולם ערביי ישראל. כאשר מתרחש מעשה אחד: צעיר מן הכפרים מצטרף אל [...]ח — חושבים עדיין; מקרה יוצא דופן. מצטרף לו שני — סטודנטים ערבים באוניברסיטות מפרסמים דברים חריפים כנגד המדינה.. עוד להסיק מסקנות. ושוב מתפרץ לפתע מקרה [...] — צעירים ערבים מסרבים להשתתף בשמירה [...]ל. מעוגות הסטודנטים בהם הם גרים בירושלים ורביעי — סטודנטים באוניברסיטה בר־אילן [...]ים לערוך הפגנת מחאה על הסירוב להכיר [ב]הסטודנטים העצמאי שהקימו, וחמישי — [...]ות לעיריית נצרת זוכה רק"ח ועמה רשימה [...]קדמאים ערבים בנצחון ובראשות העיר, וכבר [...]עירה. אלא להודות בחוליות המתקשרות זו [...]וצרות יחסים חדשים ומעוררי דאגה. מהו [...]ג החדש הזה המסעיר את הרחוב הישראלי [...]י בשנות השבעים של המאה? האמנם הוכרעת [...]לה שחיתה מנקרת בלב, אי שם, תמיד, ביחס [...]חים הערביים של ישראל: הלנו הם או לצרינו [...]תברר שלצרינו בלבד?

[illegible]

■ שיח סטודנטים ערביים

[illegible]

■ קרע בין דורות

[illegible]

■ הבחירות בנצרת: מה הפלא?

[illegible]

■ קרע ללא גשר

[illegible]

■ לא לבוא בהאשמות

[illegible]

■ מהן המסקנות?

שאלה: האין להסיק מסקנות לפיהן יש בגבול הקרוב [...] יותר, עד שיבוא אותו יום בחוהל?

[illegible]

(רשימה ראשונה בסידרה)

هكذا من الاصل

هكذا من الأهل

חסכי החודש באמפיסל

המבחר הגדול ביותר של צמר לסריגת יד ומכונה

בל"י

רונית מחיר רגיל 3.55 ל"י
אקריליק־ניילון, 20 צבעים, לכל המשפחה.
אצלנו: 2.45

טליה מחיר רגיל 5.15 ל"י
צמר עבה לסריגת יד, בשלל צבעים. אצלנו: 3.95

ענת מחיר רגיל 4.95 ל"י
לסריגת יד בשלל צבעים, לכל המשפחה.
אצלנו: 4.75

אפולו מחיר רגיל 4.95 ל"י
צמר סינטטי לסריגת יד, 40 צבעים. אצלנו: 3.95

גולן מחיר רגיל 5.95 ל"י
אקרילן מעורב לסריגת יד, בשלל צבעים.
אצלנו: 4.95

אנגור מחיר רגיל 4.50 ל"י
להיט העונה, מבחר ענק של צבעים. אצלנו: 3.45

גולדה/דורה מחיר רגיל 5.95 ל"י
הצמר הסינטטי המבוקש ביותר. אצלנו: 4.95

איבון מחיר רגיל 4.95 ל"י
אקריליק־ניילון לסריגת יד ומכונה.
אצלנו: 3.95

רויאל/רימון מחיר רגיל 6.95 ל"י
100% צמר, צבעים מודרניים, לכל המשפחה.
5.75

ארנון מחיר רגיל 3.95 ל"י
אקריליק מעורב, 27 צבעים. אצלנו: 2.95

תמי מחיר רגיל 6.50 ל"י
74% צמר עבה מעורב באקרילן. אצלנו: 5.75

פרימה מחיר רגיל 6.25 ל"י
אקרילן מבריק או מט, בשלל צבעים.
אצלנו: 4.95

ראו את למעלה מ־500 סוגי צמר וחוטי סריגה בחלונות הראווה שלנו!

אמפיסל

ת"א: המלך ג'ורג' 62; אלנבי 68; אבי הגליל 9 תחנה מרכזית; נחלת בנימין 6. ירושלים: יפו 43. חיפה: הרצל 31. רמת־גן: הסמך החדש: ביאליק 33, טל. 723134. באר־שבע: הרצל 66. אופקים: מרכז מסחרי אחרי הדואר. חולון: סוקולוב 66. בת־ים: בלפור 37. ראשון־לציון: רוטשילד 50. הרצל 194. פתח־תקוה: אשכנזי 3. הרצליה: סוקולוב 16. נתניה: תחנה מרכזית. טבריה: רח' יהודה הנשיא. נהריה: ריכנטל, הרצל 77. אשקלון: רח' הרצל. קרית־גת: בנין רסקו 108. דימונה: מרכז מסחרי. אשדוד: חנות 44, מרכז א'. אילת: מרכז תיירות חדש.

שח־מט

בעריכת שלמה קנדלשיין

הטכניון כשל בשוודיה

אלופת ישראל אס"א־טכניון חיפה לא הצליחה להעפיל לשלב הצי גמר אליפות אירופה לקבוצות אלופות. בשלב רבע הגמר הפסיד הטכניון במפגש הכפול שנערך בשוודיה לאלופת שבדיה קבוצה „לנסקי" 5½:2½.

הגם שהפסדו של הטכניון הוא בתוצאה מינימלית אין לראות בכך הישג אלא ההפך הוא אכזבה מה, שכן נראה לנו כי הטכניון היה צריך לזכות בסכום שני המפגשים.

במשחק הראשון נצחו השוודים 2:4 ובגומלין ניצחו הישראלים 2½:3½.

השחקנים המצטיינים בקבוצת הטכניון היו: דוד ברנשטיין שצבר על הלוח הרביעי את מקסימום שתי הנקודות, יעקב בליימן שצבר על הלוח הראשון נקודה וחצי מסך שתי הקים.

פטרוסיאן אלוף ברית המועצות

בידיעה שקבלנו השבוע נודע כי אלוף העולם לשעבר הארמני טיגראן פטרוסיאן זכה בפעם הרביעית באליפות החזקה של ברית המועצות. המנצח צבר 10 נק' מ־15 משחקים. האליפות נערכה בבירת ארמניה — ירבן. פטרוסיאן הארמני הוכיח כי „יש נביא בעירו"!

מן הראוי לציין כי אלוף העולם בשחמט אנטולי קרפוב לא נטל חלק באליפות וכן לא השתתפו בוריס ספאסקי וסילי סמיסלוב.

במדורנו הבא נביא תוצאות מלאות.

★

איסטוב ניצח באליפות דניה 1975 שבלמה בהעדרותו של בנט לרסן.

התוצאות המלאות של אליפות ההתיישבות העובדת — 1975

בתחרות הראשית (דרגה א') זכה יורם בן זאב (כפר מסריק) שצבר 8½ נק' מ־11 משחקים, והקדים את עידו ספקטור (עין שמר) — 8 נק'. יצחק שושן (להבות הביבה) וארנון פז (עינת) — 7 נק' כל אחד, שמייזר ג'ו (בית קמה) — 6½ נק', שלמה שחם (להבות הבשן) ויגאל גיהל (עין הירוד) — 6 נק' כל אחד וכו'.

בתחרות המשנית (דרגה ב') זכה ישי הלפרין (עפירר) שצבר 7½ נק' מ־9 משחקים הקדים את ניר שלום (עפירר) — 7 נק'. מיכה מוסבן (גלאון) — 6 נק' וכו'.

נציגי הנוער יצאו לחו"ל

השבוע יצאו לחו"ל שני שחמטאי הנוער המצטיינים דוד ברנשטיין מחיפה וניר גרינברג מפתח תקווה. השניים ייצגו את ישראל בשתי תחרויות בינלאומיות חשובות.

דוד ברנשטיין ישתתף באליפות אירופה לנוער בהולנד. ניר גרינברג ישתתף בתחרות בינלאומית הוקה לנוער בשבדיה.

אנו מאחלים הצלחה מלאה לשחמטאינו הצעירים.

תחרויות שחמט בהרצליה

ארבעה תחרויות מתקיימות בימים אלו בעת ובעונה אחת במועדון הצירוני לשחמט בהרצליה (בית „יד לבנים").

בכל יום שני בערב מתקיימות התחרויות לבלתי מדורגים ולשפור דרגה. בכל יום רביעי (16.00—19.00) מתקיימת אליפות הרצליה לילדים ולנוער.

„קצר ולעניין"

ברונשטיין סיציליאנית [illegible]

(וינקוביצ'י 1970)

1. ה4 ג5 2. פו3 פג6 3. רב5 ו6 4. ג3 מהב6 5. רא4! רד7 6. 0—0 ה5 7. פא3 פהח7 8. כב4! ג:ב4 9. פג4 מהג5 10. ד3! ב:ג3 11. צב1 ג2 12. מה:ג2 פד4 השחור נכנע. בגלל ההמשך: 13. פ:ד4 ה:ד4 (— מה:ד4? 14. רה3) 14. רא3 עם פד6 + תוכה.

„החטא ועונשו"

באליפות האחרונה של יוגוסלביה נוצח במפתיע לובוייביץ ע"י האחרון בתחרות ניצ'בסקי. הכל בגלל משגה במסע ה־10 שהרץ את גורל המשחק.

ניצ'בסקי — לובוייביץ

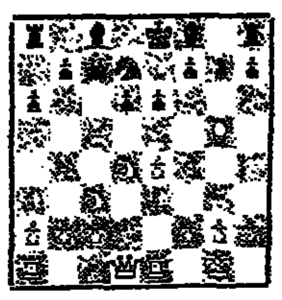

10. — ח6? 11. פ:ה6! השחור נכנע לאחר מספר מסעים (— ו:ה6 12. מהה5 +).

צרפת חוזרת למזרח התיכון

(סוף מעמוד 3)

פ' שמדובר כאן בהפכה האש אחרי הסכם סיני.

שליחות לבנון — דחיית הפתרון

האמריקאנים הודיעו מזמן, שהם מעוניינים בשלימות גבולות הלבנון. גם הצרפתים והאפיפיור יצאו בהודעה דומה להפתעת רבים, שהשגו שצרפת וגם הותיקאן ילכו בדרך של חלוקת הארץ, היינו — תוזה ללבנון הסכנה הקמת מדינה נוצרית באזור המאוכלס בארונים ובני עדות נוצריות אחרות.

ולמה דבקים הצרפתים בסיסמה של שלימות הלבנון, אם כי ידוע להם, שלבנון כבית שהיא לא תחזיק מעמד זמן רב? יש אומרים, בימינו אלה כאשר הצרפתים הצליחו לפלס להם מחדש נתיבה בארצות ערב ר אינם מעוניינים להסתכסך עם הערבים — אין להם עוד צורך במדינה נוצרית שתשמש להם צוהר למזרח התיכון. יתר על כן, סוריה השמאלית על אף היותה מרפפת ממוסקבה, נשארה קשורה בצרפת ואם תקום מחדש סוריה הגדולה, שתכלול גם את לבנון, אין לראות אסון בכך. מטעמים אלה דוגל גם האפיפיור בסיסמה של שלימות לבנון, כי הוא עושה מאמצים להתקרב לעולם המוסלמי. שליחיו מבקרים בארצות ערב ולהיפך. הדברים הגיעו לידי כך, שהאפיפיור הסכים, שיוקם מסגד ברומי, דבר שקודמיו סרבו להסכים לכך.

אולם, גישה זו בטעות יסודה. העם הצרפתי רגיש מאוד לבעיה הנוצרים בלבנון, אם יימשכו שם הקרבות, הרי אם תרצה הממשלה בכך או לא, היא תיאלץ להתערב בלבנון בלחץ דעת הקהל. לכן, היא משאירה את הפתרון לשיגיעו הדברים למצב קריסי, כשיוכח, שאין עוד אפשרות של דו־קיום בין נוצרים ומושלמים במסגרת של ארץ אחת. בכל אופן, הצרפתים אינם מעוניינים, שהיוזמה לחלוקת לבנון תבוא מצדם, כדי שלא לעורר את זעמם של הערבים. הם יהיו מוכנים לכך, רק כשיוכלו להוכיח לערבים, שחלוקת הארץ היא הפתרון היחיד לחיסול מלחמת האחים.

חכמת הכמות והעיתוי

(סוף מעמוד 3)

אחת. כמות מוגברת זו יצרה עודף בתצרכת. הבורסה נפגעה לדעתנו בעיקר בשל הגברת המלחמה בהון השחור. אך הציבור הרחב לא השכיל לדעת את המתחולל ויחפש את הזמנות להרעת ותנאים של פלות הצבודים. לכן נבריו בעלי חסכונות עממיים לבולפוס הכללי הזרקו אף הם אגרות שלהם לשוק. אנשים לא שמו לב כלל עיקר לכך שכסף המחזור אינו נוגע למשקיעים לטווח ארוך וכי בסה"כ משקלו הוא אפסי.

אילו כל אחד מהצעדים היה מופעל בעתוי נכון וללא הצמדה ביניהם, הוא היה נקלט. הפעילות היתה מתאונה. היו גורמות בעיות מעבר שאפשר היה לטפל בהם ישירות — לפעמים באמצעים מכאיבים — בלי שהדברים היו נוגעים לכלל שוק ההון. מה שקרה הוא השילוב של כל הצעדים יחדיו; עד שלא ברור אלה טיפולים משלימים הם הנכונים. הדבר יאריך את תקופת ההסתגלות לניתוחים שביצעו. בגינו נגרמה קריזה.

חכמת הכמות ובחירת העיתוי עודה נעדרת ממעצבי המדיניות הכלכלית. כמו ברפואה ובבריאות, כך בכלכלה — יש לקבוע את הכמות הנכונה.

חופש ביטוי

(סוף מעמוד 7)

האכנם, ההבניה, הבדיחות כבידכל, שאין בהם לא חכמה ולא תרבות, מחוסרות כל תועלת ציבורית, הן „פרה מקודשת" עד כדי כך שיש להעדיפן על פני מיטת אשפוז בבית חולים, או אפשרות של פתרון בנאה חולה לשיכון זוג צעיר?

לסיכום. במקום הבטחה של „איזוף ישיב שר החינוך לעשות אם יעבור לגאפי כמה כ„לקונות הכאינים" שבשידורי ישראל יבטל הבריות ומדורים מיותרים ומרגיזים. או אולי יספיק לו התקציב עד האוצר הוציא למשרדו ולא יאלץ להפסיק מיון הרכזו היום לילדי כיתות ס' ר להסל את מפעל ההזנה בבתי ספר.

העלאת פריון הייצור או הורדת המורא

ועוד. מדובר הרבה, על העלאת פריון הייצור ועל עידוד הייצוא. היש בהכנויות אלה שהוזכרו ואחרות שלא הוזכרו, משום העלאה מוסר העבודה? שר האוצר מזהיר שמשק המדינה עומד על סף התהום, ואם לא נהדק את החגורה ולא נוריד את רמת החיים, עלולה המדינה היה, להתמוטט. אוצר המדינה מתרוקן והולך ויש הכרח לצמצם שירותים שונים ולקצץ את הסובסידיות למצרכים חיוניים ביותר. ובכן מבשרים לנו צמצום בלחם פשוט ומצד אחר מבזבזים כסף של „עגנות עבשות וכבחינוקה".

הציבור כורע תחת עול המסים, ר כמעט שלא נשאר דבר שהוא פטור ממס פרס לאוויר ושמש, ויתכן שגם שפגם תגיע. ושר החינוך מר ידלין מדבר על העלאת האגרה של שירותי הרדיו והטלוויזיה. לשם מה לשם מימון תכנית „ניקוי ראשי" לשם הפצת תעמולה האש"ף? מבכיל שידורי ישראל, אף מבשר לנו הכניה חדשה בטלוויזיה — „חדשות בצבע" שישדרו בתחנות הרץ לארץ. מומחים אומרים שהמדובר צריך לעלות כ־60—70 מיליון לירות. האמנם נחוצה לנו תכנית כזו דווקא בימים אלה, שמדברים על קיצוצים בשירותים חיוניים?

אין צורך בחדשות צבעוניות

גם אם נתעלם מהבעיות התקציביות ש„התכניה הצבעונית" הזו כרוכה בהן, מתעורר ספק גדול לגבי התכניה החדשות, שצוות הטלוויזיה הפרו־פלשתינאי שלנו יפיק ל„יצוא". אחד הנימוקים שהשתמשו בהם בשעתו לאחר מלחמת ששת הימים, להקמת טלוויזיה דוברת ערבית, היה שיש לאהן את התעמולה האנטי־ישראלית, המשודרת בכלי ורויזה של התחנות ערב לתושבי השטחים המשוחררים. במשך הזמן קמה גם טלוויזיה עברית. עברית איני מבין את העברית איני רואה. יש לעצור שהן דומה בתוכנן, רוחן וכיוונן לאלה העבריות, הלא בעל בית אחד מפקח עליהן. אבל המשודר בטלוויזיה העברית אנו רואים ותוהים. זו רק שארצה מאוננת את התעמולה הערבית — האנטי ישראלית אלא אף הפכה למסייעת לה בבוראה ובצליל. פרשנים כבו אבנרי, הרכבי ואין צורך לומר „בנקי הראש" ורבים אחרים שקנו להם שביתה בטלוויזיה, יתקבלו בכבוד גדול גם בראדיו של הפלשתינאים.

★

בחוג המשפחה

מאת נעמי גוטקינד

שני המקטורנים שלמעלה מדגימים מראה שהוא המצית סגנון החורף הנוכחי. שניהם ארוכים עד קצה הירך עם הגזרה בעלות אבזם במתניים. לשניהם שרוולי קימונו המעידים בצורה בדומה את השפעת האופנה הסינית על דמיונה הבינלאומית. המקטורן מימין עשוי כריג בחום מעורב („אדרי" או „בלאבי") ואילו המקטורן משמאל עשוי מקורדרוי פרחוני. השריגים ואריגי הקורדרוי מקובלים במיוחד השנה הן לשמלות הבוקר והן לשמלות אחר הצהרים. למקטורן הסריג מתאימים מכנסיים בצירי זוג כגפים, למקטורן הבה יותר — חצאית מאורכת, ונעלי סירה בעלות עקב.

זהירות - תנור דולק!

שלושה ילדים מבית הגנן מתו מכוויות לאחר שנכוו מתנור החימום שבביתם. הילדים בגיל 4 עד 12 הדליקו את התנור בהעדר ההורים מהבית. פח בנזין שהיה בסמוך נדלק ולהבתו ואשו אחזה בבגדי הילדים. הם מתו מכוויות כעבור מספר שעות.

★

הגב' שמעוני נמצאה ללא רוח חיים בביתה בירושלים. המקרה אירע בעת שהגב' שמעוני השאירה את תנור הנפט דולק בחדר השינה. נראה שהאש בתנור כבתה וכתוצאה מכך נחנקה האשה מהגזים שנפלטו מן התנור בעת שנתה.

★

שתי התאונות הטרגיות הללו הן רק חלק מזערי מן התאונות המתרחשות בארץ מדי חורף עקב אי ידיעת כללי הזהירות והבטיחות בשימוש בתנורים. הבית, שבימי החורף הקרים אמור להיות המקום שבו מבלים רוב הזמן, עלול להפוך למקור האסונות, מתוך רשלנות או חוסר ידיעה.

בחוברת האחרונה של המוסד לבטיחות ולגיהות מצאנו רשימה מפורטת של כללי רכישת התנורים והשימוש בהם. מסתבר שתאונות אינן קורות אלא נגרמות וקיימות שלוש סיבות להיווצרותן: האדם, המיתקן והסביבה.

■ האדם נוטה לתאונה בשל חוסר ריכוז מספיק, ליקויים בחושים, גיל, מצבו הנפשי והגרוע ביותר — זלזול בכללי הבטיחות.

■ המיתקן — הזנחה בטיפול בו, פגם וחוסר ידיעה בשימוש בו.

■ תנאי הסביבה — העמדת המיתקן במקום שאינו מתאים לו (קרוב לחפצים דליקים, במעבר המשמש את בני הבית) רטיבות — גורמת להתחשמלות רוחות פרצים — גורמות לשריפה.

התנורים הפכו כיום לכלי החימום העיקרי, כאשר קיימים סוגים שונים, החל מתנור הנפט וכלה באוגר החום ובהסקה מרכזית. כדי להבטיח שימוש נכון, לפי כללי הבטיחות נביא בהמשך את הוראות הטיפול והבטיחות בתנורים אלה.

הוראות כלליות

■ בקנותך תנור, רכוש תמיד את הדגם המאושר על ידי מכון התקנים הישראלי.

■ לפני התחלת השימוש קרא בעיון את הוראות השימוש של היצרן ונהג לפיהן.

■ את התנור העמד במקום שבו פיזור החום יהיה מקסימלי מחד, ויהיה רחוק מחפצים העלולים להתלקח כגון: וילונות, רהיטים וכד' מאידך.

■ מנע מילדך לשחק בקרבת התנור.

■ אל תעמיד את התנור במקום שמשמש מעבר לבני הבית.

■ במקרה של תקלה כלשהי — הפסק מיד את פעולת התנור וקרא למומחה לתיקון תנורים.

תנורי נפט

הוראות ניקוי ואחזקה

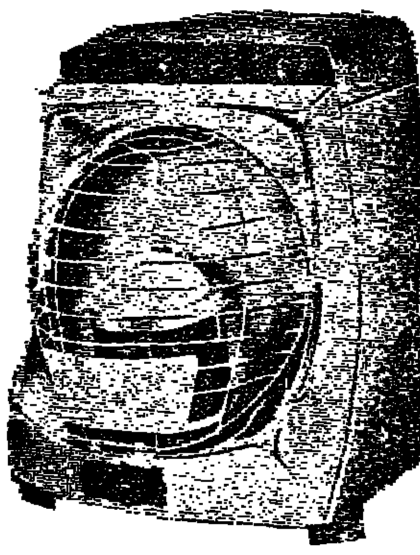

■ אחת לחודש יש לנקות את המסננת הראשית בנפט.

■ אחת לחודש יש להוציא את פתילת האסבסט, לנקות את בית הפתיל וכן לנקות את הפתיל ולהכניסו במהופך למצבו הקודם.

■ יש לבדוק את חור כניסת הנפט בעזרת חוט ברזל.

■ אם פתיל האסבסט שרוף ומפויח, יש להחליפו בחדש.

אחסנה

■ כדי לאחסן את התנור בחודשי הקיץ יש לרוקן לגמרי את מיכל הנפט ואת אגן הנפט ולייבשם היטב.

הוראות בטיחות

■ התנור צריך לעמוד במצב מאוזן ועל מישטח מוצק בזמן פעולתו — שימוש בעגלה אינו מומלץ.

■ אל תמלא את מיכל הדלק כשהתנור בוער ואל תמלא אותו עד קצהו העליון.

■ בשעת מילוי התנור אל תשפוך נפט מחוץ למיכל. השתמש במשאבה פלסטית או במשפך.

■ בשעת ההדלקה יש להשגיח שחלקי התנור או סביבתו יהיו נקיים מנפט.

■ אין לייבש כביסה בקרבת התנור.

■ אין להעביר את התנור ממקום למקום כשהוא דולק.

■ החדר חייב להיות מאוורר בשעת בעירת התנור.

■ אין להשתמש במיכל נפט דולף, יש להחליפו במיכל חדש.

■ אל תשאיר תנור דולק ללא השגחה, בפרט כשיש ילדים בבית.

■ במקרה של שריפה בתנור הנפט הוציאו מיד החוצה לחדר המדרגות או לחצר, מחוץ למבנה.

תנורי גאז

השימוש בתנורי גאז מחייב זהירות משנה עקב דליפות גאז העלולות להיווצר בחיבורי הצנרת, דבר היכול לגרום להרעלות ולהתפוצצות. הגורמים העיקריים בתאונות בשימוש בתנורי גאז הם:

■ להבה חזקה מדי בחדר שאינו מאוורר כהלכה.

■ כיבוי הלהבה על ידי משבי רוח.

■ נזילת גאז בצינור או ברז פגום.

■ נזילת גאז בשל ידית שאינה סגורה היטב.

לכן, כדי למנוע תאונות נהג לפי הכללים הבאים:

■ הזמן בעל מקצוע לבדיקת המיתקן לפני ההפעלה הראשונה של התנור.

■ תאוורר את החדר לפני השמוש בתנור.

■ תנורי גאז אסור להכניס לחדרי שינה וחדרי ילדים.

■ אין להשאירם ללא השגחה.

■ אין לטלטל את התנור בעודו מחובר למערכת הגאז בזמן הפעולה.

■ לעולם אל תנסה לגלות את מקום הדליפה באמצעות גפרור בוער או נר.

■ בכל תקלה או ליקוי כלשהו, יש לפנות לאיש השירות של החברה.

תנורי חשמל

קיימים שני סוגים של תנורי חשמל, מחד — תנורים בעלי מקור חום גלוי, ומאידך תנורים, שבהם מקור החום אינו גלוי — רדיאטורים ואוגרי חום. בתנורי חשמל, מכל סוג שהוא, אין לעשות סידורים מאולתרים, מכיוון שאתה מסכן את עצמך ואת בני משפחתך. ודא תמיד, שהחיבור והבידוד הם במצב תקין.

■ לעולם אל תיגע בגוף התנור הנמצא תחת מתח.

■ בשעת ההדלקה הראשונה של התנור עלול להופיע ריח שריפה קל, ריח זה ייעלם תוך זמן קצר (כשגוף החימום יאדים).

■ מסיבות בטיחות מופעל התנור ע"י תקע מאורק. אין להחליף תקע זה ואין לטפל בתנור כשהוא מחובר לרשת החשמל. יש לוודא כי בשקע המשמש לחיבור התנור, קיימת הארקה תקינה.

■ אין להכניס תנור חשמלי לחדרי אמבטיה בגלל סכנת ההתחשמלות. אין לגעת בו בידיים רטובות או ברגליים יחפות.

■ במקרה של תקלה כלשהי יש לפנות לחשמלאי מוסמך.

■ אסור בהחלט לטפל ולנקות תנורים כשהם מחוברים לרשת החשמל.

✱ מה חדש? ✱

בכל שנה מתכוננים כבר עתה יצרני האופנה הישראליים במלוא התנופה לקראת שבוע האופנה ה־12 בי"רעה. ואף זאת כבכל קודמיו, במלון הילטון בת"א בין ה־9 ל־13 בפברואר 76'. פרטים על המציגים והמציגים מסדרי השבוע במסיבת עתונאים מנהלת מרכז האופנה בבנק הייצוא, הגב' יעל בשלון וכן מנכ"ל בנק הייצוא ד"ר גדעון נאור וחבר הנהלה מרכז האופנה והטכסטיל בבנבון — מר יעקב להב.

השתלמות גננות בנושאי בטיחות בגני ילדים

לאור הצורך בהגברת ההודעה והמודעות לחינוך בטיחותי בקרב ציבור הגננות בארץ, — נערכה מטעם המוסד לבטיחות ולגיהות בשיתוף עם משרד החינוך, — השתלמות ארוכה ל־120 גננות מאיזור ת"א והמרכז.

השתלמות זו, התבססה על הרצאות ודיונים מפי מומחי בטיחות והשתתפות פעילה של הגננות, בנושא הבטיחות בגן הילדים, במתקנים ובחצר, — הועלו נושאים כגון: פסיכולוגיה של התאונות לגננות, עקרונות ויסודות מקצועיים בבטיחות, בחשמל, חומרי הדברה, רעלים למיניהם, אש, החצר ומתקני משחקים, טיפול היחסים שוטף ומתמיד של האופנה רמתה בגן הילדים.

בדברי הגננות, הועלו מספר בעיות יסודיות, בהן הצביעו על ליקויים מסוכנים בבנייני הגנים, במתקנים שבחצר ובחצר עצמה. ליקויים אלה עלולים לגרום, לדעת הגננות, לתקלות בטיחות ולסיכון חיי הילדים, באם לא יבואו על תיקונם.

בתשובה לכך, נמסר כי המחלקה להדרכת בטיחות של המוסד לבטיחות ולגיהות בשיתוף עם האגף לפיתוח מערכת החינוך של משרד החינוך והתרבות — מוציאים לאור בשבועות הקרובים הנחיות בטיחותיות ותדריכים למבנה גן הילדים, מבריר הגן והחצר.

מערכת בפסים

מערכה טיפוסית לאופנת החורף שפיצבה בשיתוף פעולה בין מפעל ישראלי של יוצאי דרום אפריקה ועל אופנאית ישראלית היושבת בארצות הברית. מדובר בחצאית הולצת פסים בסריגה מצורפת שחלקה בד דמוי „אודרי" או „מוהירי" וחלקה פסים לאורך, הרוכב המפלהלי תואם חלק מסגנון המקובל היום בעולם המערבי. שימו לב לאורך החצאית, לגפיים, ולכיפה המכסה את הראש עד לגבות.

חסכון בחימום חורפי

באמצעות מדידה יעילה של צריכת ההסקה הבית ההביים, ניתן להשיג חסכונות לדירותיים בסכומים גדולים ולהגיע לידי חלוקה צודקת של מחיריהם, כדי שכל דייר ישלם עבורם רק בהתאם לצריכה הממשית.

שימוש מבוקר במערכות ההסקה והמים החמים, יבצע בגובה האנרגיה המתייקרת משנה לשנה, יגביר את המודעות לחסכון ויפתור גם את הבעיות החברתיות המתעוררות בבתי מגורים בהוצאה מחלוקת התוצאות עבור ההסקה לפי גודל ולא בהתאם לצריכה האישית.

שיטה ראשונה בסוגה בישראל למדידה יעילה ולשימוש מבוקר במערכות אלו, מיושמת על־ידי „החברה לחסכון באנרגיה" שהתקימה במיוחד למטרה זו.

שיטה „מדרקל" הונהגה כאן על רקע המלצה הודעה שנבחנה על־ידי צוות השיכון לבדיקה נושא ההסקפות הנגדרות במערכות ההסקה המרכזיות ואי הצלון על־ידי הדיירים בגלל מחירי הדלק הגבוהים.

העדה זו קבעה, כי חייבת להתבצע מדידה דירתית של השימוש במערכות ההסקה. הוועדה הסתמכה על הנסיון האירופי בשנתיים האחרונות במדידה דירתית, שהביאו לחסכון של 25־30 אחוזים בכמות הדלק הנצרכת בבתי מגורים.

„החברה לחסכון באנרגיה" בחרה להנהיג כאן את מדידי החום של החברה האירופאית הגדולה ביותר בנושא מדידת אנרגיה וצריכה ביתית. החברה הישראלית עובדת יחד עם מהנדסי אותה חברה מפרסים טכניים התואמים את השיטה לאפייני מערכת החימום בארץ.

החברה הישראלית מציעה ללקוחותיה מערכת שרותים הכוללת סקר הבית שנועד לאפשר התאמת שיטת המדידה למערכת החימום הספציפית, התקנת מדדים בכל הדירות, הבנון וקריאה שנתית של המדידים וחישוב החיוב על־ידי מחשב. פעולות אלה תעשנה על־ידי צוות מהנדסי החברה הנזכרת להבטחת השיטות המוכרות ביותר בארץ.

באירופה מותקנים כיום מדידים בכ־12 מיליון דירות, לאחר שהשימוש בהן הומלץ במדינות רבות על־ידי משרדי השיכון שלהן, זאת בעקבות סקרים רבים ויסודיים בנושא.

בדנמרק, למשל, פורסם סקר שערך אותו יואל יורגנסן, לשעבר המהנדס הראשי בשיכון הדני אשר הקיף קבוצה של בתי מגורים שכללה 80 דירות הוקם בגודלן. בקבוצת בתים אלה נעשתה מדידה דירתית של הצריכה משך 4 שנים ובעבור התקופה זו היא הופסקה והדיירים עברו לשיטה של חלוקה שווה בין כל הדירות.

הסקר הוכיח, כי בשנת המדידה צריכה כל דירה 2,140 קו"ב של חומר הסקה בממוצע לשנה. לאחר שהופסקה המדידה הדירתית, הגיעה הצריכה הממוצעת ל־2,478 קו"ב.